

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

J.R.R. TOLKIEN

Hazırlayan: CHRISTOPHER TOLKIEN

BEREN İLE LÚTHİEN

ALAN LEE'nin çizimleriyle

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

J.R.R. Tolkien

Tolkien'in yayımlanmayan metinlerinden derlenerek başlı başına bir kitap haline getirilen Beren ile Lúthien'in destansı hikâyesi *Hobbit*, *Yüzüklerin Efendisi*, *Silmarillion* ve Tolkien'in yarattığı Elfler, İnsanlar, Orklar ve Cücelerle dolu Orta Dünya hayranlarını bir kez daha bir araya getirecek.

J.R.R. Tolkien'in İlk Çağ'daki destanları ve mitleri anlattığı *Silmarillion*'ın gelişiminde büyük bir rol oynayan Beren ile Lúthien'in hikâyesinin yazım sürecinde pek çok detay değişse de gölgelenen aşkları hep baki kaldı: Beren ölümlü bir İnsandı, Lúthien ise ölümsüz bir Elf. Önemli bir Elf beyi olan babası, kızının Beren'le olmasına karşıydı ve eğer Lúthien'le evlenmek istiyorsa Beren imkânsız bir görevi yerine getirmeliydi. Beren, Lúthien ile birlikte kötülerin en kötüsü, Kara Düşman, Morgoth olarak da bilinen Melkor'dan en değerli mücevher Silmarili çalmaya çalışacaktı.

Bu kitapta Christopher Tolkien, Beren ile Lúthien'in hikâyesinin ilk yazıldığı tarihten *Silmarillion*'daki haline kadar geçen süreci adım adım ele alıp Orta Dünya'nın en önemli aşk hikâyesine nasıl dönüştüğünü, bu evrende giderek nasıl daha büyük bir yer kapladığını gözler önüne seriyor. Bunu yaparken de babasının kelimelerine dokunmadan, orijinal hallerini koruyarak destanın hem manzum hem de mensur biçimlerini ilk kez birlikte yayımlıyor.

Kapak görseli: Alan Lee
Çeviren: Çiğdem Erkal

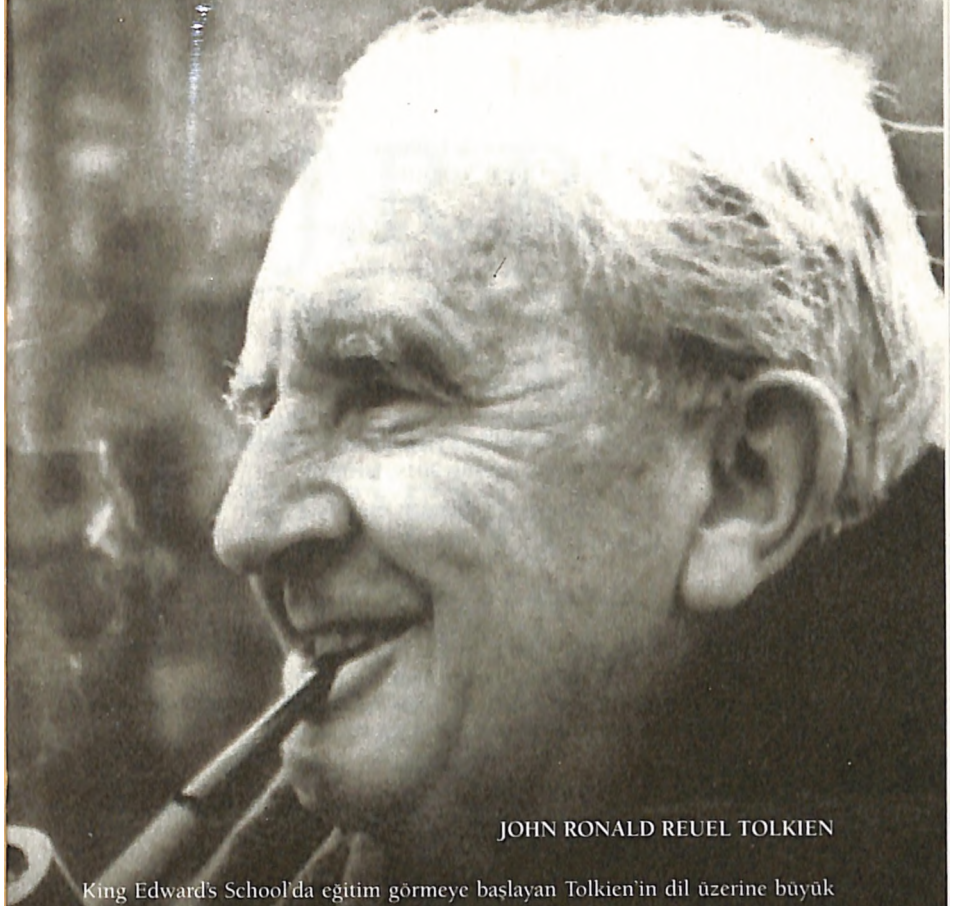

@ /ithakiyayinlari
f /ithakiyayinlari
/ithakiyayinlari

www.ithaki.com.tr
İnternet satışs:
www.ilknokta.com

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

JOHN RONALD REUEL TOLKIEN

King Edward's School'da eğitim görmeye başlayan Tolkien'in dil üzerine büyük bir yeteneği ve merakı vardı. Eski Gal ve Fin dilleri üzerine eğitim görürken, zamanla kendi Elf dillerini de yaratmaya başladı.

1914'te I. Dünya Savaşı patlak verdiğinde Oxford'da üniversite son sınıftaydı ve ertesi yıl İngiliz Dili ve Edebiyatı'nı birincilikle bitirip tegmen olarak orduya katıldı. 1916 Haziran'ında Fransa'ya gemiyle gönderilmelerinden önce, çocukluk aşkı Edith Bratt ile evlendi ve dört çocuk sahibi oldular. En yakın üç arkadaşından ikisinin öldüğü Somme Savaşı'na katıldı. Yılın sonlarına doğru hastalandı ve İngiltere'ye geri gönderildi.

Savaşın ardından Oxford'da Anglosakson Profesörlüğü yaparak çalışmalarını akademisyen olarak sürdürdü. Anglosakson (1925-45), İngiliz (1945-59) dili ve edebiyatı dersleri verdi. Zamanla dünyanın en önemli dilbilimcilerinden biri haline gelecekti. Ana ilgisi İngiltere'nin Ortabatı topraklarının yazın ve dilbilgisi gelenegi üzerineydi. Tolkien, *Yüzüklerin Efendisi*'ni (1954-55) üniversitede öğrenciyken yazmaya başlamıştı. Bu yapıt üzerinde çalışırken çocukları için yazdığı *Hobbit* (1937), *Yüzüklerin Efendisi*'ne bir giriş niteliğindedir.

2 Eylül 1973'te hayata gözlerini yumduktan sonra eşi Edith'la aynı yere gömüldü. Edith'in mezar taşındaki adının altında Luthien, Tolkien'in adının altında ise Beren yazmaktadır.

Beren ile Lúthien
J.R.R. TOLKIEN

Orijinal Adı: *Beren and Lúthien*

İthaki Yayınları - 1525

Yayın Sorumlusu: *Alican Saygı Ortanca*

Yayıma Hazırlayan: *Alican Saygı Ortanca*

Düzeltili: *Ömer Ezer*

Kapak İllüstrasyonu: *Alan Lee*

Kapak Tasarım ve Uygulama: *Hamdi Akçay*

Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *B. Elif Balkın*

1. Baskı, Ağustos 2019, İstanbul

ISBN: 978-605-375-986-7

Sertifika No: 11407

Türkçe Çeviri © Çigdem Erkal, 2019

© İthaki, 2019

© The J.R.R. Tolkien Copyright Trust and Christopher Reuel Tolkien, 2017

© İllüstrasyonlar, Alan Lee 2017

© Büyük Britanya'da ilk olarak HarperCollins Publishers Ltd. 2017 tarafından
Beren and Lúthien adıyla yayımlanmıştır.

Bu eserin tüm hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.
Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

© Bu monogramın hakları The J.R.R. Tolkien Estate Limited'e aittir.

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin tescilli markasıdır.

Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy-İstanbul

Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34

ithaki@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık

Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6, Zeytinburnu-İstanbul

Tel: (0212) 613 30 06 Faks: (0212) 613 51 97

Sertifika No: 29652

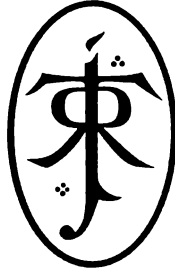
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

J.R.R. TOLKIEN

Hazırlayan: CHRISTOPHER TOLKIEN

BEREN İLE LÚTHİEN

Çeviren
Çiğdem Erkal

İllüstrasyonlar: ALAN LEE

Baillie'e

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	9
Kadim Günler Üzerine Notlar	17
BEREN İLE LÚTHIEN	25
Ek	
<i>Leithian Şarkısı</i> – Düzeltmeler	241
Orijinal Metinlerdeki İsimler Listesi.....	257

ÖNSÖZ

1977 yılında *Silmarillion*'ın yayınlanmasından sonraki birkaç yılını bu eserin geçmişini araştırmakla ve *Silmarillion Tarihi* adını verdiğim bir kitap yazmakla geçirdim. Daha sonra bu çalışma (biraz da kısaltılarak) ilk hazırlanan *Orta Dünya Tarihi* ciltlerinin temelini oluşturmuştur.

1981 yılında Allen and Unwin'in yöneticisi olan Rayner Unwin'e uzun bir mektup yazarak ne yapmış olduğumu ve hatta yapmaya devam etmekte olduğumu anlattım. O sırada, ona da söylemiş olduğum gibi kitap 1968 sayfa uzunluğunda, kırk iki santim kalınlığındaydı ve yayımlanabilir bir şey olmadığı aşikârdı. Ona mektupta şöyle demiştim: "Eğer bu kitabı görürseniz, ya da bu kitabı gördüğünüz zaman diyelim, neden kitabın yayınlanmasının akla uygun bir yanı olmadığını söyledigimi hemen anlarsınız. Metne ait ve metin dışı bahisler, hepsi, son derece detaylı, son derece kılı kırk yarıyor; aşırı bir boyutta (ve geliştikçe de boyutu artacaktır). Bu çalışma biraz işimi doğru yapmam açısından tamamen kendimi tatmin etmek için, biraz da gerçekte tüm bu tasarının daha ilk başından itibaren nasıl geliştiğini anlamak istediğim için yaptığım bir çalışma..."

"İleride bazı incelemeler yapılacak olursa, JRRT'nin 'edebi tarihçesi'yle ilgili daha sonra yapılacak herhangi bir araştırmanın, eserin asıl gelişim sürecinin yanlış anlanması nedeniyle saçma sapan bir şeye dönüşmemesi için elimden geleni yapmış olduğuma emin olmak istiyorum. Kâğıtların oluşturduğu kaos ve kendi içlerindeki açmazlıkları (el ile yazılmış tek bir sayfada üst üste yapılan düzeltmeler, arşivin herhangi bir yerinde,

atılmış dağınık notlarda bulunan hayati ipuçları, diğer çalışmaların arkasına yazılmış olan metinler, el yazmalarının düzensizliği ve ayrımları, bazı yerlerde yazılanların kısmen veya tamamen okunamaması) emin olun hiç abartılmamıştır...

“Teorik olarak *Tarih*’ten bir sürü kitap üretebilirim; birçok olasılıklar ve olasılık kombinasyonları var. Örneğin orijinal Kayıp Öykü* *Leithian Şarkısı* ile birlikte ‘Beren’i işleyebilir, efsanenin gelişimi ile ilgili bir yazı yazabilirim. Benim tercihim, olumlu bir yanıt gelirse, bütün Kayıp Öyküleri bir kerede vermektense tek bir efsaneyi, gelişen bir varlık olarak ele almak olacaktır; fakat böyle bir durumda detaylı bir anlatımın zorluklarının çok fazla olacağı belli çünkü sürekli, henüz yayınlanmamış diğer yazılardaki başka bir yerde olup bitenleri izah etmek zorunda kalacağım.”

Önerdiğim çizgide “Beren” adında bir kitap yazmaktan memnuniyet duyacağımı söyledim: Ama “sorun en çok kitabın yayına hazırlanmasında olacaktır, yani editörün metne çok fazla müdahale etmeden meselenin anlaşılabilir hale getirilebilmesinde.”

Bunu yazdığım zaman kitabın yayınlanması konusunda söylediklerimde ciddiydim: Tek bir efsaneyi “gelişen bir varlık” olarak seçmek olan düşüncemden başka mümkün bir şey olduğunu düşünmüyordum. Şimdi de tam olarak bunu yapmış gibiyim – gerçi aklımda otuz beş yıl önce Rayner Unwin’e söylemiş olduğum şey yoktu: Bunu tamamen unutmuştum; bu mektuba, tesadüfen bu kitap neredeyse tamamlandıktan sonra rast geldim.

Gerçi bu kitap ile kafamdaki ilk düşünceler arasında içerik farklılığından kaynaklanan önemli bir ayrılık var. O zamandan bu yana el yazısıyla tutulmuş, İlk Çağ ya da Eski Günler ile ilgili o muazzam yazı stokunun büyük bir bölümü, detaylı ve gerçeğe yakın nüshalar halinde yayınlandı: En çok da *Orta*

* “Kayıp Öyküler” *Silmarillion*’daki destanların ilk versiyonlarının adıdır.

Dünya Tarihi ciltlerinde. Rayner Unwin'e bahsetme cesaretini göstermiş olduğum basılabilecek bir çalışma olarak "Beren" in sürekli gelişen hikâyesine atanmış bir kitap fikri o güne kadar pek bilinmeyen ve ulaşılması zor yazıları ortaya çıkaracaktı. Fakat bu kitap fazladan, orijinalde var olan fakat yayınlanmamış bir çalışmadan tek bir sayfa dahi ortaya çıkarmamıştır. Peki öyleyse, şimdi, böyle bir kitap ne için çıktı?

Bir cevap, kaçınılmaz olarak karmaşık bir cevap, ya da birkaç cevap vermeye çalışayım. Her şeyden önce, bir açıdan o yayınların amacı metinlerin okura, babamın aşikâr olan eksantirik yazı yönteminin (aslında genellikle dış baskılar nedeniyle) layığıyla gözler önüne serecek bir şekilde takdim edilmesi, böylece bir anlatının birbirini izleyen safhalarını keşfetmek ve benim, eldekileri yorumlama biçimimi haklı çıkarmaktır.

Aynı zamanda, *Orta Dünya Tarihi*'ndeki İlk Çağ bu kitaplarda iki açıdan tarihçe olarak tasarlanmıştı. Gerçekten de bir tarihçeydi – Orta Dünya'daki yaşamların ve olayların bir kaydıydı; ama aynı zamanda ilerleyen yıllarla değişime uğrayan edebi mevhumların da bir tarihçesiydi; o yüzden de Beren ile Lúthien'in hikâyesi birçok yıla ve birçok kitaba yayılmıştır. Dahası, hikâye yavaş yavaş gelişmekte olan "Silmarillion" ile birbirine karışıkça ve sonuç olarak *Silmarillion*'ın ana bölümlerinden biri haline geldikçe hikâyenin gelişimleri, daha çok Eski Günlerin tarihçesinin bütünüyle ilgili olan ve birbirini izleyen el yazmalarına kaydedilmiştir.

O yüzden Beren ile Lúthien'in hikâyesini *Orta Dünya Tarihi*'nde, tek ve sınırları belli bir anlatı olarak takip etmek çok kolay değildir.

1951 yılına ait, kendisinden sıklıkla alıntı yapılan mektupta babam hikâye için "Silmarillion'ın hikâyelerinin en önemlisi", Beren için ise "bütün orduların ve savaşçıların tükendiği yerde (soylu bir elf de olsa sadece bir genç kız olan Lúthien'in yardımıyla) başarıya ulaşan sürgündeki ölümlü: Düşman'ın kalesine

sızmış ve Silmarillerden birini Demir Taç'tan zorla çekip çıkarmıştır. Böylelikle Lúthien ile evlenmeyi hak eder ve ölümlüler ile ölümsüzler arasındaki ilk evlilik meydana gelmiş olur.

“Böyle bir hikâye (bence güzel ve güçlü bir hikâye) kahramanlı-perili bir romans olduğu için, arka planı hakkında yüzeysel bir bilgiye sahip olunsa da yeterince anlaşılabilir. Ama aynı zamanda seride önemli bir halkadır, her ne kadar esas bulunduğu yer dışında öneminin bütününe yitirse de,” demiştir.

İkinci olarak, benim bu kitaptaki amacım çift yönlüdür. Bir yandan, müstakil olarak durabilsin diye Beren ile Tinúviel (Lúthien)'in hikâyesini hiç bozmadan, (kanımca) yapılabilecek en iyi şekilde diğerlerinden ayırmaya çalıştım. Öte yandan, bu ana hikâyenin yıllar içinde nasıl geliştiğini göstermek istedim. *Kayıp Öyküler Kitabı*'nın ilk cildinin önsözünde hikâyelerdeki değişiklikler ile ilgili şöyle demiştim:

Orta Dünya tarihinin tarihçesindeki gelişim pek de öyle bir tez-antitez gelişimi şeklinde olmamıştır – daha ziyade farklı safhalarda karşımıza çıkan belli belirsiz bir değişimdir bu, böylece efsanelerin büyümesi (örneğin Nargothrond hikâyesinin Beren ile Lúthien'in hikâyesine dokunduğu yerdeki süreç; bu temas *Kayıp Öyküler*'de hiç ele alınmamıştır bile üstelik hem Nargothrond hem de Beren ile Lúthien hikâyelerini kendinde barındırdığı halde), insanlar arasındaki efsanelerin büyümesi gibidir, birçok aklın ve neslin bir ürünü gibi.

Bu kitabın ana özelliği Beren ile Lúthien efsanesindeki bu gelişimleri, babamın ağzından vermiş olmamdır çünkü kitabı hazırlarken yıllar boyunca düzyazı veya nazım olarak kaleme alınmış çok daha uzun el yazısı bölümlerin özetini çıkarmak gibi bir yönetime başvurdum.

Bu yolla, birçok *Silmarillion* metninin yoğun tarz özelliği olan ve özetlerde kaybolmuş detaylı betimlemeler veya dra-

matik sezgiler de ortaya çıkmıştır. Hikâyede daha sonraları tamamen kaybolmuş olan, keşfedilmeyi bekleyen öğeler dahi bulunmaktadır. Yani örneğin Ork kılığına girmiş Beren, Felagund ve yoldaşlarının Ölümbüyücüsü Thû (Sauron'un ilk ortaya çıkışı) tarafından sorguya çekilmesi veya bence kesinlikle unutulmaması gereken Kedilerin Prensi korkunç Tevildo'nun hikâyeye girmesi gibi öğelerin ömürleri edebi yaşamları kadar kısa olmuştur.

Son olarak önsözlerimden bir başkasına, *Hürin'in Çocukları*'na (2007) yazdığımı değineceğim:

Daha önce yayınlanmış olan Kadim Günlere dair efsanelerden, üslup ve biçim açısından anlaşılabilir ve tuhaf oldukları dışında, tamamen bihaber pek çok *Yüzüklerin Efendisi* okuru olduğu inkâr edilmesi imkânsız bir gerçektir.

Söz konusu *Orta Dünya Tarihi*'nin de yıldırıcı bir görüntüye sahip olduğu aynı şekilde inkâr edilemez. Bunun nedeni babamın yazı yazma yöntemlerinin, doğası itibarıyla son derece muğlak olmasıdır: *Tarih*'in ana amaçlarından biri de bunu çözmektir: Dolayısı ile (sanki) Kadim Günlere'in masallarını sürekli bir istikrarsızlık durumu olarak ortaya koyar.

Bana öyle geliyor ki, masallardan, sonradan çıkardığı bir öğeyi neden çıkardığını izah etmek için, “zamanla öyle olmadığını anladım,” ya da “onun esas ismi olmadığını fark ettim,” derdi. Bu istikrarsızlığı çok da abartmamak gerekir: Her şeye rağmen bütünde esaslı ve önemli devamlılıklar vardı. Ama bu kitabı yazarken kesinlikle kitabın, Orta Dünya'daki kadim bir efsanenin nasıl yaratıldığını, yıllar geçtikçe bu efsanenin nasıl değişip büyüdüğünü göstermesini, yazarının, arzuladığı şekle daha yakın bir mit ortaya koyma arayışını yansıtmamasını umut ettim.

1981 yılında Rayner Unwin'e yazdığım mektupta kendimi *Kayıp Öyküler*'i meydana getiren efsaneler arasından tek bir ef-

sane ile sınırlamam durumunda, “böyle bir durumda detaylı bir anlatımın zorlukları çok fazla olacaktır, çünkü insan sürekli henüz yayınlanmamış diğer yazılardaki başka bir yerde neler olup bittiğini izah etmek zorunda” kalacaktır diye dikkat çekmiştim. *Beren ile Lúthien* örneğinde bunun doğru bir kehanet olduğu ortaya çıktı. Bir çeşit çözüm bulmak gerekiyordu çünkü sonuç olarak Beren ile Lúthien dost ve düşmanlarıyla birlikte boş bir sahnede, hiçbir geçmişe sahip olmadan, tek başlarına yaşamıyor, sevmiyor, ölmüyordu. O yüzden *Húrin’in Çocukları*’ndaki kendi çözümüme uydum. O kitabın önsözünde şöyle yazmıştım:

Babamın ağzından söyleyecek olursak, arzu ettiği ölçüde sonuçlanabilmiş, bitmiş bir hikâye varsa bunların, Kadim Günler’in üç “Büyük Öyküsü” (*Beren ile Lúthien*, *Húrin’in Çocukları* ve *Gondolin’in Düşüşü*) olduğu kuşku götürmez gibi görünüyor. Babam bunları kendi içlerinde yeterince bütün bir öykü olarak görüyordu. Bunları okumak için *Silmarillion* olarak bilinen büyük efsanenin bilinmesine gerek yoktu. Öte yandan... *Húrin’in Çocukları*’nın öyküsü, elflerin ve insanların Kadim Günlerdeki tarihlerinin ayrılmaz bir parçasıdır ve o daha büyük olan öyküde geçen olaylara ve durumlara, zorunlu olarak, pek çok atıfta bulunmaktadır.

O yüzden “Kadim Günler’in son zamanlarındaki haliyle Beleriand’ın ve halkının son derece kısa bir taslağını” çizmiş, “her biri hakkında son derece az ve öz bilgi vererek metinlerde karşımıza çıkan bütün isimlerin bir listesini” dahil etmişim. Bu kitaba ise, *Húrin’in Çocukları*’ndaki o kısa taslağı kısaltarak uyarladım ve aynı şekilde metinlerde geçen bütün isimlerin bir de listesini hazırladım; bu sefer son derece çeşitlilik gösteren mahiyette açıklayıcı bazı ifadelerle birlikte. Bu tamamlayıcı meselelerin hiçbirisi şart değildi aslında; ama isteyene yardımcı olabileceklerini düşündüm.

Ayrıca isimlerin sık sık değişmesinden kaynaklanan bir sorunla daha karşılaştığımı belirtmem gerekir. Bu kitabın amaçlarından biri, farklı tarihlerde yazılmış metinlerde birbirinin yerine geçen isimleri sıhhatli ve tutarlı bir şekilde takip etmek değildir. O yüzden bu bağlamda hiçbir kurala uymadım; bazı durumlarda eski ve yeni isimleri birbirinden ayırarak belirttim ama bazılarında, bazı belirli nedenlerle bunu yapmadım. Birçok durumda babam bir süre hatta uzun bir süre sonra yazmış olduğu metindeki bir ismi değiştirir ama bunda da bir tutarlılık göstermezdi. Bu gibi durumlarda ben mesela ilk zamanlarda kullandığı *Broseliand* yerine hep *Beleriand*'ı kullandım; bazı yerlerde ise her ikisini de alıkoydum, *Tinwelint/Thingol*, *Artanor/Doriath*'ta olduğu gibi.

Yani bu kitabın amacı, içinden çıkmış olduğu *Orta Dünya Tarihi*'ninkinden tamamen farklı. Kesinlikle o kitaplara bir ek olarak tasarlanmamıştır. Bu kitap olağanüstü derecede zengin ve karmaşık, engin bir eserden tek bir anlatı ögesi çıkarma teşebbüsüdür; fakat o anlatı, yani Beren ile Lúthien'in hikâyesi de kendi başına durmadan evrim geçiriyor, daha engin olan tarih içine gömüldükçe yeni ilişkiler geliştiriyordu. O kadim dünyadan nelerin dahil edilip nelerin edilmeyeceği kararı “genel olarak” sadece şahsi ve genellikle de sorgulanabilir bir muhakeme meselesi olabilir: Böyle bir girişimin de “doğru bir yol”nu bulmak mümkün değildir. Yine de ben, kitabın asıl amacı ve metodunu yıpratmak korkusuyla, anlaşılabilirlik yönünde biraz fazla hassas davrandım, izah etme dürtüsüne karşı koydum.

Hayatımın doksan üçüncü yılında hazırladığım bu kitap, babamın yazdıklarından hazırlamış olduğum uzun yazı serilerinden yayımlanacak (muhtemelen) son kitabım olacaktır. Kitabın büyük bir bölümü daha önce yayımlanmamıştır ve kısmen sıradışı bir mahiyeti vardır. Bu hikâyeyi, onun yaşamındaki köklü varlığı nedeniyle ve “Eldar'ın en mükemmeli”

dediği Lúthien ile ölümlü insan Beren'in kavuşmaları, kaderleri ve ikinci yaşamları hakkındaki güçlü düşünceleri nedeniyle seçtim.

Bu hikâye benim hayatımda çok eskilere dayanır çünkü bu hikâyedekiler, babamın bana anlatmış olduğu bir hikâye ile ilgili hatırladığım en eski öğelerdir – sadece hikâyenin anlatılış şekliyle ilgili hatırlanmış bir sahnenin imgelemi değildir. Babam bunu ya da en azından bazı bölümlerini bana elinde yazılı bir metin olmadan 1930'lu yılların başında anlatmıştı.

Hikâyede hatırladığım öğe, hayalimde canlandırdığım şey Thû'nun mahzenindeki karanlıkta tek tek ortaya çıkan kurtların gözleridir.

Bana, annemin vefatından sonraki yıl yazmış olduğu annem ile ilgili bir mektupta, ki kendi ölümünden de bir yıl öncesine denk gelir, kaybı karşısında yasının ne kadar kahredici olduğunu ve annemin mezarının üzerindeki adının altına *Lúthien* yazılmasını istediğini yazmıştı. Bu kitapta da değinilmiş olduğu gibi bu o mektupta, Beren ile Lúthien hikâyesinin başlangıcına, annemin dans ettiği Yorkshire'da, Roos yakınlarındaki küçük ormanlık arazi içindeki ağu çiçekleriyle dolu açıklığa dönmüştür ve şöyle demiştir: “Ama hikâye çöktü, ben kaldım ve *ben* o merhametsiz Mandos'un önünde yalvaramam ki.”

KADİM GÜNLER ÜZERİNE NOTLAR

Bu hikâyenin uzandığı zamanın derinlikleri *Yüzüklerin Efendisi*'nin bir bölümünde aktarılmıştır. Ayrıkvadi'deki büyük divanda Elrond, Elfler ile İnsanlar Arasındaki Son İttifak'tan ve Sauron'un, üç bin yılı aşkın bir zaman önce, İkinci Çağ sonundaki mağlubiyetinden bahsetmiştir:

Burada Elrond bir süre ara vererek iç geçirdi. "Sancaklarının ihtişamını gayet iyi hatırlıyorum," dedi. "Bir arada onca ulu prens ve komutan, Kadim Günler'in görkemini ve Beleriand'ın ordularını aklıma getiriyordu. Yine de Thangorodrim'in yıkıldığı ve elflerin de kötülüğe ilelebet son verdikleri yanılışına kapıldıkları zamanki kadar kalabalık ve göz alıcı değillerdi."

"Hatırlıyor musun?" dedi Frodo, hayretinden düşüncelerini yüksek sesle söyleyerek. Elrond ona doğru dönünce

de, “Ama ben,” diye kekeledi, “ben Gilgalad’ın fi tarihinden önce düştüğünü zannediyordum.”

“Gerçekten de öyledir,” diye cevapladı Elrond vakarla. “Lâkin, benim hatıralarım ta Kadim Günler’e kadar gidiyor. Pederim, Gondolin düşmeden önce orada doğmuş olan Eârendil, validem de Doriath’lı Lúthien’in oğlu Dior’un kızı Elwing idi. Dünyanın Batısı’nda bozgunlarıyla, meyvesiz galibiyetleriyle üç çağ gördüm geçirdim.”

Morgoth’a Dair

Morgoth, yani zamanla aldığı isimle Kara Düşman, aslında, tutsak edilip Húrin’in huzuruna getirildiğinde ona açıklamış olduğu gibi, “Melkor, Valar’ın birincisi ve en kudretlisi, dünyadan önce de var olan” idi. Artık daimi bir vücut bulmuştu, devasa ve heybetli ama korkunç bir sureti vardı; Orta Dünya’nın kuzey batısında bir Kral’dı; mücessem Angband Kalesi’nde yani Demir Cehennemler’de yaşıyordu. Angband’ın üzerine yığıldığı dağ olan Thangorodrim’in zirvesinden sızan kara dumanların kuzey göklerini lekelediği çok uzaklardan bile görülebiliyordu. *Beleriand Vakayinameleri*’nde “Morgoth kapılarının, Menegroth köprüsünden yalnızca yüz elli fersah uzakta; uzak da olsa aslında fazla yakın olduğu” söylenir. Bu sözlerle Elf kral Thingol’un ikametgâhına uzanan köprü kastedilir; bu yerleşim yerine Menegroth, yani Bin Mağara denirdi.

Morgoth bir vücuda sahip olduğu için korkuyordu. Babam onun hakkında şöyle yazmıştır:

“Melaneti arttıkça ve yalanlar ile habis yaratıklardan edindiği bu şerri etrafa neşrettikçe gücü onlara geçiyor ve yayılıyordu; kendisi ise gitgide daha çok olduğu yere mihlaniyor, karanlık kalesinden çıkmak istemiyordu.” Böylece Noldorin Elflerinin Âli Kral’ı Fingolfin, Morgoth’la vuruşmak için meydana okumak amacıyla atını tek başına Angband’a sürdüğünde kapıda şöyle haykırmıştı: Çık dışarı seni yüreksiz kral, çık da

kendi ellerinle dövüş! Inlerde saklanan, bendelerini maşa gibi kullanan, yalancı, pusulara yatan, Tanrılar ile Elflerin düşmanını çık hadi! Çün görmek dilerim o ödlek çehreni. O zaman (diye rivayet edilir) Morgoth çıkmıştır. Çünkü komutanlarının önünde kendisine böyle meydan okunduktan sonra bu gözdağını geri çeviremezdi. Morgoth, her darbesiyle koca bir çukur açan koca tokmak Grond ile dövüşür ve Fingolfin'i yere kakar; fakat tam ölürken Fingolfin, Morgoth'un koca ayağını yere mıhlayınca kara kara boşalan kanlar Grond'un açtığı çukurları doldurur. Bu olaydan sonra Morgoth hep aksamıştır. Aynı şekilde Beren ile Lúthien, Morgoth'un oturmakta olduğu Angband'ın en derin divanhanesine gittiklerinde Lúthien ona bir büyü yapınca Morgoth birdenbire yere düşer, tıpkı çığ gibi kayan bir tepe misali ve tahtından gökgürültüsü gibi savrularak cehennemin zeminine doğru baş aşağı serilir.

Beleriand'a Dair

Ağaçsakal, Merry ile Pippin'i, birer kolunun kıvrımında taşıyarak Fangorn ormanından iri adımlarıyla geçirdiği sırada onlara, Kadim Günler'in sonunda Büyük Muharebe'nin hercümercinde tahrip olmuş büyük Beleriand ülkesindeki kadim ormanların şarkısını söylemişti. Engin Deniz taşıp Mavi Dağlar'ın batısında kalan Ered Luin ve Ered Lindon adı verilen bütün toprakları boğmuştu; o yüzden *Silmarillion*'daki harita doğuda o dağ silsilesiyle biter, öte yandan *Yüzüklerin Efendisi*'ndeki harita, yine Mavi Dağlarla, batıda biter. Bunların gerisinde, batı tarafındaki kıyı topraklar Üçüncü Çağ'da bu ülkeden kalan yegâne yerdir. Buraya Yedi Dereler Ülkesi Ossiriand adı verilmiştir ki Ağaçsakal da bir zamanlar bu topraklar üzerinde yürümüştür:

Yaz vakti dolandım Ossiriand'ın karaağaç ormanlarında.

Ah! Ne güzeldir Yaz ışığı, Yaz müziği Ossir'in Yedi Dereleri kıyısında!

İşte, dedim kendi kendime, en mükemmeli bu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

İnsanlar da Beleriand'a Mavi Dağların geçitlerinden geçerek girmişlerdir; bu dağlarda Cücelerin Nogrod ve Belegost şehirleri vardı; Mandos Orta Dünya'ya dönmelerine izin verdikten sonra Beren ile Lúthien'in yaşadıkları yer de Ossiriand idi.

Ağaçasakal Dorthonion'un çam ağaçları arasında da ("Çam Diyarı") dolaşmıştır.

Kışın tırmandım Dorthonion dağlıklarındaki çamlara.

*Ah! Ne güzeldir Kış rüzgârı, Kış beyazı, kara dallar Orod-na-Thon'da!
Yükseldi sesim, şarkı söyledim semaya.*

Daha sonraları Morgoth burayı "korku ve kara efsun, çaresizlik ve kaybolmuşluk bölgesi" haline soktuğu zaman bu ülkeye Taur-nu-Fuin (Gece Altındaki Orman) denmeye başlandı.

Elflere Dair

Elfler yeryüzünde, çok uzakta bir ülkede (Palisor), Cuiviénen isimli bir gölün yanında ortaya çıkmıştır; Valar onları Orta Dünya'dan ayrılmaları için burada bir araya toplamış, toplanmış bu Elfler Engin Deniz'i aşarak dünyanın batısındaki Aman'ın "Mübarek Diyar"ına, Tanrıların ülkesine varmışlardır. Toplanmak için yapılan çağrıyı kabul edenleri Vala Oromë yani Avcı, büyük bir göçle Orta Dünya'dan geçirmiş ve çağrıya kulak asmayıp yurtları ve kismetleri olarak Orta Dünya'yı seçenlerden farklı olarak bunlara Büyük Göç'ün Elfleri, Yüce Elfler yani Eldar ismi verilmiştir.

Fakat Eldar'ın hepsi, Mavi Dağlar'ı aşmış da olsalar, denizi aşarak ayrılmamıştır; Beleriand'da kalanlara da Sindar yani Gri Elfler ismi verilmiştir. Bunların yüce kralları Doriath'taki (Artanor) Bin Mağara'da hüküm sürmekte olan Thingol'dür ("Gri Pelerin" demektir). Ayrıca Engin Deniz'i aşan bütün Eldar da Valar ülkesinde kalmamıştır; bunların şanlı soydaşlarından

olan Noldor (“İrfansahipleri”) Orta Dünya’ya geri dönmüş ve bunlara Sürgünler adı verilmiştir.

Onları Valar’a karşı bu isyana sevk eden, Silmarillerin yapımcısı Fëanor olmuştur; Fëanor, Noldor’u Cuiviënen’den yola çıkaran ama artık ölmüş olan Finwë’nin en yaşlı oğluydu. Babamın ifadesiyle:

Mücevherlere Düşman Morgoth göz koymuş, daha sonra onları çalmış ve Ağaçlar’ı yok ettikten sonra bunları Orta Dünya’ya götürmüş ve devasa kalesi Thangorodrim’de koruma altına almıştır. Valar’ın iradesini hiçe sayan Fëanor, Mübarek Diyar’dan vazgeçerek Orta Dünya’ya sürgüne gider. Giderken de halkının büyük bir bölümünü kendisiyle beraber götürmüş, çünkü bunu bir gurur meselesi yaparak Mücevherler’i Morgoth’tan zorla almayı amaçlamıştır.

Bunu, Eldar ile Edain’in (Elf Dostlarının Üç Sülalesinin Mensupları) Thangorodrim’e karşı yaptıkları umutsuz savaş izler. Sonunda bu savaşta tamamen mağlup olurlar.

Valinor’dan ayrılmalarından önce Orta Dünya’da, Noldor’un geçmişini lekeleyen çok kötü bir olay vuku bulur. Noldor, Büyük Göç’teki üçüncü Eldar ordusu olan ve artık Aman kıyılarında yaşayan Teleri’den medar-ı iftiharları olan gemi filolarını kendilerine vermelerini ister çünkü gemiler olmazsa o kadar büyük bir orduyla Orta Dünya’ya geçmek mümkün değildir. Bunu Teleri kesinlikle reddeder.

Bunun üzerine Fëanor ile halkı, Kuğular Limanı şehri Alqualondë’de Teleri’ye saldırır ve filoyu zorla zaptederler. Kralkıymı diye de bilinen bu muharebede Teleri’nin halkının çoğu öldürülmüştür. Bu olaya *Tinúviel’in Öyküsü*’nde değinilir: “Gnomların Kuğular Limanı’nda yaptıkları şerir işler.”

Fëanor, Noldor Orta Dünya’ya döndükten kısa bir süre sonra savaşta öldürülmüş ve yedi oğlu Beleriand’ın doğusunda, Dorthonion (Taur-na-fuin) ile Mavi dağlar arasındaki geniş toprakları tutmuşlardır.

Finwë'nin ikinci oğlu tüm Noldor'un hükümdarı kabul edilen (Fëanor'un üvey kardeşi) Fingolfin'dir; Fingolfin ise oğlu ile birlikte Hithlum'da hüküm sürüyordu. Hithlum, Ered Wethrin yani Gölgedağları'nın koca silsilesinin kuzey ve batısında uzanmaktaydı. Fingolfin, Morgoth ile teke tek yaptığı bir dövüşte ölmüştü. Fingolfin'in ikinci oğlu, Fingon'un kardeşi, saklı şehir Gondolin'i kuran ve yöneten Turgon idi.

Finwë'nin üçüncü oğlu, Fingolfin'in kardeşi ve Fëanor'un üvey kardeşi ilk metinlerde Finrod olarak geçer, daha sonra Finarfin olur. Finrod/Finarfin'in en büyük oğlu ilk metinlerde Felagund iken sonra Finrod olur; Doriath'taki Menegroth'un ihtişam ve güzelliğinden ilham alarak yeraltı kale şehri Nargothrond'u kurmuş, o yüzden de "Mağaraların Efendisi" Felagund ismini almıştır: Böylece daha önce Felagund = daha sonra Finrod Felagund olmuştur.

Nargothrond'un kapıları Batı Beleriand'daki Narog nehrinin derin vadisine açılır; fakat Felagund'un krallığı çok yayılmıştır, doğuda Sirion nehrine, batıda Eglarest limanından denize ulaşan Nenning nehrine kadar uzanır. Fakat Felagund, daha sonra Sauron olan Ölümbüyücüsü Thû'nun zindanlarında öldürülmüştür; Finarfin'in ikinci oğlu Orodreth, bu kitapta da anlatılmış olduğu gibi Nargothrond'un tacını almıştır.

Finarfin'in, kardeşleri Finrod Felagund'un tebaasında olan diğer oğulları Angrod ve Egnor Dorthonion'da yaşıyor, engin Ard-galen ovaları üzerinden kuzeye gözcülük yapıyordu. Finrod Felagund'un kız kardeşi Galadriel uzun bir zaman Kraliçe Melian ile Doriath'ta yaşamıştır. (İlk metinlerde Gwendeling ve farklı isimler almış olan) Melian insan donuna bürünebilen büyük bir güce sahip ruh yani Maia idi ve Beleriand'da Kral Thingol ile yaşıyordu: Lúthien'in annesi, Elrond'un ninesiydi.

Noldor'un geri dönüşünün altmışıncı yılında, Angband'dan inen kocaman bir Ork ordusu barış içinde geçen yılları sona erdirmiş fakat Noldor tarafından yenilgiye uğratarak yok edil-

mişti. Bu savaşa Dagor Aglareb yani Muhteşem Muharebe adı verilmiştir; fakat Elf hükümdarlar bu olaydan ders almışlardı ve neredeyse dört yüzyıl sürecek olan Angband Kuşatması'nı başlatmışlardı.

Angband Kuşatması (uzun zamandır böyle bir şeyin gelişine hazırlanılmış olsa bile) kış ortasında bir gece korkunç derecede ani bir şekilde sona ermiştir. Morgoth, Thangorodrim'den aşağıya ateş nehirlerini salmış, Dorthonion'un kuzeyinde uzanan Ard-galen'in o çimenlerle kaplı koca ovaları, bu olaydan sonra ismini değiştirerek *Anfauglith*, Boğan Toz olarak anılan kavrulmuş çorak bir viraneye dönüşmüştür.

Bu felaket saldırıya *Dagor Bragollach*, Ani Alev Muharebesi adı verilmiştir. O zaman Ejderhalar Atası Glaurung Angband'dan tüm haşmetiyle çıkmış, nihayetsiz Ork orduları güneye doğru akmış, Dorthonion'un Elf hükümdarları katledilmişti, Bëor'un halkından gelen savaşçıların büyük bir kısmıyla birlikte. Kral Fingolfin ile oğlu Fingon, Hithlum savaşçılarıyla birlikte, ulu nehrin Gölge Dağlarının doğu yüzünden çıktığı yer olan Eithel Sirion (Sirion Kaynağı) kalesine geri sürülmüştü. Yangının şiddetini Gölge Dağları durdurmuş, böylelikle Hithlum ile Dor-lómin ele geçirilemeden kalabilmişti.

Bragollach'tan sonraki yıldır Fingolfin'in umutsuzluk içindeki bir öfkeyle atını Angband'a sürüp Morgoth'a meydan okuması.

BEREN İLE LÚTHİEN

Babam Temmuz 1964 tarihli bir mektubunda şöyle demektedir:

Kendime ait lisanları kullanarak efsaneler yazma girişiminin çekirdeğini Fin efsanesi *Kalevala*'daki bahtsız Kullervo'nun trajik hikâyesi oluşturur. (*Silmarillion* adıyla yayınlamayı düşündüğüm) İlk Çağ efsanelerinde ana konu olarak kendini korur, gerçi "Húrin'in Çocukları" olarak, trajik sonu hariç tamamen değişmiştir. İkinci dürtüm de 1917 yılında ordudan aldığım hastalık izninde "Gondolin'in Düşüşü"nü yani Idril ile Earendel'in hikâyesini "kafamdan" ve aynı yıl daha sonra yazmış olduğum "Lúthien Tinúviel ile Beren'in Hikâyesi"nin aslından toparlayarak yazmaktı. "Lúthien Tinúviel ile Beren'in Hikâyesi"nin temeli, Roos yakınlarında, Holderness'te, yeri muhteşem bir "ağu otu" (ki kuşkusuz birçok başka bitki de vardı) örtüsüyle kaplanmış küçük bir ormanda atılmıştı; burada bir süreliğine Humber Garnizonundayken bulunmuştum.

Annemle babam, babam yirmi dört, annem de yirmi yedi yaşındayken 1916 yılının Mart'ında evlenmişler. İlk başta Staffordshire'daki Great Haywood köyünde oturmuşlar; ama sonra babam o yılın temmuz ayının başlarında Fransa'ya Somme Muharebesi'ne yollanmış. Orada hastalanarak 1916 yılının Kasım ayında İngiltere'ye geri gönderilmiş; 1917 yılının baharında da Yorkshire'a sevk edilmiş.

1917 yılında yazılmış olan, onun değimiyle *Tinúviel'in Öyküsü*'nün bu ilk nüshası artık yoktur – ya da daha doğrusu

sadece kurşun kalemle yazılmış ve sonradan neredeyse tamamı silinmiş olan hayalet bir formda var olmuştu; bu nüshanın üzerine daha sonra şu an bizim elimizde ilk nüsha olarak kalmış olan nüshasını yazmıştır. *Tinúviel'in Öyküsü*, “mitoloji”sinin, yani *Kayıp Öyküler Kitabı*yla ilgili ilk çalışmasının temellerinden olan, ilk kurucu hikâyelerinden biridir. *Kayıp Öyküler Kitabı*, 1983-4 yıllarında yayına hazırladığım *Orta Dünya Tarihi*’nin ilk iki cildinde yer alan son derece karmaşık bir çalışmadır. Fakat elinizdeki bu kitap özellikle Beren ile Lúthien efsanesinin evrimine tahsis edilmiş olduğu için burada *Kayıp Öyküler*’in geçtiği garip yerleri ve okuyucusunu bir kenara bırakacağım çünkü *Tinúviel'in Öyküsü* kendi içinde neredeyse tamamen o yerlerden bağımsızdır.

Kayıp Öyküler Kitabı’nın merkezinde Anglosakson döneminde, batının derinlerine doğru okyanus üzerinden yelken açmış, sonunda sonradan (*Kayıp Öyküler*’de kullanılmayan bir deyim olan) “Orta Dünya” adını alacak “Büyük Topraklar”dan ayrılmış olan Elflerin yaşadığı Tol Eressëa’ya yani Yalnız Ada’ya varmış, Eriol ya da Ælwine adında İngiliz bir denizcinin hikâyesi vardır. Geçici olarak kaldığı Tol Eressëa’da Elflerden gerçek ve kadim Yaratılış’ın, Tanrılar’ın, Elflerin ve İngiltere’nin tarihçesini öğrenmiştir. Bu tarihçe “Elfistan’ın Kayıp Öyküleri”dir.

Eser günümüze, dolma ya da kurşun kalemle yazılmış, genellikle okuması neredeyse imkânsız birkaç minik “müsvedde defteri” halinde ulaşmıştır. Gerçi yıllar önce, el yazılarına bir büyüteçle saatlerce baktıktan sonra, sadece çözemediğim tek tük bir iki kelime dışında bütün metinleri açığa kavuşturabilmiştim. *Tinúviel'in Öyküsü*, Yalnız Ada’da Elflerin Eriol’a anlattığı hikâyelerden biridir; hatta bu hikâyeyi Vëannë adında bir kız anlatmıştır: Hikâyeler anlatılırken etrafta bir sürü çocuğun bulunduğunu öğreniyoruz. Detayların çok hassas (bu çok göze çarpan bir özellik) ele alındığı hikâyenin son derece kişisel bir

anlatım tarzı vardır. Bu anlatımda sözlerin ve hikâyenin yapısında bir arkaiklik söz konusudur. Bu babamın daha sonra kullandığı tarza hiç benzemez. Yoğundur, şiirseldir ve zaman zaman son derece “elf gizemini” haizdir. Aynı zamanda orada burada alaycı bir mizah eğilimi de bulunmaktadır (şeytansı kurt Karkaras ile dehşet verici karşılaşmalarında, Beren ile birlikte Melko’nun büyük salonundan kaçarken Tinúviel “Bu asabiyet de nereden çıktı, Karkaras?” diye sorar).

Öykü’nün sonunu beklemektense burada, efsanenin ilk versiyonunun bazı yönlerine dikkat çekmenin ve anlatıda önemli olan bazı isimler hakkında kısa açıklamalar vermenin faydalı olacağını düşünüyorum (bu isimlere kitabın arkasındaki İsimler Listesinden de ulaşabilirsiniz).

Tekrar yazılmış haliyle *Tinúviel’in Öyküsü*, ki bizim için ilk versiyondur, kesinlikle *Kayıp Öyküler*’in ilki değildir ve diğer *Öyküler*’deki özellikler bu öyküye ışık tutmaktadır. Sadece anlatının yapısından söz edecek olursak Tûrin’in öyküsü gibi bazı öyküler *Silmarillion*’da yayınlanmış hallerinden çok uzak sayılmaz; bazıları, yayınlanmış olan çalışmada, özellikle de yazılanların ilki olan Gondolin’in Düşüşü başta olmak üzere sadece son derece sıkıştırılmış bir biçimde verilmiştir; bazıları ise, özellikle de *Tinúviel’in Öyküsü*, bazı açılardan dikkat çekecek kadar farklılık gösterir.

Beren ile Tinúviel (Lúthien) destanının evrimindeki en ana değişim daha sonraki öyküye Nargothrond’lu Felagund ile Fëanor’un oğullarının girmesidir; fakat başka bir açıdan bir o kadar önemli olan başka bir şey de Beren’in kimliğindeki farklılıktır. Destanın daha sonraki versiyonlarında Lúthien ölümsüz bir Elf iken Beren’in ölümlü bir insan olması, olmazsa olmaz bir öge olmuştu; fakat bu, *Kayıp Öykü*’de böyle değildi: Beren de bir Elfti. (Fakat babamın başka Öykülere yazdığı notlardan Beren’in aslında bir İnsan olduğu görülebilir; bunun *Tinúviel’in Öyküsü*’nün silinmiş el yazmasında da böyle olduğu

son derece aşikârdır.) Elf Beren, Noldoli (daha sonra Noldor olacak) adlı bir Elf halkına mensuptu; bunlar Kayıp Öykülerde (ve daha sonra) “Gnomlar”a dönüşecektir: Beren bir Gnom’dur. Bu dönüşüm daha sonraları babam için bir sorun olmuştur. Babam *Gnome* kelimesini, bugünlerde özellikle bahçelerle ilişkilendirilen o minik yaratıklar olan Gnomlardan kök ve anlam bakımından tamamen farklı kullanıyordu. Bu diğer *Gnome*... Yunanca gnômē “akıl, fikir” kelimesindendir; artık güncel İngilizcede “özlü söz, veciz” anlamında sıfat olarak kullanılan formu *gnomic* pek kullanılmamaktadır.

Yüzüklerin Efendisi’ndeki EK F için hazırlamış olduğu tasarlardan birinde şöyle yazmıştır:

Bazen *Noldor* yerine (bu kitapta olmasa da) “Gnomlar”, *Noldorin* yerine de “Gnomeca” kullandım. Bunu yapmamın sebebi hâlâ bazıları için “Gnome” kelimesinin bilgiyi çağrıştırmasıdır. Bu halkın Yüce Elflerin dilindeki adı *Noldor*’dur ve Bilenler anlamına gelir; çünkü başlangıcından beri Eldar’ın üç soyu arasında *Noldor* hem bu dünyadaki şeylerin eskiden ve şimdi ne oldukları hem de daha fazlasını bilme arzuları nedeniyle hep farklılık yaratmışlardır. Yine de ne öğretilen teorilerle ne de popüler fantezilerle benzeşirler; o yüzden de bu göndermeyi, çok fazla yanlış anlamaya neden olacağından bıraktım.

(Sözü gelmişken, [1954 yılında yazmış olduğu bir mektupta] “üstesinden gelinemeyecek kadar üzücü tınılarla aşırı yüklenmiş” bir hal aldığı için “Elfler” kelimesini kullanmış olduğundan çok büyük ölçüde pişman olduğunu söylemiş olduğuna değinmek isterim.)

Beren’e bir Elf olarak gösterilen düşmanlık böylece eski Öykü’de “ormandaki Elflerin hepsi Dor-lómin Gnomlarının zalim ve inançsız, hain yaratıklar olduğunu düşünürler,” diye açıklanır.

Elfler için sık sık “peri, periler” kelimesinin kullanılmış

olması biraz akıl karıştırıcı olabilir. Şöyle ki: Ormanda uçuşan beyaz pervaneler için “Tinúviel peri olduğu için, pek çok İnsan çocuğunun aksine bunları pek umursamamış,”; kendisine “Periler Prensesi” der; onun hakkında “bütün marifetini gösterdi, peri büyüsünü...” denmektedir. Her şeyden önce *Kayıp Öyküler*’de *periler*, *Elfler* ile eşanlamlıdır; ve bu öykülerde İnsanlar ile Elflerin birbirlerine yakın fiziksel endamlarına da birkaç atıfta bulunulmuştur. Belli ki o ilk günlerde babamın bu meseleler hakkındaki kavramları biraz istikrarsızmış fakat yıllar geçtikçe farklı bir benzerlik tasarlamış olduğu nettir. Hatta şöyle yazmıştır:

İnsanlar ilk zamanlarda boy pos bakımından neredeyse Elflerle birdi, periler şimdikinden çok daha büyük, İnsanlar çok daha küçüktü.

Fakat Elflerin evrimleri büyük bir ölçüde İnsanların gelmesiyle etkileşmiştir:

İnsanlar’ın sayısı ve gücü arttıkça periler solmuş, küçülmüş, incelmış, zar gibi şeffaflaşmışlardır ama İnsanlar daha irileşmiş, daha ağırlaşmış, daha kocamanlaşmıştır. Sonunda İnsanlar, ya da neredeyse İnsan diyebileceğimiz tayfa artık perileri göremezler.

Dolayısıyla babamın “Periler”i zar gibi şeffaf olarak düşünüyor olduğu gerekçesiyle bu öyküdekilerin de öyle olduğunu varsaymaya gerek yoktur; tabii ki yıllar sonra Üçüncü Çağ Elfleri Orta Dünya tarihine girdikleri zaman onlarda da çağdaş anlamdaki “perilikle” ilgili bir yan yoktu.

*Fay** kelimesi biraz daha çapraşıktır. Tinúviel’in Öyküsü’nde

* “Fay” kelimesi ile “fairy” kelimesi İngilizcede peri anlamında kullanılmaktadır. Yani eşanlamlı iki kelimedir. Tolkien “fairy”yi daha sık kullanmış olduğu için, “fairy” karşılığı olarak ben de “peri” kelimesini kullandım. Metin içerisinde de “fay” kelimesi karşılığı olarak “peri” kullanacağım. Fakat böyle bir açıklamada, aradaki farkı belirtmek amacıyla, kelimenin İngilizce biçimini kullanmayı uygun gördüm. —çn

Valinor'dan gelmiş olan (ve “Tanrıların kızı” denilen) (Lúthien'in annesi) Melian'dan sık sık “fay” diye söz edildiği gibi Tevildo'nun da “hayvan kılığına girmiş şerir bir ‘fay’” olduğundan bahsedilir. Öykülerin birçok yerinde “fay’lerin ve Eldar’ın irfanı”ndan ve “orman ve vadi fay’leri”nden söz edilir. Belki de en dikkat çeken pasaj *Valar’ın Zuhuru Öyküsü*’ndeki şu aşağıdaki pasajdır:

Aralarında, ağaçların, koruların, vadilerin, ormanların, dağ yamaçlarının ruhları da dolanıyordu ya da sabahları çimenler arasında şarkı söyleyen, akşamları dimdik duran ekinler içinde mırıldanan büyük bir kalabalık. Bunlara [çayır-
ların, ormanların, vadilerin, dağların fay’leri(?)] Nermir, Tavarı, Nandini ve Orossi, fay, peri, leprikon ve hatta daha neler neler derler çünkü bunların sayısı pek çoktur; ama yine de bunları Eldar (Elfler) ile karıştırmamak lazım gelir çünkü onlar dünyadan önce doğmuşlar, en yaşlıdan da yaşlıdılar ve dünyadan değildirler.

Kafaları karıştıran başka bir özellik de Valar’ın çok uzakta, Büyük Topraklar’daki (Orta Dünya’daki) Elfler ve İnsanların işleri ve hatta akılları ve gönülleri üzerindeki etkileridir. Üstelik bu özellik sadece *Tinúviel’in Öyküsü*’nde görülmez fakat bu konuda bir açıklama veya daha genel bir yorum bulamadım. Örnek verecek olursak: “Valar [Huan’ı]” Angband’dan kaçarlarken Beren ile Lúthien’in yere uzanmış yatmakta olduğu “orman-daki açıklığa getirir”; ayrıca Lúthien babasına şöyle der: “üstelik onu kaçınılmaz bir ölümden Valar’ın kendisi kurtardı.” Ya da, Lúthien’in Doriath’tan kaçışının anlatıldığı yerde “ama o karanlık bölgeye girmemişti; sonra yeniden cesaretini toplayarak yoluna devam etti” cümlesi daha sonraları “ama o karanlık bölgeye girmemişti; sonra Valar gönlüne yeni bir umut yerleştirince bir kez daha yoluna devam etti”ye çevrilmiştir.

Hikâyede geçen isimlere gelince, *Artanor*’un daha sonra karşımıza çıkan *Doriath*’a karşılık olarak kullanıldığını ve buraya

"İşte tam da o anda, Tinúviel'in alacakaranlıkta raks edişine tanık olmasın mı Beren..."

Öte Diyar da dendiğini belirtmek isterim; kuzeyinde Beren'in aşp geldiği aynı zamanda *Acı Tepeler* de denilen *Demir Dağların* koca engeli uzanır: Daha sonra bunlar *Ered Wethrin*, *Gölge Dağları* adını alacaktır. Dağların gerisinde *Hisilómë* (*Hithlum*), aynı zamanda *Dor-lómin* adı da verilen Gölge Diyarı uzanır. *Palisor* Elflerin uyandıkları topraklardır.

Valar'dan, daha ziyade "Tanrılar" olarak bahsedilir; aynı zamanda onlara *Ainur* (*Ainu*'nun tekili) da denir. (Daha sonra *Melkor* olan) *Melko*, *Silmarilleri* çaldıktan sonra Kara Hasm *Morgoth* adını alan büyük kötülük Vala'sıdır. *Mandos* hem Vala'nın kendisi hem de ikamet ettiği yer için kullanılan isimdir. Ölülerin Evleri'nin bekçisidir.

Manwë, Valar'ın hükümdarıdır; yıldızları yaratan Varda, Manwë'nin eşidir ve onunla birlikte Arda'nın en yüksek dağı olan *Taniquetil*'in zirvesinde yaşar. "İki Ağaç" ise, çiçekleri Valinor'u aydınlatan ulu ağaçlardır; *Morgoth* ve canavar örümcek *Ungoliant* bu ağaçları imha etmiştir.

Son olarak Beren ile Lúthien efsanesinin temeli sayılabilecek *Silmariller* hakkında bir şeyler söylemek için tam yerinin geldiğini düşünüyorum: *Silmariller*, *Noldor* arasında en yüce kabul edilen Fëanor'un eseri idi: "söz ve el melekesi en kudretli olan"; isminin anlamı "Ateş'in Ruhu"dur. Burada, daha sonraki (1930) *Quenta Noldorinwa* başlıklı "Silmarillion" metninden bir alıntı yapacağım:

O uzak günlerde zamanın birinde Fëanor uzun ve fevkalade bir zahmetin altına girmiş, tüm gücünü, tüm ince büyüsunü toplamıştı çünkü emeli o güne kadar tüm Eldar'ın yaptığından daha uğurlu, her şeyden de fazla dayanabilecek bir şey yapmaktı. Üç ziynet nakşetti ve bunlara *Silmariller* adını verdi. Bunların içinde İki Ağaç'ın ışığının harmanlanmasından oluşan canlı bir ateş yanıyordu; kendi içlerindeki bu nurla karanlıkta bile parlayabiliyorlardı; saf olmayan hiçbir ölümlü ten buna dokunamaz, dokun-

sa pörsüyüp yanardı. Elfler bu ziynetlere elleriyle yapmış oldukları tüm eserlerden daha ziyade değer atfederdi, Manwë bunları kutsamış, Varda da şöyle demişti: “Elflerin ve onların yanı sıra birçok diğer şeyin mukadderatı buraya kitlenmiştir.” Fëanor’un kendi gönlü de kendi yapmış olduğu şeylere bağlanmıştı.

Fëanor ile yedi oğlu, Morgoth tarafından çalınmış olan Silmarillere tartışmasız surette bir tek kendilerinin sahip olduklarına dair hak iddialarını pekiştirmek için son derece korkunç ve son derece yıkıcı bir ant içmişlerdi.

Vëannë hikâyesini Tinúviel’i hiç duymamış olan Eriol’a (Ælfwine’a) anlatır ama hikâyesinin resmi bir başlangıcı yoktur: Hikâyesine Tinwelint ile Gwendeling’in (daha sonraları Thingol ile Melian diye anılacaklardır) söylencesiyle başlar. Ama ben, destandaki bu önemli öge için yine *Quenta Noldorinwa*’ya döneceğim. Öykü’de Tinwelint (Thingol) önde gelen bir şahsiyettir: Artanor’un derin ormanlarında yaşayan Elflerin kralıdır. Ormanın ta kalbindeki engin mağarasında hüküm sürmektedir. Karşımıza çok sık çıkmasa da kraliçe de çok büyük öneme sahip bir kişiliktir. *Quenta Noldorinwa*’da onun için anlatılan bir şeyi sizlere aktarmak istiyorum.

Burada Elflerin uzaklardaki Palisor’dan (Palisor onların uyanıp da kendilerini buldukları yerdir), bir tek büyük Okyanus’un ötesinde Batı’nın en ucundaki Valinor’a varmak amacıyla yaptıkları Büyük Göç ile ilgili şunlar anlatır:

...uzun karanlık yollarda [birçok Elf] kaybolmuş, bunlar dünyanın ormanlarına ve dağlarına dağılmış, hiçbir zaman Valinor’a gelmemiş, İki Ağaç’ın ışığını görmemişti. O yüzden bunlara Ilkorindi, Tanrılar diyarındaki Eldar (Elf) şehri Kôr’da hiç yaşamamış Elfler adı verilmiştir. Karanlık Elflerdir bunlar ve oraya buraya dağılmış kabileleri de kullandıkları lisanlar da çoktur.

Karanlık Elfler’in reisleri arasından en çok bilineni

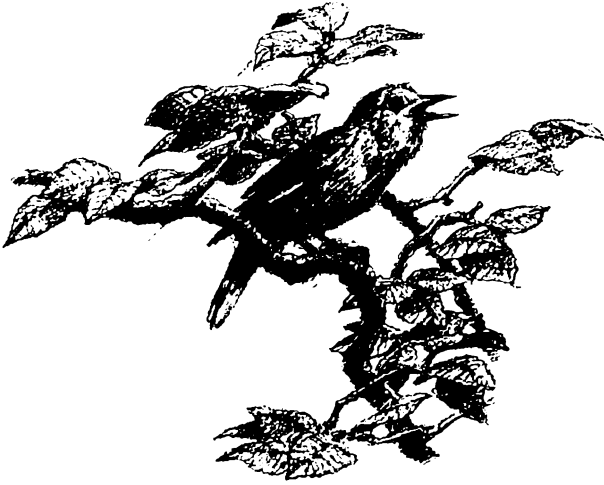
Thingol'dür. Yani bu yüzden Thingol, Valinor'a hiç gitmemiştir. Melian ise bir periydi. [Vala] Lórien'in bahçelerinde yaşıyordu; Lórien'in zarif halkı arasında onun güzelliğini aşan bir güzelliğe sahip, ondan daha akil olan, büyüleyici, tılsımlı şarkılar konusunda ondan daha kabiliyetli olan yoktu. Derler ki, Rüya Tanrısı'nın bahçelerinde Melian, ışıklar birbirine karışırken şarkı söylemeye başladığında, Tanrılar işlerini, Valinor kuşları ise neşeyle cıvıldaşmalarını bırakır, Valmar'ın çanları sessizleşir, çeşmeler akmayı kesermiş. Bülbüller yanından ayrılmazmış, onlara şarkılarını öğreten de oymuş. Ama derin gölgeleri çok severmiş, Harici Diyarlar'a [Orta Dünya] uzun seyahatlere çıkıp dolanır, burada şehir vaktindeki dünyayı hem kendi hem de kuşlarının sesiyle doldurmuş.

Thingol, Melian'ın bülbüllerini işitince büyülenmiş, halkını terk etmiş. Bulmuş Melian'ı ağaçların altında ve burada bir rüyaya, büyük bir uykuya dalınca beyhude aramış halkı onu her yerde.

Vëannë'nin anlatısında Tinwelint uzun efsanevi uykusundan uyandığı zaman "artık aklında halkı malkı yokmuş (ve aslında olsaymış da beyhude olurmuş çünkü onlar çoktan Valinor'a varmışlar)", yegâne arzusu alacakaranlığın hanımını görmekmiş. O da çok uzaklarda değilmiş çünkü Tinwelint uyurken ona gözcülük etmiş. "Lakin hikâyelerinin devamını bilmiyorum Aman Eriol, sonunda Melian'ın onun eşi olduğundan gayri; zira hakikaten de Tinwelint ile Gwendeling çok uzun yıllar boyunca Artanor'un Kayıp Elfleri'nin ya da Öte Diyar'ın kral ve kraliçesi olmuşlar; en azından buralarda böyle bilinir."

Vëannë ise biraz daha açarak şöyle söylemiştir: Tinwelint'in ikametgâhı "Melko'nun görme gücünden ve bilgisinden peri Gwendeling'in büyüleri sayesinde gizleniyordu; buna ilaveten Gwendeling yollara tılsımlar örmüştü, bu sayede yollarda Eldar'dan [Elflerden] başka kimse rahatça yürüyemeyecek, böylece tüm tehlikelere karşı güvende olacaklardı, tabii eğer

kral bir ihanete uğramazsa. İmdi, çok büyük bir mağaranın içine inşa edilmişti kralın divanhaneleri, buna mukabil ziyadesiyle soylu ve zarif bir meskendi burası. Bu mağara, ormanların en muazzamı, muazzam Artanor ormanının kalbindeydi, önünden bir dere akıyordu ama kimse bu kapıya, o dereyi aşmadan gelemezdi ve bu dereyi de dar ve mükemmel muhafaza edilen bir köprü aşıyordu.” Sonra Vëannë şöyle haykırır: “Bakın hele, size Tinwelint’in sarayında olanları anlatayım”; ve görünüşe göre de burası asıl öykünün başlamış olduğu yerdir, denebilir.

TINÚVIELİN ÖYKÜSÜ

İki evladı varmış Tinwelint'in o zamanlar Dairon ve Tinúviel adında; Tinúviel bir kız imiş, göze görünmez Elfler arasındaki en güzel kız hem de; sahiden de onun kadar zarifi pek görülmemiştir bugüne kadar çünkü annesi bir periymiş, Tanrıların bir kızı; Dairon ise o zamanlar güçlü ve neşeli bir oğlanmış, her şeyden çok kamış bir kaval ya da ormandaki başka müzik aletlerini çalmaktan çok hoşlanan; artık o, Elfler arasında çalgılarını en büyüleyici biçimde çalan üç büyük çalgıcıdan biri sayılmaktadır; diğerleri ise çalgılarını deniz kıyısında çalan Tinfang Warble ile İvárë'dir. Lakin Tinúviel'in asıl keyif aldığı şey, daha ziyade, raks etmekmiş; Tinúviel'in bir eşi benzeri yokmuş, ne pırlıtlı ayaklarına ne de zarafetine denk bir başkasından söz edilirmiş.

İmdi, babaları Tinwelint'in mağara sarayından uzaklaşıp birlikte ağaçlar arasında uzun uzun zaman geçirmek, Dairon ile Tinúviel'in en büyük zevkleriymiş. Burada Dairon genellikle-

le bir ot yığının veya bir ağaç kökünün üzerine oturur, Tinúviel onun için raks ederken çalgısını çalarmış; Tinúviel, Dairon'un çaldıklarıyla raks ederken Gwendeling'den bile daha kıvrak, ayın altındaki Tinfang Warble'dan daha büyülmüş; insan hiç solmayan yeşil çimlerin üzerinde Nessa'nın raks ettiği Valinor'daki gül bahçeleri hariç böyle bir ahenk görememiş.

Geceleri mehtap soluk soluk parladığında, aslında korkmaları gerektiği gibi korkmazlar, çalmaya ve raks etmeye devam ederlermiş, çünkü Tinwelint ile Gwendeling'in hükümdarlıkları, kötülüğü ormanlardan uzak tutarmış; Melko onları henüz rahatsız etmeye başlamamış ve İnsanlar da tepelerin ardında zapturapt altındalarmış.

İmdi, en çok sevdikleri yer gölgeli bir mevkiiymiş; karaağaçlar yetişiyormuş burada, bir de kayınlar lâkin pek de uzun sayılmazlarmış bunlar; aralarında beyaz çiçekli kestaneler varmış; zemin deseniz ıslakmış ve ağaçların dibinde, puslar arasında ağu otları yayılıyormuş tüm bereketleriyle. Haziran ayında bir zaman iki kardeş burada oynuyorlarmış tam; ağu otlarının, ağaçların gövdeleri etrafındaki beyaz şemsiyeleri bulut gibiymiş; işte burada Tinúviel akşam ilerleyip de hava iyice kararınca kadar raks etmiş. Etrafta bir sürü beyaz pervane varmış. Tinúviel peri olduğu için, pek çok İnsan çocuğunun aksine bunları pek umursamamış böceklere bayılmasa da; Eldar Ungweliantë nedeniyle hiç örümceklere dokunmasa da: Ama o sırada beyaz pervaneler başının etrafında çırpınırken ve Dairon ürkütücü bir ezgiye kapılmış giderken o garip şey vuku bulmuş.

Beren'in tepeleri aşmış oraya nasıl geldiğini hiçbir yerde işitmedim; mamafih o birçok yığitten çok daha cesur biriymiş, ki birazdan bunu siz de göreceksiniz; belki de seyyahlık sevdasıymış sadece, onu Öte Diyar'a varınca kadar Demir Dağları'nın dehşetinden ivedilikle aşırın.

İmdi, Beren bir Gnom'muş, Hisilómē'nin kuzeyindeki daha

karanlık yerlerde avlanan ormancı Egnor'un oğlu. Eldar ile Melko'nun esirlik şerbetinden içmiş Gnomlar arasında korku ve kuşku varmış; bunun nedeni de Gnomların Kuğular Limanı'nda icra ettiği şerir işlermiş. İmdi, Melko'nun yalanları Beren'in halkı arasında dolanıyormuş, öyle ki onlar asıl şerir işleri gizli Elflerin işlediklerine inanıyormuş. İşte tam da o anda, Tinúviel'in alacakaranlıkta raks edişine tanık olmasını Beren; Tinúviel'in üzerinde incili gümüş elbisesi varmış, çıplak beyaz ayakları ağuş otları arasında titreyiyormuş. O zaman Beren, Tinúviel ister Vala ister Elf ister İnsan evladı olsun hiç umursamamış, daha rahat görebilmek için biraz daha sokulmuş; raksın sihriyle başı dönünce, kızın raks ettiği küçük açıklığa yukarıdan rahatça bakabilmek için bir tümsek üzerinde yetişmiş körpe bir karaağaca dayanmış. Kız o kadar ince, o kadar zarıfmış ki sonunda daha iyi görebilmek için düşünce-sizce ortaya çıkmış ve tam o esnada mehtap dalların arasından tüm parlaklığıyla süzülünce Dairon da Beren'in yüzünü görmüş. Ânında onun kendi halkından biri olmadığını anlamış; ormandaki bütün Elfler Dorlómin Gnomlarının hain yaratıklar olduklarını zannederlermiş, zalim ve inançsız olduklarını; işte bu sebepten Dairon müzik aletini elinden bıraktığı gibi "Kaç, kaç, Aman Tinúviel, düşmanlar geziyor bu ormanda," diye bağırarak ağaçlar arasından hızla kaybolmuş. Derken şaşırıp kalan Tinúviel, Dairon'u hemen takip edememiş çünkü söylediklerini hemen anlayamamış ve ağabeyi kadar kuvvetle koşup sıçrayamayacağını bildiği için aniden beyaz ağuş otlarının arasına süzölmüş ve bir sürü yaprağıyla etrafa yayılmış çok yüksek bir çiçeğin altına saklanmış; burada beyaz kıyafeti içinde, tıpkı yapraklardan süzölüp yere dökölen mehtap pırıltısı gibi görünüyormuş.

Bunun üzerine Beren çok üzölmüş çünkü çok yalnızmış, korkmalarına da pek kederlenmiş, her yanda Tinúviel'i aramış çünkü onun kaçmamış olduğunu farkındaymış. Sonra aniden

eli, kızın yaprakların altındaki ince koluna denk gelmiş; bir ıglık atan Tinúviel irkilip kaçmaya çalışmış, fırlamış oldu- u yerden mehtap altında titreşerek sadece Eldar'ın yapmaya muktedir oldu u şekilde, ağaç gövdeleri ve ağ u otu sapları arasından bir görünüp bir kaybolarak. Tinúviel'in o nazik teması onu bulmak için eskisinden daha çok can atmasına neden olmuş Beren'in, hızla takip etmiş kızı, lâkin yeterince de il zira sonunda kız ondan kaçarak varmış babasının sarayına korkuyla; sonra da günler boyunca ormanda tek başına raks etmemiş.

Bu Beren için ne büyük bir tasa olmuş, bir türlü oraları bırakıp gidemiyormuş; o zarif elf kızın tekrar raks etti ini görmeyi umuyormuş; böylece ormanda her geçen gün biraz daha yabanileşerek, Tinúviel'i arayarak yapayalnız dolanmış. Şafaktan gün kavuşuncaya kadar aramış kızı ama en çok da mehtap tüm gücüyle parladı ı zamanlar. Sonunda bir gece uzaklarda bir kıvılcım yakalamış ve o da ne, minik ağaçsız bir tepelik üzerinde tek başına raks ediyormuş, üstelik Dairon da ortalıkta yokmuş. Sonraları sık sık kız oraya gelmiş ve kendi kendine şarkı söyleyerek raks etmiş, bazen Dairon da yakınlarda olurmuş, o zaman Beren ormanın kıyısından, iyice uzaklardan seyredermiş, bazen ise uzaklarda olurmuş o lan, o zaman Beren daha yakına sokulurmuş. İşin aslı uzun zamandır Tinúviel onun geldi ini biliyor, ama bilmiyor gibi davranıyormuş çünkü korkusu, Beren'in mehtapla aydınlanmış yüzündeki hüznü hasret nedeniyle çoktan geçmiş; ayrıca Beren'in, o güzel raksına hayran, iyi biri oldu unu anlamış.

Bundan sonra Beren, Tinúviel'i gizlice ormanda takip etmeye başlamış, hatta mağaranın kapısına, köprünün başına kadar; kız içeri girince de dereden hafifçe seslenirmiş, yavaşça, "Tinúviel," dermiş, çünkü bu ismi daha önce Dairon'un dudaklarından kapmış; ve o bilmese dahi Tinúviel sık sık mağara kapılarının gölgelerine saklanarak kulak verir, hafifçe güler, gülümsermiş. Nihayet bir gün Tinúviel tek başına raks

ederken biraz daha cesaretle ortaya çıkmış ve ona, “Tinúviel, bana raks etmesini öğret,” demiş. “Kimsin sen?” demiş kız. “Beren. Acı Tepeler’in ötesindenim.” “Öyleyse, raks edeceksen, takip et beni,” demiş genç kız ve Beren’in önünden ormana, ormanın derinliklerine doğru raks etmiş, çevikçe ama yine de Beren takip edebilsin diye çok da hızlı olmadan; arada sırada arkasından tökezleye tökezleye gelen oğlana bakıp “Raks et Beren, raks et! Acı Tepeler’in ardında raks ettikleri gibi et!” di-yormuş. Bu şekilde, kıvrılarak uzayan yollardan Tinwelint’in ikametgâhına varmışlar; Tinúviel el edip, Beren’i derenin diğer yanına çağırmış; oğlan da onu takip etmiş, mağaranın içine, kızın evinin derin divanhanelerine doğru yürümüş.

Yine de Beren kendini kralın önünde bulunca çok utanmış, Kraliçe Gwendeling’in heybeti karşısında ise huşu içinde kalmış; ama bakın şu işe ki kral “Ben çağırmadan sarayıma gelen de kim böyle?” deyince söyleyecek bir şey bulamamış. O yüzden Tinúviel, onun yerine cevap vermiş, “Babacığım, bu Beren, dağların ötesinden bir yolcu; Artanor elfleri gibi raks etmeyi öğrenecek,” diyerek gülmüş ama kral Beren’in nereden geldiğini duyunca kaşlarını çatmış ve “Şu hafif lakırdılarını bir yana bırak evladım da söyle, gölgelerin bu vahşi Elf’inin sana bir zararı dokundu mu?”

“Hayır baba,” demiş kız, “ayrıca gönlünde hiç fenalık olduğunu da zannetmiyorum; eğer ki kızın Tinúviel’in gözyaşı dökmesini murat etmiyorsan ona haşın muamele etme, lakin bildiğim tanıdığım herkesten çok daha fazla hayranlık gösterdi benim raks etmeme.” Bunun üzerine Tinwelint şöyle demiş: “Aman Beren, Noldoli’nin oğlu, gelmiş olduğun yere avdet etmeden evvel orman Elflerinden ne dilersin?”

Tinúviel onun adına babasıyla böyle konuşunca Beren’in yüreğindeki hayret dolu neşe o kadar büyük olmuş ki içindeki cesaret kabarmış ve onu Hisilómë’den çıkarıp, Demir Dağlarından aşırıp getiren maceracı ruh yeniden uyanmış ve Tinwelint’e

cesaretle bakarak, “Canım kralım, kızınız Tinúviel’i arzu ederim zira bugüne kadar gördüğüm, bugüne kadar hayal ettiğim bütün kızlardan daha güzel, daha tatlı.”

O zaman bir sessizliktir peydahlanmış salonda, bir tek Dairon gülmüş; söylenenleri duyan herkes hayretten donmuş, Tinúviel ise gözlerini yere indirmiş; kral, Beren’in vahşi ve kaba vaziyetine bakarak kendini tutamayıp gülmeye başlamış kahkahalarla; bunun üzerine utançtan kızarmış Beren, Tinúviel’in yüreği ise onun için sızlamış. “Vay! Dünya üzerindeki genç kızların en güzeli olan benim Tinúviel’imle evleneceksin ve orman Elflerinin prensi olacaksın – ufacık bir ihsanmış meğerse, yabancı birinin bizden istirham edeceği,” demiş Tinwelint. “Muhtemelen benim de senden, buna mukabil bir şey istirham etmek hakkımdır. Öyle ehemmiyetli bir şey olmayacak bu, anca senin itibarına yaraşır bir yadigâr. Bana Melko’nun Tacı’ndan bir Silmaril getirdiğin gün evlenecektir Tinúviel seninle gün sektirmeden.”

O zaman oradaki herkes kralın bu meseleye kaba bir latife olarak yaklaştığını idrak etmiş, Gnom’a acıyarak gülümsemişler çünkü artık Fëanor’un Silmarillerinin namı dünyanın dört bir yanını tutmuşmuş ve Angamandi’den kaçan birçok kişi de onların Melko’nun demir tacının üstünde parıl parıl parladığını görmüş. Bu taç Melko’nun kafasından hiç ayrılmazmış, bu ziynetlere gözünün içi gibi bakarmış ve ister peri ister elf ister insan olsun dünyada hiç kimse bunlara dokunup da hayatta kalabilmeyi aklından bile geçirmezmiş. Bunu, tabii ki biliyor-muş Beren; onların alaycı tebessümlerinin anlamını da tahmin etmiş ve hiddetle alev alev tutuşarak haykırmış: “Yo, bu, bu kadar tatlı bir gelinin pederi için ne cüzi bir yadigâr. Her şeye rağmen ormanlarda yaşayan Elflerin adetleri bana pek garip geliyor, tıpkı İnsan halkının kaba kanunları gibi, ne garip önce ben söylemeden bir yadigâr tayin etmeniz! Yine de, ben, Beren, Noldoli’den bir avcı, sizin şu ufak istirhamınızı deruhte edece-

ğim,” ve bununla birlikte herkes hayret içinde donmuşken, o salondan yel gibi çıkmış; fakat Tinúviel aniden ağlamaya başlamış. “Çok kötüydü yaptığınız, Canım babacığım,” diye haykırmış, “şu hüzünlü alayınızla birini ölüme sevk etmek – zira şimdi, zannımca Beren bunu fiiliyata geçirmeye çalışacaktır, sizin hor görmenizle kahrolarak; ve Melko onu katledecek ve bir daha kimesne benim rakslarıma o denli aşk ile nazar etmeyecek.”

Bunun üzerine kral şöyle söylemiş: “Melko’nun katledeceği ilk Gnom olmayacak, hatta bu kez haklı bir sebebi de olacak Melko’nun. Müsaade almadan sarayıma girmesi ve küstah hitabeti sebebiyle burada ıstırap verici büyüler altında bağlı kalmaktansa onun için daha iyi oldu”; tüm olanlara rağmen Gwendeling bir şey söylememiş ama ne Tinúviel’i azarlamış ne de tanıdık olmayan bu gezgin için akan ani gözyaşlarını sorgulamış.

Öte yandan Tinwelint’in gözü önünden ayrılan Beren sürüklenmiş içindeki büyük öfkeyle ormanların derinlerine, insana kasvetli Demir Dağları’nın yaklaştığını ikaz eden daha alçak tepelere, ormansız topraklara yaklaşıncaya kadar. Ancak o zaman yorgunluğunu fark etmiş, yavaşlatmış adımlarını; ve asıl bundan sonra başlamış başına gelecek eziyetlerin daha beterleri. Derin umutsuzluklara düştüğü geceler onunmuş artık, serencamında hiçbir umut göremiyormuş; hakikatte de çok az bir umut varmış. Çok geçmeden, nihayet Demir Dağları’nı takip ederek Melko’nun ikametgâhının bulunduğu korkunç bölgelere yaklaştıkça korkuların en büyüğü her yanını tutar olmuş. Birçok zehirli yılan varmış bu yerlerde ve kurtlar dolaıyormuş etrafta ve hepsinden de korkuncu takım takım gulyabaniler ve Orklar kol geziyormuş – onun musibet işlerini yapmak için etrafta dolanan, hayvanları ve hatta İnsanları ve dahi Elfleri tuzağa düşürüp yakalayan, onları sürükleyerek efendilerine götüren Melko’nun murdar zürriyeti.

Orkların Beren'i yakalamalarına az mı ramak kalmış; hatta bir keresinde de elinde sadece yanmış da neredeyse kül olmuş bir sopayla müsella, devasa bir kurdun dişleri arasından zor kaçmış; Angamandi'ye doğru yol kat ettiği her gün bir sürü tehlike ve macera daha tatmış. Açlık ile susuzluk da ona sık sık eziyet veriyormuş; geri dönmek de en az ilerlemek kadar tehlikeli olmasaymış belki çoktan dönecekmış; ama Tinúviel'in, Tinwelint'e yakaran sesi gönlünde yankılanıyormuş, geceleri çokünce kızın çok uzaklarda, yurdunun ormanlarında onu düşünerek için için ağladığını gönlünde duyuyor gibi geliyormuş ona: Ve bu gerçekten de doğruymuş.

Günün birinde maruz kaldığı büyük bir açlık onu bir iki lokma artık bulmak için Orkların terk etmiş oldukları bir kamp yerine sevk etmiş ama tam o esnada Orkların birkaç tanesi dönmüş, gafil avlayarak Beren'i tutsak etmişler, ona işkenceler yapmış ama öldürmemişler; yaşadığı çetin koşullarla yıpranmış olmasına rağmen hâlâ ondaki gücü kuvveti gören komutanları, onu Melko'nun önüne götürürlerse veya madenlerinde ya da demirhanelerinde ona ağır bir kölelik verirlerse belki de Melko'nun hoşuna gider diye düşünmüş. Böylece Beren sürüklenerek Melko'nun önüne çıkarılmış; her şeye rağmen yüreği pekmiş çünkü babasının sülalesi arasında Melko'nun gücünün sonsuza kadar baki olmadığına, sonunda Valar'ın Noldoli'nin göz yaşlarına kulak vereceğine, ayağa kalkıp Melko'yu bağlayacağına ve Valinor'u bir kez daha yorgun Elflere açacağına ve Yeryüzüne büyük bir neşenin dolacağına inanılırmış.

Yine de onu gören Melko küplere binmiş, aslında doğuştan bir köle olan bir Gnom'un nasıl olup da davetsiz olarak ormanlara dalmaya cüret etmiş olduğunu bilmek istiyormuş ama Beren bir serseri olmadığını, Aryador'da yaşayan Gnomların soyundan geldiğini, orada İnsan halkıyla karışmış olduklarını söyleyerek cevaplamış onu. Bunun üzerine Melko daha da küplere binmiş çünkü o Elfler ile İnsanlar arasındaki dostluğu

bozmanın yollarını arayıp duruyormuş ezelden beri; belli ki, diye düşünmüş kendi kendine, bu Gnom da benim hükümlüğüne karşı derin hainlikler peşinde olan bir komplocu, tam da Balrogların eziyetlerini hak eden biri; fakat içinde bulunduğu tehlikeyi fark eden Beren şöyle cevaplamış: “Aman kudretlilerin kudretlisi Ainu Melko, Dünya’nın Efendisi, sakın böyle bir şeyin olabileceği geçmesin aklınızdan, çünkü öyle olmuş olsaydı buraya yardımsız tek başıma gelir miydim? Egnor oğlu Beren’in İnsan ırkından hiç dostu yoktur; heyhat yo, o halk tarafından istila edilmiş topraklardan tamamen bıktığım için ayrıldım Aryador’dan. Çok öncelerden babam sizin görkeminiz ve haşmetiniz hakkında bana çok hikâyeler anlatmıştı; vakıa dönecek bir köle olmadığımın naşı size elimden geldiğince hizmet edebilmekten başka bir şeyi bu kadar arzu etmiyorum.” Ve Beren bunun üzerine küçük hayvanları kapanla çok iyi avladığını, kuşları tuzağa düşürdüğünü söylemiş; bunların peşinde dağlarda yolunu kaybettiğini, epey bir dolandıktan sonra garip topraklara vardığını ve Orklar onu yakalamamış olsaymış bile Ainu Melko’nun şevketine yaklaşıp ona mütevazı bir görev vermesini dilenmekten başka bir düşüncesi olmadığını anlatmış. Yani sofrasına biraz et falan tedarik edebilirmiş belki de.

İmdi, muhtemelen ona attığı bu nutuk için ilham veren Valar olmuş, ya da belki de kelimeleri kurnazca kullanması için Gwending’in ona merhamet edip de yaptığı bir tılsımın bu çünkü gerçekten de hayatını kurtarmış ve onun mukavim yapısını hesaba katan Melko ona inanmış ve mutfaklarında çalışacak bir köle olmasını memnuniyetle kabullenmiş. Yağcılık, Ainu’nun pek hoşuna gidermiş; bütün o nihayetsiz irfanına rağmen, hakir gördüklerinin birçoğu onu kandırabilirmiş aslında eğer ki methiyelerin tatlı sözlerine bürünebilselermiş. O yüzden de hemen Beren’in Kedilerin Prensi Tevildo’nun emrine verilmesi için buyruklar vermeye başlamış. İmdi! Tevildo muazzam bir kediymiş –tüm kedilerin en muazzamı– ve ba-

zılarına göre, habis bir varlık tarafından tasalluta uğramış ve sürekli Melko'nun peşindeymiş; ayrıca bu kedi tüm kedileri kendisine bağlamış, o ve tebaası Melko'nun sofrası ve sık sık verdiği ziyafetler için gerekli yiyeceklerin peşine düşüp yakalayanlarmış. İşte bundandır ki hâlâ, artık Melko hüküm sürmüyor olsa da Elfler ile tüm kediler arasında bir nefret mevcuttur ve Melko'nun hayvanlarının maceraları pek anlatılmaz.

O yüzden Beren, Tevildo'nun konağının divanhanelerine doğru götürülürken, ki bu divanhaneler Melko'nun tahtından pek uzak sayılmazmış, çok korkuyormuş çünkü aklına işlerin böyle bir değişikliğe uğrayacağı hiç gelmemiş, ayrıca gittiği bu divanhaneler çok az aydınlatılmış, üstelik karanlıkları hırıltı ve canavarca mırıltılarla doluymuş.

Etrafta, dört bir yanda kedilerin gözleri yeşil lambalar gibi parlıyormuş; işte Tevildo'nun beyleri oturmuş o güzelim kuyruklarını sallayıp, kırbaç gibi şaklatırken gözleri de yeşil lambalar veya kırmızı veya sarı lambalar gibi parlıyormuş ama Tevildo kendisi hepsinin başına kurulmuş: muazzam bir kediyeymiş, kömür gibi siyah, insanın bakamayacağı kadar musibet bir şey. Gözleri uzun ve çok dar, ince bir çizgi gibiymiş, hem yeşil hem kırmızı parlıyormuş aynı anda ama koca beyaz bıyıkları iğneler kadar sert ve keskinmiş. Mırıltısı davul gümbürtüleri, hırıltısı gök gürültüsü gibiymiş lakin bağırıldığı zaman hiddeti insanın kanını donduruyormuş; gerçekten de minik hayvanlar ve kuşlar taş olup donuyor, genellikle bu sesi duyunca canlarını teslim edip yere devriliveriyorlarmış. İmdi, Tevildo Beren'i görünce gözlerini neredeyse bir çizgi halini alıncaya kadar kısararak, "Köpek kokusu alıyorum," demiş ve daha o anda kanı Beren'e hiç ısınmamış. Zira Beren, kendi vahşi yurdunda pek severmiş gerçekten tazıları.

"Nasıl," demiş Tevildo, "böyle bir mahluku huzuruma getirmeye cüret edersiniz; ha etinden istifade edelim diye getirmişseniz o başka." Fakat Beren'i getirenler demiş ki: "Yok, bu

bedbaht Elf'i, ömrünü Tevildo'nun emrinde, bir hayvan ve kuş avcısı olarak çürütsün diye buraya getirmek Melko'nun buyruğudur." Bunun üzerine Tevildo bu kez Beren'e ciddi ciddi tepeden bir bakarak şöyle demiş: "Efendimiz uykuda falandı ya da aklı başka bir yerdeydi herhalde; bir Eldar veledi kuş ve hayvan yakalama mevzuunda Kedilerin Prensi'nin ve beylerinin ne işine yarayabilir ki – ha bunu getirmişsiniz, ha sakar adımlı bir İnsan, fark etmez çünkü ne Elfler ne de İnsanlar arasından, av peşine düşmek konusunda bizimle aşık atacak bulunur." Mamafih yine de Beren'i bir sınava tabi tutmuş, ona gidip üç fare yakalamasını buyurmuş, "Çünkü divanhanelerimde fareler cirit atıyor," demiş. Bu tabii ki doğru değilmiş, tahmin edebileceğiniz gibi, gerçi kaçınılmaz olarak birkaç tane varmış –orada, o kara deliklerde yaşamaya cüret edecek kadar ileri derecede vahşi, kötü ve büyümlü olanlardan varmış ama bunlar sıçanlardan da iri ve çok azgın hayvanlarmış; Tevildo da bunları kendi özel eğlencesi için alıkoyar ve sayılarının azalmamasına ihtimam edermiş.

Üç gün peşine düşmüş bunların Beren ama kapan kurabileceği herhangi bir gereci olmadığı için (ki gerçekten de Melko'ya bu tarz tertibatları kurmakta hünarlı olduğunu söylediğinde yalan söylemiyormuş) beyhude yere avlanmış durmuş; sonuç ise sıçanın birinin ısırığı parmağından başka bir şey değilmiş. O zaman Tevildo, Beren'i iyice hor görerek çok kızmış ama Beren, Melko'nun buyruğu sayesinde, o sıralarda ne ondan ne de beylerinden birkaç tırmık yarısından başka bir zarar görmüş. Lakin bundan sonra Tevildo'nun ikametgâhında geçirdiği günler çok kötü olmuş. Onu mutfak hizmetçisi yapmışlar, bütün günleri yerleri ve çanakları yıkamakla, masaları ovmakla, odun yarmakla, su çekmekle geçiyormuş. Kuşların ve tombul farelerin, kediler yesin diye letafetle kızartılmak için dizildiği şişleri çevirme işi sık sık ona veriliyormuş ama çok nadiren kendisi bir şeyler yiyebiliyor ya da birazcık uyuyabiliyormuş. Bitkin ve

bakımsız bir hale düşmüş ve sık sık Hisilómē'den hiç çıkmamış olmayı, Tinúviel'i hiç görmemiş olmayı diliyormuş.

İmdi o zarif genç kız ise, Beren ayrıldıktan sonra çok uzun bir süre göz yaşı dökmüş ve ormanlarda hiç raks etmemiş; olanlara pek kızan Dairon onu bir türlü anlayamamış ama kız Beren'in dalların arasından gizlice bakan yüzüne, ormanda onu izlerken ayağının çıkardığı çatırtlara aşık olmuşmuş; bir de babasının kapılarının önündeki ırmağın ötesinden özlemle "Tinúviel, Tinúviel," diye seslenen sesini tekrar duyabilmeyi arzuluyormuş ve ayrıca artık Beren, Melko'nun musibet sarayına gittiği ve belki de orada şimdiden helak olmuş olduğu için de raks etmeyecekmiş. Görüp görebileceğiniz kâinatın bu en nazik genç kızı için düşünceleri sonunda o kadar ağır gelmeye başlamış ki dayanamayıp annesine gitmiş çünkü babasına gitmeye hatta ağladığını babasına göstermeye cesareti yokmuş.

"Aman Gwendeling, anneciğim," demiş, "bana büyün sayesinde, eğer yapabilirseniz, Beren'in neler yaptığını söyleyiniz. Her şey yolunda mı onun için?"

"Hayır," demiş Gwendeling. "Yaşıyor hattı zatında lâkin şerir bir esaret altında ve yüreğindeki umut solmuş çünkü bak, Kedilerin Prensi Tevildo'nun gücüne esir düşmüş."

"Öyleyse," demiş Tinúviel, "gidip imdadına yetişmem icap eder, çünkü bunu yapabilecek başka birini tanımıyorum."

İmdi, gülmemiş Gwendeling bu sözlere çünkü birçok konuda pek ferasetliymiş, ileri bir feraset sahibiymiş. Bir Elf'in dahi, hâlâ bir genç kız iken, tek başına Melko'nun sarayına gitmesi, Gözyaşı Muharebesi'nden önceki o eski zamanlarda bile gitmesi çılgın bir rüyada bile düşünülemez bir şeymiş hatta Melko'nun gücünün bu kadar büyümemiş olduğu, aklındakileri gizlediği ve yalanları etrafa yaydığı zamanlarda bile. Bundan naşı Gwendeling ona böyle divanece konuşmamasını söylemiş; fakat Tinúviel, "O halde siz babama yardım etmesi, Angamandi'ye savaşılar yollaması ve Ainu Melko'dan

Beren'i serbest bırakmasını istemesi için yalvarmalısınız," demiş.

Bunu, tabii ki Gwendeling yapmış kızına olan sevgisi nedeniyle; Tinwelint öyle küplere binmiş ki Tinúviel arzusunun babasına iletildiğine bin pişman olmuş. Tinwelint onun Beren hakkında konuşmasını ve onu düşünmesini bile yasaklamış ve bir daha divanhanelerine adım atacak olursa onu öldürmeye ant içmiş. Tinúviel yapabileceği şeyleri uzun uzun düşünmüş, Dairon'a giderek kendisine yardım etmesi için ya da lütfederse onunla Angamandi'ye kadar gelmesi için yalvarıp yakarmış; lâkin Dairon, Beren'i pek muhabbetle yad etmiyormuş ve "ne sebeple ormanlarda dolanıp duran bir Gnom için dünyada olup olabilecek en korkunç tehlikeye atılayım? Hakikatten de ona karşı hiçbir sevgi beslemiyorum çünkü ikimizin oyununu, müziğimizi ve senin raksını bozdu," demiş. Fakat daha da kötüsü, Dairon gidip krala Tinúviel'in niyetini anlatmış – bunu yaparken niyeti kötü değilmiş, Tinúviel'in gönlünün çılgınlığına kapılarak uzaklara ölüme gideceğinden endişe ediyormuş.

İmdi, bunu duyunca Tinwelint, Tinúviel'i çağırarak şöyle demiş: "Aman kızım, nedendir bu divaneliği kendinden uzaklaştıramaman ve sana söylediklerimi yapamaman?" Lâkin Tinúviel cevap vermiyormuş; kral ondan bir daha Beren'i düşünmeyeceğine veya bir divanelik yaparak onun ardından ister tek başına ister tebaasından aklını çeलेceği biriyle birlikte şerir topraklara gitmeyeceğine dair söz vermesini istemiş. Fakat Tinúviel önce söz vermeyeceğini, sonra da ancak bir kısmı için söz verebileceğini çünkü orman diyarından kimsenin aklını kendisiyle gelmesi için çelmeyeceğini söylemiş.

Bunun üzerine babası muazzam surette hiddetlenmiş, hiddetinin altında biraz hayrete düşüp korkmadı da değilmiş çünkü Tinúviel'i çok seviyormuş; bunun üzerine bir plan kurmuş, kızını sonsuza kadar sadece soluk soluk göz kırpan ışıkların ulaşabildiği mağaralara kapatmaya gönlü razı olmuyormuş

unk . İmdi, maġaradan sarayının kapılarının hemen üzerinde nehre dik inen bir yamaç varmış ve burada kudretli kayın aġaları yetişirmiş; bunların da içlerinde biri varmış ki adını Hirilorn, Aġaların Kraliçesi koymuşlar çünkü çok ulu bir aġamıř, gövdesi yarıklarla o kadar doluymuş ki sanki yerden   ayrı gövde, yuvarlak ve dümdüz olarak aynı yerden fırlamış gibi görünüyormuş; bunların gri renkli kabuğu ipek kadar p r zs zm ş, ne bir dal ne bir sürgün gövdelerinin yekpareliğini bozmuyormuş ta birkaç insan boyu oluncaya kadar.

İmdi, Tinwelint bu garip aġacın üzerine, ancak en uzun merdivenlerin ulaşabileceği bir yere, tahtadan bir ev kurdurmuş; ev ilk yaprakların  zerindeymiş ve bu yapraklar sayesinde gözlerden gayet güzel gizleniyormuş. İmdi, bu evin   köşesi varmış, her biri bir duvarında olmak üzere   penceresi; evin her köşe Hirilorn'un gövdelerinin birinin  zerindeymiş. Ondan sonra Tinwelint, Tinüviel'in aklını başına alıncaya kadar burada yaşamasını buyurmuş; Tinüviel uzun am aġacından merdivenleri çıktıktan sonra merdivenler aşağıdan alınmış ve kızın aşağıya inmesi için hiçbir yol kalmamış. İhtiyacı olan her şey ona getiriliyormuş; halkından birileri merdivenlerden tırmanıyor, ona yiyeceklerini ve istediği şeyleri veriyor, sonra yeniden aşağıya inerek merdivenleri kaldırıyorlarmış; merdivenleri aġaca dayalı unutacak veya gecenin karanlığından yararlanarak bir merdiven dayayacak olanları öldürüleceğine ant içmiş kral. Bir nöbetçi konmuş o yüzden aġacın dibine; yine de Dairon neden olduğu bu sıkıntı yüzünden sık sık buraya geliyormuş çünkü Tinüviel'siz çok yalnızmış; gerçi ilk başlarda Tinüviel yapraklar arasındaki evinden pek bir keyif almış, Dairon aşağıda en tatlı ezgilerini çalarken o da ufak penceresinden dışarılarını seyrediyormuş.

Fakat bir gece Valar, Tinüviel'in rüyasına girmiş, rüyasında Beren'i görmüş kız ve içinden şöyle bir ses yükselmiş: "Gidip herkesin unutmuş olduğunu ben arayayım." Uyandığında

mehtap ağaçların arasından parlıyormuş. Tinúviel oradan nasıl kaçabileceğini kara kara düşünmeye başlamış. İmdi, Gwendeling kızı Tinúviel büyü olsun, sihir olsun, bunlardan pek de bihaber sayılmazmış, tahmin de edebileceğiniz gibi ve uzun uzun düşünüp taşındıktan sonra bir plan kurmuş. Ertesi gün yanına gelenlerden, eğer mümkünse, aşağıdaki derenin en berak yerinden su istemiş, “ama” demiş “su tam gece yarısı gümüş bir kaseyle alınmalı ve elime tek bir kelime edilmeden verilmeli.” Bundan sonra da şarap getirilmesini istemiş, “fakat” demiş “buraya altın bir sūrahi içinde öğlen vakti taşınmalı ve bunu getiren de gelirken şarkı söylemeli.” Onlar da kızın dileğini yerine getirmişler, getirmişler ama Tinwelint’e haber haber vermemişler.

Ondan sonra Tinúviel, “Şimdi anneme gidin ve içini bualtan bu vakitleri geçirmek için kızının bir çıkırık istediğini söyleyin,” demiş ama bir yandan da gizlice Dairon’a, kendisine minik bir dokuma tezgâhı yapması için yakarmaktaymış; hatta Dairon bu tezgâhı Tinúviel’in ağaçtaki minik evinde yapmış. “İyi de neyle iplik eğireceksin, neyle dokuyacaksın?” demiş Dairon; Tinúviel de şöyle cevaplamış: “Tılsım ve büyüyle,” ama Dairon kızın niyetini bilmesede artık ne krala ne de Gwendeling’e bir şey söylemiyormuş.

İmdi, Tinúviel yalnız kaldığında şarap ile suyu almış, bir taraftan muazzam derecede büyülu bir şarkı söylerken bir taraftan da bunları birbirine katmış; bu terkip altın kâsede dururken kâseye bir uzama şarkısı söylemiş; bu terkip gümüş kâsede dururken ise başka bir şarkı söylemiş. Dünya üzerindeki en uzun şeylerin isimlerini bu şarkıya katmış: İndravangların sakalları, Karkaras’ın kuyruğu, Glorund’un bedeni, Hirilorn’un gövdesi ve Nan’ın kılıcını hep katmış şarkıya, Aulë ile Tulkas’ın yapmış oldukları Angainu’nun zincirini, dev Gilim’in boynunu ve son olarak da saydıkları arasında en uzununu, bütün sulara yayılmış olan denizler hanımı Uinen’in saçlarını da unutma-

miş. Sonra başını bu birbirine karışmış şarap ve suyla yuğmuş; bunu yaparken de üçüncü bir şarkı söylemiş, inanılmaz derecede ağır bir uykunun şarkısını. Tinúviel'in neredeyse seher vaktinin en ince ipliklerinden bile ince ve kara olan saçları aniden inanılmaz bir hızla uzamaya başlamış, on iki saat sonra neredeyse küçük odanın her yerini doldurmuş; ne mutlu etmiş bu Tinúviel'i bir bilseniz. Sonra dinlenmek için uzanmış; uyandığı zaman oda neredeyse siyah bir pusla zınga zınk dolmuşmuş, o da bu saçların altında gözlerden iyice gizlenmiş ve o da ne! Saçları pencerelerden dışarı saçılmış, sabah sabah ağacın gövdeleri arasında uçuşmaya başlamış. Derken kızcağız arayıp tarayıp büyük zorluklarla makasını bulmuş, bu uzamış saç ipliklerini başına yakın yerden kesmiş, kesmiş ama saçları eskisi gibi uzamaya devam ediyormuş.

Bundan sonra başlamış Tinúviel'in uğraşı; üstelik bir Elf'in hüneriyle uğraşıyor olsa bile, ipleri eğirmesi çok zaman almış, dokuması daha da çok; birileri gelip aşağıdan onu selamlayacak olsalar onlara şöyle diyerek gitmelerini söylüyormuş: "Yaktayım, uyumaktan başka bir şey istemiyorum." Dairon bu işe çok şaşmış, sık sık ona seslenmiş ama kız hiç cevap vermemiş.

İmdi, Tinúviel o bulutsu saçlardan, buğulu siyah bir renge sahip bir üstlük dokumuş, bu üstlüğe de en ağır bir rehabet sinmesini sağlamış; bu annesinin çok önceleri giyip de raks ettiğinden bile çok daha büyümlü bir üstlükmüş; Tinúviel bu üstlüğü sırtına alıp, pırıl pırıl parlayan beyaz giysilerini örtmüş, örter örtmez de etrafındaki bütün havayı büyümlü bir uyku kaplamış; kalan iplerden de güçlü bir halat örmüş, ağacın gövdesinin evinin içinde kalan kısmına sıkıca tutturmuş. Böylece bir hitama ermiş bütün uğraşı, sonra pencereden batıya doğru, nehre bakmış. Gün ışığı ağaçlar arasında solmaya başlamış çoktan; alacakaranlık ormana dolarken çok yumuşak ve çok alçak sesli bir şarkı söylemeye koyulmuş ve bir yandan şarkı

söylerken bir yanda da saçını pencereden aşağıya salmaya başlamış, saçının pusu etrafa rehavet çöktürüp uyku veriyormuş. Aşağıdaki nöbetçilerin başlarına ve yüzlerine degecek şekilde uzatmış saçlarını; kızın sesini dinleyen nöbetçiler aniden derin bir uykuya dalmışlar. Bunun üzerine Tinúviel karanlıklar üstlüğüne bürünüp, saçından yaptığı halata tutunup bir sincap kadar hafifçe aşağıya kaymış, köprüye doğru raks ederek ilerlemiş, köprü nöbetçileri daha seslenmeden içlerine girip raks etmeye başlamış; siyah üstlüğüünün kenarları onlara dokundukça hepsi uykuya dalıyormuş, Tinúviel raks etmekte olan ayaklarının müsaade ettiği oranda bir hızla, çok uzaklara doğru kaçmış.

Tinúviel'in kaçmış olduğu Tinwelint'in kulağına gelince birbirine karışan kederi ile hiddeti çok muazzam olmuş, sarayında bir kıyamettir kopmuş, bütün ormanlar Tinúviel'in arayanların sesleriyle çınlamış ama Tinúviel çoktan uzaklaşmışmış, Gece Dağları'nın başladığı kasvetli tepelerin eteklerine yaklaşmış bile. Ve derler ki onu takip eden Dairon tamamen yolunu kaybetmiş ve bir daha Elfistan'a dönmemiş, onun yerine Palisor'a yönelmiş ve burada, güneyin hüzünlü, yalnız orman ve korularında hâlâ pek öyle kolay kolay algılanamayan büyü şarkılar çalmaktadır.

Vakıa, Tinúviel daha yola revan olalı pek geçmeden, yapmaya cüret ettiği ve onu bekleyen şeyleri düşününce ani bir korku her yanını kaplamış; o zaman bir süre için geri dönmüş, ağlamış Dairon'un da yanında olmuş olmasını dileyerek ve denir ki aslında Dairon da çok uzaklarda değilmiş de Gece Ormanı'nda, yani ulu çamlar içinde dolanıyormuş; burası daha sonra Türin'in Beleg'i yanlışlıkla öldürdüğü yerdir.

Tinúviel artık o melun yerlere yaklaşmış ama henüz o karanlık bölgelere ayak basmamışmış, yine de cesaretini toplayarak yoluna devam etmiş ve varlığından kaynaklanan o yüce büyü ve etrafında dolanmakta olan şaşkınlık ve uyku tılsımı

sebebiyle daha önce Beren'in başına gelmiş olan tehlikeli şeyler pek onun başına gelmemiş; ama yine de bu bir genç kız için çok uzun, kötü ve yorucu bir yolculukmuş.

Anlatmakta yarar var, o günlerde Tevildo'nun dünyada tek bir sıkıntısı varmış, o da Köpek soyuymuş. Gerçekten de bu Köpek dediklerinizden Kedilere ne dost ne düşman olmaz çünkü kediler Melko'ya tabii olmuşlar ve en az onun diğer hayvanları kadar vahşi ve zalimdiler; işin aslı Melko bunlar arasındaki en zalim ve en vahşi olanından kurt soyunu türetmiş ve kurtlar onun pek sevgili hayvanlarıymış. O günlerde, uzun bir zamandan beri olduğu gibi, Angamandi kapılarını koruyan tüm kurtların atası, koca gri kurt Ustura Diş Karkaras değil miymiş? Gerçi Melko'ya boyun eğmeyecek ya da ondan çok da korkmadan yaşayan çok köpek varmış ama bunlar ya insanların meskenlerinde yaşıyorlar, İnsanları, başlarına gelebilecek birçok musibetten koruyorlar ya da Hisilómë ormanlarında olsun, dağlarda olsun dolanıyorlarmış, hatta zaman zaman Artanor bölgesine, daha ötelerdeki topraklara ve güneye uzanıyorlarmış.

Bunlardan herhangi biri Tevildo ya da beylerinden veya bendelerinden birine rastlayacak olsa büyük bir ulumadır ortalığı kaplar, muazzam bir kovalamaca başlarmış; tırmanma, saklanma kabiliyetlerinden ve Melko'nun onları koruma kudretinden dolayı pek nadiren bir kedi ölürmüş. Bu tazıların bir kısmı kediler arasında korku salmış. Lâkin hiçbirinden korkmazmış Tevildo bunların, çünkü o da en az bu tazılar kadar kuvvetli, onlardan daha çevik, daha hızlıymış, Köpeklerin Önderi Huan hariç. Huan o kadar çevikmiş ki bir keresinde Tevildo'nun kürkünün tadına bile bakmış; Tevildo bunu koca pençelerinin derin yarasıyla ödetmiş olsa da Kedilerin Prensi'nin gururu incinmiş, Köpekler arasındaki şu Huan'a bir musibette bulunabilmek için yanıp tutuşmaya başlamış.

O yüzden, her ne kadar ilk başta korkudan kanı donup

kaçsa da aslında Tinúviel'in ormanda Huan ile karşılaşmasıyla başına gelen ne kutlu bir talihmiş. Huan onu iki adımda yakalamış, Kayıp Elflerin lisanında yumuşak ve derin bir sesle konuşarak ona korkmamasını söylemiş. Ve demiş ki: "Bir Elf kızını, hem de en zarif olanlarından birini nedendir ki görüyorum tek başına Şerlerin AINU'sunun yaşadığı yere yakın dolaşırken? Buraların, yanında bir yoldaşın olsa bile yaklaşılmayacak kadar şerir yerler olduğunu bilmez misin miniğim, yalnız olmanın da ölüm olduğunu?"

"Bunu biliyorum," demiş kız, "buraya da seyahat sevdasından gelmedim. Sadece Beren'i arıyorum."

"Peki öyleyse," demiş Huan, "Beren hakkında ne biliyorsun – yoksa kastettiğin kadim günlerden beri dostum olan Elflerin avcısı Egnor bo-Rimion oğlu Beren midir?"

"Yok, ben, Beren'imın senin dostun olup olmadığını bilmiyorum, ben Acı Tepeler'in ötesinden gelen, babamın yurdu civarındaki ormanlardan aşına olduğum Beren'i arıyorum. Artık gitti o; annem Gwendeling irfanına binaen diyor ki imdi Kediler Prensi Tevildo'nun zalim evinde bir köle olmuş; bu hakikat midir, yoksa başına çok daha beter bir hal mi gelmiştir bilmiyorum, onu bulmaya gidiyorum – ama bir planım da yok."

"O halde ben yapıvereyim sana bir plan," demiş Huan, "ama bana güvenmen lazım, çünkü ben Köpeklerin Huan'ıyım, Tevildo'nun baş düşmanı. Şimdi bir süre ormanın gölgeleri içinde benimle dinlen, ben ise derin derin düşüneyim."

Bunun üzerine Tinúviel köpeğin dedigini yapmış ve gerçekten de Huan ona göz kulak olurken uzun bir süre uyumuş çünkü çok yorulmuşmuş. Fakat bir süre sonra uyanarak, "Bak hele, çok oyalandım. Haydi söyle, nedir düşüncen Aman Huan?" demiş.

Huan da şöyle cevaplamış: "Çok karanlık ve zor bir meseledir bu; şundan başka bir tertip düşünemedim: Eğer yüreğin dayanabilirse, güneşin tam tepede olduğu sırada Prens'in

yaşadığı mekâna, Tevildo ile ev ahalisinin çoğunun yayılıp kestirdikleri cümle kapılarının önündeki teraslara doğru süzül. Burada, artık hünerini gösterip nasıl yapacaksın, annenin söylediği gibi Beren'in gerçekten orada olup olmadığını öğren. İmdi, ben ormanın derinliklerine doğru buradan ileri geçmeyeceğim amma ve lâkin eğer sen Tevildo'nun huzuruna çıkarırsan hem beni mutlu edecek hem de kendi arzuların çerçevesinde bir şey yapmış olacaksın, Beren orada olsa da olmasa da; gidip ona Köpekler'den Huan'a, tam da burada, orman içinde yaralı yatarken rast geldiğini söyleyesin. Onu buraya yollama sakın, eğer mümkünse onu buraya bizzat getir. O zaman senin için neler tasarlamışım, Tevildo için neler tasarlamışım, anlarsın. Kanaatimce böyle bir havadisi Tevildo'ya eriştirirsen, sana sarayında itibar edecektir, seni orada alıkoymayı düşünmeyecektir."

Bu yolla Huan hem Tevildo'ya bir zarar vermeyi ya da belki imkânını bulursa öldürmeyi, hem de Hisilómê tazılarının çok sevdiği Egnor'un oğlu olduğunu düşündüğü Beren'e yardım etmeyi tasarlıyormuş. Ve elbette Gwendeling'in ismini işitince ve bu sayede bu kızın orman perilerinin prensesi olduğunu anlayınca ona yardım etmek için can da atmaya başlamış, kızın tatlılığı içini ısıtıvermiş.

İmdi, Tinúviel yüreklenerек Tevildo'nun sarayına iyice sokulunca Huan kızın cesaretine pek bir hayret etmiş; niyetinin gerçekleşebilmesi için kıza fark ettirmeden onu izliyormuş. Mamafih, bir zaman sonra kız onun gözlerinden uzaklaşmış, ağaçların siperinden çıkarak dağların sırtlarına doğru durmadan yükselen, çalılırlar beneklediği yüksek otlu bir bölgeye varmış. İmdi, kayalık sırtlar üzerinde parıl parıl parlıyormuş güneş fakat tüm tepeler ve dağların ardında kara bulutların çöktüğü bir yer varmış çünkü burası Angamandi imiş; Tinúviel bu kasvete bakmaya bile cüret etmeden yoluna devam etmiş çünkü korku ona ağırlık vermeye başlamış; yoluna devam et-

tikçe zemin yükselmiş, otlar seyrelemiş ve yol bir tarafı dimdik olan bir kayaya varıncaya kadar taş toprak dolmuş. Ve işte bu kayalık çıkıntının üzerinde Tevildo'nun şatosu varmış. Buraya uzanan bir yol yokmuş; sarayın bulunduğu yer ormana doğru birbirini izleyen teraslarla alçalıyormuş, öyle ki kimse şatonun cümle kapısına bir sürü uzun sıçrayış yapmadan ulaşamazmış, üstelik şatoya yaklaştıkça sıçranacak mesafeler de gittikçe dikleşiyormuş. Pek seyrekmış bu evin pencereleri, yer seviyesinde ise hiç yokmuş – gerçekten de evin kapısı dahi, İnsan evlerinin üst kat pencerelerinin bulunması icap eden yerde, havadaymış; fakat çatıda güneşe açılan bir sürü geniş ve düz alanlar bulunuyormuş.

İmdi Tinúviel kederle en alttaki teras üzerinde dolanmaya, tepenin üzerindeki karanlık eve korkuyla bakmaya başlamış ki, o da ne, o kayanın üzerindeki bu terasın köşesini dönünce güneşe yayılmış yatmış, belli ki uyuklamakta olan yalnız bir kediye rast gelmesin mi. Kız kediye yaklaşırken kedi sarı gözlerinden birini açıp kıza göz kırptıktan sonra hemen ayaklanıp gerinerek kıza doğru yürümüş ve “Uğrun nereye böyle küçük hanım – haşmetmeapları Tevildo ile beylerinin güneşlenme alanlarına izinsiz girdiğinin farkında değil misin?” demiş.

İmdi, Tinúviel pek ürkmüş lakin elinden gelen en büyük cesaretle cevap vererek şöyle demiş: “Bunu bilmiyordum Beyim” –bu yaşlı kediye ziyadesiyle memnun etmiş çünkü topu topu sadece Tevildo'nun kapıcısıymış– “lâkin uyuyor olsa bile Tevildo, iyi kalpli beyim beni Tevildo'nun huzuruna çıkarır mısınız acep.” Böyle demiş çünkü kapıcı hayretle, ret eder gibi edayla kuyruğunu kırbaç gibi şaklatmış o esnada.

“Sadece zat-ı âlilerinin duyabileceği müstacel ve mühim la-kırdılarım var. Beni ona götürünüz Beyim,” diye yakarmış; o esnada kedi o kadar yüksek bir sesle mırlamış ki kız kedinin o çirkin kafasını okşamaya cesaret etmiş. Kedinin kafası kızın kafasından büyükmüş, hatta şu anda Dünya üzerinde bulunan

bütün köpeklerin kafasından da büyük bir kafası varmış kedinin. Kendisine böyle davranılınca Umuiyan –adı buymuş– Umuiyan şöyle demiş: “O halde gel benimle,” ve aniden dehşet içindeki Tinúviel’i giysisinin omzundan yakaladığı gibi sırtına atarak ikinci terasa sıçramış. Burada durmuş, Tinúviel sırtından zahmetle inerken de şöyle demiş: “Demek ki efendimiz Tevildo bugün evinden uzaktaki bu alçak terasa senin için uzanmış; benim üzerime pek ziyadesiyle bir yorgunluk ve bir uyku bastırdı, korkarım seni daha uzağa taşıyamayacağım.” Hani o sırada Tinúviel zifiri pustan üslûğüne bürünmüşmüş ya.

Bunları söyledikten sonra Umuiyan ağzını kocaman açıp esneyerek kızı bu terastaki açık bir alana götürmeden önce bir güzel gerinmiş. Burada, güneş altında pişen taşların üzerindeki geniş bir sedire, tüm dehşetli haşmetiyle bizzat yayılmış Tevildo; her iki şerir gözü de kapalıymış. Tevildo’nun yanına giden kapı kedisi Umuiyan kulağına yavaşça konuşarak şöyle demiş: “Kızın biri keyfinizin yerine gelmesini bekliyor beyim, size verecek çok mühim bir havadisi varmış, benim tüm itirazlarımı da hiçe saydı.” Bunun üzerine kuyruğunu hışımla şaklatmış Tevildo, gözlerinden tekini yarı açarak – “Ne var... acele et,” demiş, “çünkü şu saat Kediler Prensi Tevildo’yu rahatsız etme saati değildir.”

“Değildir beyim,” demiş Tinúviel titreyerek, “hiddetlenmeyiniz; beni işittikten sonra bu hiddetinizin kalacağını hiç zannetmem lâkin mesele öyle vahim bir meseledir ki, burada, şu hafif esintinin olduğu bu yerde bile söylememek icap eder.” Ve Tinúviel ormana doğru endişeyle bir nazar atmış.

“Yok, git gözümün önünden,” demiş Tevildo, “köpek kokuyorsun sen; köpeklerle düşüp kalkan bir periden, bir kediye iyilik geldiği nerede görülmüş?”

“Aman efendim, köpek kokuyor olmam şaşılacak bir şey değil, çünkü az evvel birisinin elinden kaçıp canımı zor kurtardım – ve hakikatten de bu pek kuvvetli bir köpekti, ismi-

ni zikretsem hemen bileceksiniz.” Bunun üzerine doğrulup oturmuş Tevildo ve gözlerini açıp etrafına bakınmış, üç kere gerinmiş ve sonunda kapı kedisine Tinúviel’i içeri getirmesini söylemiş; Umuiyan da daha önce yaptığı gibi kızı kaplığıyla bir sırtlamış. İşte o zaman Tinúviel muazzam bir dehşete düşmüş çünkü arzu ettiğini elde etmiş de olsa, yani Tevildo’nun kalesine girme şansını yakalamış da olsa ve hatta belki de Beren’in burada olup olmadığını öğrenebilme ihtimali doğmuş da olsa, daha sonrası için bir planı yokmuş ve başına neler gelebileceğini tahmin bile edemiyormuş – aslında fırsatını bulsa arkasına bakmadan kaçabilirmiş lâkin o kediler şatoya doğru terasları hemen tırmanmaya başlamışlar bile; ilk sıçrayışında Tinúviel’i de taşıyan Umuiyan bir yukarı çıkmış, sonra bir kere daha sıçramış ama üçüncüsünde ayağı tökezleyince Tinúviel korkuyla bir çılgılık atmış. Bunun üzerine Tevildo, “Nedir sıkıntının sebebi Umuiyan, ayağına sakar kedi? Eğer ihtiyarlık üzerine bu kadar hızla çöküyorsa yanımdan ayrılmanın zamanı gelmiş demektir,” demiş. Ama Umuiyan hemen şöyle cevaplamış: “Yok Efendim, ne olduğunu bilemiyorum ama gözlerimin önünden bir pus geçiverdi, başım ağırlaştı.” Sarhoş biri gibi sendeleyince Tinúviel sırtından kayıp inivermiş ve Umuiyan kütük gibi bir uykuya dalmış; fakat bu duruma Tevildo çok öfkelenmiş, Tinúviel’i kaplığı gibi, üstelik pek de kibar davranmadan kızı kapılara kadar taşımış. Sonra muazzam bir sıçrayışla fırlayıp içeri girdikten sonra genç kızı yere indirip karanlık yollarda ve koridorlarda dehşetle yankılanan bir nara atmış. Derhal içeriden birileri ona doğru koşturmuş; kimisine Umuiyan’ın yanına inmesini ve onu kayalardan, “en dik alçaldığı kuzey tarafından” aşağıya atmasını buyurmuş, “çünkü,” demiş, “artık işime yaramıyor. Çünkü ihtiyarlık adımlarındaki sağlamlığı alıp götürmüştü.” Tinúviel bu hayvanın gaddarlığını duyunca titremiş. Ama daha konuşurken bile Tevildo da esnemeye başlamış ve sanki aniden üzerine bir rehavet çökmüş gibi sendelemiş;

diğerlerine de Tinúviel'i içerdeki falanca odaya götürmelerini buyurmuş; sözünü ettiği yer Tevildo'nun en ulu beyleriyle birlikte yemeğe oturduğu yermiş. Her yanı kemik dolu bu salon berbat kokuyormuş; hiç penceresi yokmuş da, ola ola tek bir kapısı varmış; fakat bir de büyük mutfaklara doğru açılan bir kapak bulunuyormuş ve buradan içeriye kızıl bir ışık süzülüyor, salonu belli belirsiz aydınlatıyormuş.

İmdi, o kedi tayfası onu orada bırakıp gidince Tinúviel o kadar medhûş olmuş ki bir an için kıpırdanamadan durmuş lâkin kısa bir süre içerisinde gözleri karanlığa alışarak etrafına bakınca, uzaktan geniş bir pervazı olan kapağı görerek o tarafta doğru sıçramış çünkü kapağın olduğu bu yer pek yüksek değilmiş; sonuç olarak o da çevik bir Elfmiş. İmdi, oradan bakınca, çünkü kapak ardına kadar açılmış, geniş kemerli mutfakları, burada yanan ateşleri, didinip duranları görmüş; bunların çoğu da kediymiş – ama o da ne, orada büyük bir ateşin yanına eğilmiş durmuyor muymuş Beren; yaptığı zahmetli işle kirlenmiş. Tinúviel oturup ağlamaya başlasa da henüz herhangi bir şey yapmaya cesaret edememiş. Kızcağız tam olduğu yere çıkmış oturmuşmuş ki Tevildo'nun huysuz sesi aniden odada duyulmuş: “Değil de, Melko adına nereye kayboldu o çılgın Elf.” Bunu işiten Tinúviel duvarın dibine sinmiş iyice ama Tevildo onu tünemiş olduğu yerde görerek bağırması: “Demek ki minik kuş artık ötmüyor; hemen aşağı in yoksa seni indiririm, çünkü dikkatini çekerim, Elflerin yakışksız bir şekilde beni seyretmelerine göz yumacak değilim.”

Derken Tinúviel biraz korkudan, biraz da berrak sesinin Beren'e kadar gidebileceğini ümit ederek birdenbire öyle yüksek bir sesle konuşmaya, hikâyesini anlatmaya başlamış ki odalar sesiyle çınlamış; fakat “Aman sus kızım,” demiş Tevildo, “eğer mesele dışarıda bir sır idiyse içerde haykırmak niye.” Bunun üzerine Tinúviel demiş ki: “Aman kedi, benimle öyle konuşma, Kedilerin Efendisi dahi olsan, ben Perilerin Prensesi

Tinúviel değil miyim, sana bir hayrım dokunsun diye yolumdan ayrılan?” İmdi bu sözler üzerine, ki bunları daha öncekilerden de yüksek sesle haykırmış, aniden düşen bir sürü metal ve toprak kap kapağın kopardığı büyük bir şangırtı mutfaklardan duyulmuş; kopan bu yaygaraya Tevildo terslenmiş: “O salak Elf Beren yine bir şeyler devirdi. Melko beni bu halktan korusun” – gerçi Tinúviel de duymuş Beren’i elbette ve hayretten eli ayağına dolaşmış olduğunu tahmin edip korkularından sıyrılarak, cüret ettiği şeye pişman olmayı da artık bir yana bırakmış. Bununla beraber Tevildo kızın mağrur sözlerine çok hiddetlenmiş, eğer kızın anlatacağı hikâyeden ne gibi çıkarları olduğunu merak etmiyor olsaymış Tinúviel’e derhal kötü davranacaktı. Aslına bakılacak olursa, tam da o andan itibaren kız büyük bir tehlike içine girmiş çünkü Melko ve tüm tebaası Tinwelint ile halkını haydut gibi görür, bunları kapana kısırmak ve bunlara melunca davranmak onlara büyük bir sevinç verirmiş, yani Tinúviel’i efendisinin önüne götürmek Tevildo’nun birçok ih-sana boğulmasına sebep olurmuş aslında. Gerçekten de kız ismini söylediği anda, kedinin amacı işini hallettikten sonra kızı Melko’ya götürmekmiş de işin aslı o gün akli biraz bulanıkmış, Tinúviel’in neden öyle kapağın pervazına tünemiş oturuyor olduğunu biraz daha merak etmeyi falan unutmuş; Beren’i de aklında pek büyütmemiş çünkü akli, varsa yoksa Tinúviel’in ona getirmiş olduğu hikâyedeymiş. Bu yüzden şerir haletiruhiiyesini gizleyerek şöyle demiş: “Aman Hanımım, kızma da gel kabarmış hevesimi daha fazla bekletme – kulağıma söyleyeceğin şey neydi, bak seğirmeye başladı bile kulaklarım.”

Lâkin Tinúviel şöyle cevaplamış: “Kocaman bir mahluk var, kaba ve vahşi, ismi de Huan” –bu ismi duyar duymaz Tevildo’nun sırtı kamburlaşıvermiş, tüyleri diken diken olup çıtırdamış, gözleri kıpkızıl kesilmiş– “ve,” diye devam etmiş kız, “Kedilerin Prensi güçlü kudretli efendim Tevildo’nun ikametgâhına bu kadar yakın olan ormanları varlığıyla kir-

letmesine göz yumuluyor olması pek tuhafıma gitti, pek kınadım.” Lâkin Tevildo şöyle demiş: “Ona müsaade eden yok, buraya ancak gizli gizli gelebilir.”

“Nasıl olur,” demiş Tinúviel, “halihazırda da orada, amma ve lâkin bana soracak olursanız nihayet hayatı kati olarak sonlandırılabilir; zira ormanda ilerlerken yere uzanmış, ağır hastaymış gibi inleyip duran devasa bir hayvan gördüm – bir de baktım ki Huan imiş; şerir bir büyü ya da bir illet, pençesine düşürmüştü onu, şu anda da bu sarayın batı tarafına düşen ormanda, buradan anca bir mil kadar uzakta biçare bir halde yatıp duruyor. İmdi, belki bu bilgiyle kulaklarınızı meşgul etmezdim eğer ki o canavar, imdadına yetişmek için ona yaklaştığımda bana hırılamasaydı ve beni ısırmaya kalkmasaydı, bence öyle bir yaratık başına gelecek her türlü şeyi hak ediyor.”

İmdi, Tinúviel’in tüm bu söyledikleri hep koca birer yalanmış, bunları uydurmasında da ona mihmandarlık etmiş olan Huan imiş, Eldar kızları yalan söylemeye pek aşina degillerdir çünkü; buna rağmen daha sonraları Eldar’dan birinin çıkıp da ne onu ne de Beren’i bu nedenle suçladığını hiç duymadım, ben de suçlamam çünkü Tevildo çok kötü bir kedi, Melko bütün mahlukatın en aşağılığı imiş, Tinúviel ise onların elinde vahim bir tehlike içindeymiş. Bu arada kendisi büyük ve hünerli bir yalancı olduğundan Tevildo bütün hayvanların ve mahlukatın yalanları ve kurnazlıkları konusunda tecrübeliymiş, o yüzden kendisine söylenen şeylere inansın mı, inanmasın mı pek bilemezmiş. İşte bundan naşı doğru olduğuna inanmak istediği şeyler hariç hiçbir şeye inanmamayı alışkanlık haline getirmiş ve genellikle de daha dürüst olanlar tarafından sık sık kandırılmış. İmdi, Huan’ın ve çaresizliğinin hikâyesi o kadar hoşuna gitmiş ki, doğru olmasını öyle bir arzulamış ki, en azından doğru olup olmadığını kontrol etmeye karar vermiş; gerçi ilk başlarda numaradan umursamıyormuş gibi yapıp, bunun o kadar da gizli saklı tutulacak, alenen söylenmeyecek kadar

önemli bir konu olmadığını, bu kadar telaşa lüzum olmadan dışarıda da rahat rahat dillendirilebileceğini söylemiş. Lâkin Tinúviel, Huan'ın kulaklarının, bir kedinin sesi şöyle dursun yüzlerce fersah ötedeki en ufak bir sesi bile rahatça duyduğunu Tevildo'ya hatırlatmaya gerek görmediğini söylemiş, mutlaka demiş, Kediler Prensi Tevildo bunu biliyordur zaten.

İmdi, bunun üzerine Tevildo kızın anlattığı hikâyeyi pek anlamamış numarası yaparak Tinúviel'in ağzından tam olarak Huan'ın bulunduğu yeri almaya çalışmış ama kız, bu elindekinin, şatodan kaçmak için tek umut olduğunu gördüğü için muğlak cevaplar vermiş ve sonunda Tevildo merakına yenik düşerek kızı eğer söyledikleri doğru çıkmazsa yapacağı korkunç şeylerle tehdit edip beylerinden ikisini huzuruna çağırmış; bunlardan biri azılı ve dövüşken bir kedi olan Oikeroi'ymiş. Kediler gelince üçü Tinúviel ile birlikte buradan yola koyulmuş lakin Tinúviel büyülü siyah üstlüğünü üzerinden çıkarıp katlamış; o koskoca, ağır üstlük katlanınca ancak minik bir mendil kadar yer tutmuş (yani işte dokuma işinde o kadar kabiliyetliymiş kız). Bu sayede de bir aksilik olmadan Oikeroi onu sırtında teraslardan aşağıya taşıyabilmiş, üzerine uyku falan bastırmamış. İmdi, ormanın içinden kızın söylediği yöne doğru gitmeye başlamışlar ve kısa bir süre sonra köpek kokusu alan Tevildo'nun tüyleri dikelmiş, kuyruğunu kırbaç gibi şaklatmaya başlamış fakat yüksek bir ağaca tırmanıp buradan aşağıya, Tinúviel'in gösterdiği küçük vadiye bakmış yine de. Burada gerçekten de Huan'ı tüm haşmetiyle yere serilmiş ağlayıp inler bir halde görünce aşağıya öyle bir keyif ve aceleyle ve hatta öyle bir hevesle inmiş ki, Huan'ın başına bir şey gelecek diye korktuğu için eğrelti otlarının arasına sinip saklanmış olan Tinúviel'i unutmuş. Tevildo ile iki yoldaşının niyeti köpeğin bulunduğu vadiye farklı yerlerden sessizce girip Huan'ı gafil avlayarak saldırmak ve onu öldürmekmiş; ya da eğer yarası çok ağırsa sırf eğlence olsun diye onunla dövüşüp

ona azap ektirmekmiş. İşte bu niyetlerini hayata geçirmişler artık; ama tam onlar üzerine atlayacakken Huan muazzam bir ulumayla havaya sıçramış, dişlerini kedi Oikeroi'nin sırtında, boynuna yakın yerde kenetlemiş; Oikeroi ölmüş fakat diğerk bey inleyerek büyük bir ağaca tırmanmış; böylece Tevildo, Huan ile yüz yüze kalmış, böyle bir karşılaşma hiç aklına gelmemişmiş. Huan, daha Tevildo kaçamadan üzerine çullanınca ormandaki bu açıklıkta acımasızca dövüşmeye başlamışlar; Tevildo'dan ne korkunç sesler çıkmış ne korkunç; ama sonunda Huan onun boğazına yapışmış, eğer tırnakları can havliyle Huan'ın gözünü yırtmamış olsaymış kedi çoktan ölür gidermiş. Gözü tırmıklanan Huan havlamaya başlamış, dehşetle ciyaklayan Tevildo ise bütün gücüyle kendini burup kurtararak yakında duran yüksek ve muntazam bir ağaca çıkmış, tıpkı yoldaşının yapmış olduğı gibi. O kadar acı veren yarasına rağmen Huan o ağacın altında zıplayıp havlamaya, Tevildo ise yukarıdan ona küfredip kötü sözler söylemeye başlamış.

Derken Huan şöyle demiş: “Beri bak Tevildo, avlamayı alışkanlık haline getirdiğın aciz bir sıçan gibi yakalayıp öldürmeyi bellediğın Huan'ın sözlerine kulak ver: Ebediyen o ıssız ağaçta kalasın ve de kan kaybından ölesin; ya da istersen in aşağıya da dişlerimin tadına bir daha bak. Lakin her ikisini de istemem dersen o zaman söyle bakalım Perilerin Prensesi Tinüviel ile Egnor'un oğlu Beren nerede? Her ikisi de benim dostumdur çünkü. Şimdi sana karşılık bunları fidye olarak belirleyelim – gerçi onların değeri seninkinin çok üstünde ama.”

“O lanet olasıca Elf'i soruyorsan, şuradaki ağı otları arasındadır zırlayıp duruyor, kulaklarım hiç yanılmaz,” dedi Tevildo, “Beren'i ise zannımca şatomun mutfaklarının aşısı Miaulë bir saat kadar önce sakarlığı nedeniyle bir güzel tırmalamıştı.”

“O halde onların bana sağ salım teslim edilmelerini sağla,” dedi Huan, “o zaman sen de rahatça sarayına döner, başına bir şey gelmeden kendini yalamaya başlarsın.”

"Ama Tevildo onu tünemiş olduğu yerde görerek bağırması..."

“Şu anda yanımda bulunan beyim gidip onları sana getiriverir, kuşkun olmasın,” demiş Tevildo ama Huan şöyle hırlamış mukabelen: “Ya tabii, hem onları hem de senin bütün kabileni, bir Ork ordusunu ve Melko’nun musibetlerini toplasın gelsin. Hayır efendim ben salak değilim; onun yerine sen Tinúviel’e bir nişan vereceksin ve o gidip Beren’i getirecek; ya da başka türlüsen istemiyorsan burada kalmaya devam edersin.” Bunun üzerine Tevildo altın tasmaını aşağıya uzatmak zorunda kalmış – bu hiçbir kedinin hürmetsizlik edemeyeceği bir nişanmış ama yine de Huan şöyle demiş: “Hayır, daha fazlası lazım, çünkü bu bütün tayfanı seni aramaya sevk edecek bir şey.” Tevildo’da biliyormuş bunu ve böyle olmasını canı gönülden umuyormuş. Böylece sonunda yorgunluk, açlık ve korku o mağrur kediye, Melko’nun hizmetindeki prensi, kedilerin sırrını ve Melko’nun ona bahşettiği büyüü açıklaması için dize getirmiş; işte bu büyüü sözler sayesinde o şerir evinin taşları bir arada durabiliyor, bütün kedi tayfasını denetimi altında tutabiliyor, onları tabiatlarının ötesinde kötü bir güçle doldurabiliyormuş; uzun zamandır Tevildo’nun aslında bir hayvan kılığına girmiş şerir bir peri olduğu söyleniyormuş zaten. O yüzden sırrını verince Huan tüm orman çınlayıncaya kadar kahkahalarla gülmüş çünkü anlamış hemen artık kedilerinin gücünün zamanının geçtiğini.

İmdi, Tinúviel, Tevildo’nun altın tasmaıyla, fırladığı gibi şatonun cümle kapısının önündeki en alçak terasa dönmüş ve burada durarak büyüü o berrak sesiyle seslendirmiş. Bir de ne görsün, bütün her yan kedi sesleriyle dolup Tevildo’nun evi sarsılmasın mı; ve evin sakinleri buradan sürü halinde dışarı çıkmış, hepsi de ufalmış, çelimsiz birer kedi boyutuna küçülmüş. Önlerinde Tevildo’nun Huan’a söylemiş olduğu o belirli sözleri söyleyerek Tevildo’nun tasmaını sallayan Tinúviel’i görünce ödleri patlamış, her biri bir yana sinmiş. Lakin Tinúviel şöyle demiş: “Buraya bakın, bu duvarlar içinde zaptedilmiş Elf

Doğrusu, Tevildo peşinde korkudan tir tir titreyen yoldaşyla eve döndükten sonra buna sonradan pek çok esef etmişler çünkü Tevildo'nun gazabı korkunç olmuş; yanına kim yaklaşıp kuyruğuyla kırbaçlamış, şamarlamış. İmdi Beren ile Tinúviel ormana vardıklarında köpeklerin Huan, kulağa ahmaklık gibi de gelse, daha fazla dövüşmeden o şerir Prens'in dönmesine izin vermiş ama o koca altın tasmağını kendi boynuna takmış. Tevildo buna, diğer her şeyden daha fazla sinirlenmiş çünkü bu tasmada çok büyük bir güç ve kuvvet büyüğü varmış. Tevildo'nun hayatta kalmış olması Huan'ın pek hoşuna gitmese de artık kedilerden korkmuyormuş; ayrıca o gün, bu gündür o tayfa hep köpeklerin önünden kaçmışlar; köpekler

Tevildo'nun Angamandi civarındaki ormanda aşağılanması-
dan beri kedileri hor görürler. Doğrusunu söylemek gerekirse,
olaylardan sonra olup bitenler Melko'nun kulağına gitmiş, Te-
vildo ile tayfasını lanetlemiş ve onları sürgün etmiş; o günden
beri kedilerin bir beyi, bir efendisi veya bir dostu yoktur, gö-
nüllerinde hep bir yalnızlık, hep bir acı, hep bir kayıp olduğu
için hep ağlayıp inlerler; yine de gönüllerinde sadece karanlık
vardır, hiç iyilik bulunmaz.

Öte yandan hikâyeden anladığımız kadarıyla Tevildo kay-
bettığı sihir ve büyüü yeniden kazanabilmek umuduyla,
Beren ile Tinúviel'i yakalayıp Huan'ı öldürmekten başka bir
şey istemiyormuş, çünkü Melko'dan çok korkuyor, efendisi-
nin yardımını isteyemiyor, yenilgisini gözler önüne seremiyor
ve onun verdiği büyüü ifşa ettiğini söyleyemiyormuş. Huan
onun böyle yaptığını tahmin edememiş, o yüzden bu civardan
korkuyor, olanların hızla Melko'nun kulağına gitmesinden çok
ürküyormuş çünkü bu dünyada bütün olup bitenler hemen
onun kulağına gidermiş; ondan naşı Tinúviel ile Beren, Huan
ile birlikte çok uzaklara yollanmışlar ve çok iyi dost olmuşlar;
geçirdikleri o günlerde Beren yeniden güçlenmiş, üzerindeki o
esirlik havası silinip gitmiş. Tinúviel onu çok seviyormuş.

Yine de ne yabani, ne cefakâr, ne ıssızmış o günler; ne bir
Elf ne bir İnsan yüzü görmüşler ve sonunda Tinúviel annesi
Gwendeling'i ve kadim saraylarında ormana alacakaranlık çö-
kerken onlara söylediği o tatlı büyü şarkılarını çok özlemeye
başlamış. Ormanda kısa sürelerle konakladıkları açıklıklarda
sık sık oğlan kardeşi Dairon'un flütünü duyduğunu zannedi-
yor, içi burkuluyormuş. Sonunda Beren ile Huan'a şöyle de-
miş: "Eve dönmem lazım," – o zaman da içi büyük bir hüznle
burkulan Beren olmuş, zira o ormanda köpeklerle (çünkü o
âna kadar birçok köpek Huan'a katılmış) geçirdiği bu hayatı
seviyormuş ama Tinúviel'in de yanında olması kaydıyla.

Her şeye rağmen şöyle demiş: "Seninle Artanor ülkesine

hiçbir zaman gidemem – oraya bir daha seni aramaya da gelemem tatlı Tinúviel, tabii bir Silmaril getirirsem başka; onun da olması artık mümkün değil çünkü şimdi Melko'nun sarayından kaçmış bir firari değil miyim, uşaklarından herhangi biri beni bulacak olsa en büyük ezalara çarptırılma tehlikesi içinde değil miyim.” İmdi bunu Tinúviel'den ayrılacağı için gönlünde kabaran kederle söylemiş; kızın ne Beren'den ayrılma düşüncesine ne de ebediyen bu şekilde sürgünde yaşamaya tahammül edebilen aklı paramparça olmuş. Bundan naşı hüznü düşünce-ler içerisinde uzun uzun oturarak hiç konuşmamış ama Beren de onun yamacına oturup sonunda şöyle demiş: “Tinúviel, sadece tek bir şey yapabiliriz – gidip Silmarillerden birini alabiliriz,” – bunun üzerine kız Huan'a bakıp onun yardımını ve nasihatini rica etmiş ama çok ciddi görünen köpek bu mesele- nin tamamen ahmakça olduğu kanaatindeymiş. Her şeye rağmen Tinúviel, Huan'dan ormandaki arbedede öldürmüş olduğu Oikeroi'nin postunu istemiş; imdi Oikeroi çok muazzam bir kediymiş ve Huan onun postunu bir zafer yadigârı olarak yanında taşıyormuş.

İmdi, Tinúviel bütün marifetini göstermiş, peri büyüsünü yapmış ve Beren'i bu postun içine dikip onu kocaman bir kediye benzetmiş; sonunda onu gördüğünde Huan'ın bıyıkları diken diken oluncaya kadar ona nasıl oturulacağını, nasıl sere serpe yere uzanılacağını öğretmiş, bir kedi gibi adım atmasını, zıplaya zıplaya veya hızla yürümesini göstermiş. Bu hale Beren ile Tinúviel pek gülmüşler eğlenmişler. Öte yandan Beren ortalıkta dolaşıp duran bir kedi gibi cırlamayı, ağlamayı ve gurlamayı hiç öğrenememiş; Tinúviel kedinin postundaki ölü gözlere bir parlaklık da verememiş hiç – “ama idare etmek zorundayız,” demiş kız, “ve eğer diline hâkim olabilirsen sende çok asil bir kedi havası var.”

Sonra Huan'la vedalaşarak kestirmeden Melko'nun sarayına doğru gitmeye başlamışlar zira Beren, Oikeroi'nin postu içerisinde-

de hiç rahat değilmiş ve sıcaıtan çok bunalıyormuş. Tinúviel'in ise içi uzun zamandır olmadığı kadar rahatmış; Beren'i okşuyor, kuyruğunu çekiyormuş; Beren kızgınmış, bunlara cevaben kuyruğunu istediği kadar şiddetle şaklatamıyormuş. Nihayet Angamandi'ye yaklaşmışlar, zaten duydukları gúmbúrdemeler ve derinlerden gelen gúrúltúler, durmadan çalışan on bin demirciden birden çıkan muazzam eki sesleri de yaklaştıklarına şahitmiş. İşte, Orklar ve dağ gulyabanilerinin idaresi altında acılar içinde emek veren Esir Noldoli'nin húznúlu ocakları oradaymış; burada kasvet ve karanlık o kadar fazlaymış ki ileri kararmış. Tinúviel bir kez daha o karanlık, derin uyku giysisine búrúnmúř. İmdi, Agmandi denen yerin cúmlle kapıları demirden dówúlererek dehşetengiz bir ihtişamla yapılmışmış, úzerleri bıçaklar ve sivri çivilerle donatılmış ve tam ónúnde de dúnyanın görúp görebileceği en iri kurt yatıyormuş: Ustura Diş Karkaras hiç uyumazmış. Tinúviel'in yaklaştığını gören Karkaras hırlasa da kediyi pek kale almamış, kediler durmadan içeri girip çıktıkları için onları pek umursamazmış.

“Hırlama Aman Karkaras,” demiş kız, “únkú efendim Melko'yu arıyorum ve Tevildo'nun bu beyi de bana refakat ediyor.” İmdi karanlık úřtlúk kızın bútún o pırılıtlı gúzellięini gözlerden gizliyormuş. Karkaras pek rahatsız olmamış ama yine de görevi olduğundan kızın etrafındaki havayı ve bu úřlúęün gizleyemeyeceği Eldar'ın tatlı kokusunu koklayıp almak için yaklaşayazmış. O yúzden Tinúviel hemen búyúlu bir raksa başlamış; karanlık peesinin kara ipliklerini kurdun gözlerine dówúnce kurdun bacakları uyku sersemliğiyle titreyerek, olduğu yerde devrilip uyumaya başlamış. Yine de Tinúviel, Karkaras daha bir yavruyken Hisilómé ormanlarında koşturarak yaptığı búyúk takiplerin rúyalarının derinlerine iyice dalmandan raksını bırakmamış; ancak ondan sonra iki sevdalı kara kapıdan girmişler, dóne dóne birçok gólgeli yoldan indikten sonra Melko'nun huzuruna gelebilmişler.

Bu kasavet içerisinde Beren kuşkuya hiç mahal vermeyecek şekilde Tevildo'nun beylerinden biri gibi görünüyormuş; aslında Oikeroi daha önce birçok kez Melko'nun sarayında bulunmuş olduğu için kimsenin dikkatini çekmemiş ve görünmeden Ainu'nun sandalyesinin altına kadar sokulabilmiş ama etrafta bulunan engereklerle meşum şeyler onu o kadar korkutmuş ki kıpırdamaya cesaret edemiyormuş.

İmdi, aslında her şey yolunda gitmiş. Eğer Tevildo, Melko'nun yanında olsaymış hileleri su yüzüne çıkarmış – aslında Beren ile Tinúviel, Tevildo'nun sarayında oturmuş, bozgunu Angamandi'de duyurulursa başına neler geleceğini kara kara düşünüyor olduğunu bilmediklerinden böyle bir tehlikeyi de düşünmemiş değillermiş; lâkin durun, durun! O da ne! Tinúviel gözüne ilişince Melko şöyle seslenmiş: “Sen, sarayım da bir yarasa gibi savuşup duran şey, sen kimsin? Nasıl duhul oldun buraya? Zira buraya mensub olmadığın aşikâr.”

“Yok, henüz mensub değilim,” demiş Tinúviel, “lâkin bir ihtimal badema, lütfunuz sayesinde mensub olurum Melko efendimiz. Benim Tinwelint'in kızı şaki Tinúviel olduğuma, Tinwelint mütehakkim bir Elf olduğu için sevgimi onun emrine vermediğimden naşı beni sarayından kovduğuna dair bir malumat sahibi değil misiniz yoksa?”

İmdi, aslında Melko, Tinwelint'in kızının böyle kendi iradesiyle ikametgâhı korkunç Angamandi'ye gelmiş olmasına şaşmış; bunun altında bir terslik olduğundan şüpheye düşerek kızın ne arzu ettiğini sual etmiş: “Zira bilmiyor musun ki,” demiş, “burada ne pederin ne de halkı sevilir; sen de benden mülayim kelimât veya tezahürat bekleme.”

“Pederim de böyle söylemişti,” demiş kız, “ama ona neden inanayım? Bakınız, ince bir raks etme hünerim vardır, şimdi de sizin gözleriniz önünde bir raks edeyim efendim zira zannımca o zaman sarayınızın mütevazı bir köşeciğinde, minik raksçı

Tinúviel'e bir yercik lütfedersiniz, hani gönlünüzü hoş etmesi için çağırma zamanı gelinceye kadar durup beklesin diye.”

“Hayır,” demiş Melko, “böyle şeyler hiç umurumda olmaz; lakin madem bu kadar yolu raks etmek için kat edip geldin, raks et o zaman, sonrasına bakarız,” ve bunu söyleyip korkunç bir surette pis pis gülümsemiş çünkü karanlık aklından iblisçe fikirler geçiyormuş.

Bunun üzerine Tinúviel ne kendisinin ne başka bir ruhun, başka bir perinin veya başka bir elfin o güne kadar raks etmediği ve bir daha etmeyeceği bir şekilde raks etmeye başlamış; bir süre sonra da Melko'yu bile hayretlere gark ederek dikkatini çekmiş hatta. Salonun dört bir yanında bir kırlangıç seriliğiyle dolanıyormuş, bir yarasa sessizliğiyle ve ancak Tinúviel'in olabileceği kadar göz kamaştırıcı bir güzellikle. Bir bakıyormuşsunuz Melko'nun yanındaymış, bir bakıyormuşsunuz önünde, bir bakıyormuşsunuz arkasında, üstelik üzerindeki buğulu kumaşlar Melko'nun yüzüne değiyor, gözleri önünden geçiyormuş. Duvar kenarında oturanlar ve burada bulunan diğer kişiler birer birer uykuya yenilmeye başlayıp kendi kötü gö-nüllerine göre derin bir uykuya dalmışlar.

Sandalyesinin altındaki engerekler taş kesilmiş, ayaklarının dibindeki kurtlar esneyerek uykuya dalmış ve Melko büyülenmiş bir şekilde seyretmeye devam etmiş ama uyumamış. Bunun üzerine Tinúviel, Melko'nun gözleri önünde bir öncekinden daha da seri bir raksa başlamış; bir yandan raks ederken bir yandan da çok alçak bir sesle, Gwendeling'in ona çok zaman önce öğretmiş olduğu, genç kız ve oğlanların Lórien bahçelerinde servilerin altında, Altından Ağaç'ın solmaya başladığı ve Silpion'un parladığı zaman söyledikleri mükemmel bir şarkı söylüyormuş. Bülbüllerin sesi de varmış bu şarkıda ve kız rüzgârda savrulan bir tüy kadar hafifçe, zemin üzerinde oradan oraya sekerken sanki bir sürü hoş koku bu gürültülü

mekânın havasını dolduruyormuş. Bir daha burada ne böylesi bir güzellik görülmüş ne de ses duyulmuş ve Ainu Melko tüm gücü ve heybetine rağmen bu Elf kızının büyüsüne yenik düşmüş ve gerçekten de Lórien orada olsa onun bile göz kapakları ağırlaşmış. Derken Melko uyuklayarak öne doğru devrilmiş, sonunda sandalyesinden yere kapaklanıp uyumaya başlayınca demir tacı başından düşerek yuvarlanmış.

Aniden susmuş Tinúviel. Koskoca salonda uykudakilerin nefes sesinden başka ses yokmuş; Beren dahi Melko'nun sandalyesinin tam altında uyuyakalmışmış ama Tinúviel onu sarsınca sonunda o uyanmış. Sonra korku içinde titreyerek üzerindeki kıyafetini yırtıp kendini kurtararak ayağa fırlamış. İmdi, Tevildo'nun mutfağından almış olduğu bıçağını çekerek koca demir tacı kavramaya çalışmış. Tinúviel tacı yerinden kıpırdatamıyormuş bile, Beren ise tacı durduğu yerde çevirebilmiş ancak. O uyuyan iblisin karanlık divanhanesinde Beren, Silmarili bıçağı ile kanırtıp yerinden çıkarmak için elinden geldiğince sessizce çalışırken, korkuları çılgınlık raddesine varmış. İşte sonunda ortadaki büyük mücevheri yerinden oynatmayı başarmış bir yandan alnından terler boşanırken fakat tam o mücevheri zorlayıp taçtan çıkarmaya çalışırken ona da ne! bıçağı büyük bir tangırtıyla elinden kaymamış mı!

O esnada Tinúviel bir çığlık koyvermemek için kendini zor tutmuş. Beren dahi elinde tek bir Silmaril ile ayağa sıçramış; uyuyanlar kımıldanmışlar, Melko, sanki kötü düşünceler rüyasında onu rahatsız ediyormuş gibi homurdanmış ve uykulu çehresine kara bir ifade gelmiş. Ele geçirdikleri o tek mücevher ile iktifa eden iki sevgili çılgınca salondan kaçmaya başlamış, deliler gibi tökezlenerek bir sürü karanlık geçitten geçmişler, sonra da gri bir ışığın pırıltısından kapılara yaklaştıklarını anlamışlar. Ama o da ne! Karkaras eşikte uzanıyormuş bir kez daha uyanık ve tetikte.

Hemen atılmış Beren, Tinúviel'in önüne, kız daha itiraz ede-

meden, sonuç olarak bu hareketinin çok yanlış olduğu da çok geçmeden çıkmış ortaya. Çünkü Tinúviel hayvanın üzerine yeniden bir uyku büyüsu yapmaya vakit bulamamış ve kurt, Beren'i görmeden önce dişlerini gösterip hiddetle hırlamaya başlamışmış. "Bu asabiyetinin esbabı ne Karkaras?" diye sormuş Tinúviel. "İçeri girmemiş olan bu Gnom nasıl oluyor da telaşla huruç ediyor?" demiş Ustura Diş ve bunu der demez de Beren'in üzerine atılmış; Beren ise bir eliyle kurdun tam da gözlerinin ortasına bir yumruk atarken diğeriyle boğazına sarılmış.

Derken Karkaras, Beren'in elini o korkunç dişleri arasına almış, hani şu Silmarili sıkı sıkı tuttuğu elini; hem eli hem de mücevheri ısırıp kopartarak o kızıl ağzına almış. Ne büyükmüş Beren'in ıstırabı ve Tinúviel'in elemi; tam yeniden kurdun dişlerini tadacaklarını düşünürken garip ve korkunç bir şey vuku bulmuş. Bakın hele, Silmaril kendine has özelliğı nedeniyle ve hiddetli, kutsal bir büyüünün etkisiyle içten gelen beyaz ve gizli bir ateşle alevlenmiş – çünkü sonuç olarak bu mücevher Valinor'dan, kutsal diyarlardan gelmemiş, kötülük buralara ulaşmadan Tanrıların ve Gnomların büyüleriyle yapılmıştı, işte o yüzden kötü bir tenin veya kutsal olmayan bir elin temasına tahammülü yokmuş. İmdi mücevher Karkaras'ın menfur bedenine girince bu hayvan aniden korkunç bir acıyla yanmaya başlamış. Çektiğı bu ıstırap ile kayalar arasındaki yolda yankılanan uluması öylesine dehşetengiz olmuş ki bütün saray uyanmış. O zaman Tinúviel ile Beren kapılardan bir rüzgâr gibi kaçmışlar. Yine de azmış ve peşinde Balroglar varmış gibi divaneleşmiş olan Karkaras onların önündeymiş. Daha sonra soluk almak için ilk durabildikleri zaman Tinúviel, Beren'in koluna bakıp bakıp ağlayarak, sık sık öpmüş. Ne ilginçtir ki bunun sayesinde kolun kanaması durmuş, ağrısı gitmiş ve kızın o hassas aşkıyla iyileşmiş; yine de Beren bundan sonra bütün halklar arasında Ermabwed, yani Tek Elli olarak bilinecektir; bu Yalnız Ada lisanında Elmavoitë'ye karşılık geliyormuş.

Mamafih artık kaçmayı mülahaza etmeleri icap ediyormuş – eğer böyle bir şey mukadder iseymiş tabii ki; Tinúviel karanlık üstlüğü'nün bir kısmıyla Beren'i sarmış, böylelikle Melko, korkunun menşei bütün Orklarını ayağa kaldırıp peşlerine takmasına rağmen dağlar arasındaki nîm-zulmette ve karanlıkta bir süre kimse tarafından görünmeden uçarcasına kaçabilmişler. Mücevherin talanı karşısında Melko'nun gazabı Elflerin o güne kadar gördüklerinden çok daha fazlaymış.

Keza çok geçmeden avcılarının attıkları kement gitgide daha da sıkılıyormuş gibi gelmeye başlamış iki sevgiliye; daha bildik ormanların kıyısına varmış, Taurfuin ormanının hafif zulmetini geçmiş olmalarına rağmen hâlâ önlerinde, kralın mağaralarıyla aralarında tehlikelerle dolu fersah fersah yol uzanıyormuş; üstelik oraya varabilecek olsalar da bu peşlerindeki kovalamacayı ve Melko'nun bu orman halkına karşı duyduğu nefreti oraya kadar çekmekten öteye geçmemiş olacaklarmış. Peşlerindeki kilerin avazları ve feryatları o kadar muazzammış ki Huan olanları uzaklardan öğrenmiş, bu iki sevgilinin cüretkârlıklarına hayret etmiş, hepsinden de öte Angamandi'den kaçabilmiş olmalarına.

İmdi, bu Huan denilen tazi yanında bir sürü köpekle ormana dalarak Orkları ve Tevildo'nun beylerini haklamaya başlamış; bu cihetle sonunda bir akşam alacakaranlıkta Valar onu ormanda, bundan sonra kara mabutlar alanı anlamında Nan Dumgorthin adını alacak olan Artanor'un kuzey taraflarında açıklık bir alana getirinceye kadar çok yaralar almış ama çok da düşman katletmiş veya korkutup kaçırmış; lâkin bu mesele bu masalı alâkadar etmemektedir. Mamafih bu topraklar o zamanlar da karanlık topraklarmış, kasvetli ve kötü bir şeylerin olacağı hissini veren. Ayrıca dallarını indirmiş ağaçların altında, Taurfuin'i pek de aratmayacak bir korku kol geziyormuş. O iki Elf, yani Tinúviel ile Beren burada yorgunluktan bitmiş, umutlarını kaybetmiş bir şekilde yatıyorlarmış; Tinúviel ağlıyor fakat Beren bıçağıyla oynuyormuş.

İmdi, Huan bunları gördüğünde durup da onları konuşturmamış, başlarından geçenleri anlatmalarına müsaade de etmemiş; doğrudan Tinúviel'i sırtına aldığı gibi Beren'e yanı sıra elinden geldiğince koşmasını söylemiş, "Zira", demiş "büyük bir Ork tayfası hızla bu tarafa yaklaşıyor, keşşafıklarını ve didbanlıklarını da kurtlar yapıyor." İmdi, yamaçlarında Huan'ın sürüsü ile birlikte, Tinwelint'in uzaklardaki ikametgâhına doğru kestirme ve saklı patikalardan hızla gidiyorlarmış. Böylelikle sıyrıyorlarmış yakalarını düşman yığınlarından lâkin yine de ortalıkta kol gezen nice kötülükle karşılaşmışlar; bir ara Beren, Tinúviel'i sürükleye sürükleye götürmek için gelen bir Ork'u öldürmüştü, ellerine sağlık. Böylece düşmanın hâlâ enselerinde olduğunu gören Huan onları bir kez daha dolambaçlı yollara döndürmüştü, perilerin ormanına doğrudan gitmeye cesaret edememişti. Öte yandan mihmandarlık mevzuunda o kadar mahirmiş ki nihayetinde birçok gün sonra peşlerindeki geride bırakmışlar; artık Ork sürülerini görmez, onları iştmez olmuşlar; yollarını kesen gulyabaniler de kalmamış, artık geceleri üzerlerine havadan uluyarak atlayan kurtlar da yokmuş; muhtemelen bu, daha şimdiden Gwendeling'in yolları kem gözlerden gizleyen ve orman elflerinin bölgelerini şerden koruyan büyü sınırlarına adım atmış olmalarından kaynaklanıyormuş.

Böylelikle Tinúviel bir kez daha rahat rahat nefes almaya başlamış, babasının sarayından kaçtığından beri hasretmiş böyle derin derin nefes almaya; Beren ise Angband'ın kasvetinden uzaklaşmış güneş altında dinleniyor, kölelik acısının son kırıntılarından da kurtuluyormuş. Yeşil yapraklar arasından süzülen ışık, tertemiz rüzgârların fısıltısı ve kuşların cıvıltısı sayesinde bir kez daha tam anlamıyla korkularını üzerlerinden atmışlar.

Mamafih sonunda Beren'in bu derin uykudan uyandığı bir gün de gelip çatmış, tıpkı mutlu bir rüyadan uyanıp da aklı

başına gelen biri gibi; ve şöyle demiş: “Elveda Aman Huan, en güvenilir can yoldaşım ve sen minik Tinúviel, sevdiğim, sana da elveda. Yalvarıyorum sana: Dosdoğru yuvana git, iyi yürekli Huan sana yol gösterebilir. Ama ben – heyhat, ben ormanın yalnızlığına kaçmak zorundayım zira elimdeki Silmarili kaybettim ve bir daha Angamandi’ye yaklaşmaya dahi cüret edemem, ondan naşı Tinwelint’in sarayına da giremem.” Sonra kendi kendine ağlamaya başlamış; fakat o sıralarda yakınlarında bir yerlerde olan ve Beren’in kendi kendine söylediklerine kulak vermiş bulunan Tinúviel yanına gelmiş ve şöyle söylemiş: “Yo artık değişti yüreğimde hissettiklerim; eğer sen de ormanlarda ikamet edeceksen Aman Beren Ermabwed, ben de edeceğim; eğer yaban ellerde gezeceksen, ben de gezeceğim, seninle veya senin arkanda: Dahası, eğer sen beni alıp kendi elinle götürmezsen, pederim beni bir daha hiç göremeyecek.” O zaman kızın bu tatlı sözlerine Beren hakikaten çok mutlu olmuş; yabanda onunla birlikte bir avcı gibi yaşamaya canı gönülünden hazır olmuş ama kızın kendisi için çektiği cefaya gönlü razı olmuyormuş; kız için gururunu bir kenara bırakmış. Kız onu ikna etmeye çalışmış, aslında inatçı olmanın ahmakça olacağını, babasının kendilerini sadece ve sadece büyük bir sevinçle karşılayacağını, kızını hayatta görmekten çok mutlu olacağını söyleyerek – “ve belki de” demiş kız, “yaptığı şakanın senin zarif elinin Karkaras’ın ağzında kalmasına sebep olduğu için hicap duyacaktır.” Ayrıca Huan’dan da onlarla birlikte babasının yurduna dönmesini istirham etmiş zira “Pederim sana çok büyük bir mükâfat borçlu Canım Huan,” demiş kız, “ne olursa olsun kızını çok sever babam.”

Ve böylece bu üçü, bir kez daha birlikte yola revan olarak sonunda Tinúviel’in adı gibi bildiği, halkının yaşadığı yere yakın, sevdiği ormanlara ve yurdunun derin divanhanelerine varmışlar. Yine de daha yaklaşırlarken Tinwelint’in halkı arasında, uzun asırlardır görülmemiş bir korku ve hercümerç olduğunu

fark etmişler; kapılarının önünde ağlayanların bir kısmına sorarak Tinúviel'in kaçtığı günden beri kötü bir kaderin üzerlerine çökmüş olduğunu öğrenmişler. Şu işe bakın ki kral gam ve kederinden perişan olunca o kadim ihtiyatını ve maharetini gevşetmiş; işin aslı, savaşımlarını kızını aramaları için tekin olmayan ormanlarda oraya buraya yollamış ve bunların birçoğu ebediyen kaybolmuş veya katledilmiş. Bütün kuzey ve doğu hudutlarında Melko'nun hizmetkârlarıyla savaşımlara tutuşmuşlar, o yüzden halk Ainu'nun gücünü toplayıp onları tamamen ezmek için gelmesinden korkuyormuş, Gwendeling'in büyüü o kadar sayıda Orku durdurmaya yetmezmiş. "Dikkat buyurun," demişler, "sonunda bugüne kadar yaşanmış şeylerin en beteri vuku buldu; Kraliçe Gwendeling uzun süredir bigâne oturuyor, ne gülümsüyor ne konuşuyor, sanki bitap gözlerle irak bir yere bakıyor; büyüünün ağı ormanlarda iyice inceldi; ormanlar artık eskisi gibi değil kasvetli çünkü Dairon geri gelmiyor, müziği de bir daha ormandaki açıklıklarda duyulmadı hiç. Ve dikkat buyurun, tüm bu şerir meseleleri taçlandırırca-sına üzerimize içinde kötü bir ruh barınan devasa boz bir kurt musallat oldu. Musibet'in sarayından, sanki gizli bir delilik ile kırbaçlanıyormuş gibi dolanıyor etrafta, kimse emniyette değil. Daha şimdiden ormanda bulduğuna saldırıp, divane gibi böğürerek dolanırken bir sürümüzü katletti, öyle ki kralın sarayının önünden akan nehir dahi tehlikenin kol gezdiği bir yer oldu. Bu mahuf kurt sık sık buraya su içmeye iniyor, kanlı gözleriyle, ağzından bir karış sarkmış diliyle iblis Prens'in kendisi gelmiş zannedersiniz; sanki içten gelen bir yangın onu yakıp kavuruyor da, bir türlü susuzluğunu gideremiyor."

O zaman Tinúviel halkının üzerine çökmüş olan bu mutsuzluğa kahrolmuş ama hepsinden çok gönlünü yakan Dairon'un hikâyesi olmuş çünkü kulağına daha önce bu konuda hiçbir şey çalınmamıştı. Mamafih her şeye rağmen Beren'in Artanor topraklarına gelmiş olmasından hiç de pişman değilmiş; hep

birlikte süratle Tinwelint'e gitmişler; şimdiden orman Elflerine, Tinúviel başına bir şey gelmeden yanlarına dönmüş olduğu için daha bütün kötülükler geride kaldı gibi geliyormuş. Doğrusu daha önce umutları o kadar tükenmişmiş ki.

Büyük bir kasvet içinde bulmuşlar Kral Tinwelint'i ama Tinúviel içeri girip de karanlık pustan esvabını omuzlarından atıverince ve eskisi gibi incili parlaklığıyla önlerinde dikiliverince aniden bütün hüzneleri mutluluk gözyaşlarında eriyip yok olmuş ve Gwendeling yeniden neşe dolu şarkılar söylemeye başlamış. Bir süreliğine sarayın divanhanesi sadece neşe ve şaşkınlıkla dolup taşmış, lâkin bir zaman sonra kral bakışlarını Beren'e çevirerek şöyle demiş: "Demek sen de döndün – bir Silmaril ile kuşkusuz, yurduma musallat ettiğin bütün bu kötülüklerle karşılık; yok eğer öyle değilse, neden burada olduğunu anlayamadım."

Bunun üzerine Tinúviel ayağını yere vurup o kadar yüksek sesle bağırarak ki hem kral hem de etrafındakiler kızın bu yeni ve korkusuz edasına şaşıp kalmış: "Utanınız pederim –bakınız karşınızda, tahkirlerinizin karanlık yerlere ve menfur bir esarete sevk ettiği cesur Beren duruyor, üstelik onu kaçınılmaz bir ölümden Valar bizzat kurtardı. Eldar'ın bir kralına onu tezyif etmektense ödüllendirmek yaraşır."

"Hayır," demiş Beren, "kral pederin haklı. Efendim," demiş, "aslında şu anda dahi elimde bir Silmaril var."

"Göster o zaman," demiş kral hayretle.

"İşte bunu yapamam," demiş Beren, "çünkü elim burada değil," ve sakat kolunu uzatmış.

Bu yiğit ve hürmetkâr tavrından dolayı kralın yüreği ısınmış oğlana; Beren ile Tinúviel'den, her ikisinin de ayrı ayrı olmak kaydıyla, başlarına gelenleri anlatmalarını istemiş; anlatılanlara kulak vermeye hazırmış zira Beren'in söylemiş olduğu sözleri tam manasıyla anlayamamış. Bütün olan bitenleri işittikten sonra Beren'e daha da bir ısınarak Tinúviel'in gönlünde uyanan

aşkı takdir etmiş; kızının bu kadar büyük işler başarmasına ve üstelik bunu kendi halkından olan cengâverlerden çok daha cesur bir şekilde başarmasına neden olan bu aşkı.

“Bir daha hiçbir zaman,” demiş, “Canım Beren, yalvarırım sana, bu sarayı terk etme, Tinúviel’in yanından ayrılma çünkü sen çok büyük bir Elfsin ve adın soydaşların arasında hep saygıyla anılacak.” Yine de Beren mağrur bir şekilde cevaplayarak şöyle demiş: “Hayır Canım Kralım, hem sizin sözünüze hem kendi sözüme sadık kalacağım ve size o Silmarili getireceğim yoksa sizin sarayınızda hiçbir zaman huzurlu oturamam.” Ve dahi kral ondan zulmetin daha da derinine ve bilinmeyen diyarlara yolculuk yapmamasını niyaz etmiş lakin Beren şöyle demiş: “Hayır, böyle bir şey yapmama gerek yok, bakın, o mücevher şu anda tam da sizin mağara sarayınızın yakınlarında,” ve böylece Tinwelint’e ülkesini talan etmekte olan o hayvanın Melko’nun cümle kapısındaki kurt muhafız Karkaras’tan başkası olmadığını izah etmiş – bunu kimse bilmiyormuş, Beren de zaten bunu iz sürmekte ve ayak izi tanımaktaki mahareti bütün tazılar arasında en kıvrak olanı Huan marifetiyle öğrenmişmiş. Ayrıca unutmamak lazım gelir, değil sadece Huan bütün tazılar iz sürme konusunda acemi sayılmazlar. Gerçekten de o sırada Huan, Beren ile birlikte divanhanedeymiş ve kral ile birlikte Beren, iz sürmek ve büyük avdan bahsedince, o da bu amele dahil edilmek için yalvarmış. Seve seve verilmiş bu iş kendisine. Şimdi bu üçlü, o mahluka taarruz etmek, bütün halkı kurdun dehşetinden halas etmek için hazırlanmaya başlamış; Beren’in ise bir de sözünü tutmuş olmak, Silmarili bir kez daha Elfistan’da parlaması için getirmiş olmak varmış aklında. Kral Tinwelint bizzat başkanlık etmiş bu kovalamacaya, Beren de hemen yanı başındaymış, bir de Kralın beylerinden ağır elli Mablung. O da hemen davranıp mızrağına (bu, uzak-taki Orklarla yapılmış olan bir savaşta ele geçmiş kudretli bir silahmış) yapışmış. Bu üç cengaverle birlikte köpeklerin en

kudretlisi Huan da yürüyormuş tüm azametiyle. Kalan diğerlerini ise “Cehennem Kurdu bile olsa, öldürmek için dört kişi kâfi,” demiş olan kralın arzusu üzerine yanlarına almamışlar – ama emin olun Karkaras’ı görmüş olanlar biliyorlarmış ne kadar korkunç olduğunu; koca bir at cesametindeymiş İnsanlar arasında kullanılan. Nefesinin yakıcı sıcaklığı öyle ziyadeymiş ki dokunduğu her şeyi kavuruyormuş. Tam gün ağarırken yola koyulmuşlar ve çok geçmeden Huan nehrin yanında yeni bir iz bulmuş, kralın kapılarından çok da uzak olmayan bir yerlerde, “ve” demiş, “bu Karkaras’ın izi.” Bundan sonra bütün gün boyunca bu dereyi takip etmişler ve birçok yerde nehrin kıyısında yeni izlerle karşılaşmışlar, her yer tarumar olmuş bir haldeymiş; buralardaki su birikintilerindeki sular, sanki kısa bir süre önce içinde kudurmuş bazı hayvanlar yuvarlanıp dövüşmüş gibi bulanıkmış.

İmdi, güneş kavuşmaya, batıdaki ağaçların ardı solmaya, karanlık Hisilóme’den bu yana sokulmaya başlayınca ormandaki ışıklar da sönmüş. Tam o sırada hayvan izlerinin birdenbire nehirden saptığı veya belki de suların içinde yitip gittiği bir yere varmışlar ve Huan artık izleri sürememeye başlamış; o yüzden burada konaklayıp nehrin kenarında nöbetleşe uyumuşlar ve böylece gecenin ilk demleri gelip geçmiş.

Beren’in nöbeti esnasında, aniden uzaklardan bir yerlerden dehşetli bir ses işitilmiş –deyin ki yetmiş kudurmuş kurdun bir ağızdan uluması– derken o da ne! bu dehşet yaklaşırken çalılıklar hışırdamış, fidanlar çıtırdamış, işte o zaman Beren Karkaras’ın üzerlerine vardığını anlamış. Diğerlerini uyandırmak için çok az bir vakti olmuş; yarı uyanık, yarı uyur halde ancak yerlerinden fırlamışlar ki mehtapta dallar arasından süzülüp gelen koca bir suretin gitgide irileşmekte olduğunu görmüşler; bu suret sanki birinden kaçıyor gibiymiş ve belli ki yolu suya doğru gidiyormuş. O esnada Huan ürüyünce hayvan ânında yolunu değiştirip onlara doğru gelmeye başlamış; ağ-

zından köpükler saçıyor, gözlerinde kızıl bir ışık parlıyormuş, suratı ise yarı dehşet yarı hiddetten çarpılmış. Ağaçların arasından çıkmasıyla Huan'ın onun üzerine pervasızca atılması bir olmuş fakat Karkaras muazzam bir sıçrayışla o koca köpeğin üzerinden aşmış çünkü arkada durmakta olan Beren'i tanıyınca aniden bütün hiddeti ona yönelmiş; o kara aklına göre bütün eziyetinin müsebbibi Beren imiş. Hayvan üzerine atlayınca Beren hızlı davranıp Karkaras'ın gırtlığına bir mızrak saplamış, Huan da tekrar sıçrayarak arka bacağına sarınca Karkaras bir taş gibi yere inmiş çünkü meğerse tam o anda kralın mızrağı da kalbini bulmuş; hayvanın kötü ruhu dışarı fırlayarak karanlık dağlardan Mandos'a doğru yol alırken hafifçe uluyarak hızla uzaklaşmış. Lakin Beren, Karkaras'ın ağırlığı altında ezilmiş kalmış. İmdi, diğerleri Karkaras'ın leşini iterek yuvarlamaya, parçalayıp kaldırmaya koyulmuşlar, Huan da Beren'in kan boşalan yüzünü yalıyormuş. Çok geçmeden Beren'in sözlerinin doğruluğu gözler önüne serilmiş; çünkü kurdun hayati organları sanki içten gelen bir ateşle uzun zamandır için için yanmış, bitmiş; Mablung, Silmarili çekip çıkarınca, gece aniden solgun ve sırlı renkler ile bezenmiş harika bir ışıltı ile dolmuş. Sonra mücevheri uzatarak şöyle demiş: “Bakınız Canım Kralım.” Fakat Tinwelint şöyle cevaplamış: “Hayır, onu Beren bana vermedikçe elimi sürmem.” Fakat bunun üzerine Huan da şöyle söylemiş: “Bu da sanki hiç mümkün olmayacak, eğer ki yarasını hemen ıslah etmezseniz çünkü zannımcı fena halde yaralanmış.” Bunun üzerine hem Mablung hem de kral utanmış.

O yüzden imdi Beren'i nazikçe kaldırmışlar, yaralarını tımar etmişler, bir güzel yıkamışlar; Beren nefes alıp vermiş ama ne konuşmuş ne de gözlerini açmış. Güneş yükselip de onlar biraz istirahat ettikten sonra ağaç dallarından yaptıkları bir sedyeyle Beren'i ormandan geriye mümkün olduğunca yavaşça taşımışlar; gün ortasına yakın yeniden halkın yaşadığı yerlere yaklaşmışlar, artık ayakta duramayacak kadar yorgunlarmış ve

Beren hâlâ ne kıpırdıyor ne de konuşuyormuş ama üç kez inlemiş.

Yaklaştıkları halk arasında dillenenince ahali onları karşılamak için akın akın koşmuş; bir kısmı onlara yiyecek ve serin içecek, yara bereleri için de merhemler ve iyileştirici şeyler getirmiş; Beren'in başına gelenler olmasaymış neşelerine gerçekten diyecek yokmuş. İmdi Beren'in yattığı yapraklı dalları yumuşak giysilerle örtmüşler, onu kralın sarayına taşımışlar. Tinúviel onları burada büyük bir kaygıyla bekliyormuş; Beren'in göğsüne kapanıp ağlamış, öpmüş. O zaman Beren uyanıp kızı tanımış; Mablung ona o Silmarili verince bunu kaldırarak huşu içinde seyrettikten sonra yavaş yavaş ve büyük bir ıstırap içinde şöyle demiş: "İşte Canım Kralım, size arzu etmiş olduğunuz bu harikulade mücevheri veriyorum, yol kıyısında bulunmuş önemsiz bir şey sayılır bu çünkü bana soracak olursanız bir zamanlar aklın alamayacağı kadar güzel bir şeye sahiptir ama şimdi o benim." Lakin daha konuşurken Mandos'un gölgeleri yüzüne inmeye başlamış, ruhu o anda dünyanın kıyısına koşmuş ve Tinúviel'in buseleri onu geri getirmemiş.

*

[Burada Vëannë aniden konuşmayı kesmiş, ağlamaya başlamıştı ve bir süre sonra "Hayır hikâyenin tamamı bu değil; ama burada benim hakkıyla bildiğim kısmı bitiyor," dedi. Bunu izleyen sohbet sırasında bir Ausir şöyle dedi: "Ben Tinúviel'in nazik buselerinin Beren'i iyileştirmiş ve ruhunu Mandos'un kapılarından geri çağırması olduğunu duymuştum; sonra uzun yıllar Kayıp Elfler arasında yaşamış..."]

Fakat bir başkası da şöyle dedi: "Hayır, öyle olmamış Canım Ausir, eğer dinlersen sana gerçek, fevkalade hikâyeyi anlatayım; çünkü Beren orada Tinúviel'in kollarında ölmüştü Vëannë'nin de söylemiş olduğu gibi; kederinden kahrolan, hiçbir teselli, bu dünyada hiçbir ışık bulamayan Tinúviel onun peşinden,

herkesin tek başına gitmesi gereken o karanlık yollardan gitmiş. Onun güzelliği ve aşkının hassasiyeti Mandos'un soğuk kalbine bile nüfuz etmiş ve böylece onun Beren'i bir kez daha dünyaya götürmesine müsaade buyurmuş. Böyle bir şey o güne kadar ne İnsanlar ne de Elfler arasında hiç olmamışmış. Ben hakkıyla hatırlayamasam da Tinúviel'in Mandos'un tahtı önündeki yakarılarıyla ilgili bir sürü şarkı düzülmüş, hikâyeler anlatılmıştır. Lâkin Mandos bu iki sevgiliye şöyle demiştir: 'Bakın Canım Elfler, sizi dünya üzerinde zevk-û sefa içinde yaşayabilirsiniz diye bırakmıyorum zira kötü yürekli Melko'nun oturduğu yerde artık böyle bir şey bulamazsınız – ve bilesiniz ki İnsanlar gibi ölümlü olacaksınız ve uğrunuz tekrar buraya düştüğünde bu ebediyete kadar olacaktır, tabii Tanrılar sizi Valinor'a çağırırsa o başka.' Her şeye rağmen bu iki sevgili el ele ayrılmışlar ve birlikte kuzey ormanlarından geçmişler, sık sık dağlarda büyülü rakslarını yaparken görülmüşler, isimleri dört bir yanı tutmuş."

[Bunun üzerine Vëannë şöyle demiş:] "Doğrudur, üstelik raks etmekten fazlasını da yapmışlar zira daha sonra yaptıkları şeyler çok önemliymiş. O açıdan bakacak olursak işitmeniz gereken daha çok fazla hikâye var Canım Eriol Melinon, başka bir zaman. Bu iki sevgili için i-Cuilwarthon isimli hikâyeler vardır, yeniden yaşayan ölümlerle ilgili ve onların Sirion'un kuzeyindeki topraklarda kudretli periler olduklarını anlatan. Lâkin şimdi anlatılanlar bitti – beğendiniz mi peki?"

[Bunun üzerine Eriol, böyle hayret verici bir hikâye dinleyeceğinin hiç aklına gelmemiş olduğunu söyleyince Vëannë şöyle cevap verdi:]

"Doğrudur lakin bu hikâyeyi kendi sözlerimle dillendirmedim; ama ben de çok severim –bütün çocuklar anlatılanları zaten bilirler– ben de bu hikâyeyi zamanında canı gönülden öğrenmiştim, büyük kitaplardan okuyarak. Aslında orada aktarılan her şeyi idrak ettiğim de söylenemez.

1920li yıllarda babam Turambar ile Tinúviel'in Kayıp Öykülerini manzum olarak yazmaya koyulmuştu. Bu şiirlerin ilki olan, Eski İngilizce aliteratif ölçünün kullandığı *Hurin'in Çocuklarının Şarkısı*'na 1918 yılında başlamıştı fakat bir türlü sonunu getiremeyince bırakmıştı, büyük bir ihtimalle de Leeds Üniversitesi'nden ayrıldığı zamanlar. Oxford'a Anglosakson profesörü tayin edildiği 1925 yılının yazında "Tinúviel'in şiiri"ne başlamış, adını *Leithian Şarkısı* koymuştu. Bunu da "Tutsaklıktan Kurtuluş" diye tercüme etmiş ama başlığın anlamını hiç izah etmemişti.

Metnin birçok yerine tarihler düşmüştü; bu son derece dikkat çekici bir şeydir ve onun tabiatına hiç uymaz. Bunlardan ilki, 557. mısradaki (şiiri bir bütün olarak numaralandırıldığında) 23 Ağustos 1925 tarihidir; sonuncusu da 17 Eylül 1931 ve 4085. mısraın karşısına yazılmıştır. Bundan hemen biraz ileride, 4223. mısrada, tam "Carcharoth'un keskin dişleri (Angband'dan kaçan Beren'in Silmarili tutan eli üzerine) bir kapan gibi birleşiverdi" yazılan yerde şiir kesilmiştir. Hiç yazılmamış olan şiirin kalanı için düz yazıyla bazı özetler bulunmaktadır.

1926 yılında şiirlerinin birçoğunu Birmingham'deki King Edwards School'da öğretmeni olan R.W. Reynolds'a yollamıştı. Aynı yıl, Özellikle *Hurin'in Çocuklarına atfen yazılmış mitolojinin taslağı* başlıklı önemli bir metni bir araya getirmişti ve bu metnin bulunduğu zarfın üzerine daha sonra bu metnin "orijinal Silmarillion" olduğunu ve bunu Bay Reynold'a "Türin ile Ejderha'nın 'aliteratif versiyonu'nun arka planını izah etmek" amacıyla kaleme almış olduğunu yazmıştı.

Aslında bu *Mitoloji Taslağı* "orijinal Silmarillion" idi çünkü bu taslaktan sonra hikâyede bir gelişim çizgisi vardır; öte yandan Kayıp Öyküler'de biçimsel bir süreklilik bulunmaz.

Taslak'ın adı üzerindedir: Bir özet, kısadır ve geniş zaman kipinde yazılmıştır. Burada, Beren ile Lúthien'in öyküsünü en kısa biçimde anlatan metni içeren bölümünü veriyorum.

“MITOLOJİNİN TASLAĞI”NDAN BİR BÖLÜM

Morgoth'un gücü bir kez daha yayılmaya başlar. Kuzeyde İnsanlar ile Elfleri birer birer yener. İnsanların ünlü başbuğlarından biri de Nargothrond'lu Celegorm'un dostu olan Barahir'dir.

Barahir gizlenmek zorunda kalmış, saklandığı yer açığa çıkarılmış ve Barahir öldürülmüştür; sürgünde yaşayan oğlu Beren bir süre sonra güneye kaçır, Gölge Dağları geçer, ağır güçlüklerden sonra Doriath'a varır. Bu ve diğer maceraları *Leithian Şarkısı*'nda anlatılmıştır. Thingol'un kızı “bölöl” (Lúthien'e taktığı isimdir) Tinúviel'in sevgisini kazanır. Thingol, onunla alay ederek, kızına layık olmak istiyorsa Morgoth'un tacındaki Silmarillerden birini getirmesini ister. Beren bunu başarmak için yola çıkar, yakalanır, Angband zindanlarına atılır ama gerçek kimliğini saklar ve avcı Thû'ya köle olarak verilir. Lúthien, Thingol tarafından hapsedilmiştir ama kaçır ve Beren'i aramaya gider. Köpeklerin beyi Huan'ın yardımıyla Beren'i kurtarır ve sonunda Angband'a girer. Burada dansıyla Morgoth'u büyü-

leyecek ve uykuya daldıracaktır. Silmarillerden birini alıp ka-
çarlar fakat yolları Angband kapılarında Kurtmuhafız Carcaras
tarafından kesilir. Carcaras, Beren'in Silmarili tutan elini ısırıp
koparır ve içindeki yangının ıstırabıyla delirir.

Beren ile Lúthien kaçarlara ve epey bir dolaştıktan sonra
Doriath'a varırlar. Ormanlarda kudurmuş gibi dolaşan Carca-
ras da Doriath'a girer. Bunu Kurtmuhafızının Doriath'taki avı
izler ve sonunda Carcaras öldürölür; Huan da Beren'i korurken
ölür. Öte yandan Beren de çok ağır yaralanır ve Lúthien'in kol-
larında ölür. Bazı şarkılarda Lúthien'in ulvi annesi Melian'ın
yardımıyla Gıcırdayan Buz'a, Mandos'un sarayına gittiği ve
Beren'i geri getirdiği söylenir. Başka bazı şarkılarda da öyküsü-
nü duyan Mandos'un onu serbest bıraktığı. Kesin olan bir şey
varsa o da ölümlüler arasında bir tek onun Mandos'tan dön-
müş ve Margothrond'un kuzeyinde Doriath ormanlarında ve
Avcı Yaylası'nda Lúthien ile birlikte yaşamış, bir daha İnsanlar-
la hiç konuşmamış olmasıdır.

Efsanede hemen göze çarpan, Beren'in tutsaklığıyla ilgili
olarak çok büyük değışikler yapılmış olduğudur: Bura-
da karşımıza "avcı" Thû çıkıyor. *Taslak*'ın sonunda Thû
hakkında Morgoth'un "büyük bir reisi" olduğu ve "Nihai
Muharebe'den kaçtığı, hâlâ karanlık yerlerde yaşamaya
devam ettiği ve İnsanların aklını çelip korkunç ibadetine
tabi kıldığı" yazar. Leithian Şarkısı'nda Thû karşımıza, Si-
rion nehrinde üzerinde bir Elf gözcü kulesi bulunan bir
ada olan, sonradan ise Kurttan Yaratıklar Adası yani Tolin-
Gaurhoth'a dönüşen Tol Sirion'da yaşayan Kurtlar Beyi,
korkunç bir Ölümbücüsü olarak çıkar. Sauron'dur, ya da
ileride Sauron olacaktır. Tevildo ile kediler diyarı yok ol-
muştur.

Fakat *Tinúviel'in Öyküsü* yazıldıktan sonra arka plan-
da efsanenin başka bir önemli öğesi kendini belli eder:
Bu Beren'in babasıyla ilgilidir. "Hisilómë'nin kuzeyindeki
daha karanlık yerlerde avlanan" Ormancı Gnom Egnor

yok olmuştur. Artık, *Taslak*'tan elimizde olan bölümde bize babasının Barahir "*İnsanların* ünlü başbuğlarından biri" olduğu söylenir: Morgoth'un gittikçe artmakta olan düşmanca gücünden saklanmak zorunda kalmış ve sonunda öldürülmüştür. "Sürgünde yaşayan oğlu Beren bir süre sonra güneye kaçar, Gölge Dağlar'ı geçer, ağır güçlüklerden sonra Doriath'a varır."

LEİTHIAN ŞARKIS'NDAN ALINMIŞ BİR PARÇA

Burada *Şarkı*'dan (1925 yılında yazılmış olan), Barahir ile arkadaşlarının saklandığı yeri Morgoth'a söyleyen Bahtsız Gorlim namıyla tanınan Gorlim'in ihanetini ve akıbetini anlatan bir bölüm veriyorum. Burada şiirin metinsel ayrıntılarının çok karmaşık olduğunu belirtmemde yarar var. Fakat madem ki bu kitaptaki (tutkuya varan) amacım efsanenin farklı evrelerindeki anlatımsal evrimini gösteren okunabilir bir metin ortaya koymak, o zaman bu amacı bozmaktan başka bir işe yaramayacak bütün detayları neredeyse yok saydım. Bu şiirin metinsel tarihçesinin anlatımını *Beleriand Şarkıları* (Orta Dünya Tarihi, cilt III, 1985) isimli kitabımda bulabilirsiniz. Alıntılar, sözü edilen *Beleriand Şarkıları* için hazırlamış olduğum kitapta bulunan *Şarkı*'dan, kelimesi kelimesine yaptım. Mısra sayıları sadece bu alıntının mısralarına göre numaralandırılmıştır, şiirin bütünü göze alınarak konulmamıştır.

Aşağıdaki alıntı *Şarkı*'nın II. kantosundan alınmıştır. Kantodan önce Beren'in Artanor'a (Doriath'a) geldiği sıralarda Morgoth'un kuzey ülkeleri üzerine uyguladığı acımasız zorbalığın, Barahir, Beren ve yanlarındaki on kişinin nasıl saklanarak hayatta kaldıklarının, Morgoth'un nasıl senelerce onları boşu boşuna arayıp durduğunun ve nasıl sonunda "Morgoth'un tuzazına düştükleri"nin tasviri gelmektedir.

Zahmetten, eziyetten ve firardan ayrıca 1
yıpranmış Gorlim idi bir gece, dostlarıyla
saklanmış olan, buluşmak için gizlice
bir vadide, tesadüfen yolunu çevirip de
karanlık tarlaları aşarak rast gelen
bir kır evine, solgunca beliren
puslu yıldızlara karşı ve kesintili
cılız mı cılız bir mumun titreşimi
görünen tek minik penceresi hariç karanlık olan.
Gizlice bakınca, gözlerine pek inanamadan 10
bir rüyanın derinliklerindeymiş de, özlemleri
uykudaki gönlünü aldattırmış gibi
geçmekte olan bir ocağın başında oturan
dalgın karısını gördü yasını tutan;
ince giysileri, kırlaşan saçları, gözyaşlarıyla
ıslanmış solgun yanakları, konuştu bir başına.
"Ah! uzun zamandır karanlık cehennemlerde tutsak
tutulduğunu düşündüğüm Eilinel, nazik
ve zarif! Gördüğümü sanmıştım kaçmadan önce
ıpansız inen korkunun kol gezdiği o gece 20
kaybettiğim ve kıymet verdiğim her şeyi,
olduğunu ve heyhat katledildiğini":
ışarıda karanlıkta durmuş bakarken böyle
lüzünceler geçiyordu hüzünlü gönlünden hayret içinde.
Fakat daha cüret edemeden ismini seslenmeye

ya da nasıl oldu da, diye sual etmeye,
kaçıp da dağlar altındaki bu vadiye gelebildiğini,
dağların eteginden bir haykırış işitti!
Avlanmakta olan bir baykuş öttü yakınlarda
uğursuz sesiyle. İşitti vahşi kurtların aynı zamanda 30
ulumalarını, loş gölgeler içinde
ensesinden ayrılmayan ve onu alan takibe.
Bilâmerhamet Morgoth'un, gayet iyi biliyordu
Gorlim, avının devam ediyor olduğunu.
Katletmesinler diye onunla birlikte Eilinel'i de
dönüp ayrıldı söylemeden tek bir lakırdı bile,
insanların yaşadıkları yerlerden uzakta
gizli bir yerde saklanan birkaç arkadaşının yanına
varıncaya kadar kıvrılarak yol alan bir vahşi
misali akarsuların taşlı yatağından ilerledi, 40
ve titreşen bataklıklardan geçen dolambaçlı
yollardan gidip yanlarına yattı o da; karanlık arttı
ve azaldı ama o hâlâ kırpmamıştı bir an bile gözünü,
nemli göklerden, arasından tepesindeki ağaçların hüzünlü,
usulca sokulduğunu gördü kasvetli şafağın.
Esaretin acımasız zincirlerine karşın
karısını bir daha görür mü acaba diye
ruhuna musallat oldu bir umut, bir hafifleme.
Beyine olan sevgisi, nefret ettiği krala
hıncı ve de boynu bükük kalmış tek başına 50
zarif Eilinel için duyduğu elem arasındaki,
hangi destanlar anlatsın, düşüncelerini?

Mamafih nihayet günler süren bunaltıcı
düşüncelerin akabinde iyice karışınca aklı,
kralın uşaklarını buldu ve kendiliğinden
havadis getirecek cesur Barahir'den,
saklandığı ve sığındığı yere hem de

gece veya gündüz nasıl gidileceğine
en güzel şekilde yol gösterecek
birine, derlerse ki aman edecek,
aman dileyen bir asiye götürmelerini söyledi efendilerine.
Ve bahtsız Gorlim'i götürdüler bu suretle,
yerin derinliklerine kazılmış karanlık saraya;
kapandı hiç düşünmeden Morgoth'un ayağına,
doğruluk ve dürüstlükten hiç nasibini almamış; yetmedi,
bir de tuttu o zalim kalbe güvendi.
Morgoth şöyle kelimeler söyledi: "Zarif Eilinel'i
elinle koymuş gibi bulacaksın kuşkusuz ki,
onun mesken tuttuğu ve seni beklediği yerde
ebediyen birlikte olacaksınız ve de,
bir daha birbirinizden ayrılmamacasına.
Bu suretle bu tatlı havadisleri yetiştiren bana
bir mükâfat bulacaktır Ey aziz hıyanet sahibi!
Eilinel'e gelince, burada değil ikamet ettiği
mekân, dolanıyor şu sıralar ölümün gölgelerinde,
kocasını ile evinden mahrum üstelik de –
bana soracak olursan senin görmüş olduğun
bir hayalet idi dolanıp duran yorgun!
Şimdi de sen ıstırap kapılarından geçeceksin
Ve arandığın diyara zavallıca ihraz eyleyeceksin;
cehennemin mehtapsız, nursuz puslarına
inecek, Eilinel'i arayıp duracaksın daima."

60

70

80

Acı bir ölüm tattı Gorlim böylece
lanetledi kendini son nefesinde;
yakalanıp öldürüldü Barahir ve gitti o an
yabana bütün hayırlı ef'al, vuku bulmuş olan.
Lâkin hep kaybetti Morgoth'un hilekârlığı,
hakkıyla yenemedi düşmanlarını;
ve hâlâ bozmak için şerrin işlediğini,

o gün bugündür savaşıyor kimileri. 90
Nitekim İnsanlar Gorlim'in ruhunu kandıran
şeytani hayaleti yapanın da, yaşayan
umutları, o ıssız ve sessiz ormanda
cılız da olsalar, boşa çıkartanın da
inandılar sonradan Morgoth olduğuna.
O gün Beren büyük bir şans eseri amma
kırlarda avlanıyordu uzaklarda bir yerde,
yoldaşlarından irak yabancı bir mevkide
gecelemişti. Bir karaltının korkulu mu korkulu
uykusunda sürünerek kalbine doğru 100
yaklaştığını hissetti; ağaçlar çıplakmış da
matemli bir esintiyle eğiliyormuş gibi gelmişti ona
lâkin kapkara kuzgunlar sık yapraklar misali
oturmuştu ağaç gövdesi ve dallarına dizi dizi
ve gakhıyorlardı; onlar gakhadıkça ellerini kollarını
görülmeyen bazı uzun gagalar kuşatmıştı,
durmadan galalayarak onu bitap düşürmüşlerdi;
içi üşüyerek büzüştü, ta iliklerine kadar titredi
uzandı durgun bir su birikintisinin kıyısına.
Solgun suların üzerinde uzaklarda 110
kıpraştığını bir gölgenin gördü, gölge
büyüyerek solgun bir biçim aldı ve
kaymaya başladı sessiz gölün üzerinden,
yavaşça yaklaştı, hafifçe konuştu derken
ve hüzünle kelam etti: "Beri bak! Duran karşında
kendi de ihanete uğramış o hain Gorlim'dir, şu anda!
Korkma lakin hemen davran! Çünkü parmakları
Morgoth'un, pederinin boğazına sımsıkı sarılı,
sıkıyor. Saklı buluşma yerinizi artık biliyor,
gizli barınağınızı" ve sonra yaptığı, olsa da zor 120
tüm kötülükleri ve Morgoth'un işlediklerini açıkça anlattı.
Uykusundan uyanan Beren hızla arandı kılıcını,

yayını; ve güz ağaçlarını, seyrilmiş iyice,
ustura gibi kesen yel misali sertçe,
bütün hızıyla ilerledi. Sonunda yüreği
içinde alev alev tutuşmuş gür ateşi
ile, pederi Barahir'in yattığı yere
vardı; çok geç kalmıştı. Çevresinde
ağarınca gün, avlanmış adamların sığınağını
buldu, bataklıkta ağaçlıklı bir adaydı 130
ve ani bir bulut misali etraftaki kuşlar
kalktılar – bağırان kuşlar bataklığa ait değildiler.
Akça ağaçlara kuzgunlar ile leş kargaları
sıra sıra tünemişti; içlerinden biri gakladı:
“Hah! Beren çok geç kaldı” ve diğerleri
hep bir ağızdan “Çok geç! Çok geç!” dedi.
Babasının kemiklerini gömüp Beren buraya
üzerine iri taşlar yığıdıktan sonra
Morgoth adını üç kez lanetledi lakin
ağlamadı çünkü yüreği buz kesmişti fakirin. 140

Sonra bataklık demedi, dağ demedi, tarla demedi
babasını öldürenleri buluncaya kadar takip etti;
buldu, derken, derinliklerden kaynayan sıcakık
bir suyun başında öldürenleri babasını yazık,
düşmanlarını, kralın katil askerlerini yani.
Ve orada, bir yüzük göstererek içlerinden biri
Barahir'in ölü parmağından aldığı, acımasızca güldü.
“İyi bakın ha dostlarım, gördüğünüz bu yüzüğü
ta uzaklardaki Beleriand'da,” dedi, “yapmışlardı.
Dağ gibi altın yığsanız, olsun diye bunun karşılığı, 150
vermezler size çünkü şu benim öldürdüğüm Barahir
var ya, şu ahmak haydut, dediklerine göre, mahir
iken çok eskiden Felagund için yapmış bir iş
güzel mi güzel. Doğru olsa gerek bu söyleyiş,

*"Lâkin kapkara kuzgunlar sık yapraklar misali
oturmuştu ağaç gövdesi ve dallarına dizi dizi..."*

çünkü istedi Morgoth yüzüğü ona götürmemi
ama bana soracak olursanız o varyetli
hazinesinin arasında bu olmasa da olur.

Bu kadar tamah da doğrusu yakışmıyor
öyle bir efendiye, niyetliyim yani o yüzden
Barahir'in parmağı çıplaktı demeye şimdiden!"

160

Ama bir ok yetişti daha o konuşurken,
yarılmış bir yürekle öldü iki büküm düşerken.
Bu cihetle, Morgoth kendi düşmanının ona
hizmet edercesine, sözünden sapana
ceza vermiş olmasına bir yerde sevindi.

Lakin Morgoth, Beren'in bir kurt gibi
yalnız başına, ortasındaki bir kayanın
su başında konakladıkları yerin, arkasından
fırlayıp yüzüğü kapmış olmasına
ve hiddet dolu bağrış çığrışları daha

170

boğazlarından yükselemeden, pek gülmedi,
düşmanlarından kaçmış olmasına. Hiçbir
mızrağın deşemeyeceği pırlıtlı giysisi bir bir
çelik halkalardan yapılmıştı çünkü cüce işi bir ağ idi; derken
kaybolmuştu kayaların ve dikenlerin arasında gözden
çünkü şu Beren ne uğurlu bir saatte doğmuştu;
iştahla sürdükleri izde, Beren'in korkusuz mu
korkusuz adımlarının nereye gittiğini bulamamışlardı.

Beren korkusuzluğuyla, yeryüzündeki, bir de,
en acar adam olmakla nam salmıştı, hayattayken ve
savaşırken Barahir henüz; ama
şimdi ruhunu kaplayan hüznün dönüşmüştü kara
bir çaresizliğe, hayatındaki bütün
tadı tuzunu alıp gitmişti, acısını topyekûn
dindirmek için bir bıçak, bir mızrak, bir kılıç arzu
ediyordu ve sadece kölelik zincirinden korkuyordu.

180

Tehlikeleri aranır oldu, ölümü de
kovaladı ve böylelikle kaçıp kurtuldu yine
zorladığı kaderinden; nefes kesen harika
işlere etti cüret, fısıldanan hakkında 190
şan şöhret dört bir yanı tuttu,
akşamları şarkı söylemeye koyuldu
herkes, hafifçe, bir zamanlar başardıklarıyla ilgili
tek başına, her yanı kuşatılmışken, geceleri
puslar veya mehtap içinde kaybolmuşken
ya da gündüz vakti apaçık ortada. Kuzeye bakan
ormanları acı bir kinle ve tayfasına
Morgoth'un ölümle doldurdu; arkasında
olan yoldaşları her daim akgürgen ile meşe
idi ve bir de kürkü, postu veya tüy içinde 200
kanatları olan bir sürü şey; ayrıca
bir sürü de ruh, sadece eski dağlarda veya
ıssız yerlerdeki taşlarda yaşayan ve gezen, dostlarıydı.
Gerçi bir kaçağın sonu nadiren hayırlı
bir son bulur, ayrıca Morgoth yeryüzünde, şarkıların
o güne kadar anlattığı en güçlü hükümdar idi, engin
bir akla sahipti, hiçe saydıklarını yavaş da olsa
kesin surette derdest ederdi. Bu yüzden sonunda
Beren ormandan ve altında çamurun
yeis içinde, sazlar yanında yatan 210
atasının bulunduğu sevdiği bu topraklardan da
kaçmalıydı, hem de bütün hızıyla.
Yosun tutmuş, altında, bir taş yığınının
ufalanıyordu en kudretli kemikleri bir zamanların.
Fakat Beren bir güz gecesi dastsuz
Kuzey'e kaçmış, ilerlemişti soluksuz,
cem olmuş da bekleyen düşmanlarının, tetikte,
arasından geçmişti – yoluna devam etmişti sessizce.
Artuk mektum yayı tınlamaz olmuş,

artık yontulmuş okları uçmaz olmuş, 220
artık peşine düşüp avlamak istedikleri kellesi
çalılıklarda dinlenmez olmuştu, gökler altındaki.
Pusların arasından bakan mehtap, çamlara
ve de süpürge çalısı ile eğrelti otları arasında
tıslayan yel artık onu bulamaz olmuştu böylece.
Bıçak gibi keskin soğuklarda Kuzey’de
bir gümüş ateşle yanan yıldızlar da, mazideki
insanların, çoktan yitip gitmiş, ismini
Yalazlı Funda taktığı yıldızlar da kalmıştı ardında
ve karanlık dağların, göllerin koca koca, 230
toprakların, ıssız bataklıkların,
üzerinde parlamaya devam etmişti dağlardaki derelerin.

Yüzünü, şerir patikaların dolandığı sadece,
Korku Diyarı’ndan, Güney’e ve sadece
en gözü pek adamların arşınlayabileceği
soğuk Gölge Dağlar’a çevirmişti.
Kökleri hile ile örülmüş, acı sularla
yıkanmış dağların yamaçları da
keder doluydu, doluydu hem kötülük
hem de tehlikeli düşmanla üstelik, 240
güney yüzleri ise yükseliyordu dimdik ve
sipsivri kaya çıkıntıları ile.
Buralarda, uçurumlar ve vadilerde büyü
hüküm sürerdi; sadece kartalların, çünkü,
yaşayıp çığlık attığı gökyüzünü delen
baş döndürücü kuleler hariç gerçekten
tüm gözlerin görüş ve hakimiyeti
uzağında, ağarmış ve pırl pırl idi
diye tasvir edilir o Beleriand,
periler diyarının sınırları Beleriand.

QUENTA NOLDORINWA

Mitoloji Taslağı’ndan sonra “Quenta” adını takacağım bu metin, “Silmarillion”ın babamın bitirebilmiş olduğu tek nüshasıdır: 1930 yılında (kesin olarak) daktiloyla yazmış olduğu bir nüsha. Eğer var idiyse bile önden yapılmış bir plan veya bir özet bugüne ulaşamamıştır; fakat eserini yazarken, bu sürecin önemli bir bölümünde önünde “*Taslak*”ın duruyor olduğu kesindir. Bu “*Taslak*” daha uzundur ve “*Silmarillion* üslubu” burada iyice belirginleşmiştir ama yine de bir özet gibidir, özlü bir açıklama gibidir. Alt yazısında metnin, Eriol [*Ælfine*] tarafından yazılmış olan *Kayıp Öyküler Kitabı*’ndan çıkartılmış “*Noldoli* ya da *Gnomların kısa bir tarihçesi*” olduğu yazılmıştır. Uzun şiirler tabii ki artık vücut bulmaya başlamıştı, elle tutulur bir hale gelmişlerdi ama hâlâ büyük ölçüde natamamlardı ve babam hâlâ *Leithian Şarkısı* üzerinde çalışıyordu.

Quenta’da Finrod oğlu, Noldorin prensi Felagund’un katılımıyla Beren ile Lúthien’in efsanesinde büyük bir değişim görülmektedir. Böyle bir şeyin nasıl olabileceğini göstermek için burada metinden bir pasaj vereceğim fakat isimler konusunda

bazı şeylere dikkat çekmekte fayda var. Elflerin en uzak Doğu'daki Cuiviénen'den yani Uyanış Suyu'ndan yaptıkları büyük yolculuktaki önderleri Finwë idi; onun üç oğlu ise Fëanor, Fingolfin ve Felagund'un babası olan Finrod idi. (Daha sonra isimler değiştirilmiştir: Finwë'nin üçüncü oğlu *Finarfin* ve oğlunun ismi *Finrod* olmuştur; ama Finrod aynı zamanda *Felagund*'dur da. Bu ismin anlamı Cüce dilinde "Mağaralar Efendisi" ya da "Mağara Yontucusu" anlamına gelir çünkü kendisi Nargothrond'un kurucusudur. Finrod Felagund'un kız kardeşi ise Galadriel'dir.)

QUENTA'DAN ALINMIŞ BİR PASAJ

Şarkılarda Angband Kuşatması diye anılan bir zamandı bu. Gnomların kılıçları o zamanlar dünyayı Morgoth'un tahribine karşı koruyordu, Morgoth'un gücü Angband surlarının gerisine hapsolmuştu. Gnomlar, Morgoth'un bu kuşatmayı hiçbir zaman yaramayacağı, ilaveten tayfasından hiç kimse-nin de kötülüklerini dünyada yaymak için aradan sızamaya-cakları konusunda atıp tutuyorlardı...

O günlerde İnsanlar, hem de türlerinin en cesurları ve en adilleri, Mavi Dağlar'ı aşıp Beleriand'a gelmişti. Onları bulan Felagund olmuştu, o gün bu gündür de hep onların dostu oldu. Bir gün Doğu'daki Celegorm'un konduğu olmuştu Felagund ve onla at sürüp ava çıkmıştı. Fakat bir ara diğerle-rinden ayrı düşmüş ve gecenin bir vakti Mavi Dağlar'ın batı eteklerinde bir vadiye denk gelmişti. Vadide ışıklar vardı ve yükselip alçalan bir şarkı sesi geliyordu. Bunun üzerine Fela-gund merak etti çünkü bu şarkılarda duyduğu dil, Eldar dili veya Cücelerin dili değildi. İlk başta acaba mı diye korkmuş

olsa da, Orkların dili de değildi. İnsanların kudretli bir savaşçısı olan Bëor'un halkı konaklamıştı burada, Bëor'un oğlu da cesur Barahir idi. Onlar Beleriand'a ilk ayak basan İnsanlardı...

O gece Felagund, Bëor'un uyuyan adamlarının arasına gitmiş, kimsenin nöbet tutmadığı, geçmekte olan ateşlerinin başına oturmuştu. Felagund, Bëor'un kenara bırakmış olduğu bir arpı alarak ölümlü kulakların daha hiç duymamış oldukları bir ezgi çalmaya başladı, müzikle kendini ifade etmesini Karanlık Elflerden öğrenmişti. İnsanlar uyanıp dinlemiş, duyduklarına hayran kalmışlardı çünkü çaldığı şarkının güzelliğinin yanı sıra çok büyük bir irfan da vardı bu ezgide; üstelik bu şarkısı dinleyen her gönlün irfanını da artırıyordu. Böylece Noldoli'den karşılaşmış oldukları ilk kişi olan Felagund'a İrfan adını vermişlerdi İnsanlar, sonra buradan hareketle bizim Gnomlar dediğimiz bu ırka da Arifler adını taktılar.

Bëor ölünceye kadar Felagund ile yaşadı; oğlu Barahir ise Finrod'un oğullarının en can dostuydu.

Bundan sonra Gnomların çökme zamanları başlar. Çöküşleri çok zaman almıştı çünkü güçleri çok fazlalaşmıştı, çok bahadır kişilerdi, üstelik müttefikleri hem çoktu hem de cesurdu: Karanlık Elfer ve İnsanlar ile ittifak içindeydiler.

Lakin, kaderlerindeki dönüş pek bir ani olmuştu. Uzun zamandır hazırlıyordu Morgoth güçlerini gizli gizli. Kışın bir gece vakti Demir Dağlarının önündeki bütün ovaları kaplayan alevden koca nehirlerini boşalttı ve her yanı yakıp yıkarak harap topraklar haline getirdi. Finrod oğullarından bir sürü Gnom bu yangında yok oldu, bu yangından yayılan dumanlar ise Morgoth'un düşmanlarının üzerine kapkara çökerek ortalığı karanlığa boğdu ve kargaşa yarattı. Yangının peşi sıra ise Orkların kara orduları sükün etti, Gnomların o güne kadar hayatlarında görmediği hatta hayal bile edemeyecekleri sayı-

larla üstelik. Böylece Morgoth, Angband kuşatmasını yarmış, Orkların marifetiyle, bu kuşatmayı yapmış olan orduların en cesuruna karşı korkunç bir katliam gerçekleştirmişti. Düşmanları yani Gnomlar, Ilkorinler, İnsanlar darmadağın olmuş, dört bir yana savrulmuştu. İnsanları en çok Mavi Dağların ötesine sürmüştü, Orkların henüz güçleriyle ulaşmamış oldukları Gölge Dağların ardındaki Hithlum'a sığınan Bëor'un ve Hador'un çocukları hariç. Karanlık Elfler güneye Beleriand ve ötesine kaçmıştı ama çoğu Doriath'a gitmişti; Thingol'un krallığı ve gücü bu zamanlarda çok büyümüş, sonunda Elflerin sığınağı ve korunağı olmuştu. Melian'ın Doriath hudutlarında örmüş olduğu büyüler kötülüğü Thingol'un sarayından ve diyarından uzak tutmuştu.

Morgoth çam ormanını ele geçirmiş, burayı bir korku mekânına döndürmüştü. Ayrıca Sirion gözcü kulesini almış ve burasını da bir kötülük ve korku kalesine çevirmişti. Burada Morgoth'un en büyük uşağı, korkunç bir güce sahip bir sihirbaz olan kurtların efendisi Thû yaşıyordu. Finrod'un oğulları üzerinde o korkunç muharebenin, yani ikinci muharebenin ve Gnomların ilk yenilgilerinin yükü çok ağır olmuştu. Burada katledilmişti Angrod ile Egnor. Burada neredeyse Felagund da esir alınacak ya da katledilecekti ama Barahir bütün adamlarıyla gelip Gnom kralını kurtarmış ve etrafına mızraklardan bir duvar örmüştü; kayıpları çok büyük de olsa savaşarak Orkları yarmışlar ve Güneydeki Sirion bataklıklarına kaçmışlardı. Felagund burada Barahir'in tüm sülalesi ve torunları için ölmeyecek bir dostluk ve yardım andı içmiş ve bunun bir göstergesi olarak da Barahir'e yüzüğünü vermişti.

Sonra Felagund Kuzey'e gitti ve Narog kıyılarında, Thingol'un usulünce mağaralar içerisinde gizli bir saray, bir ülke kurdu. Derinlerdeki bu yere Nargothrond adı verildi. Orodreth [Finrod'un oğlu, Felagund'un oğlan kardeşi] nefes

kesen bir kaçışla ve tehlikeli yollardan geçerek buraya gelmişti; yanında Fëanor'un oğulları dostu Celegorm ile Curufin de vardı. Celegorm'un adamları Felagund'un gücünü kabartmıştı ama Doriath'ın doğusundaki Himling dağını tahkim etmiş olan kendi akrabalarının yanına gitmiş ve Aglon Geçidi'ni gizli silahlarıyla doldurmuş olsalardı daha iyi olurdu...

[Ani Alev Muharebesi'nden] sonraki bu kuşku ve korku dolu günlerde burada çok azının aktarılmış olduğu birçok korkunç şeyler vuku bulmuştur. Bëor'un katledilmiş olduğu, Barahir'in Morgoth'a boyun eğmediği gibi ama buna mukabil bütün toprakları elinden alınmış, halkı ya esir alınarak ya da katledilerek dağıtılmıştı; kendisi de oğlu Beren ve sadık on adamıyla sürgüne gitmişti. Uzun süre saklanmış ve Orklara karşı gizli ve yiğitçe işler gerçekleştirmişlerdi. Fakat sonunda, Lúthien ile Beren'in şarkısının başında da söylenmiş olduğu gibi Barahir'in saklandığı yer ele verilmiş, şans eseri o gün uzaklarda avlanmakta olan Beren hariç Barahir ile yoldaşları katledilmişti. Bundan sonra Beren tek başına bir sürgün hayatı sürdürmüştü, çok sevdiği kuşlar ve hayvanlar hariç kimse-den yardım görmemişti; en korkunç işlere kalkışıp ölümünü aransa da bulamamış onun yerine sonunda sergüzeştlerinin şayiası Belerian'a varıncaya ve Doriath'a yayılincaya kadar, firariler ve Morgoth'un gizli düşmanları arasında şan ve şöhret sahibi olmuştu. Zamanla Beren, kendisinin peşinde olanların her gün daralan çemberinden güneye kaçmış, korkunç Gölge Dağları'nı aşmış ve sonunda yorgun argın Doriath'a varmıştı. Burada gizlice Thingol'un kızı Lúthien'in sevgisini kazanmış, ağaçlar altında alacakaranlıkta o kadar güzel şarkı söylemesinden dolayı ona bülbül anlamındaki Tinúviel adını takmıştı; çünkü zaten Tinúviel Melian'ın kızıydı.

Lâkin olanları öğrenen Thingol çok hiddetlenmişti ve

azarlayarak kovmuştu onu ama kızına bir söz vermiş olduğu için onu öldürmemişti. Ama buna rağmen onu ölüme yollamak istedi. Ve aklına Beren'in yapması mümkün olmayan bir serüven düştü ve şöyle dedi: "Eğer bana Morgoth'un tacından bir Silmaril getirirsen Lúthien'in seninle evlenmesine müsaade ederim, tabii eğer o da murad ederse." Ve Beren bunu başaracağına dair yemin etti ve elinde Barahir'in yüzüğüyle Doriath'tan Nargothrond'a gitti. Silmaril serüveni, Fëanor'un oğullarının etmiş oldukları yemini uykusundan uyandırdı ve buradan kötülük yayılmaya başladı. Felagund, bu serüvenin onun gücü ötesinde olduğunu bildiği halde, Barahir'e olan kendi yemininden dolayı Beren'e elinden gelen bütün desteği vermeye hazırды. Fakat Celegorm ile Curufin onun halkının aklını çeldi ve ona karşı bir isyan çıkardı. Ve içlerinde kötü düşünceler uyandı, nesep bakımından en eskisi oldukları için kendilerinde hak görüp Nargothrond'un tacını gasp etmeyi düşündüler. Silmarilin ele geçirilip Thingol'e sunulmasındansa Doriath ile Nargothrond'un gücünü yıkabilirlerdi.

Böylece Felagund tacını Orodreth'e bırakıp kendi kurulundan on sadık adamıyla Beren ile birlikte halkından ayrıldı. Bir Ork çetesini pusuya düşürdüler, öldürdüler ve Felagund'un büyüsü marifetiyle Ork donuna bürünüp kendilerini gizlediler. Fakat bir zamanlar Felagund'a ait olan gözcü kulesindeki Thû onları gördü ve sorguya çekti; Thû ile Felagund'un arasındaki çekişmede büyülerı çöktü. Böylece Elf olarak gözler önüne serildiler ama Felagund'un tılsımları isimlerini ve serüvenlerinin ne olduğunu saklı tutabilmelerini sağladı. Thû'nun zindanlarında uzun uzun işkence gördüler fakat hiçbirı bir diğeriıne ihanet etmedi.

Bu pasajın sonunda sözü geçen yemin Fëanor ile yedi oğlu tarafından, *Quenta*'nın sözleriyle söyleyecek olursak: "kendi iradelerinin dışında bir Silmarili alan, alıkoyan,

elinde tutan ister Vala, ister İblis, ister İnsan, ister Ork olsun, kim olursa olsun, dünya yok oluncaya kadar nefret ve intikam ile bunların ensesinde olmak” (bkz. mısralar 171-80) için verilmişti.

LEİTHIAN ŞARKISI'NDAN ALINMIŞ İKİNCİ BİR PARÇA

Burada *Leithian Şarkısı*'ndan son derece daraltılmış bir biçimde *Quenta*'da verilmiş olan öyküyü anlatan bir pasaj daha aktaracağım. Şiire, Angband Kuşatması'nın olduğu yerden başlıyorum ve Ani Alev Muharebesi denen yerde bitiriyorum. Babamın el yazması nüshanın üzerine yazmış olduğu tarihlere göre bütün bu pasaj 1928 yılının Mart ve Nisan aylarında yazılmış. *Şarkı*'nın VI. Kantosunda, mısra 246'da bitiyor ve Kanto VII başlıyor.

Bir sondur geldi çattı, feleğin çarkı
döndüğünde ve de Morgoth'un intikamı
alevlendiğinde; hafiyen siperinde
hazırlamış olduğu güç, bütünyle
tutuşup alev alev Susuz Ova'ya aktı;
ve peşinde kapkara ordular vardı.

Angband muhasarasını yardı Morgoth;
düşmanları ateş ve duman içinde dört
bir yana savruldu, bütün zalim ve çarpık kılıçlarından
sonunda, çiy tanecikleri gibi kan 10
damlayınca kadar kestiler biçtiler Orklar burada tam.
Derken cesur namlı Barahir muazzam
mızrağıyla imdada yetişti kalkanıyla,
yarananmış olan Felagund'un, adamlarıyla.
Kaçtılar bataklığa ve burada sadakatlerini
bağladılar ve Felagund ihtiyaç ânında diye yemin etti
Barahir'in soyundan gelenlerin ve akrabalarının
yardıma koşacaktı ister uzak olsun ister yakın.
Lakin heyhat, orada Finrod'un dört evladı ve 20
Angrod ile mağrur Egnor katledilmişti hem de.
Bunun üzerine Felagund ile Orodreth, kalanlarını
adamlarından, kadınlarını ve zarif çocuklarını
bir araya topladı, savaştan tamamen
vazgeçerek, uzaklarda güneyde en,
yaptılar mağara kalelerini, gizli barınaklarını.
Narog'un yüksek kıyısına açılan ağzını
saklayıp örttüler ve derin gölgeler
bırakan ağaçlardan muazzam kapılar
yaptılar, Tûrin'in gününe kadar hücumu
uğramadan vasi ve katı duran daima. 30
Ve burada uzun yıllar yaşadı Curufin ile
zarif Celegorm onlarla birlikte,
gizli sarayında ve ülkesinde Narog'un
kudretli bir halk büyüdü ellerinde onların.

Böylece sadakat yemini etmiş cesur Barahir'e,
bir kral olarak üstelik hâlâ gizlice,
hüküm sürüyordu Felagund Nargothrond'da.

Ve Barahir'in oğlu, soğuk ormanda
 bir rüyadaymış gibi tek başına dolanıyordu.
 Karanlık ve saklı akarsuyunu takip ediyordu 40
 buz misali suları Sirion ile birleşinceye
 kadar Esgalduin'in; o kocamış Sirion ile
 soluk gümüşsü suları hür ve engin
 ihtişamla denize yuvarlanan derin derin.
 İmdi Beren gide gide yıldızlar altında,
 topladığı akıntılarını serinlettiği sulara
 Sirion'un, geniş ve sığ bataklıklara varmıştı;
 hani Sirion henüz, kendi besleyip suladığı
 muazzam bir bataklığın kamış kaplı
 kıyılarına sürtünüp yolunu ayırdığı 50
 ve uzun bir mesafe kat ettiği yeraltında,
 dalmadan önce, engin bir yarığa.
 Elfler, vermişti Umboth Muilin ismini
 o zamanlar buraya, Alacakaranlık Gölleri,
 göz yaşları kadar kül rengi olan.
 Beren buradan bardaktan boşanırcasına yağan
 yağmur içinden, Korunan Düzlük'ten tam da
 Avcıların Tepesi'ni gördü bakınca,
 batı rüzgârlarının, çıplak tepelerini
 ısırmış olan, soğuk ve kasvetli 60
 bir biçimde; fakat göller üzerine şimşeklerle
 tıslayarak boşalan yağmurların sisinde,
 o tepelerin altında Narog'a giden ayrık yolun
 ve yayladan dökülen İngwil şelalelerinin
 yanında Felagund'un tetikteki sarayının biliyordu olduğunu.
 Bitmeyen bir nöbet tutuyordu
 namlı Nargothrond Gnomları; tepelerin
 hepsi, içinde uykusuz bekçilerin
 durmadan gözetleyip baktıkları,

düzlükleri ve yolları korudukları
soluk Sirion ile Hızlı Narog arasındaki,
kulelerle taçlanmıştı; ve okları hep isabetli
kemankeşler, ormanları turluyordu burada,
sokulan olursa öldürüyorlardı kendi istekleri dışında.
Amma Beren bu topraklara sokuluyor, elinde
Felagund'un pırıldayan yüzüğü ile
ve sık sık da şöyle haykırıyordu: "Gelen
ne bir Orktur, ne de bir casus gezen,
bizzat bir zamanlar Felagund'un canı ciğeri
olan Barahir'in oğlu Beren'dir tabii".

80

Kara kayalar üzerinden köpüre köpüre
gürleyen Narog'un doğu yakasındaki sahiline
varmadan henüz, yeşiller içindeki o kemankeşler
etrafını sardı. Yüzüğü gördüklerinde birer birer
hepsi önünde eğildiler, perişan ve sefil olmasına
rağmen hali. Gece vakti daha sonra
onu kuzeye götürdüler çünkü Narog'un,
kapılarında çağlayıp aktığı yerde Nargothrond'un
ne bir köprü vardı ne de nehri aşacak bir geçit,
ne düşman geçebilirdi oradan ne de bir dost.

90

Kuzeye, köpüklü suların ıslattığı, Ginglith'in
çevirdiği dilin tam altında taşkınca akan altın
sularının kısa saltanatı bitip de Narog'la
birleştiği, nehrin genç olduğundan daha,
incecik aktığı yere varıp geçtiler
yürüyerek. İmdi buradan devam ettiler
olabilecek en süratli şekilde, doğru, dik teraslarına
Nargothrond'un ve loş devasa saraylarına.
Bir hilal altında, masif taşlar ile devasa
kalaslardan yontulmuş kolon ve söveler arasında

100

Açılmıştı imdi savrulup ağzına kadar
o cümle kapıları ve Felagund'un tahtta
oturduğu bu yere girdiler iri adımlarıyla.

Ne hoştu Narog'un kralının Beren'e
söyledikleri; Beren'in dolanmaları avarece,
kavgaları, acı savaşları nakledilmişti
çok geçmeden. Beren, Doriath'ın hikâyesini
anlatırken oturdular kapalı kapılar ardında;
Lúthien'in yabani beyaz güllerle saçlarında 110
zarif raksı Beren'in aklına düşünce
alacakaranlıkta etrafında yıldızlar ile
sarılmış kızın yankılanan elf sesini
hatırlayarak tutuldu dili.

Thingol'ün aydınlanmış olan sihirlerle
muhteşem sarayını dillendirdi, fiskiyelerle
sulanan o sarayı, bülbüllerin hiç susmamacasına hani
Melian ile kralına şarkılar söyledikleri.

Thingol'ün istihfafla omuzlarına
yüklediği macerayı; nasıl İnsanlar arasında 120
eşi emsali görülmemiş bir kıza,
Tinúviel'e, Lúthien'e olan aşkı uğruna
o alev alev viraneye gitmeye kalkışacağını
ve mutlak bir ölüm ve eziyet tadacağını anlattı.

Bunu Felagund hayretle işitmişti
ve nihayet ağır bir surette şöyle dedi:
“Sanki ölümünü murad etmiş senin
Thingol. O meshur mücevherlerin
ebedi ateşi herkes bilir ki, bir elemle
nihayetsiz, lanetlenmiştir; ancak ve de, 130
Fëanor oğulları hakları icabı bunlar

üzerindeki nurun efendileri ve hâkimleridir.
Thingol kendi ordusu içerisinde bu cevheri
alıkoymayı düşünüyor olamaz, efendisi
de değil bütün Elflerin ayrıca.

Lakin Doriath'a sen her halükârda
dönüşün için başka yol olmadığını mı, şimdi,
söylüyorsun? Hakikat şu ki,

önünde bir sürü korkunç yol uzanmakta

– ayrıca biliyorum ki Morgoth'tan sonra da,

140

yorulmak bilmeyen bir nefret, her iki
cihanda da bırakmayacak peşini.

O ormana varabilecek olsan da,

Thingol'un kucağına o ateşi bırakacak olsan da,
gönlündeki şirin emele kavuşacak olsan da, eğer

ellerinden gelirse Fëanor'un oğulları seni öldürürler.

Bak şimdi! Celegorm ile Curufin

sınırları içinde yaşamakta bu memleketin;

ben, Finrod'un oğlu, bir kralım, bir güce

muazzam, sahip oldum; onların halklarından ve de,

150

birçoğuna yol gösterdim. Dertte olsa

ne zaman başım, dost ellerini bana

uzatmışlardır fakat korkarım Barahir

oğlu Beren, senin eğer bilseler

bu korkunç macerana, ne duyarlar sevgi

ne de gösterirler merhamet emin ol ki.”

Hakikatli sözler sarf etmişti. Kral anlatıp da
tüm bunları halkına, Barahir'in yemininden ayrıca
söz edince ve nasıl o amansız kalkan
ve mızraklarının onları Morgoth'tan
ve uzun yıllar önce Kuzeydeki muharebe
alanlarındaki kederden koruduğundan bahsedince

160

gönüllerinde yeniden birçoğunun
savaşma ateşi tutuşmuştu. Lakin
tam bu izdiham arasında gür narası
duyuldu, pınıldayan kılıcı, ısıp saçan saçları
ve çakmak çakmak gözleriyle kıvançlı
Celegorm'un. Bunun üzerine bakakaldı
herkes onun sert ve kararlı yüzüne,
her yanı bir sessizliktir kapladı ivedilikle. 170

"Her kim ise, ister almış olsun, ister çalmış, ister
de bulmuş bir Silmarili; ister dost olsun, ister
düşman, ister Morgoth'un vahşi bir iblisi,
ister Elf, isterse burada dünyada yaşayan herhangi biri,
ister bir fani; ne bir kanun, ne bir sevgi, hatta
cehennemler birleşse ve dahi Tanrıların olanca
kudreti veya bağlayıcı bir büyü yapılmış olsa da, onu
Fëanor'un oğullarının nefretinden koruyamaz doğrusu.
Bunları, yani bu üç kere efsunlanmış, ışıltılı
mücevherlerimizi bir tek bize aittir talep etme hakkı." 180

Bir sürü çılgın ve tesirli sözler sarf etti
ve Tûn'da eskiden olduğu gibi
babasının sesini insanların gönüllerinde
tutuşturdu, kara bir korku böylece,
üzerlerine kabaran bir öfke saldı,
hissettirdi bir savaşı dostun dostu kıracağı;
eğer Narog ordusu Beren ile giderse
insanlar Norgothrond'da ölülerin çevresinde
göllenecek kızıl kanları hayal etti; ya da
ulu Thingol'un hüküm sürdüğü Doriath'ta 190
savaş, yıkım, elem kol gezecekti eğer Fëanor'un yani,
elde edecek olurlarsa ölümcül mücevherini.

Ve bu söylenenleri gayet iyi biliyor olsa da
Felagund yemininden pişmanlık duyuyor, hatta
Morgoth'u inine kaba kuvvet veya hileyle
girip onu orada kısıtınıp yüzleşmeyi çaresizlikle
ve dehşet içinde kara kara
düşünüyordu. Şu Curufin dedikleri sonra,
ağabeyi susunca akıllarını daha çok çelmeye
başlamıştı; ve onları öyle bir büyüyle 200
büyüleyip bağlamıştı ki o günden sonra
Narog'lu hiçbir Gnom artık Tûrin'in zamanına
kadar alenen savaşa gitmeyecekti.
Gizlenerek, pusu kurarak, üstelik hafiye gibi
ve büyücülük irfanıyla; sessiz bir korunak içinde
vahşi olan her şeye karşı tetikte,
dikkatli ve acımasız kalarak; avcılarla
hayalet misali, zehirli oklarla, sokulma sanatıyla
görünmeden gizlice, avını kadife ayaklarıyla ve
gün boyunca görünmeden kabaran bir nefretle 210
takip ederek ve gece çöktüğünde her yana,
gafil avlayıp öldürerek – işte tam da
böyle korumuşlardı Nargothrond'u ve unutmuşlardı,
soydaşlarını ve aralarındaki ciddi bağları
Morgoth'a karşı duydukları korkuları nedeniyle
Curufin'in sanatının yerleştirmiş olduğu gönüllerine.

Böylece bunlar, o hiddetli günde
hünkârları Kral Felagund'a itaat etmediler de,
ne Finrod'un ne de oğlunun, huysuzca,
tanrı olmadığını mırıldandılar ayrıca. 220
Bunun üzerine Felagund tacını çıkarttı
ve ayaklarının dibine fırlattı
Nargothrond'un gümüş miğferini: "kendinizinkini

bozabilirsiniz siz ama ben yeminimi
bozamam, ondan naşı bırakıyorum krallığımı.
Burada hâlâ titremeyen bir yürek kaldı mı
bilmem, ya da Finrod'un oğluna sadakatli
biri, en azından o zaman yanımda birkaç kişi
bulabilirim benimle gelecek; kapılardan
geri çevrilip şehirden, halkından, ülkesinden
ve tacından ayrılmaya zorlanan, bir dilenci gibi
azarlanmaya tahammül etmiş, ayrılmam bari!" 230

Bu sözleri işitir işitmez on güvenilir cengâver
birbirinden hünerli, hemen koşup yanında dikildiler,
bunlar sancaklarının taşındığı her yerde, her zaman
kendi sülalesinden adamlardı dövüşmüş olan.
İçlerinden biri eğilip tacını aldı yerden
Ve şöyle dedi: "Aman kralım, bu şehirden
ayrılmak artık bizim alnımıza yazılmış
ama sizin hakkınız olan hükümdarlığınızı yazılmamış 240
kaybetmek. Bir vekilharç seçiniz yerinize."
Felagund, Orodreth'in başına bunun üzerine
koydu tacı: "Kardeşim benim, dönünceye kadar
ben, artık bu taç sana aittir."
Bunun üzerine Celegorm daha fazla durmadı,
Curufin ise sırtıp döndü arkasını.

*

Böylece on iki kişi yalnızca, Nargothrond'dan
çıktılar yola ve Kuzey'e çevirdiler oradan
sessiz ve gizli istikametlerini ve gitgide
solan günde gözden yitip gittiler ilerledikçe. 250
Çalan bir trompet olmadı, türküler çığırınlar da,
bürünüp marifetli halkalardan örülmüş zırhlarına,

başlarına takutları gri miğferleri ve ağırbaşlı cüppeleriyle
simsiyah kesilen bu adamlar, ayrırlarken sessizce.

Narog'un sıçrayarak akan mecrası
boyunca buluncaya kadar kaynağını
uzun uzun yol aldılar. İvrin gölünden
salınıp titreyerek akıp gelen
billur sularla dolu pırıl pırıl berrak bir
kadehten dimdik dökülen kaynağına varıncaya kadar. 260
O İvrin gölü ki ayna idi
Gölgeli Dağlar'ın çıplak ve kasvetli
donuk yüzüne, solgunca mehtap altında.

İmdi, o ülkeyi, zorba Morgoth'un kudretinin
korkusundan, Orklardan ve iblislerden,
azade olan, bırakıp ta arkalarında yol aldılar birlikte.
Yüksek tepelerin gölgelediği ormanların içinde
nöbet tutup beklediler geceler boyu,
ta ki bir gece aceleci bir bulut koyu mu koyu,
ayı ve takımyıldızlarını örtüp, vahşi güz rüzgârları 270
dallar arasında uğuldamaya başladığı
zaman ve yapraklar hışırdarak hafifçe
karanlık girdaplar halinde indiğinde,
uzaklardan sürüklenip gelen boğuk bir mırıltı,
kaba bir kahkaha duyuncaya kadar; ve
gittikçe yükseldi bu ses; derken ezen sertçe
yorgun toprağı ve berbat ayakların döven yeri,
gümbürtüsünü duydular. Sonra donuk kırmızı renkli
bir sürü fenerin yaklaştığını gördüler, sallanıp
duran, mızrak ve palalarda yansıyıp 280
parlayan. Sonra saklanırlarken orada
yanık tenli, pis gulyabani suratlı koca
bir Ork ordusunun gördüler geçip gittiğini.

Etraflarında yarasalar vardı ve münzevi
bir gece kuşu, hayalet misali bir baykuş ver-
yansın etti yukardaki ağaçlardan. Sesler
azaldı, taşla çeliğin çarpışmasına benzeyen
o kahkahalar geçti ve uzaklaştı. Giden
bu Orkların ensesinde Elfler ile Beren, tarladan,
avının peşinde sessizce giden düşmanlardan
bile daha sessizce süründüler. Böylece
göz kırpıştıran ateş ile fenerlerin aydınlatığı bir de,
kampa gizli gizli yaklaştılar ve burada
alev alev yanan ateşin kızıl aydınlığında
oturan tam otuz Ork saydılar tek tek.
Tek bir ses çıkartmadan üstelik
birer birer, samitane etraflarını sardılar; her biri
bir ağaç gölgesinde saklanarak; her biri
yayını çekip okunu kurdu yavaşça, gizlice ve acımasızca.

290

Heyhat! Aniden gerilip vınladılar nasıl da
Felagund haykırdığı zaman; ve birden bire
on iki Ork öldü yıkılıp olduğu yere.
Sonra yaylarını fırlatarak ileri sıçradılar. Celi
kılıçlarını çektiler, ne hızlıydı hamleleri!
Gafil avlanan Orklar viyaklayıp bağırmaya başladı,
ışsız cehennemlerindeki, fazla olunca kayıpları.
Acı ve seri olmuştu ağaçlar altındaki o çarpışma
ama kaçan Ork olmadı; bıraktı oracıkta
hayatlarını gezgin çete; bir daha ve de
bu hüzünlü toprakları tecavüz ve cinayetleriyle
lekeleyemediler. Yine de oradaki Elfler ne neşeyle
türkü söyledi ne de yanlışın sevindi düzelmesine.
Çok korkunç bir tehlike içindeydiler çünkü
hiçbir zaman bu kadar küçük bir Ork sürüsü

300

310

savaşa çıkmazdı, biliyorlardı çok iyi.
Çabucak çekip çıkarttılar kıyafetleri
Orkların üzerindeki ve cesetleri bir çukura
attılar. Bu müthiş aklı Felagund vermişti onlara
düşünüp taşınarak: arkadaşlarını Ork kılığına
sokup gözlerden saklamıştı ustalıklı.

320

Zehirli ok uçlarını, boynuzdan yayları,
düşmanlarının taşıdığı eğri kılıçlarını
aldılar; ve her biri tiksinererek o murdar,
o berbat Angband kıyafetlerini kuşandılar.
Akça pakça yüzlerini ve ellerini buladılar
koyu boyaya; gulyabanilerin dar
kafasında keçe olmuş düz, cansız ve
kara saçlarını makaslayıp Gnom hüneriyle
tel tel kendilerinininkine bağladılar. Her biri,
her bir tele yılgınlıkla bakıp, bu leş gibi
kokulu saçları, ürpererek, kulaklarına taktılar.

330

Sonra Felagund okumaya başladı birtakım büyüler
biçimlerini değiştirme ve dönüştürme konusunda;
kulakları gudubet bir hal aldı, ağızları da
o okumaya devam ederken ayran budalası gibi
açılmaya başladı, uzadı dişleri domuz dişleri misali.
Gnom kıyafetlerini gizlediler ve birer
birer sırtlarına istemeseler de geçirdiler
gulyabani eşyalarını, bir zamanlar hepsi
içindeyken krallara layık bir elf zarafeti.
Kuzeye doğru ilerlediler; Orklarla
yanlarından gelip geçen, karşılaştılar da
yollarını değişmeden hepsini selamladılar; böylece
cesaretleri arttı eklendikçe mesafeler mesafelere.

340

Zamanla, tam da ayaklarına kara sular

inmişti ki Beleriand'ın ardına vardılar.
Koşarak giden cevan suları buldular, dalgаланan,
Sirion'un gümüş solgunu sularını, hızla akarken o vadiden:
Hani Taur-na Fuin'in, namı diğer Amansız Gece'nin,
yani o yolu izi olmayan ormanın çam kaplı zirvelerinin 350
doğu tarafından tüm korkunçluğuyla kara kara
yavaşça indiğı, batı tarafında ise günün batıya
devrilen ışığını engelleyerek kuzeye doğru dönen
koca gri Dağlar'ın somurttuğı o vadiden.

Vadinin tam ortasında bir ada tepeceğı
var idi, engin dağlardan yuvarlanıp da sanki
gelmiş bir koca taş misali konmuş, devlerin eskiden
fırlatıp atmış olduğı, tepişirken.
Nehir ikiye ayrılarak taşın dibinden
bir ilmek atıyor, sonra taşın 360
kenarlarını oyuyordu mağara şeklinde.
Burada Sirion'un dalgaları, daha temiz sahillere
doğru akmadan kısaca bir ürperirdi.

Bir zamanlar elf gözcü kulesiydi,
ve güçlü de olsa zarıftı son derece;
ama artık bir tehditle bakıyordu zalimce
bir yanından solgun Beleriand'a,
ve öbür tarafından vadinin kuzey ağzına
ve gerisindeki kederli ülkeye.
Buradan görülebilirdi kurak alanlar ve de 370
tozlu kum tepeleri, engin çöl; ayrıca
seçilebilirdi Thangorodrim'in daha da uzakta
duran gök gümbürtülü kuleleri üzerine
çökmüş asılı duran ağır bulut kümesi sessizce.

İmdi, işte o tepede var idi meskeni
kötülerin en kötüsünün; gözlerdi

üstelik Beleriand'dan buraya gelen yolu
uyku bilmez gözlerle alev dolu.

İnsanlar ona Thû der idi, bir tanrı kabul edip onu
sonraki günlerde, çıldırmış olanların topu,
gücû altında toplanmışlar, tüyler ürpertici
gölgeler içinde tapınaklarını inşa etmişlerdi.

380

Henüz esir edilmiş İnsanlar tapmıyordu
ona, şimdilik Morgoth'un en kudret dolu
beyydi, tüyleri diken diken eden
uluması namütenahi dağlarda yankılanan,
kötü efsunlar ve karanlık mı karanlık arvalar
dokuyup kullanan. Bu ölüm büyücüsü efsunlar
ile tutuyordu bir arada etrafını sarmış olan
tayf orduları ile ortalıkta dolanan

390

hayaletlerini ve ister piç olsun, ister tılsımla
yoldan çıkmış, canavarlarını; buyruklarını onlara
karanlık ve iğrenç yollarla veriyordu: Bunlardı
işte Büyücü Adası'nın kurttan yaratıkları.

Gelişleri Thû'dan kalmamıştı gizli,
ormanın dalları altından kasvetli,
gizlenerek gelseler bile gördü uzaktan
onları ve uyandırdı kurtlarını: "Gidin,
getirin bana şu sinsi Orkları," dedi,

"böyle acayip acayip yol alan, sanki

400

korku içindelermiş gibi; bütün yaptıklarının haberini
şöyle bana, Thû'ya, taşıyan bütün Orklar gibi,
kendilerine buyrulmuş şekliyle gelmiyorlar."

Kulesinden bakmaya devam ettikçe, bir efkâr
sıkıntı dolu ve bir kuşku içinde çoğaldı,
ta ki onalar önüne getirilinceye kadar, çatıldı
kaşları kendi kendine. İmdi, elfler akıbetlerinden korkuyorlardı

etraflarında halka olmuş kurtlarla sarılı.

Heyhat! Narog ülkesi kalmıştı arkalarında!

Akıllarında, sezdikleri yaklaştığını yavaşça
bir kötülüğün ağırlığı, neşesiz ve tereddütlü
de olsa yollarına devam edip Büyücü Adası'na doğru
taştan keder köprüsünü geçmeleri lazımdı
ve gitmeleri kanla kararmış tahta, iç karartıcı.

410

“Nerelerdeydiniz bakalım? Neler gördünüz söyleyin?”

“Elfistan'daydık; göz yaşları, sıkıntı, için için
yanan ateşler, akan kanlar, işte bunlardır
gördüklerimiz gittiğimiz yerlerde. Otuz tanesini
gebertip, karanlık bir çukura fırlattık cesetlerini.
Biçtiklerimizin yattığı yerde kuzgunlar
oturuyor, baykuşlar haykırıyorlar.”

420

“Gelin gerçeği söyleyin bana, Canım Morgoth'un köleleri,
Elfistan'da başka başka neler olmakta, haydi?
Nargothrond'dan ne haberler var? Orada
kim hüküm sürer? Yolunuz düştü mü o topraklara da?”

“Sadece hudutlarına cüret ettik gitmeye.
Adaletli Kral Felagund hüküm sürmekte.”

“O halde duymadınız mı onun gitmiş olduğunu,
tahtına da Celegorm'un oturduğunu?”

“Bu doğru değil! Eğer gittiyse bile
Orodreth'i oturmuştur tahtı üstüne.”

430

“Pek delikmiş kulaklarınız doğrusu, diyarın
girmedığınız, havadisi tez ulaşmış sizlere hemen!

Nedir isimleriniz, Aman cesur mızrakçılar hele?
Kimdir kumandanınız, daha söylemediniz bize.”

“Derler Nereb ile Dungalef ve on yiğit savaşı
bize, dağların altındaki inimiz karanlık mı
karanlık. Üzerinden toprakların virane,
ihtiyaç duydukça, çabucak yollarlar bizi işe.
Komutanımız Boldog bekler bizi orada, aşağıdan
yükseldiği o yerde ateşin alevlerinin ve dumanının.” 440

“İşittiğim kadarıyla Boldog pek yakında
öldürülmüş, meşe ile karaağaçların altında
hani o diyarda Hırsız Thingol ile
haydut halkının kaynaşıp durduğu birlikte,
kasvetli Doriath’taki. Yoksa o güzel peri
Lúthien’in başına gelenleri işitmediniz mi?
Vücudu pek zariftir, zarif ve beyaz, pek.
Morgoth ona ininde sahip olacak.
Boldog’u yollamıştı o işe, Boldog öldürüldü ama:
pek tuhaf sizin olmamanız Boldog’un ekibinde, yanında. 450

Nereb pek hiddetli bakıyor, kaşlarını sert çattı.
Minik Lúthien! Ne rahatsız etti Nereb’i gayrı?
Neden gülmüyor, bir genç kızı hazinesine,
efendisinin katıp ezeceğini, zaman-ı vaktinde
temiz olan birinin kirleneceğini, ışığın olduğu yerde
artık karanlık olacağını düşünerek hem de?

Kime hizmet ediyorsun, Işık’a mı, Zulmet’e mi?
Yapan kimdir en kudretli işleri?
Kralların kralı kimdir dünyadaki,
etrafa saçan altın ve ziynetleri? 460
Şu engin dünyanın efendisi olan?
Tamahkâr Tanrıları mahrum eden
neşelerinden! Yeminlerinizi tekrarlayın

Bauglir Orkları! Kaşlarınızı öyle çatmayın.
Ölüm olsun ışığa, kanuna, aşka!
Lanet olsun yukarıdaki ay ile yıldızlara!
Dışarıda buz gibi soğuk taşkınlar
halinde bekleyen o ebedi karalıklar
boğsun Manwë'yi de, Varda'yı da,
güneşi de! Her şey ayrıca
başlasın nefretle, nihayet bulsun kötülükle
bu nihayetsiz Deniz'in inlemelerinde!"

470

Lâkin hiçbir gerçek İnsan veya Elf henüz daha
hür olan, böyle bir küfrü alamazdı ağzına,
Beren mınıldandı: "Thû kim oluyormuş da bizi
işimizden alıkoyuyormuş? Bizim hizmetimiz şimdi
ona değil, ona itaat etmek zorunda da değiliz,
ayrıca artık yolumuza devam edeceğiz."

Thû bir kahkaha attı: "Sabır! Çok uzun süre
beklemek zorunda değilsiniz. Ama önce
bir şarkı söyleyeceğim size, dikkatli kulaklarınıza."
Derken alevli gözlerini çevirince onlara
etraflarına kapkara bir karanlık çöküverdi.
Sanki dumandan, dönen bir girdap misali
örtünün ardından bakıyorlarmış gibi, gördü hepsi
hislerinin içinde boğulup donduğu o etkili gözleri.

480

Bir büyücülük şarkısı başladı söylemeye,
ortaya çıkarmakla, nüfuz etmekle, hainlikle,
açmakla, açık etmekle ilgili ve ispiyonculukla.
O zaman aniden Felagund orada
sallanarak cevaben bir durdurma,
karşı koyma, saklanan sırlar,
güce karşı savaşıma, kule misali kuvvetler,

490

yıkılmayan güven, özgürlük ve
kaçış şarkısı söyledi; kılık değiştirme
ve dönüştürme, kaçınılmış tuzaklar gizli,
açılan hapisaneler, kırılan zincirlerle ilgili.

Bir ileri, bir geri salınıp duruyordu şarkıları.

Sersemletici ve boğucu şarkısı

Thû'nun gittikçe güçlendi, karşı koydu
Felagund, Elfistan'ın bütün büyü ve soylu
kudretini alıp getirdi kelimelerine.

Hafifçe işittiler o kasvetin içinde

Nargothrond'da, öten kuşları uzakta;
ardında batı dünyasının, çok ardında
kumlar üzerinde, Elf Ülkesinin incili
kumları üzerinde denizin ah edişini.

Kasvet toplanıp kesifleşti derken:

Valinor'daki karanlık arttı, denizin yanından
kızıl kanlar aktı, Köpüklerebinenleri
öldürdükleri yerde Gnomların; ak yelkenli
ak gemilerini çalarak kaçtukları, lambalar
ile aydınlatılmış limanda. İnledi rüzgâr.

Kurt uludu. Kuzgunlar kaçtı.

Denizin ağzında buzlar homurdandı.

Angband'ın mahpusları kederlendi.

Ateşler tutuştu, gökler gürüldedi,
muazzam bir duman kustu, gürleyerek hem de –
ve Felagund bayılıp serildi yere.

Bakın hele! döndüler kendi zarif biçimlerine,
açık tenli, parlak gözlü. Artık çeneleri de
Orklar gibi sarkmıyordu; artık hepsi
ifşa olmuş, büyücünün eline geçmişlerdi.

Böylece düşmüşlerdi kederler içine mutsuzca, 530
umut ve parlıtı nedir bilmeyen bu zindanlara,
burada zincirlenmişlerdi insan tenini
yiyen zincirlerle, insanı boğan ağlarla örölmüşlerdi,
unutulup gitmişlerdi umutsuzca.

Yine de hepten değildi boşuna
Felagund'un efsunları; çünkü Thû ne
isimlerini biliyordu, amaçlarını ne de.
Bunu çok düşünüp taşındı, bilmek istedi
çok; ıstıraplı zincirlere vurup onları, diledi
öğrenmeyi, onları korkunç ölümlerle 540
tehdit etti, içlerinden biri vermezse
bir hainin nefesiyle istediğı bilgiyi ona eğer,
diye. Kurtlar gelecekti ve onları birer birer,
yavaşça yiyecekti diğerlerinin gözleri önünde
ve nihayet sonuncusu şaşkınlık içinde
kalınca korkuyla, işte o zaman bu dehşetli
mekânda asılacak, kolları bacakları hepsi
ıstırap içinde burulacaktı; itiraf edinceye kadar sonunda
her şeyi, toprağın derinliklerinde yavaşça,
biteviye, zalimce eziyet görüp acı çekecekti. 550

Daha o tehditlerini savururken dedikleri gerçekleşti.
Zaman zaman, kör karanlığın ta içinden
iki göz parlıyordu ve bu zavallılar birden
korkunç çığlıklar işitiyorlardı, derken bir sürüklenme
sesi, yere bulaşan salyaların, akıp giden ve de
kanların kokusunu alabiliyorlardı. Ama hiçbir
yine de boyun eğmedi, hiçbirini söylemedi.

Burada VII. Kanto bitiyor. Şimdi *Quenta*'ya dönüyorum ve “Thû'nun zindanlarında uzun uzun işkence gördüler fakat hiçbir bir diğerine ihanet etmedi” cümlesinden başlıyorum, ki bu bir önceki alıntının sonudur; ve daha önceki gibi *Şarkı*'da bulunan son derece farklı bir pasajla *Quenta*'nın anlatısını izliyorum.

*"Elfler akıbetlerinden korkuyorlardı
etraflarında halka olmuş kurtlarla sarılı..."*

QUENTA'DAN BİRAZ DAHA ALINTI

Bu arada, Melian'ın basireti sayesinde Beren'in Thû'nun ellerine düşmüş olduğunu öğrenen Lúthien, hissettiği çaresizlik içinde Doriath'tan kaçmanın yollarını aramıştı. Bu durumdan haberdar olan Thingol kızını yücelerden yüce bir huş ağacının tepesine yaptığı bir eve hapsedmişti. Oradan nasıl kaçtığı ve ormana vardığı ve burada Doriath hududunda ava çıkmış olan Celegorm tarafından bulunduğu *Leithian Şarkısı*'nda anlatılır. Onu büyük bir hıyanet içinde Nargothrond'a götürürlerken kurnaz Curufin kızın güzelliğine vurulmuştu. Kızın anlattıklarından Felagund'un Thû'nun elinde olduğunu öğrendiler; Felagund'un orada çürüyüp gitmesini dilediler içlerinden; Thingol'ü, Lúthien'i Curufin'le evlendirmesi için zorladılar; böylece güçlerini arttıracaklar, Nargothrond'u ele geçirecekler ve Gnomların en kudretli prensi olacaklardı. Elflerin tüm güç-

lerini kendi ellerine geçirmeden ve kendilerine itaat etmelerini sağlamadan Silmarilleri aramaya gitmeyi veya başkalarının bunu yapmasına göz yummayı düşünmediler bile. Fakat hayalleri suya düştü, yaptıkları sadece Elf krallıklarının birbirine yabancılaşmasını ve aralarına öfke girmesini sağladı.

Huan, Celegorm'un tazılarının başının ismidir. Oromë'nin ülkesinin avlaklarından gelme ölümsüz bir ırktandır. Oromë onu Celegorm'a, Celegorm sık sık Tanrı'nın maiyetine girip, çaldığı borunun peşinden gittiği zamanlarda Valinor'dan çok önce vermişti. Sahibiyle birlikte Büyük Ülke'ye gelen Huan'a ne bir ok, ne bir silah, ne bir büyü, ne bir zehir zarar vermezdi; böylece sahibiyle birlikte savaşlara girmiş ve onu birçok kez ölümlerden kurtarmıştı. Verilen hükme göre ölümü sadece dünya üzerindeki, gelmiş geçmiş en büyük kurdun ellerinden olabilecekti.

Huan gönlü temiz bir hayvandı ve ormanda ilk görüp de Celegorm'a getirdiği andan itibaren Lúthien'i çok sevmişti. Sahibinin hainliği karşısında çok sıkılmıştı, öyle ki Lúthien'i kaçırmış ve onunla birlikte Kuzey'e gitmişti.

Orada Thû, esirlerini, bir tek Felagund ile Beren kalıncaya kadar birer birer öldürmüştü. Beren'in ölüm vakti geldiğinde Felagund bütün gücünü toplamış, bağlarını kopartmış ve Beren'i öldürmeye gelen kurttan yaratıkla boğuşmuştu; kurdu öldürmüş ama karanlıkta kendisi de katledilmişti. Beren olanlara kahrolmuş ve burada ölümü beklemeye başlamıştı. Fakat Lúthien gelip zindanın dışında şarkı söylemeye başladı. Thû'yu büyüleyerek dışarı çıkmasını sağlamıştı çünkü Lúthien'in güzelliğinin ve söylediği şarkıların muhteşemliğinin şöhreti bütün ülkelere yayılmıştı. Morgoth bile onu arzuluyordu ve onu yakalayacak kişiye ödüllerin en büyüğünü vereceğini vaat etmişti. Thû'nun yolladığı her kurdu Huan sessizce öldürdü, ta ki kurtların en büyüğü Draugluin gelinceye kadar. O zaman

korkunç bir kavga oldu, o zaman Thû, Lúthien'in yalnız olmadığını anladı. Fakat Huan'ın kaderinde yazılı olanları hatırlayarak, kendini dünya üzerinde gelmiş geçmiş en büyük kurt haline sokup dışarı çıktı. Fakat Huan onu yenerek hem kalenin anahtarlarını hem de kalenin duvarlarıyla kulelerini bir arada tutan büyülerini de ele geçirdi. Böylece kale dağıldı, kuleler yıkıldı ve zindanlar açıldı. Birçok tutsak serbest kaldı ama Thû bir yarasa kılığına girerek Taur-na-Fuin'e kaçtı. Lúthien burada Felagund'un yanında yas tutan Beren'i buldu. Lúthien, tutsaklığı nedeniyle aşırı zayıflamış olan Beren'in halsizliğine ve hüznüne deva oldu lakin, Felagund'u kendi tepe adasına gömmekten başka bir şey gelmemiştir ellerinden. Bundan sonra Thû da bir daha buraya hiç gelmedi.

Bu olaylardan sonra Huan asıl sahibinin yanına döndü ama artık aralarında daha az sevgi vardı. Beren ile Lúthien bir kez daha mutlu mesut, kaygısızca gezmeye, dolanmaya başlamışlardı ta ki Doriath'ın hudutlarına gelinceye kadar. Buraya varınca Beren vermiş olduğu sözü hatırladı ve Lúthien'e veda etti ama kız ondan ayrılmak istemiyordu. Nargothrond'a kargaşa vardı. Çünkü Huan ile Thû'nun elinden kurtulan tutsaklar gelip Lúthien'in yaptıklarını, Felagund'un ölüm haberini getirmişlerdi ve Celegorm ile Curufin'in ihanetleri ortaya çıkmıştı. Dendigine göre Lúthien kaçmadan önce bunlar Thingol'e gizli bir elçi yollamışlar fakat çok hiddetlenen Thingol mektuplarını kendi hizmetkârlarından Orodreth ile geri yollamıştı. Bu sebepten Narog halkı Finrod sülalesinden soğumuş, yalnız bırakmış oldukları kralları Felagund için yas tutmaya başlamışlar ve Orodreth'in talimatlarına kulak vermişlerdi.

Fakat o, halkından Fëanor'un oğullarını öldürmelerini istemedi, gerçi halkın arzu ettiği oydu. Onun yerine Fëanor'un oğullarını Nargothrond'dan sürdü ve bundan sonra Narog ile Fëanor'un oğulları arasında pek bir sevgi olamayacağını beyan etti. Öyle de oldu.

Celegorm ile Curufin, Himling'e giden yolu bulamak için aceleyle ve hiddetle orman içinden sürüyorlardı ki atlarını Beren ile Lúthien'e denk geldiler, tam da Beren sevgilisinden ayrılamaya çalışırken. Atlarını onlara doğru sürdüler ve Beren'i tanıyınca onu atlarının ayakları altında ezmeye çalıştılar.

Lâkin Curufin, Lúthien'i eyerine attı. İşte bunun üzerine Beren'in o meşhur sıçrayışı vuku buldu: ölümlü İnsanların en büyük sıçrayışı. Zira Curufin'in hızlanan atının üzerine bir aslan gibi sıçradı, boğazına yapıştı, atı da binicisi de bu keşmekeşte yere devrilmişti fakat Lúthien çok uzağa savrulmuş, yarı baygın yere uzanmıştı. İmdi Beren Curufin'i durdurmuştu fakat mızrağıyla geri dönmüş olan Celegorm, Beren'i öldürmek üzeriydi. Tam o anda Huan, Celegorm'un hizmetinden vazgeçerek Celegorm'un üzerine sıçrayınca Celegorm'un atı yoldan çıktı; koca köpekten korkularından hiç kimse beylerine yaklaşmaya cesaret edemedi. Lúthien Curufin'in öldürülmesine müsaade etmedi lakin Beren, Curufin'in atını ve silahlarını aldı. Bunların arasında Cücelerin yapmış olduğu meşhur bıçağı da vardı. Sonra iki birader başka atlara atlayıp uzaklaştılar fakat giderken haince Huan ile Lúthien'e oklar atıldılar. Huan'ı yaralayamamışlardı fakat Beren, Lúthien'in önüne atılınca kendi yaralandı; bu olay duyulunca İnsanlar Fëanor'un oğullarının açtıkları bu yarayı hiç unutmadılar.

Huan, Lúthien'in yanında kaldı; iki sevgilinin kafa karışıklığını ve Beren'in hâlâ Angband'a gitme gayesini işitince gidip Thû'nun harabeye dönmüş sarayından bir kurttan yaratık, bir yarasa donu alıp geldi. Huan sadece üç kere Elf veya İnsan lisanıyla konuşmuştur. İlki Nargothrond'da Lúthien ile karşılaş-tığında. Bu ikinci seferdir, Beren ile Lúthien'in macerası için birçok zor bir öğüt vermişti. Böylece, artık atla gitmenin emniyetli olmadığı bir noktaya kadar Kuzey'e doğru at sürmüşlerdi. Daha sonra kurt ve yarasa donlarını giymişler, Lúthien kötü peri kılığında kurttan yaratığın üzerinde seyahat etmişti.

Leithian Şarkısı'nda nasıl Angband kapılarına geldikleri, nasıl Morgoth'un kulağına Elfler arasında muhteşimiyatını öğrene-mediği bir planın varlığı gelmiş olduğundan kapısının yeniden ciddiyetle korunmaya başlandığını gördükleri bir bir anlatılır. İşte bütün bu sebeplerden dolayı Morgoth, kurtlar arasında en kudretli olan Ustura Diş Carcharas'ı, kapılarda otursun diye ortaya çıkartmıştı. Fakat Lúthien onu büyüsü altına almış ve iki sevgili Morgoth'un huzuruna kadar gitmeyi başarmışlardı; burada Beren gidip Morgoth'un tahtının altına yatmıştı. Ondan sonra Lúthien hiçbir bir Elf'in o güne kadar cüret etmediği en korkunç ve en yürekli işi yapmaya cüret etmişti; Fingolfin'in yaptıklarından daha az değildi yaptıkları, hatta Lúthien'in yarı ulvi olduğu düşünülecek olursa daha fazla olduğu bile söyle-nebilir. Lúthien üzerindeki kıyafeti atarak gerçek ismini söyle-miş ve Thû'nun kurtları tarafından tutsak alınarak getirildiğini anlatmıştı. Morgoth'un gönlünden ve aklından Lúthien'e karşı kötülükler geçiriyor olduğu halde onu büyülemeyi başarmış-tı; önünde dans etmiş, bütün saray halkını derin bir uykuya sevk etmişti; ona şarkı söylemiş ve Doriath'ta dokumuş olduğu büyülü üstlüğünü yüzüne atmış ve onu bağlayıcı bir rüyayla bağlamıştı – hangi şarkı yeter anlatmaya bu yapılan işin muh-teşemliğini ya da Morgoth'un hiddetini ve küçük düşüşünü; hatta hatırladıkça Orklar bile, Morgoth'un nasıl tahtından yere kapaklandığını ve tacının yerlerde yuvarlandığını anlatarak gizli gizli gülerlermiş.

O zaman Beren hemen ileri atılıp kurt donundan çıkmış ve Curufin'in bıçağını çekmişti. Bununla bir Silmarili kesip çıkartmıştı. Fakat yüreklenip dahasını da çıkarmaya yeltendi. Derken hain Cücelerin bıçağı kırıldı, kırılırken çıkarttığı tın-laması uyuyanların kıpırdanmasına neden oldu; Morgoth ise olduğu yerde homurdandı. Beren ile Lúthien'in ödü kopmuş ve Angband'ın karanlık yollarından kaçmışlardı. Ne yazık ki kapıları artık Lúthien'in büyüsünden uyanmış olan Carcharas

tutmuş bekliyordu. Beren bir hata yaparak kendini Lúthien'in önüne attı; hataydı zira kız daha üstlüğüyle kurda dokunamadan ve bir büyü sözü sarf edemeden atılmıştı Beren ve Beren'in üzerinde artık bir silah yoktu. Sağ eliyle Carcharas'ın gözlerine bir yumruk indirdi fakat kurt bu eli dişleri arasına alıp ısırarak koparttı. İmdi bu elde de Silmaril vardı. O zaman, yani Silmaril bu kötü tene değer değmez Carcharas'ın ağzı bir ısırap ve eziyet ateşiyle yanmaya başladı. Böylece iki sevgilinin önünden uluya uluya kaçmaya başladı; öyle ulumuştı ki bütün dağlar titremişti. Angband kurdunun deliliği Kuzey'e musallat olan dehşetler arasında en uğursuz ve korkunç olanıydı. Lúthien ile Beren ise bütün Angband uyanmadan önce kıl payı kurtulmuşlardı.

Lúthien ile Beren'in umutsuzca dolaşmaları ve o günden sonra Tek Elli yani Ermabwed Beren olarak anılmaya başlayan Beren'in iyileşmesi, Angband'a gelmeden önce aniden ortadan kaybolmuş olan Huan tarafından kurtarılımları, bir kez daha Doriath'a gitmeleri hakkında anlatılacak pek fazla bir şey yoktur. Fakat Doriath'ta birçok şey olmuştu. Lúthien'in firarını takiben her şey yolundan çıkmıştı. Peşine düşüp onu bulamayınca bütün halkın üzerine bir tasa çökmüş, şarkıları susmuştu. Aramaları çok uzun sürmüştü ve bu arayışlar sırasında Beren Doriath'a gelmeden önce Lúthien'i sevmiş olan Doriath'ın kavalcısı Dairon ortadan kaybolmuştu. Fëanor'un oğlu Maglor ve Tinfang Qarble hariç Darion, Elfler arasındaki en büyük müzisyen sayılıyordu. Darion bir daha hiç geri gelmemiş ve dünyanın Doğu'sunda kalmıştı.

Doriath'ın hudutlarına saldırılar da olmuştu çünkü Lúthien'in yolunu şaşırmış olduğu dedikoduları Angband'a kadar gitmişti. Orkların kumandanı Boldog burada bir çatışma sırasında Thingol tarafından öldürülmüştü; bu çatışma sırasında Kemankeş Beleg ile Eliagır Mablung da Thingol'un yanındaydı. Böylece Thingol, Lúthien'in hâlâ Morgoth'un eline düşmemiş

olduğunu ama Morgoth'un da onun ortalıkta dolaştığını bildiğini öğrenmiş ve içi korkuyla dolmuştu. Tam bu korkusunun ortasında Celegorm'un elçisi gizlice gelmiş ve Beren ile Felagund'un öldüğünü ve Lúthien'in Nargothrond'da olduğunu söylemişti. O zaman Thingol kalbinin derinliklerinde Beren'in öldüğüne esef ettiğini fark etmişti; ayrıca Celegorm'un Finrod sülalesine karşı hainlik içinde olduğunu hissettiği ve Lúthien'i alıkoyup yuvasına geri yollamadığı için de hiddeti kabarmıştı. Bu nedenle Nargothrond topraklarına hafiyeler yollayarak savaş hazırlıklarına başlamıştı. Ama Lúthien'in kaçtığını ve Celegorm ile kardeşinin Aglon'a gittiğini öğrendi. Bunun üzerine gücünün bütün yedi kardeşe birden kafa tutamaya yetemeyeceği ve kavgasının sadece Celegorm ve Curufin ile olduğu için Aglon'a sadece bir elçi yolladı. Fakat elçisi orman içinden yolculuk yaparken Carcharas'ın saldırısına uğramıştı. O koca kurt bütün Kuzey ormanlarında kudurmuş gibi koşuyor, yanı sıra da ölüm ve tahribat götürüyordu. Bir tek Mablung kaçabilmişti, Carcharas'ın yaklaşmakta olduğu haberini Thingol'e götürmek için. Ona korkunç bir işkence de verse taşımakta olduğu Silmarilin büyü nü nedeniyle ya da belki de öylesi mukadder olduğu için Carcharas, Doriath'ın çiğnenmemiş ormanlarına dalmış ve her yanı bir dehşet ve bir yıkımdır almış yürümüşü.

Doriath'ta yaşanan gam ve keder doruk noktasındayken Lúthien, Beren ve Huan, Doriath'a döndüler. Bunun üzerine Thingol'ün içi ferahlamıştı fakat yine de tüm sıkıntılarının sebebi olarak gördüğü Beren'e sevgiyle bakmıyordu. Beren'in Thû'dan nasıl kurtulduğunu duyunca çok şaşırdı ama şöyle dedi: "Ey fani, serüvenine ve verdiğin yemine ne oldu?" Bunun üzerine Beren şöyle dedi: "Şu anda bile Silmarili elimde tutuyorum." "Göster bana," dedi Thingol. "Bunu yapamam," dedi Beren, "çünkü elim burada değil." Ve bütün hikâyeyi anlattı; Carcharas'ın deliliğinin nedeninin açıkça izah edince Thingol'ün kalbi oğlanın cesur sözleri karşısında yumuşadı,

müsamahası arttı ve kızı ile bu yiğit İnsan arasında büyük bir aşk olduğunu gördü.

İmdi o yüzden Carcharas için büyük bir kurt avı planladılar. Bu avda sadece Huan, Thingol, Mablung, Beleg ve Beren olacaktı, o kadar. Burada yaşanacakların acı hikâyesini kısa kesmekte fayda var çünkü başka bir yerde uzun uzun anlatılmıştır. Onlar giderlerken Lúthien'in içinde bir huzursuzluk peydahlandı; bunda da haksız sayılmazdı çünkü Carcharas öldürülmüştü öldürülmesine ama o saatte Huan da ölmüştü, Beren'i kurtarmak için üstelik. Buna rağmen Beren yine de ölümcül bir yara almış, fakat Mablung mücevheri kurdun midesini yarıp aldığında Silmarili Thingol'un eline koyabilecek kadar yaşamıştı. Sonra bir daha konuşmadı, ta ki onu Huan'ın yanında Thingol'un sarayının kapısına taşıdıkları zamana kadar. Orada Lúthien daha önce tutsak tutulmuş olduğu kayın ağacının altında onu karşıladı ve ruhu bekleme mekânına gitmeden önce Beren'i öptü. Böylece sona erdi Lúthien ile Beren'in uzun hikâyesi. Lakin henüz esaretten kurtuluşun hikâyesi olan *Leithian Şarkısı* tam olarak söylenmemiştir. Çünkü uzun süre Lúthien'in başaramadığı, hızla solduğu, dünyanın üzerinden silinip gittiği söylenmişti ama bazı şarkılar Melian'ın Thorondor'u çağırdığı ve onun Lúthien'i Valinor'a canlı olarak taşıdığını anlatır. Böylece Lúthien Mandos'un sarayına gitmiştir ve ona o kadar içli bir aşk hikâyesi söylemiştir ki Mandos o güne kadar hiç olmadığı kadar merhametle dolmuştur. Beren'i çağırmış ve böylece tıpkı Lúthien'in tam öldüğü sırada vermiş olduğu yemindeki gibi batı denizlerinin ötesinde birbirlerine kavuşmuşlardır. Mandos onları ayırmaya kıyamamış fakat Lúthien'in de tıpkı sevgilisi gibi bir fani olması icap ettiğini, ileride tekrar dünyayı fani bir kadın gibi terk etmesi gerektiğini ve güzelliğinin ise sadece şarkılarda kalan bir şey olacağını söylemiştir. Böyle de olmuştur ama derler ki Mandos bunları telafi etmek için Beren ile

Lúthien'e neşe içinde çok uzun bir ömür bahşetmiştir; bu iki sevgili susuzluk, soğuk nedir bilmeden zarif Beleriand topraklarında dolanmışlar ve o günden sonra hiçbir fani İnsan, Beren veya eşiyle konuşmamıştır.

LEITHIAN ŞARKISI'NDAKİ ANLATI SONUNA KADAR

Şiirin bu önemli bölümü *Leithian Şarkısı*'nın VII. Kanto'sunun son mısraından sonra başlar ("Ama hiçbiri yine de boğun eğmedi, hiçbiri söylemedi." Ve VIII. Kanto'nun açılışı, *Quenta*'daki Celegorm ile Curufin'in Lúthien'i zorla alıkoyduğu ve buradan Huan tarafından kurtarılan Lúthien'in Nargothrond'da hapsedilmesinin son derece sıkıştırılmış hikâyesine tekabül eder. Huan'ın hikâyesinin başlangıcı da burada verilir. *Şarkı*'da yıldız işaretli mısralar bir sonraki Kanto'nun başladığı yeri göstermektedir; IX. Kanto 329. mısradan, X. Kanto 619, XI. Kanto 1009, XII. Kanto 1301, XIII. Kanto 1603 ve XIV. Kanto 1939. mısradan sonra başlamaktadır.

Valinor'da tazılar vardı tasmaları gümüşten.
Erkek geyikler, tikiler vardı ayrıca gezinen
bu yemyeşil ormanlarda ve dahi tavşanlar,
yabani domuzlar ve çevik karacalar.
Bütün bu ormanların kutsal efendisi
Oromë idi. Vardı sarayında tesirli mi tesirli
şarapları, av şarkıları hiç kesilmezdi.

1

Gnomlar daha ona yeni yeni
vermişlerdi uzun Tavros adını,
hani uzun zamandır dağların ötesinde boruları 10
duyulan tanrıydı; Tanrılar arasında, Güneş ile
Aydın sancakları henüz açılmadan önce
dünyayı çok seven tek tanrıydı.
Koca koca atları altın ile nallanmıştı.
Ölümsüz bir ırktan Tazıları vardı ormanda,
hesapsız üstelik, ürüyüp duran her yanda:
Kır rengi ve çevik mi istersin, siyah ve güçlü mü,
kahve rengi benekli mi, beyaz ipek gibi uzun tüylü mü;
porsuk ağacından bir yaydan fırlamış bir ok misali
doğru ve hızlıydılar hepsi; sesleri benzerdi 20
Valmar'ın hisarlarında çalan derin tınılı çanlara,
gözleri canlı birer mücevherdi, dişleri ayrıca
fildişi gibiydi. Fırlarlardı tıpkı kınından
çıkan kılıç gibi şimşek misali, bağlarından
boşaldıkları gibi Tavros'u mutlu ve daima
mesut etmek için başlarlardı koku almaya.

Tavros'un haliçlerinde ve yemyeşil çayırlar
içinde, Huan minik bir enik idi bir zamanlar.
Çevikler arasında zamanla en çevik oldu,
böylece Oromē bir armağan olarak onu 30
verdi Celegorm'a, dağ demeden, düz demeden
koca tanrının borusunu izlemeyi pek seven.
Işıklar Diyarı'ndaki tüm tazılar arasından
bir tek o, Fēanor'un oğulları kaçıp da sonradan
Kuzey'e geldikleri zaman, ayrılmamıştı
sahibinin yanı başından. Katılmıştı
her çılgın akına, her çılgın baskına,
atılmıştı düşünmeden ölümcül savaşımlara.
Sık sık kurtarmıştı Gnom efendisini

Orklardan, kurtlardan, kılıçlardan seri. 40
Yorulmak nedir bilmez bir tazı kurtların peşinde,
kül rengi hiddetli biri oldu çıktı ve de;
bütün gölgeleri ve pusları yırtıyordu parlayan gözleri,
aylarca eski kokuları otlar ve çimenler arasındaki,
hışırdayan yapraklar ve tozlu kumlar üzerindeki buluyordu.
Beleriand'ın bütün yollarını izlerini biliyordu.
Ama kurtlar, düşküdü onlara en çok da,
bayılıyordu çökmeye gırtlaklarına,
ve o hırılıtlı hayatlarını, şeytani nefeslerini
söküp almaya. Ölüm gibi korkuyordu ondan Thû'nun sürüleri. 50

Ne bir büyü ne bir sihir ne bir ok ne
bir diş, şeytani bir sanatın zehirleri ne de
zarar verebilmişti ona; çünkü yazgısı
farklı yazılmıştı. Yine de pek korkmazdı
herkesin bildiği ve ona biçilmiş kaderinden:
ancak düşüşü olabilirdi en kudretlinin elinden,
sadece bir mağarada kayalar içindeki
dünyaya gelmiş en kudretli kurdun önünde yıkılabilirdi.

Bakın hele! Irak ellerde, Nargothrond'da,
hani Sirion ve Sirion'un ötesinin de ardında 60
ağaçların arasında dolanan, belli belirsiz haykırışlar
ve uzaktan uzağa öten borular var.
Av başlamış, orman karışmış. Atını
kim sürmüş bugün? Duymadınız mı,
Celegorm ile Curufin köpeklerini
salmışlar. Bir cümbüş içerisinde neşeli,
daha tan vaktinden önce atlarına atlamışlar,
mızraklarını ve yaylarını kuşanmışlar.
Thû'nun kurtları son zamanlarda dört bir yana
yayılmaya cüret eder olmuştu. Yanı başında 70
gece çökende gürleyerek akan Narog suyunun,

yanıp sönerdi gözleri. Yoksa efendileri, Elf Beylerinin gizlerini elde etmek ve de Gnom diyarında olup bitenleri karaağaç ve kayınlar altında öğrenmek için, hayalini kuruyor olmasın idi birtakım dolap ve tasarıların?

Curufin ayıttı: “A benim canım karındaşım, hoşuma gitmiyor. Neyin alameti ola, bakalım bütün bunlar? Şu kötü şeylerin ortalarında bir son vermeli hemen, dolanmasına! Dahası, şöyle biraz avlanıp, şu kurtları devirmek gönlümü bilsen, ne rahatlatırdı.”

Ve Orodreth akıldan biraz kısa olduğu için, daha sonra, hafifçe eğilerek alçak sesle fısıldadı karındaşına. Kral gideli çok zaman olmuştu, üstelik hakkında olup bitenlerin, hiçbir haber ulaşmamıştı oralara. “En azından öldü mü, kurtuldu mu bilmek işine gelecektir senin; ki tek tek işlerini ve adamlarını hale yola koyasın ona göre.

‘Avlanmaya gittim’ dersin ayrıca ve herkes de senin her zaman için, iyiliğini sadece Narog’un, düşünür, önemsediyini. Ama ormanda insanın karşına neler çıkmaz ki neler; ve inayetiyle eğer kör talihin, aklını yitirip de dönecek olursa aynı yoldan Felegund ve elinde de bir Silmaril varsa – artık devamını yüksek sözle söylemeyeceğim; biri ama bunların, o ışığın mücevherinin yani biri senin hakkın (ve benim); bir taht kazandırabilir bir diğeri de. En kadim kanı taşıyor bizim sülalemiz bildim bileli.”

Celegorn dinliyordu. Bir şey söylemedi ama koca bir orduyu sürdü önüne; Huan ise bu arada,

ki o da Celegorn'un tüm tazılarının reisi ve komutanıydı,
etraftaki sevinçli sesleri duyunca hopladı zıpladı.

Üç gün boyunca dağları tepeleri aşip
gittiler Thû'nun kurtlarını avlayıp,
öldürmek için, o boz başların birçoğunu
devirdiler, sürüp gittiler birçoğunu,
Doriath'ın Batısı'ndaki hudutlarda
soluklanmak için durdular sonunda.

110

Belirsiz haykırışlar ve borular vardı öten,
bir de köpekler ormanlardan havlayarak geçip giden.
Başlamıştı av. Geldi ormanların altı üstüne,
derken ürkmüş bir kuş gibi kaçan biri oldu sessizce,
raks eden ayacıklarında korku vardı.
Bilmiyordu kimin alt üst ettiğini ormanı.
Yurdundan uzaklarda, yorulmuş yürümekten yollarda,
bir hayalet gibi çırpınıyordu vadinin içinde; koca
yüreği kaldırıp yürütüyordu onu ama sönmüştü gözlerinin feri,
hal mal kalmamıştı kollarında bacaklarında tabii ki.

120

Açık bir alanda ormanın derinliklerindeki
dalgalanan bir gölge gördü Huan'ın gözleri,
günün tuzağına düşmüş de kaçan aceleyle
tıpkı bir akşam pusu gibi korku içinde.
Ürüdü hemen; sonra o garip, belirsiz ve utangaç şeyi
kovalamak için bir sıçrayışta sıçradı, seri mi seri.
Yükseklerden üzerine gelen bir kuştan
bir kelebek misali çaresizce kaçan
dehşete kapılmış kanatlarıyla çırpınarak koşuyordu oraya,
fırılıyordu buraya, şimdi duruyor, şimdi de havada
uçuşuyordu – beyhude. Sonunda bir ağaca yaslanarak
soluklanmaya çalıştı. Ve atladı üzerine Huan, koşarak.
Ne kederle nefes nefese söylenen bir
büyü sözü, ne vakıf olduğu Elfçe gizemler,
ne de gizlenmek için gözlerden, karanlık bir üstlüğe

130

sarınması, ölümsüz ve kadim soyunu hiçbir şekilde
büyünün döndüremediği veya körleştiremediği
böyle keskin bir avcıdan onu gizleyemezdi.
Karşılaştıkları arasında bir tek Huan'dı
büyüleyemediği veya tılsımlarıyla bağlayamadığı. 140
Lâkin ne ölümden ne de canavarlardan korkan
Huan'ı, sevimliliği, nazik sesi, betini benzini attıran
endişesi ve göz yaşlarıyla kararmış o gözleri
yıldız ışığına benzeyen aynı, terbiye etmişti.

Hafifçe kaldırdı kızı, tüy gibi taşıdı ve de
titreyen yükünü. Celegorm hayatında daha önce
hiç böyle bir av görmemişti: “Ne getirdin öyle
yaman Huan, söylesene! Bir hayalet mi getirdiğin bizlere,
bir kara elf kızı mı, bir peri mi? Böyle bir şeyi
avlamaya çıkmamıştık bugün halbuki.” 150

“Doriathlı Lúthien,” diye ayıttı genç kız.
“Orman Elflerinin ağaçlar arasındaki gamsız,
güneşli topraklarından çok uzaklarda hüzünle
dolanıyor, cesaretin solduğu, umudun azaldığı yerlerde.”
Bunları söylerken bir yandan bıraktı gölgeli
üstlüğü üzerinden sıyrılısın düşsün diye. Beliriverdi
oracıkta gümüş ve beyaz renkler içinde.
Yıldızlı mücevherleri pırl pırl parladı, seherde
doğan güneşteki sabah şebnemleri misali;
altın zambaklar mavi pelerini üzerindeki 160
pırıldayarak kıvılcımlar saçıyordu. Kim böyle
zarif bir yüze bakabilirdi afallamadan hem de?
Uzun süre öylece bakakaldı Curufin
kıza. Çiçekler dolanmış saçlarının
o rayihası, o kıvrak kolları-bacakları,
o elf çehresi gönlünü vurdu ve bağlanıp kaldı
ona, tam da bu yerde. “Aman asil kız,

*"Sonra iki birader başka atlara atlayıp uzaklaştılar fakat giderken haince
Huan ile Lüthien'e oklar attılar..."*

Aman zarif hanımım, tek başınıza yoldaşsız
bu zahmete katlanarak nereye gidiyorsunuz böyle?
Doriath'ın başına ne gibi bir savaş, ne
170 tarz bir felaket geldi, nedir haberler? Anlatın haydi!
Çünkü şansınız yaver gidiyor belli ki;
dostlarınıza rast geldiniz,” dedi Celegorm, bir an
bile kızın elf endamından gözünü alamadan.

İçinden, kızın anlatmadığı hikâyesinin bir kısmını
bildiğini düşünüyordu fakat kız okuyamadı
onun mütebessim yüzünden, sakladığı hilesini.

“Siz kimsiniz o halde, bu tehlikeli
ormanda atlarını sürüp asilce avlanan?”
diye sordu; verdikleri cevap kulağa candan
180 gelmişti pek. “Hizmetkarlarınızdır gördüğünüz karşınızda
tatlı hanım, emrinize amade, Nargothrond sarayında
bulunan beylerdir ve sizden istirahatları kendileriyle
birlikte dağlarına gitmeniz. Bir mevsim süresince
unutun üzüntünüzü, umut içinde dinlenin
biraz. Ve daha da iyisi bize hikâyenizi anlatın.”

Böylece Lúthien yaptıklarını Beren'in
anlattı kuzey topraklarında, nasıl kaderin
onu Doriath'a sürüklediğini, Thingol'ün öfkesini,
ve babasının Beren'e verdiği korkunç görevi.
190 Kardeşler böyle bir şeyi duyduklarına,
böyle bir haberin geldiğine dair yakınlarına
hiç renk vermediler. Hikâyesini anlattı
dokuduğu o harika üslûğun ve kaçışını
ama Beren bu tehlikeli yollara kendini çaresizlikle
vurmadan önce vadideki gün ışığını, mehtabı ve
Doriath'ın yıldızlarının aydınlığını hatırlayınca
bir bir düğümlendi kelimeler boğazına.

“Aman beyzadeler acele etmemiz icap ediyor gerçekten de!
Yok, rahatlayıp dinlenerek boşa harcanacak zaman öyle. 200
Çünkü basireti çok engin olan Kraliçe Melian’ın,
çok ilerilere bakarak, korku içinde Beren’in
bir tutsaklık altında olduğunu söylediğinden beri
ümitsiz bir halde üstelik, çok günler geçti.
Kurtlar Beyi’nin karanlık zindanları var,
zalim ve sert zincirleriyle sihirleri var,
işte burada yatıyor kapana kısılmış çürümekte
Beren – tabii eğer daha da uğursuz bir şey ölümüne
sebebi vermediyse ya da aratmadıysa hatta ölmeyi”:
bunu derken kederden tıkanan nefesi kesildi. 210

Curufin, Celegorm’a kenarda ve alçak
sesle şöyle dedi: “Şimdi işte ulaştık ancak
Felagund’dan bir habere ve şimdi iyice
anlaşıldı Thû’nun yaratıklarının neden sinsice
dolaşmakta olduğu,” ama başka türlü ayıttı diğerine
ve söylemesi gereken cevapları verdi sinsice.

“Hanımefendi,” dedi Celegorm, “görüyorsunuz ya,
biz etrafta dolanan hayvanları avlamaya
çıktık yola, yanımızdaki adamlar fazla da olsalar,
cesur da olsalar, gitmek için bir büyücünün kalesine kadar 220
ve adadan hisarına saldırmak için yeterince hazırlığımız yok.
Gönlümüz ve niyetimizin olduğunu bozuk,
düşünmeyin sakın. Bakın şimdi! Avımızı hemen
bırakacağız burada ve en kısa yerden
yurdumuza dönüp, orada ıstırap içinde yatan
Beren için yardım ve bilgi toplayacağız en kısa yoldan.”

Endişeli yüreciği göğüs kafesinde yanıp tutuşmakta
olan Lúthien’i Nargothrond’a taşıdılar yanlarında.
Geç kalmaktan korkuyordu; ruhunu,
geçen her bir an biraz daha daraltıyordu, 230

gerektiği kadar hızlı yol almadıklarını düşünüyordu.
Huan ise önden önden zıplayıp gidiyordu,
hiç durmadan dönüp bakıyordu arkasına,
aklı bulanmıştı. Sahibinin ne istediği konusunda,
neden alev gibi sürmediğini atını ve
Curufin'in tutuşmuş bir arzuyla Lúthien'e
bakıp durduğunu, düşündü derin derin
ve kötü bir gölgenin kadim lanetinin
Elfistan'ın üzerine sokulmakta olduğunu hissetti.
Duyduğu sıkıntıdan, paramparça olmuştu kalbi
korku nedir bilmez Felagund'un, sevgili Lúthien
için ve bir de cesur mu cesur Beren.

240

Nargothrond'da tutuştu meşaleler,
hazır edildi bir şölen, çalındı türlü ezgiler.
Katılmadı şölene Lúthien, hazin hazin ağladı.
Kaçmasın diye korunuyordu sıkı sıkı;
yolları tutulmuştu. Saklamışlardı ondan
büyülü üstlüğü, ettiği hiçbir yakarışa, sonradan,
kulak asılmadı, ne de sabırsız sorularına
cevap veriliyordu. Kör zindanlarda
sefalet içinde mahpus kalan, elemle
eriyip giden kim varsa görünüşe göre
akıllarından uçup gitmişti. Hainliklerinden
çok geç haberdar olmuştu maalesef Lúthien.
Nargothrond'da saklanmıyordu Fëanor'un
oğullarının kızı tutsak ettiği; Beren bunların
hiç umurunda değildi, ayrıca uğraşıp da
krallarını Thû'nun elinden kurtarmaya
pek bir nedenleri yoktu çünkü krallarının çıktığı
macera, gönüllerinde uykuya yatmış olan eski
nefret yeminlerini uyandırmıştı. Orodreth, ne olduğunu,
bunların izleyeceği karanlık amaçlarının, biliyordu:

250

260

Kral Felagund'u terk etmek ölüme ve
ister zorla, ister rızayla Kral Thingol ile
Fëanor sülalesi arasında kan bağı kurmak.
Fakat gücü yoktu onları yollarından alıkoyacak
çünkü topraklarındaki bütün halkı bu biraderler
boyunduruk altına almışlardı ve hâlâ onlar
ne derse dinliyordu herkes dediklerini.
Orodreth'in söylediklerini kimse dinlemedi; 270
ar damarları yırtılmıştı ve acil yardıma ihtiyacı olduğuna
Felagund'un kulak bile asmıyorlardı hâlâ.

Günler günlere eklendikçe dibinde
ayaklarının Lúthien'in yatıyordu gündüz gece
Nargothrond tazısı Huan; kızcağız da
tatlı ve yumuşak sözler söylüyordu ona.
“Aman Huan, canım Huan diyarlarda, fani,
görölmüş tazıların en hızlısı, ne gibi
kötülükler geçiyor sahiplerinin aklından, ne
göz yaşlarımı tınıyorlar, üzüntümü ne de? 280
Bir zamanlar Barahir daha çok severdi
bütün insanlardan tazıları ve yetiştirirdi
onları; bir zamanlar Beren dost, kendine,
bulamadığı Kuzey'de, sürgünde öylece
dolanırken bir başına, ister kürklü olsun,
ister postlu, isterse tüylü, bir an olsun
kendisine hiç ihanet etmeyen dostları vardı
ve kadim dağların kayaları arasında vardı dostları,
viranelerde hâlâ yalnız yaşayan ruhlar arasında.
Ama artık Morgoth'un savaştığı ve tutsaklığı 290
hiç boyun eğmeyen o kişiyi, Melian'ın evladı
hariç ne Elfler ne İnsanlar arasında hatırlayan kaldı.”

Bir şey demedi Huan; ama ondan sonra
Curufin hiç Lúthien'e bir daha

yaklaşamadı ya da kıza dokunamadı,
Haun'ın dişlerinden korkarak uzaklaştı.

Derken bir gece, pırıldayan lambasının etrafında
solgun ayın, sonbahar puslandığında
ve değişmen yıldızlar bulut çubukları
arasından kaçışırken ve zemheri boruları 300
meyus ağaçlar arasında dolanırken, o da ne
Huan ortadan kaybolmuştu. O zaman endişeyle
Lúthien başka bir yanlısın yaklaşmasından
korkarak yatmıştı uyanık o vakte dek gün ağarmadan,
hani her şeyin ölü gibi kıpırdamadan durduğu,
uykusuzları biçimsiz korkuların sarıp boğduğu
zamanda, duvar boyunca bir gölge yaklaştı.
Sonra yumuşak bir şey düştü yere, bakın hele yanı
başında büyülu üstlüğü durmuyor muydu?
Titreyerek koca tazının yanına sokulduğunu 310
gördü ve işitti ağır çanların bulunduğu uzaktaki
bir kuleden gelir gibi kabaran derin sesi.

Böylelikle ayıttı Huan daha önce ağzından
tek bir söz duyulmamış olan
ama sonra iki kere daha elf dilinde
konuşacaktı: “Sizi, ister İnsan olsun, isterse
Elfistanlı, isterse kürk, post veya
tüylü, herkes sevse, hizmet etmeye can atsa
yine de yetmez, canım Hanımım – kalkın! Davranın!
Giyin üstlüğüünüzü! Gün ağarmadan kalkın 320
Nargothrond üzerine; kaçalım tehlikelerine
doğru Kuzey ellerinin, siz ve ben sadece.”
Ve susmadan önce, bulabilmek için aradıklarını,
öğütler verdi gerekecek olanlar hakkında yapmaları.
Lúthien büyük bir hayretle oracıkta
dinledi Huan'ı ve tatlı tatlı baktı ona.

Kollarını boynuna dolayıverdi sevinerek –
bir dostlukla hem de ölünceye kadar sürecek.

*

Büyücü Adası'nda iki dost yatıyordu, hâlâ
o buz gibi, korkunç, kapısız, penceresiz mağarada, 330
unutulmuş, ağa düşmüş, işkenceler görmüş, ışıksız,
ve boş gözlerle bakıyorlardı sanki nihayetsiz
olan geceye. Artık yalnız kalmışlardı.
Yaşamıyordu diğerleri artık; bir tek kalmıştı
sadece kırık kemikleri, efendilerine ne
kadar iyi hizmet ettiklerini ispat edercesine.

Beren, Felagund'a şöyle dedi o zaman:
“Ölürsem eğer pek bir kayıp sayılmaz ben,
niyet ettim söyleyin ben kimim diye; kim bilir belki
bu sayede sizi de bu yerden, cehennemvari 340
kurtarmış olurum. Sizi o eski yemininizden
azat ediyorum, benim için gerektiğinden
de fazla tahammül ettiniz ve üstelik bir hiç için.”

“Ah! Beren, Beren, Morgoth'un adamlarının sözlerinin
verdikleri, nefes kadar uçucu olduğunu öğrenmemişsin daha
sen. Thû'nun isteğiyle, ıstırapın bu karanlık, kara
boyunduruğundan ikimiz de kurtulamayacağız, isimlerimizi
öğrense de öğrenmese de. Hayır, bence eğer şimdi
burada tutsak olanların Felagond ile Barahir oğlu
olduğunu öğrenecek olsa azap şerbetinden doğrusu 350
daha çok içirir bize hiç durmaz, hele bir de
yapmak için yola çıktığımız korkunç görevi bilse
emin ol daha da kötüsü gelir başımıza
akıl almaz kötülükler kuser daha da.”

Bulundukları çukur içinden şeytani bir kahkahanın yükseldiğini duydular. “Doğru, ne doğru sözlerin duymuş olduğum,” dedi bir ses o zaman.

“O olsaydı, sayılmazdı pek bir kayıp ölmüş olan, kaçak bir fani alt tarafı. Fakat hiç ölmeyen biri, bir kral, başka hiçbir kimsenin tahammül edemeyeceği göğüs gerebilir kuşkusuz, birçok şeye fazladan. Bir ihtimal, yurdundaki halkın öğrendiği zaman bu duvarların hangi korkunç ısırapları, arasında hapsettiğini, yüce gönüller korkarak alınla, mücevherle kefareti ödemiş isteyecektir; ya da belki de mağrur Celeğorm bir rakibin hapsini pek ucuz addedecek, tahtı ve kendisine saklayacaktır tacı.

Bir ihtimal, her şey daha bitmeden ben bu görevi öğrenmiş olurum, şu yapmayı başaramadığınız hani. Kurtlar acıktı, vakit yaklaştı; Beren’in ölmek için beklemesine gerek de kalmadı artık.”

Aheste zaman aktı gitti. Derken alevlendi karanlık içinden bir çift göz. Gördü akıbetini gerdi tüm bağlarını, Beren sessizce, zincirlenmiş fani kudretinin fevkinde. O da ne! gerilip de kırılma sesi aniden zincirlerin, hani kopup boşalırken, birbirinden ayrılan halkaların, duyuldu. Hani o şeyin, gölgeler arasından sürünüp gelen kurtumsu o şeyin üzerine sıçradı vefalı Felagund; ne dişlerini getirdi aklına ne de amansız bir yara almayı bu şeyin elleri arasında. Karanlık içerisinde boğuştu yavaşça, acımasızca, hırlayarak bir ileri bir geri, orada, birbirlerinin gırtlaklarına çökerek, tenini birbirlerinin dişleyerek. Parmaklar kenetlendi

kaba tüyler üzerine, tekmeler atıldı, Beren yatmakta olan, kurttan yaratığın nefesinin tıkanıp öldüğünü duydu orada. Sonra  ıitti birinin konuştuğunu: “Elveda!

Artık hayat s rmeme hacet kalmadı dünyada 390
dostum, yolda ım cesur Beren. B l nd  kalbim
bin parçaya, buz kesti ayaklarım ellerim.
Bütün gücümü sarf ettim zincirlerimi
kırmak için, ayrıca açtığı yara o zehirli
dişlerin de göğsümü paramparça etti.
Artık Timbrenting’in altında, Tanrıların hani
içtikleri o yerde, o yerde düştüğü  ııkların
parlak deniz üzerine, uzun istirahatime hemen
 ekilmeliyim.” Böylece g c p gitti üçte kral, daha
yakacakları çok türküler var elf ozanların ona. 400

  te orada yatıyor Beren. H zn n n gözyaşları,
d   kırıklığının bir yılgısı yok, korkusu da, kara yazısı
için beklerken ayak seslerini ya da her hangi bir sesi.
S k t, sayısız yılların ve kumların altındaki
tabutlara uzanmış yatan, çoktan unutulup gitmiş nice
kralların nihayetsiz derinliklere
g m lm   mezarından daha engin bir s k t yavaşça
ve sürekli bir biçimde sokuluyordu yanına.

S k t birdenbire g m   ten, parçalandı
bin bir zerreciğe. Okuyan bir  arkı 410
cılız bir ses titre ti, öyle ki duvarlar kayadan olma,
kötü büyülerle dolu tepe, parmaklıklar, asma
kilit ve karanlığın güçleri bir  ık ile delindi.
Etrafında, yıldızların doluştuğu, zenginle tirdiği
yumu acık bir gecenin, bir havanın
hı ırdayan muhteşem bir şekilde ve bir rayihanın
nadir mi nadir, varlığını hissetti; ağa taydı

bülbüller, incecik parmaklar kavramıştı
flütü ve kemanı; üstelik zarif olan herkesten çok daha
fazla ve olacak olan her zaman bu dünyada,
kayadan yalnız bir tepede, ısıtılı kıyafetinin içinde
tek başına raks ediyordu tüm zarafetiyle. 420

Sonra rüyasında ona öyle geldi ki sanki kendi
şarkı söylemeye başlamıştı, yüksek ve hiddetli
çınılıyordu sesi Kuzey'deki savaşların şarkılarında
eskiden kalan, nefes kesen maceralarda,
hesapsız kavgalara cüret etmek için ileri
atılırken, yıkarken büyük güçleri ve kuleleri,
güçlü surları temelinden sarsarken. Ve her şeyin de
ötesinde, bir zamanlar İnsanların Yalazlı Funda diye
isim taktıkları gümüşten bir ateş ile Varda'nın Kuzey'e
yerleştirmiş olduğu Yedi Yıldız'ın da üzerinde,
Morgoth'un düşmanının engin alameti, yani
karanlıkta bir ışık hâlâ yanıyordu, umut keder içindeki. 430

"Huan! Huan! İşitiyorum bir şarkı
aşağılardan kabarıp gelen, Beren'in taşıdığı
yükseklere bir şarkı, çok uzaktan olsa da.
Duyuyorum sesini; rüyadayken ya da
dolanırken orada burada sık sık duyardım onu."
Yavaş sesle fısıldayan Lúthien böyle konuşmuştu. 440
Elem köprüsünün üzerinde gecenin zifir
karanlığına sarılıp sarmalanmış oturuyor
ve şarkı söylüyordu kız; ve Büyücü Adası'nın ta
tepesinden en dibine kadar, üst üste yığılmış onca
kaya titredi ve yankılandı. Uluduğu işitildi
kurttan yaratıkların; Huan olduğu yere sindi
ve hırladı dikkat kesilip karanlığı dinleyerek,
zalim ve şiddetli bir kavganın olmasını bekleyerek.

Thû bu sesi duydu ve aniden cübbesine
sarınp kapkara kukuletasını takarak kulesinde 450
yüksek mi yüksek olduğu yerde durdu. Dakikalar boyu
dinleyip gülümsedi, bu elf şarkısını biliyordu.
“Vay! Minik Lüthien! Beklenmeyen bu ağa
bu aptal sineği getiren nedir acaba?
Morgoth! İstiflediğin bu mücevher de
hazineye eklenince bana büyük ve cömertçe
bir ödül verirsin artık.” İndi hemen aşağıya
ve ulaklarını gönderdi dosdoğru onlara.

Lüthien şarkı söylemeye devam ediyordu. Kan
kırmızısı dili açık ağzından sarkan, 460
sürünen bir suret köprü üzerinden süzülerek geldi;
ama o titreyerek, açılmış solgun gözleriyle şarkısını söyledi.
Sürünen suretin kızın yanına sıçramasıyla
nefes tıkanıp düşüp ölmesi, oldu aynı anda.

Ve gelmeye devam ettiler, birer birer gelmeye
ve teker teker de yakalandılar; dönüp de
yumuşak ayaklarıyla, köprünün ucunda acımasız bir gölgenin
olduğunu ve ürperen suların iğrenç akıntısının
boz leşlerin üzerinden, Huan'ın öldürüp durduğu,
aktığını, olmadı ona söyleyebilen doğrusu. 470

Dar köprüyü bir gölge, daha kudretli,
kapladı, salyalı bir nefret abidesi,
hiddetli, kocaman kurttan bir yaratık
korkunç mu korkunç: Gelen sonunda artık
kurtların ve kana doymayan hayvanların,
hepsinin yaşlı boz beyi, beslenen İnsan
ve Elf etiyle ve bizzat Thû'nun kendi sandalyesi
altında oturan bilindik bilinel, iğrenç Draugluin idi.

Sessizlik içinde boğuşmuyorlardı artık şimdi.
Ulumalar, haykırışlar tutmuştu geceyi, 480
ta ki viyaklayarak ölmek için, kurttan yaratık naçar,
karnının doydugu sandalyeye kaçıncaya kadar.
“Huan orda,” dedi tıkanarak ve öldü; bunun üzerine
hem hiddet hem de gururla doldu Thû birdenbire.
“Ancak düşüşü olabilirdi en kudretlinin elinden,
dünyaya gelmiş en kudretli kurdun elinden”,
diye düşündü o zaman ve biliyorum nasıl gerçekleşeceğini
uzun zamandır söylenen bu alın yazısının diye aklından geçirdi.

İmdi, uzun tüylü bir suret çıktı meydana
yavaş yavaş ve dik dik baktı karanlığa, 490
zehirlerle yıkanmış, berbat kurt gözleriyle,
parçalamaya can atan; ama ta içinde öyle
bir ışık vardı ki çok daha zalim, korkunç çok daha fazla
o güne kadar hiçbir kurdun gözünden yayılmamış olan etrafa.
Çok daha iriydi bacakları, çok daha kocamandı ağzı,
dişleri çok daha keskince parlıyordu ve batmıştı
her yanı zehirlere, işkencelere ve de ölüme.
Helak eden nefesi kendinden önce
koşup geliyordu. Lúthien’in şarkısı sustu
yavaşlayarak birden, kızın gözleri korkuyla soldu 500
ve karardı; öyle büyük bir korkuyla ki,
soğukla, zehirle ve ümitsizlikle dolu, şiddetli.

Böylece, Angband’ın cümle kapılarıyla güney toprakları arasında
alevler içindeki, o güne kadar gelmiş geçmiş, dolanan ortada
kurtlardan veya ölümlü diyarlarda gezinenlerden veya
cinayet işlemişlerinden de büyük olarak çıktı Thû ortaya.
Bir sıçrayışta sıçradı aniden Thû ileriye,
Huan yana çekildi gölgelerin içine. O ise
devam etti baygın serilmiş yatan Lúthien’e doğru.

Kızın boğulmakta olan hislerine, pis kokusu
gelince berbat nefesinin, yattığı yerde
kıpırdandı; dönüyordu başı bir yandan ama
bir yandan da bir söz fısıldadı ve savurunca
üstlüğü, değdi Thû'nun yüzüne. Adımları aksadı.
O zaman fırladı Huan. Thû geri sıçradı.
Yıldızların altında avlanırken, sıkışmış kurtların
köşeye, ulumaları gümbürdedi, tazıların
duyuldu korkusuzca öldüren arşa varan sesleri.
Bir ileri bir geri koşuşturup durdular,
bir kaçıyor gibi yapıp, bir dönüverdiler,
ısırdılar, boğuştu, düştüler, kalktılar.

Sonra aniden Huan korkunç hasmını
tuttuğu gibi attı; gırtlığına yapışıp çekti canını
parçalayarak. Böyle bitmedi ama. Kılıktan
kılığa girdi, kurttan kurtçuğa, canavardan
kendi iblis şekline döndü Thû, değişti
durdurdu lâkin bir türlü o gırtlığındakini atamadı
sallayıp, kayıp da elinden bir türlü kurtulamadı.
Hiçbir büyücülük, bir sihir, bir ok, bir diş ya da
zehir veya iblisçe bir oyun hatta, bu taziye
bir zarar veremezdi, hani geçmişte bir zaman
Valinor'da domuz ve karaca avlamış olan.

Morgoth'un yarattıktan sonra, beslemiş olduğu
kötülük, bu şerir ruh, titreyerek ayrılıyordu
bulunduğu karanlık haneden neredeyse, kalkıp da ayağa
Lúthien, onun titreyerek can çekişmesine baktığında.

“Aman karanlık iblis, Aman kepaze
hayalet, kötülükten var edilmiş, hem de
yalandan dolandan yaratılmış, işte burada
geberip gideceksin, ruhun daha sonra

titreyerek efendinin evinin yolunu tutacak,
tutacak ki onun aşağılamasına ve hiddetine, kahrolarak
katlanasın, istesen de istemesen de;
seni inleyen toprağın midesine
kapatacak, bir delikte çıplak ruhun sonsuza
kadar ağlayıp zırlayacak – eğer ki anahtarlarını bana
vermezsen senin şu kara kalenin, emin ol ki
böyle olacak ve taşı taşa bağlayan büyüleri
anlatıp bunları açacak, söylemezsen sözleri.”
Kesik kesik ve titreyerek konuştu ve tabii ki
teslim oldu, efendisinin güvenine ederek
ihanet ve mağlup olmasını sağlayarak.

550

Bakin hele! Köprünün yanında, bir ışıık parıltısı
hemen burada, aşağıda, yıldızlar gibi tıpkı
yanıp titremek için inmiş geceden aşağıya.
Burada Lúthien kollarını açmıştı iki yanına;
elf trompetlerinin yankılarının hâlâ dağlarda
fani kulaklar tarafından duyulduğu, daha
sakin olduğu zamanlarda dünyanın, duyulandan
da berrak ve asude bir sesle seslendi ardından.

560

Şafak dağların üzerinden solgunca attı,
göründü sessizce yükselen boz başları.
Titredi tepe; ufalandı hisar,
bütün kuleleri yıkıldı; kayalar
esnedi, yerle bir oldu köprü,
Sirion ani bir dumanla köpürdü.

Hayalet gibi uçan baykuşların öttüğü
görüldü şafakta; cenabet yarasalar sürü sürü
buz gibi havada kapkara kayıyordu âdetâ,
korkunç Güzel Avratotu'nun dallarında
yeni yuvalar bulmak için viyak viyak.
Kurtlar ağlaya zırlaya kaçıştılar tıpkı muğlak

570

gölgeler gibi. Buradan soluk bazı suretler süründü, yavaşça ilerlediler, sanki rüyadan kalkmış gibi hırpani ve kaba, siper edip kapatarak körleşen gözlerini elleriyle: Korku ve şaşkınlık içindeki tutsaklar üzerlerine yapışıp kalmış gam yüklü uzun geceden, sonunda hiç umutları yokken kurtarılıp çıkmışlardı ışığa.

Kanatları geniş mi geniş bir vampir sureti
tiz bir çılgılık atarak yerden sıçradı ve gitti 580
ağaçlara damlatıp, geçerken kara kanını;
Huan hemen onun altında cansız yattığını
bir kurt leşinin gördü – çünkü Thûr orada
yeni bir taht, güçlü bir kale, çok daha
güçlü hem de, kurmak için Taur-na-Fuin'e kaçmıştı.

Tutsaklar geldiler, ağladılar, yürekler yakan haykırışlarını
şükranları ve övgülerini, seslendirdiler kederle.
Fakat Lúthien bakınıp duruyordu endişeyle.
Gelmiyordu Beren. Dayanamayıp sonunda
şöyle dedi kız: “Huan, Huan, aradığımıza 590
yoksa ölümler arasından mı bakacağız, aşkı uğruna
bunca zahmete katlanıp savaştığımıza?

Sonra yan yana, o kayadan bu kayaya
atlayarak Sirion'dan tırmandılar. Tek başına
hareketsiz buldular onu, Felagund'un yasını
tutarken bir yandan; dönüp bakmadı
bile ne olduğuna yanında duran ayak seslerinin.

“Ah Beren, Beren!” diye duyuldu kızın
çılgılığı, “iş işten geçtikten sonra mı yoksa
buldum seni? Heyhat! Burada 600
uzanmış yatan, yerde, soylu ırkın en
soylusunu, beyhude yere kucaklıyor kederin!

Heyhat! Bir zamanlar kavuşmalarımız o kadar tatlı
geçerken şimdi kavuşmamız için de mi olacaktı göz yaşları!”

O kadar doluydu ki sevgi ve özlemle sesi
oğlan bakışlarını kaldırdı, matemi hafifledi;
tehlikeler içinden ona gelen kız için sanki
kalbinin alevinin yeniden tutuştuğunu hissetti.

“Oy Lúthien, Oy Lúthien, zarif Lúthien
Hiçbir insan evladı zarif olamaz senden, 610
Oy Elflerin güzel kızı, nasıl bir sevgi
kudreti varmış ki içinde buralara seni,
getirmiş dehşetin bu inine kadar!
Oy kıvrak ayaklar, gölge misali saçlar,
Oy akça pakça altına dolmuş olan çiçekler,
Oy bu yeni ışıktaki gördüğüm bu ince eller!”

Kız, oğlanın kollarına bırakarak kendini, kendinden
geçip bayıldı tam da gün şafaktan doğarken.

*

Unutulmuş kadim elf lisanlarında okunmuş onca
şarkıda Elfler, Lúthien ile Beren’in, kıyılarında 620
Sirion’un nasıl dolandığını anlatırlar. Neşeleriyle
ormandaki birçok yeri doldurmuşlardı birlikte,
nasıl da çocuklar gibi atlayıp zıplamışlardı
buralarda, o kedersiz günler ne tatlıydı.
Ormanın dört bir yanında kış kol gezse de,
çiçekler bitiyordu Lúthien’in gezdiği yerlerde.
Kuşlar koca koca kar tepelerine, sipsivri,
Beren ile Lúthien’in geçtiği yerlerdeki,
yuva yapmaktan, Tinúviel! Tinúviel! diye,
çekinmiyordu şakımdan hiç mi hiç, neşeyle. 630

Sirion'daki adacığı bırakmışlardı arkalarında;
ama ararsanız eğer aklınıza koyup da,
oradaki bir tepenin başında bir mezar, yemyeşil,
bulursunuz, gözyaşları ile savaşların olduğu bu rezil,
iç karartıcı dünyaya artık gelmeyen Felagund zaten
Valinor'daki ağaçlar altında kahkahalar atarken,
üzerine tek bir taşın yerleştirilmiş olduğu. Orada
saklıdır Finrod oğlu Felagund'un ak kemikleri tam da –
tabii eğer bu topraklar değişmediyse,
gömülüp de kaybolmadıysa dipsiz denizlere.

640

Nargothrond'a bir daha hiç gitmedi;
ama oraya hızla geldi şöhreti
ölmüş olan krallarının, alaşağı edilmiş olan
Thû'nun ve taştan kulelerin yıkılan.
Artık dönmüştü yuvalarına çoktan
gölgeler arasına karşıp yitmiş olan;
ve bir gölge gibi döndü tazı Huan da;
pek öyle bir övgü veya teşekkür ayrıca
görmemişti öfkeli sahibinden; yine de
sadık bir tazıydı, artık bunu yapmayı istemese de.
Narog sarayları dolmuştu feryat ve figanla
Celegorm'un beyhude yere çalıştığı susturmaya.
Yitip gitmiş krallarına dövünüyorlar koca koca adamlar,
gencecik bir kızın yapmaya cüret ettiğini var
gücüyle, Fëanor'un oğullarının ağlıyorlardı yapamadığına.
“Gelin öldürelim bu vefasız, imansız beyleri burada!”
diye haykırıyordu artık o kararsız halk, vakt-i
zamanında atını sürememiş olan Felagund yanında hani.
Orodreth ayıttı: “Krallık artık sadece
bana ait. Artık akıtmasına kardeşin zalimce
kardeş kanı, vermeyeceğim zinhar izin.
Ama Finrod sülalesini hiçe saymış olan

650

660

*“Elem köprüsünün üzerinde gecenin zifır
karanlığına sarılıp sarmalanmış oturuyor
ve şarkı söylüyordu kız...”*

bu biraderler, burada ne bulabilirler
bir lokma ekmek ne de huzur.” Getirildiler
hemen derdest edilip. Alaycı, boyun eğmez ve
utanmaz duruyordu Celegorm. Gözlerinde
bir gözdağı kıvılcımı parlıyordu. Curufin
o incecik dalavereci dudaklarıyla sırttı hain hain.

“Yıkılın gidin ebediyete kadar – gün
denize devrilmeden. Artık düşmesin
yolunuz bir daha buraya, ne sizin ne
de bir başka oğlunun Fëanor’un; sizler ile
bir daha Nargothrond arasında kurulacak
bir sevgi bağı asla olmayacak.

670

“Unutmayacağız bunu!” dediler ve üzerinde
döndükleri gibi topuklarının, ayrıldılar süratle;
atlarına atladılar, onlar gibi olanlar
takıldılar peşlerine. Hiç konuşmadılar
ama çaldılar borularını, alev gibi sürdüler
atlarını ve müthiş bir hiddetle uzaklaştılar.

680

Doriath’a varmışlardı gezginler neredeyse,
bizimkiler yani. Dallar çıplak da olsa, esse de
rüzgâr soğuk soğuk, kış mevsiminin o tıslama
sesleri, kırılmış otlar arasından dolansa da
onlar şarkı söylüyordu altında yine de,
solgun, yüksek ama donmuş göklerin neşeyle.
Ve vardılar Melian’ın, Kral Thingol’ün ülkesini
savunan ve tanımadık ayakları ağlarına illa ki
düşürüp şaşırtarak dolandıran o büyülerinin
başladığı batı hudutlarında parıl parıl parlayan
ve daracık akan suyuna, dağlardan atlaya
zıplaya gelen Mindeb’in tüm coşkusuyla.

690

Aniden Beren'in bir hüznü çöktü gönlüne:
“Heyhat Tinúviel, ayrılıyorz burada, birlikte
söylediğimiz kısacık şarkımız bitti, açacağız
artık ayrı yarı yolları bir başımıza yalnız!”

“Neden ayrılıyormuşuz burada? Ne diyorsun söylese,
üstelik de böyle aydınlık bir günün arifesinde?”

“Vardın artık sağ salım hududuna
topraklarınızın, burayı geçtikten sonra 700
Melian'ın emniyetli ellerinde yürüyebilirsin
rahatça; yuvanı, çok sevdiğin ağaçlarını bulabilirsin.”

“Doriath'ın ağaçlarının bozulmadıklarını,
uzaktan da görsem ululuklarını
yeter bana, hoş olur gönlüm.
Ama nefret ne kadar etmiştim,
ayaklarım geri geri gitmişti Doriath'tan,
yuvamdan, akrabalarım arasından. Olmazsan
yanımda sen artık orada ne bir ota
ne bir yaprağa bakacağım. Kapkara 710
olur Esgalduin'in kıyıları, o derin ve güçlü nehrin!
Sonunda bir başıma üstelik de, neden
şarkıları bırakarak, yanı başında
oturacakmışım sonsuza kadar umutsuzca
akıp giden suların ve yalnızlık içinde, kalbim
kırık, acımasız suları seyredecekmişim?”

“Artık dolanacak bir yol kalmadı Beren'e
Doriath'da bundan sonra, Thingol istese de,
izin verse de; çünkü babana parıltılı
Silmaril macerasından hayırlı 720
bir haberle geri döneceğime ve

kavuşacağıma yiğitlikle arzu ettiğime
dair ant içmiştim. ‘Ne dağ-taş, ne sert çelik,
ne de Morgoth’un ateşleri ve hatta üstelik
Elfistan’ın tüm güçleri beni sahip olacağım
o mücevherden alıkoyamaz’: böyle etmiştim
yemin gelmiş geçmiş İnsan evlatları arasında
eşi benzeri olmayan Lúthien için. Ama
Heyhat! sözümünden dönemem, hüzünlere
gark olsam da, ayrılık beni kahretse de.”

730

“O zaman Lúthien de dönmeyecek evine,
ağlaya ağlaya ormanlarda dolaşacak, tehlikelere
hiç kulak asmadan, gülmek nedir bilmeden.
Eğer yanından yürüyemeyecekse, sana rağmen,
o zaman o umudunu yitirmiş adımlarını da
senin, takip edecek bir kez daha bir araya
gelineye kadar: Beren ile Lúthien ister bu dünyada,
ister gölgeli kıyıda olsun buluşuncaya kadar aşkla.”

“Yok, yok Lúthien. En yürekli varlık bildiğim,
ayrılmamızı daha da zorlaştırıyorsun sevdiğim.
Aşkın beni çok daha ümitsiz tutsaklıklardan
kurtardı, ama yine de hiçbir zaman
o hayat dolu ışığın gitmeyecek, korkuya dışarıda
kol gezen ve o dehşetin en karanlık konağına.”

740

“Asla, asla!” dedi titreyerek Beren.
Ama daha Beren’in kollarında yalvarırken
Lúthien, bir ses geldi fırtına gibi.
Curufin ile Celegorm bir hercümerç içinde ani,
bir yel gibi sürdü atlarını. Tüm güçleriyle
vurdıkları yerde yankılandı atların nalları. Alelacele
ve deli bir hiddet içinde gidiyorlardı kuzeye,

750

yoldan, Doriath ile Taur-na-fuin arasındaki
bulmak için o birbirine karışmış gölgeleri
korkunç bir halde. Bu, akrabalarının doğuda
yaşadıkları, her yeri gören Himling'in tam da,
tam da o tepenin bütün sükunetiyle
Aglon uçuşunun üzerinde tüm haşmetiyle
yükseldiği yere giden yoldu, en kestirme.

Gezginleri gördüler. Haykırarak hızla
gidişlerini çevirdiler doğru onlara, 760
âdeta aşıkları atlarının ayakları altında sanki
ezip aşklarını sona erdirmek ister gibi.

Fakat tam onlara yaklaştıklarında iyice,
açılmış burun delikleri, eğik duran ince ve
soylu boyunlarıyla atları yoldan çıktılar; kuvvetli
ve güçlü koluyla Curufin uzanarak Lúthien'i
eyer kaşından aşırıverdi ve attı kahkahalar.
Fazla erken davranmıştı; sivri uçlu oklar
tarafından çıldırılmış boz bir aslandan daha
kızgın bir halde ve köşeye kısmış da 770

mecburen bir uçuşundan atlamak zorunda
kalan boynuzlu bir ceylandan çok daha uzağa
sıçradı Beren, gürleyerek Curufin'in üzerine atladı;
kolları onun boynuna dolandı, hem atını,
hem de binicisini birlikte yuvarladı yere
ve burada hiç ses çıkartmadan dövüştüler bir süre.
Çimenler arasında yatıyordu Lúthien
çıplak dallar ve gökyüzü altında, geçmiş kendinden;
Gnom, Beren'in parmaklarını boğazında hissetti
gittikçe sıkıldığını ve boğduğunu kendisini; 780
faltaş gibi olmuş gözleri uğradı yerinden
ve dili dışarı sarktı, nefesiyle kesilen.

Celegorm sürdürdü atını geldi mızrağıyla,
Beren için acı bir ölüm yakındı aslında.

Elf çeliğiyle öldürülecekti, çekip de Lúthien'in kurtarmış olduğu, elinden umutsuz zincirlerin; ama ürümeye başlayan Huan tam o anda fırladı bembeyaz parlayan dişlerini ona göstererek, bir domuz ya da bir kurda sanki bakıyormuş gibi diken diken olarak tüm tüyleri.

790

Dehşete düşen at yana sıçradı, Celegorm ise hiddetle haykırdı: “Yazıklar olsun sana, soysuz köpek, sahibine cüret eden dişlerini göstermeye!” Fakat ne bir köpek, ne bir at, ne de cesur bir süvari, cüret edemezdi üzerine gelmiş, onu sarmış olan kudretli Huan’a yaklaşmaya. Kıpkıızıldı ağzı. Büzülüp uzağa çekildiler, oradan baktılar korku dolu gözlerle: Ne bıçaktan, ne paladan, ne ok ile yayan, ne atılan mızraktan, ne de insandan, ne sahipten, hiçbir şeyden korkmazdı Huan.

800

Eğer Lúthien bu arbedeyi durdurmamış olsaydı Curufin oracıkta teslim edecekti tatlı canını. Kız uyanarak ayağa kalktı ve endişeyle Beren'in yanında durup seslendi hafifçe: “Öfkene hakim ol, beyim! Ya da Orkların yaptıklarına hiç laf etme; çünkü Elfistan'ın düşmanlarının sayısı fazlayken çok daha ve üstelik azalmazlarken, biz burada durmuş o akıldışı kadim lanet nedeniyle birbirimizle savaşırken dünya gitgide kötüleşip elden kayıyor. Sulhunuzu yapın!”

810

Bunun üzerine Beren, Curufin'i, yılgın, bıraktı ama atını, zırhını ve parlayan

soluk soluk, bıçağını aldı, kinsiz sallanan
yanında, dövülmüş olan çelikten.
Bu bıçağın ucunun açtığı yarayı derinden
iyileştiremezdi otacılar bile; çünkü biçim vermişti
çok zaman önce bu bıçağa cüceler, çekiçleri 820
çanlar gibi inerken üzerine Nogrod'da, cınlayan,
hani o cüceler bir yandan da tılsımlarını fısıldayan.
Ahşap kadar yumuşakmış gibi kesiyordu demirleri
ve parçalıyordu zincirden zırhları yün misali.
Ama başkaları tutuyordu artık kabzasını,
ölümlü eller yere devirmişti ustasını.
Beren havaya kaldırarak Curufin'i uzaklara
doğru savurdu ve haykırdı yakan bir lisanla,
"Defol!" diye, "Defol! Seni dönecek, ahmak seni,
sürgünde söndür şehvet ateşini bari! 830
Kalk ayağa git ve artık köleleri misali
Morgoth'un veya lanet olası Orklar gibi
bırak davranmayı; ve artık bundan böyle
mağrur Fëanor'un oğlu, dön daha mağrur işlere!"
Beren, Lúthien'i alıp götürdü derken,
Huan diğerlerini sarmış beklerken.

"Elveda!" diye haykırdı sarı saçlı
Celegorm. "Uzaklara gidesin! Dağları
taşları aşıp da sana ulaşacak olan gazabına
Fëanor oğullarının uğramaktansa 840
yaban ellerde açlıktan ölesin.
Ne bir mücevher, ne bir kız, ne de
Silmaril fazla durmasın senin elinde!
Lanetliyoruz seni göklerin altında,
lanetliyoruz seni uykudan uyanıklığa!
Elveda!" Atından çevik bir hareketle çarçabuk
atlayıp yerdeki kardeşini kaldırdı; sonra porsuk

ağacından altın sırmayla bağlanmış yayını
gerdi ve fırlattı okunu cüce yapımı,
üstelik zalim bir çengel şeklindeki, 850
aymazca, el ele uzaklaşırlarken iki sevgili.
Ne döndüler, ne de baktılar gerisingeri.
Var gücüyle ürüdü Huan, var gücüyle sıçrayarak
hızlı oku yakaladı. Vakit bırakmadan davranacak,
bir ikincisi izledi ölümcül bir şarkıyla ilkini;
fakat Beren dönmüştü ve Lúthien'i,
aniden sıçrayarak göğsünü siper edip korudu.
Derinlemesine saplanan oku teniyle durdurdu.
Yere düştü Beren. Onlar sürdüler atlarını ve
kahkahalar içinde bıraktılar Beren'i yerde; 860
yine de hiddetten kızarmış Huan'ın arkalarında
olması nedeniyle korku ve dehşet içinde uzaklaştılar hızla.
Curufin o dağılmış ağzıyla o gün atmış da
olsa kahkaha, o kalles okun daha sonra
hikâyesi ve söylentisi Kuzey'e yayıldı,
İnsanlar, İleri Yürüyüş'te bunu hiç unutmadı
ve yaydığı nefret yaradı Morgoth'un iradesine.

Bu vakitten sonra gelmiş olan, dünya üzerine,
hiçbir tazı Celegorm ile Curufin'in, izlemedi
borusunu. Savaşlar, felaketler olsa da çevrelerini, 870
evleri barkları kıpkırmızı harabeler halinde
yerle bir olsa da, Huan bu vakitten sonra dibine
dizinin sahibinin bir daha hiç uzanmadı,
cesur ve çevik Lúthien'i takip etti, bırakmadı.
Şimdi çökmüş ağlıyor kız, Beren'in yanında,
yavaşlatmanın bir yolunu arıyor, yarada
tüm hızıyla biriken kanın akışını.
Oğlanın göğsündeki giysini sıyırdı attı,
omzundan keskin oku çekti çıkardı;

göz yaşlarıyla yıkayıp temizledi yarasını. 880
Derken Huan topladığı yapraklarla
ormanın derinliklerinden, yanında,
en şifalı bitkilerden birer tanesiyle çıkageldi
türlü türlü, kimi geniş, tüylü kimi.
Bütün otların gücünü de biliyordu Huan
orman yollarında ne zamandır dolanan.
Bir yandan Lüthien gölgeler arasında,
Elf ebelerinin savaşlar ve silahlarla
geçen yaşamlar için yıllarca söylemiş olduğu
şarkıları okuyup üflerken Beren üzerine, şifa dolu, 890
Huan getirdikleriyle hızla oğlanın ağrısını dindirdi.

Zalimce düştü üzerlerine Dağların gölgeleri.
Derken Kuzey tarafından kararmış iyice,
doğuverdi Tanrıların Orağı tüm haşmetiyle,
her bir yıldız buz gibi gecede parlak mı
parlak, soğuk ve beyaz bir ışıkla pırıldadı.
Lakin yerde bir parlaklık vardı bambaşka,
sıçrayıp duran kıvılcıklar aşağıda:
birbirine geçmiş dalların altında, çıtırdayan
odunlar ve kıvılcımlanan çalılardan 900
bir ateşin yanında yatıyor dalmış derinlere
uykusunda dolanıp duran Beren sere serpe.
Tedbirle üzerine eğilen zarif bir kız uyandırıyor
onu; susuzluğunu dindiriyor, başını okşuyor
ve mırıldanıyor hafifçe bir şarkı, döküldüklerinden
beri yazıya, gelmiş geçmiş en etkili rünlerden
ve otacıların irfanından güçlü çok daha.
Gecenin ağır nöbetleri uzaklaştı sonra yavaşça.
Puslu sabah tüm griliğiyle usulca sokuluyordu
ayak direyen gönülsüz güne doğru. 910

Derken Beren uyanıp açtı gözlerini, anlatmaya
başladı doğrulup oturarak ağlaya ağlaya:
“Bambaşka gökler altında, buralardan çok daha beteri,
hiç bilinmedik diyarlarda dolandım durdum gibi
tek başıma ölülerin yaşadıkları koyu
gölgeler içinde; ama bir ses hiç durmuyordu,
tıpkı çingiraklar gibi, tıpkı kemanlar gibi,
arplar gibi, kuşlar gibi, tıpkı bir müzik gibi
sözsüz akıp giden, çağırdı beni, gecenin içinden
çağırdı, büyüleyerek beni ışığa çekti aldı zulmetten! 920
Yarayı tımar etti, deva oldu acıya!
Artık birlikte yeniden erdik sabaha,
görünüşe göre yeni yollar önümüze serildi
bir kez daha – hayatta kalması için Beren’in, tehlikeli
bir yol var uzayıp giden önünde,
zorlu mu zorlu. Görüyorum senin ise,
bekleyeceğini ormanda, altında Doriath ağaçlarının.
Gittiğim yerlerde hani dağların vahşi, yolların
ise uzun olduğu o yerlerde, yankıları gelecek
elf şarkılarının hep peşimden süzülerek.” 930

“Yok yok, artık kara Morgoth’dan gayri
başka bir hasmımız kalmadı; sergüzeştlerini
artık sen Elfistan’ın dertleri, savaşları ve
kavgaları arasında arayacaksın. Artık ne
sana ölüm var ne de bana çünkü akıbeti
çok önceden söylenmiş olan cesur ve heybetli
Huan, devam edersek eğer yolumuza
bizimle gelecek. Tutup da Thingol’ün kucığına
o uğursuz ve alevli mücevheri, yani
koymayacaksın hiçbir zaman Fëanor’un ateşini, 940
hiçbir zaman! O zaman niye gidesin oralara?
Neden sırtımızı korkuya ve gama

dönmeyelim, ağaçların altında başımızda
bir dam olmadan gezinmeyelim, dünya
olmasın evimiz, dağları aşmayalım,
denizlere varmayalım, meltemi tatmayalım?”

Böyle konuştular uzun saatler boyunca burularak
içleri; ama ne kızın tüm elf hünerleri, ne kıvrak
kolları, ne yağmurlu göklerdeki
titrek yıldızlar misali parlak gözleri, 950
ne müşfik dudakları, ne büyülü sesi; ne alıkoyabilmişti
oğlanı amacından, değiştirebilmişti ne de fikrini.
Kızı orada güven içinde bırakmadan bir daha
kararı kesindi, gitmeyecekti Doriath’a;
bir savaş veya felaket olması haricinde kızla birlikte
Nargothrond’a ayak basmayacaktı kesinlikle;
üstelik bildiği o gizli diyarlardan çekip aşkıyla
çıkarttığı kızı, başını sokacak bir dam olmadıktan sonra,
yalınyak gezdirip hırpalanarak oradan oraya
yokluk çekmesine izin vermeyecekti dünya yıkılsa. 960
“Çünkü artık Morgoth’un gücü uyandı, gürler;
daha şimdiden titriyor dağlar tepeler vadiler,
av başladı, avları delişmen: Yolunu
yitirmiş bir genç kız, üstelik bir elf çocuğu.
Orklar, tayflar her ağacın altını yoklaya yoklaya
ilerliyor, her bir gölgeye, her bir kuytuya
salıyorlar dehşetlerini. Aradıkları sensin!
Düşündükçe umudum azalıyor gitgide o yüzden,
içim ürperiyor. Verdiğim söze lanet ediyorum;
bizi kavuşturan ve senin adımlarını, benim 970
hüzünlü hicret yazgım ile belirsizlikler içinde dolanma
macerama çeken kadere lanet ediyorum ayrıca.
Haydi şimdi acele edelim, gece çökmeden
en kestirme yolu seçelim, senin ülkenin hemen

sınırlarını aşarak heybetli kayın ve meşelerinin altına
varabilelim: Senin ÷lkene varabilelim, Doriath'a,
hani köt÷l÷klerin hiç yol bulamadığı o yere.
O güzel Doriath'a, ormanının eteklerinde
tetikte bekleyen yaprakları altından
köt÷l÷klerin aşamadığı hiçbir zaman.”

980

Bunun üzerine olmuş gibiydi ikna
kız oğlanın söylediklerine. Gittiler hızla
Doriath'a ve sınırını geçtiler. Burada
derin ve yosun tutmuş bir açıklığında
ormanın durdular dinlenmek için; sonradan
ipek tenli ulu kayınların altında rüzgârdan
korunarak uzanıp yattılar, ve şarkısını aşkın
hiç bitmeyecek olan söylediler, karalar denizlerin
dibine batsa da, ebediyen ayrılmış olsalar da
kavuşacaklarına dair burada, Batı Kıyılarında.

990

Bir sabah Lúthien yosunların üzerinde,
gün, narin bir çiçeğin güneşsiz bir saatte
açmayacağı kadar sertmiş gibi sanki
uykusunda yatarken daha, canı ciğeri
Beren kalkıp kızın saçlarını öptü, ağladı
ve yavaşça kızı orada bıraktı.

“Canım Huan,” dedi, “onu güzelce koru!
Yapraksız kırlarda hiçbir cennet çiçeği doğrusu,
dikenli çalılar arasında biten hiçbir gül naçar,
olamaz bu kadar narin, mis kokulu bu kadar.
Koru onu rüzgârdan, koru onu kardan buzdan
ve ellerden, tutup da kopartıp bir kenara atan;
onu kederden, koru amaçsızca dolaşmaktan da;
emrediyor gitmemi gururum ve yazgım zira.”

1000

Atına atlayarak sürüp gitti, dönüp bakmaya
arkasına cüret bile etmedi ama
bütün o gün boyunca kalbi bir taş gibi
aceleyle patikalardan Kuzey'e ilerledi.

*

Bir zamanlar Kral Fingolfin'in, atları
beyaz, mızrakları sivri olan ordularını
akan gümüş misali, mağrurca aşırıldığı üzerinden
yeşil çimlerin, vardı alabildiğine düz ve engin
bir ovaya. Bu ordunun dövülmüştü çelikten soylu
miğferleri; kalkanları bir zamanlar ay gibi parlıyordu.

Burada borazanlar öterdi hem uzun, hem de
gür sesle, meydan okumaları çıkardı göklere
Morgoth'un kuzeydeki kulesinin oralarda,
Morgoth beklerken zamanının dolmasını sabırla.

Gecenin bir köründe, kış mevsimi
ovaya bembeyaz ve buz misali
çöktüğünde, nehirler sükun etti ateşten
ta ki kızılıkları yansıyınca kadar yere göklerden.
Gördüler yangını ve buharı Hithlum surlarından
ve dumanı durmadan yükselen katman katman
ta ki akıllara ziyan bu hercümerç içinde
bütün yıldızları boğuncaya kadar. Böylece
geçti o engin ovayı bu sel ve çevirdi toza,
oradan oraya savrulan kuma, sapsarı pasa,
aç kumullara, bir sürü kemiğin, çıplak taşlar
arasında kırılmış yatıp durduğu naçar.

Dor-na-Faughlith, yani Susuz Ova dediler buraya
ondan sonra: lanetli bir viraneydi, baş ucunda
bir taşı bile olmayan, kuzgunların uğrak yeri,
birçok mert, birçok zarif kişinin kabriydi.

Buradan alçalan kayalık yamaçlar kuzeye,
Güzel Avratotu'ndan ve koca ıgneleri sivri, hem de
sanki kara tüylü, hayaletlerin nefesleriyle sallanır gibi
duran samur kürk kaplı ölüm gemilerinin direkleri
misali hüzünlü ve kasvetli çam ağaçlarından,
ta ötelere bakıyordu doğrudan.

1040

Nazar etti buradan Beren asık bir yüzle,
kumullara, yer değiştirip duran kuraklığa ve
gördü kasvetli kuleleri ta uzaklarda
gümbürtülü Thangorodrim'in alçaldığı alanda.

O mağrur Gnom küheylanı, yanındaki at, acıkuğundan
durdu burada başını eğip; ormandan
korktu; artık bu lanetli berbat ovaya
hiçbir atın ayak basmak istemediği bir daha.
“Kötü sahibin güzel küheylanı,” diye ayıttı,
“burada vedalaşalım seninle! Başını

1050

kaldır, gelmiş olduğumuz Sirion vadisine
git buradan, bir zamanlar Thû'nun yaşadığı yere,
o solgun adacığa uğramadan geç, var tatlı sulara,
ayaklarının altında hissedeceğin yumuşacık otlara.
Eğer Curufin'i bulamazsan kederlenme
artık sakın! Dolaş ceylanlarla geyiklerle
serbestçe, işi de bırak, savaşı da
arkanda ve kendini yeniden Valinor'da
hayal et, o avlakları, kudretli ırkının hani
gelmiş olduğu Tavros'un dağlarıyla çevrili.”

1060

Orada oturmaya devam etti Beren ve başladı şarkı
söylemeye, hüzünlü şarkısı dört bir yanda çınladı.
Orklar ya da etrafta dolanan kurtlar duyabilirdi
ya da kötü yaratıklardan herhangi biri,
Taur-na-Fuin'e nazır, iyice sokulmuş olan bu gölgede
ama umurunda değildi artık geceyi de

gündüzü de terk etmiş, acılı, bedbin,
öfkeli ve akli başından gitmiş Beren'in.

“Elveda artık buralara, ey ağaçların yaprakları sizlere,
elveda sabah serinliğinde yaptığınız o güzel ezgilere. 1070
Elveda yapraklar, tomurcuklar ve otlar
mevsimlerle gelip geçen ve siz taşlar
üzerinden mırıldanarak akan sular ve
siz bataklıklar tek başına duran! Hepinize
elveda artık dağlar, vadiler ve engin ovalar!
Elveda artık yağmur, ayaz ve rüzgâr,
sis ve bulut, göklerin mis havası elveda;
yıldızlar ve insanı kör eden güzellik, sana da
elveda ey ay, bakmaya devam edecek olan
Beren ölse bile şu engin dünyaya semalardan – 1080
Beren ölmese dahi, yine de derinde, çok derinde,
ağlayıp inleyenlerin dehşetli yankılarının bile
işitilmediği nihayetsiz bir karanlık
ve duman içine uzanmış boğuluyor olacak.

Elveda tatlı toprak ve kuzey gökleri,
ilelebet kutsanmış olan, mademki
burada yattı, burada koştu, altında
ayın ve güneşin kıvrak bacaklarıyla
Lúthien Tinúviel, ölümlü hiçbir dilin kâfi
olmadığı anlatmaya, o güzeller güzeli. 1090
Dünyanın altı üstüne de gelse,
silinse de kainattan, gitse de
yok olup cehennemlerin dibine, yine de
bir güzellik vardı teşekkülünde –
şafak, alacakaranlık, dünya, denizde – değil mi ki
Lúthien bir zamanlar üzerlerindeydi!”

Elindeki biçegi havalara kaldırdı, Morgorth'un gücüne

kafa tutarak bir başına ayaklarını yere
sağlamca bastı. Ve korkusuzca lanetledi onu, sarayıyla,
kulesiyle, gölge salan eliyle, ezip geçen ayağıyla, 1100
baştan sona, ta tepesinden tacının, ucuna
kadar ayak parmaklarının Morgoth'u, her yanıyla;
sonra vazgeçerek umuttan, korkuyu arkasında bırakıp
döndü yamaç aşağıya saldırmak için hazırlanıp.

“Ah Beren, Beren!” diye bir ses geldi,
“neredeyse geç kalacak, bulamayacaktım seni!
Aman mağrur olanım, korkusuz ellim ve
yüreğim daha veda zamanı gelmedi, ne de
ayırılıyorz şimdi! Olanlar Elf soyundan 1110
böyle çabuk vazgeçmezler kucakladıkları aşktan.
Benim aşkım da en az seninki kadar bil ki,
ölümün kapılarını zorlamak ve kulelerini
yıkma açısından, bir gözdağıyla, hâlâ var olan
zayıf ve çelimsiz de olsa, teslim olmayan,
başarısızlığı kabul etmeyen, dünyanın dibine
atılsa da yok edilemeyecek, sahip büyük bir güce.
Ah saf sevgilim! Böyle bir takipten kaçabileceğini
zannediyordun demek ki; bu cılız kuvvete, bendeki,
güvenmeyerek, aşıkını, düşünüyordun demek ki
aşktan korumanın doğru olduğunu: O aşıkını ki 1120
yardım edemeden sana, elleri kolları bağlı, kırılmış
kanatları, iyi niyetle de olsa tutsak edilmiş
olmaktansa mezara ve işkencelere razı olan
ve aşkı, sırf senin için var edilmiş bulunan!”

Böyle geldi Lúthien ona geri işte:
İnsanların idraklerinin çok ötesinde
kavuştular birbirlerine: Kıyısında
dehşetin durdular, çöl ile orman arasında.

Beren bakışlarını indirdi kıza; sevgiyle öpücüklere

boğduğu yüzünü kaldırmış ona bakıyordu kız şimdi de. 1130
“Şimdi üç kere lanetliyorum verdiğim o sözü,”
dedi, “seni gölgelere sürüp getiren o sözü!
İyi ama Huan nerede, her şeyden çok kendisine
güvendiğim tazi, sen yolunu şaşırp cehenneme
gelmeyesin diye, bağlayıp bıraktığım koruması
için senin yanına sevgimle, o tazi?”

“Bilmiyorum! Lâkin iyi yürekli Huan’ın senden
daha akıllı, daha yumuşak yürekli olduğu kesin
benim zalim beyim: kulak asıyor yalvarmalara!
Yine de uzun uzun yalvardım ona orada 1140
beni buraya, senin izini bulduğumuz bu yere
getirinceye kadar – ne güzel bir binek oldu hem de
Huan bir bilsen, tam kararındaydı üstelik hızı da:
Gülmekten katılırdın giderken görseydin bizi ormanda,
tıpkı çamur içinde bataklıkları aşan bir alev gibi,
viraneleri ve ormanları geçen Orklar misali
kurttan yaratıklara binmiş giden tüm hızıyla!
Ama derken senin şarkını ayan beyan duyduğumda
–(evet, umursamadan her sözünde Lúthien
diye haykıran, durmuş kendisini dinleyen 1150
kötülüklere pabuç bırakmayan)– indirdi beni
yere ve hızla ayrıldı; ama bilemiyorum aklından geçen neydi.”

Çok geçmeden anladılar çünkü gelmişti
Huan, bırakıp da gitmiş olduğunu, o geri
dönmeden bir kötülük ele geçirmişse
diye hızlı hızlı soluyordu korku içinde
körük misali; gözleri alevliydi. İmdi bıraktı
tam ayaklarının dibine iki kara gölge, katı,
tüyler ürperten iki suret, ele geçirip aldığı
o adadan Sirion’daki: Devasa bir kurtkoykası 1160

*"İşte tam o anda hızlı mı hızlı
süzülmüştü Kartalların Kralı Thorondor. Alçalmıştı..."*

– bu vahşi postun tüyleri hem uzundu
hem de keçe gibi, karanlık bir büyü bu
korkunç kürke ve deriye iyice sinmişti,
bu, Draugluin’in kurttan yaratık giysisiydi;
diğeri ise yarasa gibi bir kılıktı muazzam kanatlarıyla
parmak parmak, her bir eklemine sonunda da
vardı bir kanca, demirden çivi benzeri
– Güzel Avratotu’ndan Thû’nun habercileri
yerden kalkıp da uçarken tiz bir çığlıkla
havadan, işte buna benzer kanatlar, kara
bulutlar misali açılmıştı.

1170

“Ne getirdin öyle
hayırlı Huan? Nedir aklından geçen gizli düşünce?
Thû’nun hakkından geldiğinde, üstün başarının ve
kahramanlığının alametlerini, bu viraneliğe
getirmenin anlamı ne?” Böyle ayıttı
Beren ve bir kez daha kelimeler uyandı
Huan’da: Sesi tıpkı Valmar’ın hisarlarındaki
derin tınılı çanların yankılanması gibiydi .

“Bir mücevherin olacaksın hırsız, ister
Morgoth’tan, ister Thingol’dan çal, ister
zorla, ister rızayla olsun; burada aşk ile
ant arasında yapman lazım bir seçim önce,
Lúthien ya tek başına ölecek, ya da
seninle baş kaldıracak senin yanında
ölüme; saklanmış seni bekleyen yazgıya
birlikte gidecek seninle yan yana.

1180

İmkânsız bir macera olurdu, akıllıca gibi
görünse bile, eğer sen Beren, böyle fani
kıyafetlerle, faniliğe boyanmış, kulak asmadan
nasihatlere akılsızca ölümü çağırıp durursan.

1190

“Beri bakın! Felagund’un taktiği pek güzeldi ama

eğer Huan'ın öğüdünü dinlemeğe yüreğiniz varsa
ve donlarınızı değiştirip de en melununa hızla
girebilerseniz donların, sefil ve rezil olanlarına
yani Büyücü Adası'nın kurttan yaratığının ve
hayalet gibi cehennem kanatları pençe
misali canavar yarasanın, haşarat dolu derilerine
girebilerseniz, çok daha iyisini başarabilirsiniz hem de.

“Heyhat! Böyle karanlık bir darboğaza getirdim şimdi
sizi; canımdan çok sevdiğim, uğruna dövüştüğüm sizi. 1200
Daha ileriye buradan gelemem sizinle –
koca bir tazının büyük bir ittifak içinde
kurttan bir yaratığın yanında nerede görülmüş ki
gittiği Angband'ın o sırtan cümle kapısına, heybetli?
Yine de gönlüm diyor ki bana, neyle
o kapıda karşılaşacağınızı görmek kaderimde
yazılı, her ne kadar ayaklarım bir daha
beni oraya taşımayacak olsalar da.
Umutlar soldu, gözlerim karardı, ileride
neler olduğunu göremiyorum; ama yine de 1210
belki yolunuz tüm umutların ötesinde gelir
dolaşır Doriath'a varır ve belli mi olur, bir
ihtimal üçümüzün yolu tekrar kesişir ve
her şey bitmeden önce buluşuruz yine de.”

Dinlediler durup Huan'ın o tok sesli,
o berrak sesli muazzam hitabetini
hayranlıkla; sonra aniden gözden yok oldu
tam da gece çökerken üstlerine doğru.

Tüyle ürperten tavsiyesine uydular
ve kendi zarif donları bir yana bıraktılar; 1220
kurttan yaratık postu ile yarasamsı
kanatlar onları bekliyordu, ürpertse de insanı.

Kötülüklerle dolu bu menfur libas, gönüllerini
korkunç bir deliliğe sürüklemesin diye hünerli
elf büyüyle çalıştı Lúthien; ve müracaatla
burada elf sanatlarına, güçlü bir koruma
ve bağlama gücü oluşturdu, mırıldanırken şarkısını
vuruncaya kadar vakit ta gece yarısını.

Bürünür bürünmez Beren kurt postuna
salyaları akarak ağzının kenarlarından, dışarıda 1230
dili bir karış, aç açına süründü yerlerde;
ama belirdi içinde bir sızı, gözlerinde
bir özlem, yarasa benzeri bir suretin dizleri
üzerinde doğrulup, dehşetle seyretti,
sürükleyişini kırışmış, gıcırtılı kanatlarını.
Sonra uluyarak, koca ay altında fırladı
dört ayağı üzerinde, sıçradı hızla taştan taş,
dağdan ovaya – ama yalnız değildi: Kara
bir suret yamaçtan aşağıya kayarcasına ilerleyerek
geliyor, tepesinde çırpınıyordu halkalar çizerek. 1240

Küller, tozlar ve susamış kumlar müceffef ve
kuru ayın altında, üstelik çıplak ve de
kasvetli, tepesinde dolanan buz gibi havayla eleniyor,
ah ediyor; üstleri yamru yumru kayalar ve kumlar
her şeyi yutan, un ufak olmuş kemiklerden
mürekkep bu toprakların şimdi, üzerinden,
postu toz içinde, bir karış sarkık dili,
cehennemlerden kaçma bir suret süzülüyor idi.

Marazlı gün geri gelip sokulduğunda, uzanmaya
devam ediyordu alabildiğine önlerinde daha 1250
kavurucu fersahlar; akıp gidiyordu boğucu mesafeler
ileride, insanı ürperten gece yayılırken höyükler
ve kumlar üzerinden, belirsiz gölgeler ve

tıslayarak çoğalan hayaletimsi sesler ile.

İkinci bir sabah da, leş kokular ve bulutlar
içinden cebelleşiyordu çıkmaya; bir
kurt sureti körü körüne ve bitap iyice,
tökezlenerek gelip Kuzey'in eteklerine
vardığında. Buruşuk bir şey yatıyordu sırtında
katlanmış, ışığından günün rahatsız olan çokça.

1260

O karanlık Dağ'daki meskene, hani
merhametsiz kapıları ve korkunç tünelleri
olan o mekâna doğru uzanan bu mahzun
yolun her iki yanında da kayalar, uzun
sert dişler ve kavramaya hazır, derisi
çekilmiş pençeler misali yükseliyordu ileri.

Sokuldular sürünerek çatık kaşlı bir gölgeye,
kara kara sinmeye başlayan üzerlerine.
Rüyalarında görerek Doriath'ın, o neşeli kahkahalarını,
müziğini, tertemiz havasını, kuşların şarkı
söyleyişini titreşen yapraklar arasında, yol kenarında
ürpertiler içinde durdular umutsuzlukla.

1270

Uyandıklarında titreten bir ses hissettiler yeri;
yeraltından çok uzaklardan gelen, nabız gibi
atan bir yankı sarsıyordu toprağı: Demir ocağının
Morgoth'un, engin söylentisi. Ve demir ayakların
toprağı dövdüğünü duydular o hattan ilerlemekte
olan, kanları donarak bulundukları yerde:
Orklar, başlarında Balrog kumandanlarıyla
gidiyordu talan etmeye, dövüşmeye, yakıp yıkmaya.
Bulutların ve gölgelerin altından adım atıldılar
ileri, huzursuz olarak, daha fazla orada kalmadılar;
karanlık işlere odaklanmış karanlık şeyler gibi
uzun yamaçlardan aceleyle koştular ileri.
Leşçi kuşların oturmuş çığlık attıkları hunharca,

1280

yerden yukarı doğru, uçurumlar durmamacasına
yükseliyordu; dibinde yılan benzer suretlerin
kıvrım kıvrım yumurtadan çıktıkları derin
yarıklar esner gibi a mı lardı ağızlarını; sonunda
Üzerlerine bir kıyamet gibi   km    o devasa 1290
kasvetin içinden, hani o Thangorodrim'in kara
eteklerine yük gibi binmi  olan, dağın ta
köklerindeki g mb rt ler misali dolanan, çıkıp
o son ovaya vardılar: Vardılar geçip
o devasa kulelerle çevrilmiş, üst üste binen
sarp kayalıkları kalelerle tahkim edilmiş olan
bir  ato misali yükselen Bauglir'in nihayetsiz sarayının
tepesi görülemeyen son surları önünde uzayıp giden
bedhah ve beyhude o son ovaya ve korkunç bir şekilde
bekle ip duran cümle kapılarının, devasa gölgesine. 1300

*

Mazide bir zamanlar o engin gölge
altında durmuştu Fingolfin de:
taşıyordu billurdan bir yıldıztın parladı ı
solgunca, üzerinde, gök mavisi kalkanını.
Galebe çalan gazap ve nefret hisleriyle
 ılgına dönmüş, gelip tüm hiddetiyle
o kapılara dayanmı tı Gnom kralı; orada
nihayetsiz ta  hisarlar, yeşil kayı la
ba lanmı  gümüş boruların yutarken tınlarını,
tiz ve berrak, tek başına sabitlemi ti ayaklarını. 1310
Buradan meydan okudu Fingolfin, haykırdı
yılmadan, umutsuz da olsa: "O dehşetli kapılarını
tunçtan yapılma, haydi a  karanlıklar kralı! Haydi
 ık ininden dışarı göklerin ve yerlerin tiksindi i!
Haydi  ık dışarı, seni  dlele hükümdar, seni
canavar,  ık da kılıcınla d v  , kullan ellerini

seni köle ordularını kullanmaya alışmış olan,
seni zorba, seni güçlü surlarla kendini kuşatmış olan,
seni Tanrıların ve elf soyunun düşmanı!
Burada bekliyorum seni. Haydi! Göster suratını!”

1320

Derken Morgoth çıkagelmişti. O büyük
savaşlarda son kez, yeraltındaki büyük
tahtundan yukarıya gelmeye cüret etmişti,
adımlarının rivayeti tıpkı gümbürtüleri gibi
yeraltından gelen bir depremin, yayılmıştı.
Kara zırhlar bürünmüş, demir tacını
takmış, çıkıp yürümüştü tüm heybetiyle;
ne bir arma ne bir süs bulunan üzerinde
koca kara kalkanında fırtına bulutu gibi
bir gölge vardı; pırlntular içindeki
kralın üzerine eğilmişti, bir gürz gibi
havaya kaldırarak yeraltı çekici
Grond'u fırlatmıştı. Çekiç, yere çarpan,
yıldırım misali taklalar atmıştı, kalan
altında kayaları ufalamıştı; tütmeğe başlamıştı
duman, bir çukur açılmıştı derin, ateşler fırlamıştı.

1330

Fışkıran bir ışın gibi altından bir bulutun tıpkı,
Fingolfin bembeyaz bir bıçak alevi misali sıçramıştı
o esnada yana, bir buz parçası gibi mavi
bir renkle ve buz gibi parlayan, çekerek Ringil'i.
Kılıcı Ringil elf hüneriyle dövülmüşü, bir ürpertiyle
ölümcül mü ölümcül, teni parçalasın diye.
Teninde düşmanın yedi koca yara açmıştı,
yedi muazzam ıstırap yüklü haykırışın sedası,
düşmanından yükselen, dağlarda yankılanmıştı,
yerler sarsılmıştı, Angband'ın titrek orduları çalkalanmıştı.

1340

Gerçi Orklar gülerek anlattılar daha sonra

birbirlerine yaşanan bu düelloyu, kapısında
 cehennemin; oysa ki elf türküsü, acıklı,
 burasıyla ilgili bundan daha önce yakılmıştı 1350
 – kudretli kral yüksek höyüklerle yatırıldığı
 zaman boylu boyunca, hani göklerin Kartalı
 Thorondor üzücü haberi getirdiğinde
 ve yas içindeki Elfistanlılara söylediğinde.
 Fingolfin çökmüştü tam üç kere
 muazzam darbelerle dizleri üzerine,
 üç kere doğrulmuştu çıkmak çıkmak yıldızlı,
 mağrur, vuruşlarla yamulmuş kalkanını
 ve paramparça olmuş miğferini havalara
 kaldırmak için; ne karanlıkların ne de kara 1360
 kudretin mahvedebildiği bir türlü, ta ki
 çukurlar açılıp, her yer yanana kadar. Tükenmişti.
 Ayağı tökezlemişti. Bir enkaz gibi yıkılmıştı
 yere ve boynuna bir ayak, azametiyle tıpkı
 kök salmış tepeler misali yerleşmişti ve ezmişti
 tüm gücüyle – daha teslim olmamıştı; son bir iki
 gayret ile bir hamlede daha bulunmuştu: Solgun
 Ringil o muazzam ayağı tam da topuğundan
 biçmişti; kapkara kanlar, pınardan boşalan
 taşkınlar gibi gürül gürül akmıştı yaradan. 1370
 Aksak kaldı bu darbeden sonradır ki
 büyük Morgoth; ama ezdi kralı ve elinden gelseydi
 parçalara ayırıp yesinler diye aç kurtlarına atardı.
 Ama bakın hele! Manwë'nin yükseklere kurmasını
 emrettiği yuvasından, Morgoth'un gözetlemesi
 için rahatça, tepeden gökler altındaki
 uçsuz bucaksız, işte tam o anda hızlı mı hızlı
 süzölmüştü Kartalların Kralı Thorondor. Alçalmıştı.
 Derken onlar istedikleri kadar avaz
 avaz bağırırlar, altın gagasıyla şahbaz, 1380

vurmuştu Bauglir'in yüzüne, sonra kanatlarıyla
otuz kulaç uzunluğundaki, o aziz cesedi, daha
doğrusu Elf kralı taşıyarak yükselmişti.
Ve dağların ta uzaklarda, güneydeki
o ovanın etrafında koca bir halka
oluşturduğu yerdeki o şehirde, hani daha
sonra Gondolin'in hüküm sürdüğü, savaşa
her daim hazır o şehirde, iyice yükseklerde karlarla
kaplı başı, bir yere taşlardan bir höyük kurmuştu
ve bırakmıştı bu aziz ölüyü dağların başına, kutlu.
Bir daha ne bir Ork ne bir iblis tepesinde
Fingolfin'in yüksek ve kutsal mezarının heybetle
durduğu bu geçide tırmanmaya cüret edemedi
Gondolin yazgısını yaşayana kadar, ta ki.

1390

Böylelikle kazanmıştı kara çehresini
bozan derin yara izini Bauglir ve elde etmişti
böylelikle aksayan adımlarını; ama geçtikçe
zaman, gizli tahtında, derinden derine
yönetmişti karanlık ülkesini; bir yandan
arşınlarken taştan sarayını, buradan ayrılmadan,
o derin amacını hani bütün dünyayı esir etmek
olan, yavaş yavaş inşa etmişti gitgide kinlenerek.
Ordulara hükmeden, efendisi tüm dertlerin,
kölelerine ve de düşmanlarına sektirmeksizin,
hiç aman vermiyordu; üç misli arttırmıştı
üzerlerindeki gözünü, her yana yollamıştı
casuslarını bir yandan savaşp, Batı'dan Doğu'ya,
bir yandan ölen; gitmeye cüret ediyordu en uzaklara,
işlerini gizli saklı görüyordu; orduları vardı;
hangi gelin kız güzelmiş, hangi hükümdarı
ülkenin mağrur, her şeyi çok iyi biliyordu,
kötülük aşılamaı da keza, her gönle doğrusu.

1400

1410

Bir tek Doriath'a, Melian tarafından
dokunmuş bir peçe ardındaki, saldıran
da olmuyordu, girip çıkan da; ancak buradan
söylentiler çalınıyordu kulağına sadece zaman zaman.
Uzak olsun yakın olsun, öteki
faaliyetlerin düşmanları arasındaki,
Fëanor'un yedi oğlu ile Nargothrond'un
savaş tehditlerinin ve Hithlum'un
gölgesindeki Fingon'un dere tepe
ordular topladığının söylentileri de
ayyuka varmıştı, havadisler açıktı, gün be
gün geliyordu. Bir kez daha tüm gücü kuvvetine
rağmen korkmaya başlamıştı; Beren'in şöhreti
kulaklarına gelen, sinirlendirdi onu, bir de ormandaki
ağaçların arasından Huan'ın uluması
duyuluyordu üstelik.

1420

Derken ulaştı
Lúthien'in ormanlarda yaptığı vahşi
yolculuğun pek de garip olan haberi;
uzun uzun düşünüp taşındı gayesini
Thingol'un; o zarif, o narin kız hayallerini
süsledi. Uğursuz kumandanlarından elinde kılıcıyla
Boldog'u yangın gibi yolladı üzerine amansızca
Doriath'ın; ama çatışmada Boldog gafil avlandı;
dönüp de havadis getiren kimse olmadı
Boldog'un askerleri arasından, doğrusu
sürtmüştü Thingol, Morgoth'un burnunu.
Bunun üzerine kalbi kuşku ve gazap ile tutuştu:
Yeni havadisler geldi kulağına dehşet dolu,
nasıl Thû'nun alaşağı edildiği, o güçlü adasının
yıkılıp yağmalandığı, nasıl düşmanlarının
şimdi kurnazlık üstüne kurnazlıklar yaptığı ile ilgili;

1430

1440

casuslardan korkmaya başladı ve ona şüpheli
görününceye kadar bütün Orklardan, sonunda.
Bir türlü kesilmiyordu orman yollarında
şanlı Huan'ın ulumaları, Valinor'da Tanrıların
salıvermiş oldukları savaş tazisinin.

Bunun üzerine Morgoth, Huan'ın yıllardır dilden dile
dolaşan yazgısını düşündü ve çalıştı karanlıklar içinde. 1450
Sürüleri vardı kurt biçimine ve tenine
bürünmüş, gözü dönmüş, doymak bilmez hem de
ama aralarından en berbatlarını alıkoydu
iblis ruhlularının; bunları tuttuğu
mağaralarda ve dağlarda, vahşi sesleriyle
bitmeyen hırıltıları yankılandı biteviye.
Bunların arasından bir encik seçip besledi
kendi elleriyle, yedirerek, en zariflerinin etlerini
Elf ve İnsanlar arasındaki; ta ki bu encik büyüüp de
sığmayacak hale gelinceye kadar inine. 1460
Sonunda korkunç bakışlarıyla bizzat Morgoth'un
yanında yatmaya başladı koltuğunun
ve ne Balrog ne Ork ne de bir hayvanın ona
dokunmasına izin verir oldu. O tahtın altında
korkunç mu korkunç parçaladığı etler ve
kemirdiği kemiklerle ne ziyafetler çekti kendine.
Burada üzerine derin bir büyü,
cehennemlerin ıstırapı ve gücü çökmüştü;
ateş kızılı gözleri ve alev alev dişleriyle,
mezarlardan yükselen buharlar misali nefesiyle, 1470
ormanlarda ve mağaralarda yaşayan
tüm hayvanlardan, tüm hayvanlardan
dünya ve cehennem üzerinde zaman içinde
yetişmiş veya yetişebilecek, kendi cinsini ve
türünü, korkunç Draugluin soyunu da

aşarak daha irileşmiş, kötüleşmişti daha.

Elflerin şarkılarında ona Kızıl Ağız yani
Carcharoth derler. Henüz çıkmamıştır vâsi
Angband kapılarından dışarıya yaygarayla
dehşet saçarak. Gözünü kırpmadan bekler burada; 1480
burada, o kapılarda tehditkâr bir edayla yükselen
kızıl gözleri zulmet içinde alevlenir kendinden,
belirir dişleri tüm çıplaklığıyla koca çenesinde;
kimse ne yürüyerek ne emekleyerek ne de
süzülerek girebilir, ne de girmek için gözü kara,
gücünü deneyebilir Morgoth'un engin zindanlarına.

O da ne! dikkatli gözleri uzakta
korkunç ovaya doğru emekleyen sonra
durup etrafı gözleyen sonra tekrar
sezdirmeden yaklaşan sinsî bir suret yakalıyor: 1490
Bitap, ağzı bir karış açılmış, yol yorgunu
kurda benzeyen bir suret ile dosdoğru
tepesinde geniş halkalar çizen yarasa
kılıklı bir gölge kanatlarını çırpıyordu yavaşça.
Böyle suretlerin dolanması sıradandır buralarda,
vatanları ve yurtları olduğu düşünülecek olursa
buranın; yine de bir huzursuzluk kaplamıştı içini,
uğursuz düşünceler musallat olmuştu şimdi.

“Ne ağır yılgılar hazırlamış, kim bilir ne korkunç kara
muhafızlar yerleştirmiştir Morgoth ve tüm yaklaşanlara 1500
karşı kapılarını nasıl da kapatmıştır sımsıkı?
Sonunda aşarak yılmadan uzun yolları
ölümün tam ağzına kadar geldik maceramız ile
aramızda açılmış duran! Zaten bir umudumuz bile
olmamıştı! Bütün dönüş yolları ise kapalı geriye!”

Konuşmuştu Beren ilerlediği yolda böyle
durup, kurttan yaratık gözleriyle ileride
uzanmış duran dehşeti gördüğünde.
Sonra ilerledi umutsuzca yeniden,
geçti, o kara oyukların yanından, âdeta esneyen, 1510

hani Kral Fingolfin'in cehennem kapılarında
çöktüğü o yerde oluşan, savaşırken bir başına.

Bu kapılar önünde durdular tek başlarına
bir yandan Carcharoth kuşkulu bir edayla
yiyecekmiş gibi bakarken onlara; konuştu
sonra hırlayarak, sesi kemerleri tuttu:
“Selam olsun sana Draugluin! Efendisi
soyumun! Yolun bu taraflara düşmeyeli
nice oldu. Lakin seni şimdi böyle görmek gayet
tuhaf geldi doğrusu: Üzerinde elim bir mugayeret 1520
var beyim; o kadar amansız, o kadar
gözü pek olan, her yanı ateş gibi, bir zamanlar,
acımadan saran sen, şimdi yorgun
argın bir halde iki büklüm olmuşsun!
Gırtlığını ölüm kadar keskin dişleriyle
parçaladığı halde Huan, nefes alıp vermekte
zorluk çekmiyor musun? Hâlâ hayatta buralara
kadar gelebilmeyi neye borçlusun böyle anlatsana
– tabii eğer gerçekten Draugluin isen? Gel beriye!
Daha yakından bakayım sana, göreyim iyice!” 1530

“Seni sonradan görme aç encik, kim oluyorsun,
yardım etmen gerekirken yolumu engelliyorsun?
Taze havadisler getirmişim Morgoth'a
Thû'dan, dehşet saçmış olan ormanlara.
Yıkıl karşımdan! Girmem lazım içeri;

ya da tez gidip haber ver aşağıya, geldiğimi!”

Derken Carcharoth bu kapıların ağzında yavaşça
dikeldi, gözleri habis bir mizaçla

parıldadı zalimce, hırladı endişeli endişeli:

“Draugluin, madem benim diyorsun, gir şimdi içeri! 1540

Lakin nedir bu böyle yanında sürünen,
sanki altına girip de saklanmak isteyen?

Buraya hadsiz hesapsız girip çıkan durmadan
bütün kanatlı yaratıkları bilirim. Bundan

ise haberim yok. Dur sen vampir, geri dur bakalım!

Ne sülalenden haz ederim ne de seni sevdim.

Söyle bakalım ne gibi gizli haberler getirdin ki
krala seni kanatlı haşarat müsveddesi seni!

İçeri girip girmemenin önemsiz bir dava

olduğu kesin, ya da ne bileyim mesela 1550

canımın çektiğinde seni duvara bir sinek misali

yapıştırmanın veya kanatlarını koparıp atmanın yani.”

Ağır ağır ama gürültüyle yakına geldi tüm heybetiyle.

Bir şimşek çaktı aniden Beren’in gözünde;

tüyleri diken diken oldu ensesindeki.

Valinor’da, bir baharda namütenahi,

yağmurlar altındaki çimenler arasında biten,

gümüş misali parıldayan ölümsüz çiçeklerin

kokularını, gönüllere hoşluk veren o zarif rayihayı

hiçbir şey bastıramazdı. Böyle bir hava yayılırdı 1560

her yere Tinúviel’in adım atıp da geçtiği.

O kötü iblisin keskin burnundan, gözleri

bağlamak için hangi büyü yapılmış olursa

olsun, aniden duyulacak olan, yaklaşırsa

eğer, o tatlı koku gizlenemezdi. Bunu iyice

bilen Beren, cehennemin kıyısında dövüşmeye

ve ölmeye hazırlandı. O korkunç iki suret durdu
tam bu kapıların ağzında, her ikisi de doluydu
amansız bir nefretle, birbirlerini tehdit edercesine
bakıştılar: Düzmece Draugluin ve Carcharoth bir de. 1570
Ama o da ne! Bir manzara zuhur etti
bakmalara doyulamayacak: Eski mi eski
bir güç, geçmişte kalan, Batı'nın ötesindeki o ırktan
ulaşıp da bugünlere varan ve Tinüviel'de bulunan,
aniden alevlendi. Atıverdi kara vampiri
üzerinden kenara ve bir tarlakuşu gibi,
tıpkı geceden sehere yol açan, sıçradı;
bir yandan da sesi bir gümüş berraklığı
ile yürekleri yakan, tüm keskinliğiyle
çınladı, tıpkı sabahın soğuk geçitlerinde 1580
insanın nefesini kesen ince sesli, görünmeyen
o borazanlar misali. Adımını ileri atarken
ak ellerle dokunmuş pelerini tıpkı bir duman
gibi, tıpkı tamamen büyüleyen, tamamen çıldırtan,
tamamen saran akşamlar gibi, kaldırdığı ellerinden
sıyrıldı ve o korkunç gözlerin önünden
geçti bir gölge misali, tepesinde yıldızların ferî
düğüm olmuş pırıldayan rüyaların pusuydu sanki.

“Uyu Ey mutsuz, Ey cefa çekmiş köle!
Ey elemle yoğrulmuş olan bırak her şeyi de 1590
düş kurtul bu ıstıraptan, nefretten, acıdan,
şehvetten, açlıktan, zincirden ve tasmadan
kurtul, o nisanın, o karanlık ve derin kuyunun,
düş içine o uykunun ışıksız çukurunun!
Bir kısacık saat de olsa kurtul şu ağdan,
hayatının o korkunç tutsaklığından!”

Göz kapakları düştü Carcharoth'un, bacakları gevşedi;

koşarken, kementle göçertilip yeri
öpen öküzler misali kapaklanıp kaldı.
Ölüm gibi, kıpırtısız, uzanıp yattı
tek bir ses çıkarmadan sanki ulu bir meşe
ağacını bir yıldırım sermiş gibi yere.

1600

*

Ebedi ölümün saklandığı labirentten
bir piramitte, tünellerle dolu kabirden
daha korkunç olan bir zulmete,
engin ve yankılar içindeki bir zulmete
dalıp indiler dolambaçlı korkunç koridorlara,
karanlıkların sakladığı bir tehlikeye kapkara;
indiler kayalardan peydahlanan, kaynaşır gibi
kıpır kıpır haşaratın tükettiği, eziyet ettiği,
yorduşu ve ufaladığı uçsuz bucaksız, müfaza
köklerine dağın; derinlere indiler bir başlarına.

1610

Loş bir kemerin gerisinde sanki gölgeden yapılı,
yolun artık gördüler daralıp alçalmadığını;
gümbürtülü demir ocaklarının dedikodusu
yükseldi, yakan bir rüzgâr kötû kokulu
gürleyerek buharlar getirdi ağzı açık deliklerden.
Devasa suretler, fani hallerine nazire yapan
şekiller halinde kayalardan hudutsuzca
yontulmuş troller misali öylece duruyordu ayakta;
canavarca, medfun, tehdit edercesine,
her köşeden yükseliyorlardı sessizce,
şimşek gibi çakıp geçen düzensiz bakışlarıyla.
Çekiçler iniyordu, diller haykırıyordu burada
dövülen kayaların sesiyle birlikte; inliyordu
aşağılarda çok uzaklardan cılız bir ses: Yükseliyordu
ve susuyordu demirden zincirlerin şakırtıları

1620

arasında, işkence gören tutsakların sedaları.

Kahkaha sesleri çınladı gürültüyle, kendinden
nefret etse de nedametten eser olmayan 1630
içinde; ruhları parçalayan dehşetin kılıçları
misali şarkı sesleri duyuldu kaba ve azılı.
Tunç zeminden yansıyarak ve insan idrakini aşan
bir zulmete doğru yükselen kemerlerden,
şimşek parıltılarının delik deşik ettiği
titrek dumanlar ve buharlarla sarmalanmış iri
tonozlu kubbeye doğru yükselerek, açık kapılardan
sızan alev ışığının parıltısı kıpkızıldı o an.
Morgoth'un o korkunç şölenlerini yaptığı,
hayvanların kanlarını, İnsanların yaşamlarını 1640
içtiği divanhanesine paldır küldür vardılar:
gözlerini yakıt alevler ve dumanlar.
Yüklenibilsin diye yerkürenin üzerine bastıran zeminini,
devasa payandalarla desteklenmiş sütunlar sanki
iblisler eliyle yontulmuşlardı, biçimlendirilmişlerdi
bir marifetle, dolduran kâbusları ve kötü düşleri:
Bu sütunlar, gövdeleri umutsuzluğun ta kendisine
kök salmış, gölgeleri ölüm, meyveleri ise
felaket olan, dalları yılanlar gibi acıyla
kıvranan ağaçlar misali yükseliyordu havaya. 1650

Altlarında mızrak ve kılıçlarıyla duruyordu
Morgoth'un samur kürklü, saf tutmuş ordusu:
Kılıçları ve kalkanlarının kabartmaları üzerindeki
ateş, kıpkızıldı tarumar olmuş cepheye akan kanlar gibi.
Bir sütun azmanın dibinde yükseliyordu zulümkâr
Morgoth'un tahtı, yerlerde ise mahkumlar,
ölmekte olan, bir lokma nefese muhtaç, ayağına
tabure olmuştu savaşın bu ganimetleri, perişanlıkla.
Etrafına korkunç asilzadeleri, alev yeleli

"Dönerek gözlerinin önünde çırpıtı kanatlarını,
demir taçlı başının etrafında hızla dolandı..."

Balrog beyleri oturmuştu, elleri 1660
kızıla boyanmış, ağızları sivri çelik diş dolu;
aç kurtları ise ayağının dibine sinip oturmuştu.
Ve tepesinde cehennemlerin mihmandarının
buz gibi bir ışıkla berrak ve solgun solgun
parlıyordu Silmariller, yazgının mücevherleri,
hapsolmuş nefretin tacı içine iri mi iri.

Bakındı hele! Bir gölgecik, açılmış sırtır gibi,
korkunç kapılar arasından bir hamle ile ani,
sıyrılıverdi; zavallı Beren'in nefesi kesildi
– tek başına, yapıştı yere, taşlara, göbeği: 1670
devasa sütunlu dalların çıktığı yerden yarasa
kanatlı bir suret sessizce uçtu yukarılara
dumanlar ve yükselen buharlar arasından.
Karanlık rüyaların kıyısında dolanan,
belli belirsiz, gözlerden kaçan bir gölgenin
büyüyüp bir huzursuzluk bulutu oluşu gibi, engin
ve varlığı sezilen isimsiz kederlerin, üzerinde
ruhun lanet gibi dolaşması misali, tetikte
bir sessizliğe doğru eridi gitti sesler ve
kahkahalar yavaşça bu zulmet içinde. 1680
İsimsiz bir kuşku, biçimsiz bir korku fütursuzca
girmişti korkunçtan da korkunç mağaralarına
ve büyüyordu; yükseldi üzerlerinde
yıldırıncasına, duydular yüreklerinde
tanrıların borularını çoktan unuttukları.
Morgoth konuştu ve gümbürtüsüyle sessizliği dağıttı:
“Alçal hele gölge! Aklından bile geçmesin beni
kandırabileceğin! Efendinden kurtulabilirmişsin gibi,
boşuna öyle büzüşmeler, saklanacak falan
yerler aramalar. Kimse irademe okuyamaz meydan. 1690
Davetsizce geçenler kapımdan sakın ha

kaçarım diye ümide kapılmasınlar ahmakça.
Alçal! Hiddetim parçalamadan kanatlarını,
içindeki bambaşka da olsa, seni yarasa kılıklı,
ahmak, cılız, çelimsiz şey! İn aşağıya!”

Demir tacının üzerinde çizerek yavaşça
halkalar, zangırdaya zangırdaya, gönülsüzce,
miniminnacık bir gölgenin inmekte olduğunu ve
korkunç tahtın önüne konduğunu gördü Beren,
zayıf bir şeyin, tek başına sessizce tir tir titreyen. 1700
Bunun üzerine Morgoth oraya çevirince
karanlık bakışlarını, Beren endişeyle
titreyerek ilerledi yere yapışık göbeği,
kürkünü ıslatırken soğuk terleri
ile emekledi ve o tahtın karanlığının
dibine sindi, gölgesi altına o ayakların.

Tinúviel ayıttı ince, tiz, o engin sessizliği
yırtan bir sesle: “Buralara kadar getiren beni
meşru bir vazifedir; Thû’nun karalık hazin
kâşanesinden beri arandım, Taur-na-Fuin’in 1710
gölgesinde eğlendim de geldim fevkalade
tahtınızın durabilmek için önünde!”

“Ciyaklamayı bırak avare yaratık ismin;
ismini söyle! Kısa bir süre önce zaten
Thû’dan yeterince havadis ulaştı. Niye yapsın
böyle bir şey? Niye senin gibi bir ulak yollasın?”

“Thuringwethil’im ben! hani o diyarda,
o talihsiz ülkede, titrek Beleriand’da
soluk benizli şaşkın mehtabın, yükselen
göklerde, yüzünü bile gölgeleyen!” 1720

“Yalancısın! Sen gözümü h nerlerinle
bağlamaya  alışan. Terk et ivedilikle
o biçimini, sahte kıyafetini at üzerinden
ver bana, karşımda dur kendi halinle sen!”

Ağır ağır bir değişim başladı sarsıntılarla:
gevşedi garip, kara giysisi, benzeyen yarasaya,
yavaşça küçülüp titreyerek düştü yere.
Lüthien gözler önüne serilmişti cehennemde.
Narin omuzlarına gölgeli saçları
dökülmüştü, üzerine ise t lsımlı
t l ne takılmış soluk yıldız ışıkları
ile pırıldayan kara giysisi dolanmıştı.
Bunun  zerine müphem rüyalar ile her şeyi
unutturan hafif bir uyku, yavaşça sindi
en derindeki bu zindanlara, kokusu yayıldı
akşam vakti gümüş damlaların tatlı tatlı
indiği elf vadilerindeki elf çiçeklerinin;
kudurmuş bir açlıkla, bitmeyen dehşetin
kara suretleri oraya buraya kıvrılayazdı.

1730

Kollarını kaldırıp, başını eğip bir rehavet şarkısı,
bir uyku şarkısı söylemeye başladı o zaman
kız dolanmaya başlayarak; şarkılardan
daha derin bir büyüyle, Melian’ın zaman içinde
bir zaman alacakaranlığın doldurduğu o bilge,
dipsiz, durgun ve o kadim vadide, ettiği
icra, bir büyü ile örülmüştü söyledikleri.

1740

Angband’ın ateşleri alevlerini salıp havaya
s n verdiler sonra, için için yandılar kapkara;
gayya gölgeleri, geniş ve derin divanhanelerde
halı misali açılıp serildi yerlere.
Bütün hareket durdu, bütün sesler sustu sanki,

1750

orklarla diğerk yaratıkların hırıltılı solukları dışındaki.
Bu zulmette tek bir ateş kalmıştı duran:
parlıyordu kor gibi Morgoth'un karanlıktan,
kapaksız gözleri. Soluk alıp veren sessizliği bozdu
tek bir ses: Morgoth'un kederli sesi duyuldu.

"Lúthien ha, Lúthien ha, bütün Elfler ve
İnsanlar gibi yalancı üstelik! Yine de
hoşgeldin, sefalar getirdin sarayıma!
Yaptıracak bir işim var her tutsağa. 1760
Korkak bir sıçan gibi pısırkça gizlenen
kovuğunda, ne haberler getirdin Thingol'den?
Thingol'ün, yavrusunu böyle körü körüne
buralara kadar alıkoyamayan, gelmekten bile,
aklında hangi budalalıklar var? Casus diye ta buralara
yollamak için daha iyi bir vekil arayamamış mı başka?"

Sallandı Lúthien ve şarkısını kesti.
"Yol," dedi, "uzun ve vahşiydi ama beni
yollayan Thingol değildi; yok hiçbir fikri
tuttuğu yol hakkında isyankâr kızının tabii ki. 1770
Gerçi bütün yollar ve patikalar eninde
sonunda Kuzeye çıkar; geldim önüne
burnumu sürtüp üstelik. Ve tahtının
önünde eğiliyorum; çünkü kulunuz Lúthien'in
kralların gönüllerine hoş gelecek, onları
tatlı tatlı avutacak var birçok ustalığı."

"Ve burada mecburiyetten kalacaksın şimdi de
Lúthien, ya seve seve ya da acı içinde –
ya acı içinde, evet bu herkese uyan bir yazgı ayrıca,
isyankâra da hırsıza da yeni köle olmuşa da. 1780
Sen neden yazgımız olan keder ve eziyete

ortak olmayacakmışsın? Yoksa bu kadar ince
kollara bacaklara, bu kadar ince vücuda
sahip birinin eziyetten kurtulmasına
göz mü yumacağım? Şu şarkılardan
gevelediğin, şu ahmak kahkahalarından
ne fayda umuyorsun? Emrimde güçlü nefesleri
olan ozanlar var. Yine de tanıyacağım şimdi
kıs bir süre yaşaman için bir zaman, kıs
bir zaman, zor elde etmiş olsan da, sana
zarif Lúthien, boş zamanların güzel oyuncağına.
Hımbıl bahçelerde, senin gibi baldan da
tatlı bir sürü çiçeği, şehvetli tanrılar öperlerdi,
sonra da berelenip kokularının nefaseti
geçince atarlardı acımadan ayaklar altına.
Biz burada mahrum olduğumuz için ama
tanrısal aylıklıktan, işlerimiz arasında uzun ve
yorucu, pek rastlamıyoruz böyle tatlı şeylere.
Kim dudağına gelmiş bal tatlısı bir şeyin tadına
bakmak ya da solgun çiçeklerin yumuşakça
yapraklarını ayakları altında ezerek tanrılar gibi,
uzayıp giden saatlerde bulmak istemez teselli?
Ah! Lanet olsun Tanrılar! Aman o açlık huzur vermeyen,
Aman kör edici susuzluğun ateşi, sönmeyen!
Bir anlığına, buradan alacağım minimini
bir lokmayla, azalın biraz, dindiriniz zehrinizi!"

1790

1800

Gözlerindeki ateş körüklenip alevlenmişti,
ileriye doğru uzattı arsız elini.
Lúthien bir gölge oldu sindi bir köşeye.
"Böyle olmaz, böyle olmaz! Aman Kralım!" diye
haykırdı, "ulu beyler kulak verirler naçiz istirhamlara!
Bir name vardır has olan her ozana;
kimi güçlüdür kimi de yumuşak, her biri

1810

dillendirir kendince kendi ezgisini,
her birine biraz kulak vermelidir, sesleri
kötü de olsa, boş da olsa sözleri.

Lakin Lúthien'in ne cerbezeli hünerleri vardır
bilseniz, teselli olacak yüreklere, krallara yaraşır.

Dinleyin şimdi!" Büyük bir hünerle
kanatlarını kaldırdı, şimşek gibi bir düşünce
misali akla gelip giden, ellerinden hızla
kayıp gittikten sonra Morgoth'un, çizip bir halka,
dönerek gözlerinin önünde çırpı kanatlarını,
demir taçlı başının etrafında hızla dolandı.
Aniden şarkısı duyuldu yeniden;
tıpkı çığ taneleri gibi yükseklerinden
o kubbeli salonun, yumuşacık döküldü
aşağılara insanı büyüleyen, sihirli sesi ve dönüştü,
rüyalarda, boşalan kapkara havuzlara
gümüş rengiyle akan mırıltılı akarsulara. 1830

Karanlık boşlukta dönüp dolaşırken bıraktı,
sinmiş olan her yanına uykunun örülmüş tılsımı,
ortalığı süpürsün diye, o uçuşan kıyafetini.
Raks ederek duvardan duvara öyle daireler çizdi,
öyle döndü dolaştı ki, o güne kadar hiçbir peri
veya hiçbir Elf böylesini yapmamıştı ve dahi
sonradan da yapan olmadı. Kırlangıçlar daha
seri değildi, ya da ışıkları olan solmakta,
kararmış bir evdeki bir yarasa daha
sessiz değildi ondan. Varda'nın gök sarayında, 1840
daha tuhaf ve daha hoş değildi zaraif kızları
Hava'nın, ritmik hareketlerle inip kalkan kanatları.

Çöktü yere Orku, Balrog'u mağrur;
bütün gözler kapandı bütün başlar
eğildi; ateşler yüreklerdeki ve çenelerdeki
söndü; Lúthien ise tıpkı bir kuş gibi,

ışıksız ve meyas bir dünya üzerinde tılsımlı
bir coşkunluğa binmişçesine heyecanlıydı.
Morgoth'un gevşemekte olan çehresindekiler
hariç, sönüp yumulmuştu bütün gözler; 1850
onun gözleri yavaşça dalgın bir merakla etrafı
kolaçan ediyor, zaman alıyordu büyü ile bağlanması.
İradesi dalgalandı, ateşi söndü ve kaşları
atındaki gözleri soldu; Dünya'nın fena kokuları
arasında zeval bulmuş Silmariller zamanında,
yıldızlar misali alevlendi ve parıltıları da
kurtulup esaretten yükseldi, membaında
göklerin, pırlıladı muhteşem bir ışıkla.

Derken tutuşarak birdenbire düştüler,
düştüler; cehennemin zeminine düştüler. 1860
Düştü öne o kara, o muazzam kafa;
korkunç fırtınalar esnasında devasa
uçurumların kayıp göçmesi gibi, bulutlar altındaki
omuzları dağ zirvesi misali duran heybetli,
çöktü; koca suret gümbürtüyle yuvarlandı,
yattı Morgoth divanhanesinde baş aşağı.
Tacı yuvarlandı derken yerlerde, sanki
gökgürütüsünden bir tekerlek idi;
sonra sustu bütün sesler uyuyup kalmışçasına
Dünya'nın kalbi, büyüdü derin bir sessizlik her yanda. 1870

O engin ve boş tahtın altında yılanlar
burulmuş taşlar misali uzanmış, kurtlar
dağılmıştı berbat leşler gibi dört bir yana;
bayılmış yatıyordu Beren de orada:
Aklının karanlıklarında hiçbir düşünce,
kıpırdamıyordu veya hiçbir rüya, hiçbir kör gölge.

"Haydi, haydi! Çanlar çaldı işte ve efendisi

Angband'ın o kudretli mi kudretli serildi
yerlere! Uyan, uyan! Çünkü bu dehşetengiz
koltuğun önünde var yapacak işlerimiz.” 1880
Uyku kuyularının içindeki, boğulmuş yattığı,
bu derinlere ulaştı geldi ses; yumuşak tıpkı
bir çiçek kadar, bir çiçek kadar serin
bir el yalayınca yüzünü, hafif uykunun
kıpırtısız birikintisi titredi. O zaman aklı
uyandı sıçrayarak; ileri doğru bir hamle yaptı.
Kurt postunu omzundan attı kurtuldu
ve fırladı ayağa; bu sessizlik dolu
kasvet içinde, kabre, canlı canlı
kapatılmış gibi nefesi boğazına takıldı. 1890
Hemencecik orada kızın yanına sindiğini
hissetti, hissetti tir tir titrediğini,
azalmış bitmişti kızın gücü de büyüğü de.
Hemen kollarını doladı sevdiceği Lúthien'e.

Ayaklarının dibinde hayretler içinde
gördü o zaman, tutuşmuş parlayan ateş ile
bembeyaz, Fëanor'un meşhur mücevherlerini,
Morgoth'un düşmüş olan muazzam tacındaki.
Kendinde güç bulamadı demirden o kallavi
tacı kaldırmak için, sonra deliler gibi 1900
dehşet içinde uğraştı parmaklarıyla,
umutsuz maceralarının ödülünü söküp çıkarmaya,
ta ki gönlüne birden düşünceye kadar Curufin
ile boğuşmuş olduğu hatırası o soğuk sabahın;
o zaman kemerinden kinsız bıçağını çekti,
diz çöktü, çok uzun zaman önce Nogrod'daki
cüce cebecilerin, ellerine eşlik etsin diye
yavaşça söyledikleri çekiç nağmeleriyle
üzerine eğilmiş oldukları bu sert ağzılı,

buz gibi bıçağıyla denedi bir kere daha şansını. 1910
Bıçak demiri yumuşacık tahta misali
biçti, zırhı da yırttı attı kumaş gibi.
Deldi geçti cevheri kavramış olan
demir pençeleri, ayırdı bunları oradan,
yerlerinden sıkı sıkı yerleşmiş oldukları;
bir Silmarili kavradı, eline alıp kaldırdı,
kapattığı elinin içinden parıldıyordu mücevher.
Egildi, yeniden uğraştı sonra, tekrar
kurtarmak için kutlu üç mücevherden birini daha
Fëanor'un yaptığı vakti zamanında. 1920
Lakin o ateşlerin etrafında dokunmuş bir kader vardı;
henüz nefret divanhanelerini terk etmemeleri lazımdı.
Nogrod'un kancık demircilerinin elinden
çıkma, cüce çeliğinden marifetli bıçak aniden
kırılıverdi; keskin ve berrak bir sesle sonra
çınlayarak fırlayıp da yukarı, bir mızrak veya
serseri bir ok sapı gibi, Morgoth'un uyumakta olan
alınını sıyrınca, gönüllerini bir korkuyla, bir an,
sıkıştırdı, nefeslerini kesti. Çünkü boş mağaralar
içine sıkıca hapsedilmiş de inleyen rüzgârlar 1930
misali Morgoth boğuk bir sesle homurdanmıştı.
Bir soluk duyuldu; rüyalarında iğrenç ziyafet sofraları
gören Orklar ve yaratıklar, dönerken yattıkları
yerden biri nefesini tutmuş gibi bir ses dolandı
divanhanede; Balroglar, uykularındaki huzursuz,
kıpırdandı ve tepelerinde belli belirsiz
duyuldu bir yankı, bir kurt uluması, tünellerden
buz gibi esip uzun uzun gümbürdeyerek gelen.

*

Karanlık ve yankılı kasavet içinden, iki sevgili,
bol tünelli kabirlerdeki hayaletler misali, 1940

yukarı doğru dağın engin köklerinden
ve yeraltındaki o muazzam tehlikeden,
elleri ayakları müthiş bir korkuyla
titreyerek, gözlerinde dehşet, kulaklarında
yılgı, birlikte kaçtılar, koşuşturup duran
kendi ayaklarının sesinden ürkererek bir yandan.

Sonunda önlerinde, uzaklardan
bir yerlerden, günün pırıldayan
tayfını, kapının o muazzam kemerini gördüler –
onları bekliyordu burada yeni dehşetler. 1950
Tam eşikte tetikte, uğursuz, gözleri yeni
tutuşmuş donuk bir alevle Carcharoth belirmişti
önlerinde. Onları bekleyen bir lanet misali:
Açılmış ağzı mezar gibi, alevlenmişti
dili, görünüyordu dişleri; kalkmış ayağa
bekliyordu Angband'dan kaçmaya
teşebbüs eden bir suret veya bir gölge
avlanması gereken, geçemesin yanından diye.
İmdi, o muhafızın yanından hangi kurnazlıkla
veya kudretle ölümü aşıp da çıkılabiliirdi ışığa? 1960

Duymuştu ayak seslerini aceleyle yaklaşan,
tuhaf ve tatlı bir koku almıştı uzaktan;
onlar kapıda beklemekte olan tehlikeyi
fark etmeden çok önce bilmişti gelişlerini.
Kollarını uzatarak silkinip uykuyu attı üzerinden,
sonra gözlerini dikip baktı. Beren ile Lúthien
hızla yaklaşırken ani bir sıçrayışla atladı üzerlerine,
ürümesi yankılandı durdu kemerli dehlizlerde.

Hücumu o kadar ani ve hızlı gelmişti ki
düşünecek veya ehlileştirecek onu ne yazık ki, 1970
vakit olmamıştı bir tılsım yapacak kadar;
o zaman Beren kenara itti Lúthien'i naçar

ve ilerledi silahsız olarak, savunmasızca
savunmak için Lúthien'i sonuna kadar sebatla.
Kıllı boynuna yapıştı sol eliyle,
sağ eliyle ise tam gözlerinin üzerine
bir yumruk indirdi – sağ eliyle, hani tuttuğu
parlaklığını içine toplamış olan Silmarili, kutlu.
Tutuşmuş ateşleri yansıtan kılıçlar misali
parıltılar saçtı Carcharoth'un keskin dişleri
ve bir kapan gibi birleşiverdi; biçti Beren'in
elini tam bileğinden, gevrek kemikleri, narin
sinirleri kopardı attı, bu çelimsiz fani lokmayı
hap gibi yuttu; ve böylece gömüldü kaldı
bu temizlikten eser dahi olmayan ağza
zalim mi zalim, cevherin kutlu parlaklığı acıyla.

1980

Ayrı duran bir sayfada, kompozisyonun daha ileriki safhalarına
ait beş mısra daha bulunmaktadır:

Duvara doğru o zaman sendeledi
Beren ama sol eliyle zarif Lúthien'i
hâlâ korumak için uğraşıp duruyordu.
Lúthien ise iki büküm çöküp yere oturmuştu
ıstırap ile haykırmıştı onun acısını görerek.

1931 yılının sonuna doğru *Leithian Şarkısı*'nı tam Beren ile
Lúthien'in öyküsünün bu noktasında bıraktığında babam, büyük
bir ölçüde *hikâye yapısında* (yayımlanmış olan *Silmarillion*'da
olduğu haliyle) nihai biçime ulaşmıştı. Gerçi eseri *Yüzüklerin
Efendisi*'ni tamamladıktan sonra 1931 yılından beri bir kenarda
durmakta olan *Leithian Şarkısı* üzerinde bazı kapsamlı revizyon-
lar yapmıştı. Ayrı bir kâğıtta bulunmuş olan, “şiiirin sonundan
bir parça” başlığını taşıyan şu pasaj hariç hikâyeyi manzum ola-
rak daha fazla ilerletmemiş olduğu kesindir:

Orman deresinin ağaçlar arasından
geçtiği yerde, o yerde durduğu kıpırdamadan
ulu ağaçların sessiz gövdelerinin ve ayrıca
ağaçların kabuklarının nehir üzerine doğruca
yeşil ve parlak ebruli gölgeler saldığı,
yapraklar arasından ilerleyerek yaklaştı
ani bir titreme, serin ve hareketsiz sessizlik
içinden gelen esintili bir fısıltı; ve tepeden dik,
aşağıya derin uykudaki birinin nefesi kadar
belli belirsiz bir yankı duyuldu soğuk, ölüm kadar:
“Gölgenin yarattığı yollar uzun olur
ayak basılmayan yerlerde, tepeler
aşılırken ve denizler geçilirken!
Huzur Diyarları uzaklardadır her yerden,
Çok çok, ama Kaybolmuşların Diyarı uzaktır daha,
Ölüler’in beklemekte olduğu, siz onları unuttuk a.
Hiç ay yoktur orada, hiçbir ses, çarpan ve de
bir yüreğin gürültüsü; her bir  ağ geçtikçe,
sadece duyulur tek bir ah sesi, her çağda,
derin. Bekleyiş Diyarı bulunur çok çok uzakta,
Ölüler’in oturduğu, düşüncelerinin gölgesinde,
mehtabın hiç aydınlatmadığı yerlerde.”

QUENTA SILMARILLION

Daha sonraki yıllarda babam Kadim Günler'in tarihçesinin yeni bir manzum versiyonuna dönmüştür, bu çalışmayı *Quenta Silmarillion* başlıklı el yazısında buluyoruz. Bundan sonra da bu yazıya gönderme yaparken "QS" kısaltmasını kullanacağım. Bu metin ile daha önceki *Quenta Noldorinwa* arasında bulunan başka metinlerin bir izine rastlanmamıştır ama bu metinlerin bir zamanlar var olduğu kesindir; fakat Beren ile Lúthien'in hikâyesinin *Silmarillion* tarihçesine girdiği noktadan itibaren, babamın efsanenin uzun ve kısa nüshaları arasında gidip gelen bitmeyen tereddütleri nedeniyle, birkaç tane büyük ölçüde natamam taslağı bulunmaktadır. Nispeten daha tamamlanmış olduğu için "QS I" diyebileceğimiz bir nüshayı, Kral Felagund'un Margothrond'da biraderi Orodreth'e tacı verdiği noktada (*Quenta Noldorinwa*'dan alınmış bir pasaj) yarım bırakmıştır.

Bunu, öykünün oldukça kaba bir taslağı izler; bu da ikinci "kısa" nüshanın yani "QS II"nin temelidir ve QS I ile aynı el yazmaları içerisinde bulunmaktadır. Beren ile Lúthien

hikâyesini ağırlıkla bu iki nüshadan çıkarttım, yayınlanmış olan *Silmarillion*'da da belirtmiş olduğum gibi.

QS II'yi 1937 yıllarında yazmaya devam ediyormuş; fakat o yıl, Kadim Günler tarihçesinden tamamen ilgisiz başka dü-şünceler araya girmişti. Eylül ayının 21'inde *Hobbit*, Allen and Unwin tarafından yayınlanmış ve yayınlanır yayınlanmaz da büyük bir başarı elde etmişti; fakat bu babam üzerinde, hobbitlerle ilgili başka bir kitap yazması konusunda büyük bir baskı oluşturmuştu. Ekim ayında Allen and Unwin'in yöneticisi Stanley Unwin'e yolladığı bir mektupta "biraz kaygılıyım. *Hobbitler* hakkında söyleyecek başka hiçbir şey gelmiyor aklıma. Görünüşe göre Bay Baggins tabiatlarının hem Took hem de Baggins tarafını son derece başarıyla sergilemiştir. Ama benim hobbitin izinsiz girmiş olduğu bu dünya ile ilgili söyleyecek çok fazla şeyim var daha ve bunların büyük bir kısmı da yazıya dökülmüştür," diye yazmıştır. "Hobbitin izinsiz girmiş olduğu bu dünya" hakkındaki yazıları hakkında Unwin'den bir değerlendirme yapmasını istediğini söylemişti; sonra el yazıyla kaydetmiş olduğu sayfalardan bir seçki yaparak bunları 15 Kasım 1937 yılında Stanley Unwin'e yollamıştı. Bu seçkide Beren'in, Morgoth'un tacından kesip çıkarttığı *Silmarili* eline aldığı âna kadar gelmiş olan QS II de bulunuyordu.

Çok daha sonra Allen and Unwin tarafından hazırlanan, babamın gönderdiği el yazısıyla yazılmış metinlerin listesi arasında *Hamalı Çiftçi Giles*, *Bay Bliss*, *Kayıp Yol* yanı sıra *Uzun Şiir* ve *Gnomlarla İlgili Materyal* diye adlandırılmış iki parça daha bulunduğunu öğrendim. *Uzun Şiir* ve *Gnomlarla İlgili Materyal*, ne talihsiz başlıklardır. Belli ki ilgi görmeyen el yazısı metinler Allen ve Unwin'de bir masanın üzerine konulup, yeterli bir açıklama yapılmadan bırakılmıştı. Babamın yollamış olduğu bu metinlerin tuhaf hikâyesini *Beleriand Şarkıları*'nın (1985) eklerinde tüm ayrıntılarıyla anlatmıştım fakat kısaca söylemek gerekirse, ("*Gnomlarla İlgili Materyal*" ile birlikte bu

isme yakıştırılmış Tanrı bilir başka kaç tane metnin de içinde bulunduğu) *Quenta Simlarillion*’un bu yayıncının okuyucularıyla hiçbir zaman buluşmamış olduğu aşıkârdır ne yazık ki; bağımsız olarak (ve bu durumda son derece de yanıltıcı olarak) *Leithian Şarkısı*’na ilişitirilmiş olan birkaç sayfa hariç. O zamanlar babamın akli tamamen karışmıştı ve Uzun Şiir ile manzum eserinin (son derece uygun bulunmuş olan) bu parçası (yani *Quenta Silmarillion* ile) arasında sayılabilecek bir çözüm önerdi ki bu tamamen yanlış bir öneriydi. Düşüncelerini anlatan, kafa karıştırıcı bir rapor yazdı; buna da yayınevi kadrosundan biri, “Yani ne yapmamız gerekiyor?” diye bir cevap verdi ki nedenini anlamak hiç de zor değildir.

Bunu izleyen yanlış anlamalar silsilesinin bir sonucu olarak babam, aslında *Quenta Silmarillion*’ın kimse tarafından okunmamış olduğundan tamamen bihaber bir halde Stanley Unwin’e, en azından eserinin geri çevrilmemiş olduğuna sevindiğini “teessüfleriyle” söylemiş ayrıca artık muhakkak ki “*Silmarillion*’ı yayınlatabilmeyi, ya da yayınlattmaya maddi gücünün yetmesini” umduğunu eklemiştir.

QS II verince, hikâyesine başka bir el yazısı metinle devam etmişti. Burada, metinler geri geldiğinde bunu QS II’ye kopyalama niyetiyle, *Carcharoth İçin Kurt Avı* bölümünde Beren’in ölümünü anlatmıştı; fakat metinler 16 Aralık 1937 yılında geldiğinde *Silmarillion*’ı bir kenara bırakmıştı. Bu tarihte Stanley Unwin’e yazmış olduğu bir mektupta “Peki hobbitler daha başka ne yapabilirler?” diye sormuş ve devam etmişti: “Gülünç olabilirler ama eğer daha temel şeylere oturtulmazsa, gülünçlükleri taşraya ait kalacaktır.” Fakat üç gün sonra, 19 Aralık 1937 tarihinde Allen and Urwin’e şöyle bir şey bildirmişti: “Hobbitler ile ilgili yeni bir hikâyenin ilk bölümünü yazdım – ‘Dört Gözle Beklenen Davet’.”

Húrin’in Çocukları’nın Eklerinde de yazmış olduğum gibi tam bu noktada, Türi’nin Doriath’tan ayrılıp bir sürgün olma-

sıyla *Silmarillion*'daki o sürekli olan ve sürekli gelişen, bir şeyleri özetleme geleneği, yani *Quenta* üslubu bitmiş, tamamen yok olmuştu. Bu noktadan itibaren, İkinci ve Üçüncü Çağlar'ın o muazzam yapısı *Yüzüklerin Efendisi*'nin yazılmasıyla ortaya çıkarken, bunu izleyen yıllarda daha sonraki tarihçeler bir bakıma 1930 yılının *Quenta*'sının sıkıştırılmış ve gelişmemiş biçiminde kalmıştır. Fakat kadim efsaneler için tarihçenin devamı aslında çok önemliydi çünkü (orijinal *Kayıp Öyküler Kitabı*'ndan anladığımız kadarıyla) son hikâyelerde Tûrin'in babası Hûrin'in Morgoth onu serbest bıraktıktan sonra başına gelen feci hikâyesi ve Gimli'nin binlerce yıl sonra Moria madenlerinde mırıldanmış olduğu Nargothrond, Doriath ve Gondolin'in Elf krallıklarının yıkılışı anlatılıyordu.

*Gökçeydi dünya, dağlar mağrur ve de,
Kadim Günlerde, düşmesinden önce
Nargthron'd ile Gondolin'in kudretli
krallarının, Batı Denizleri'nin şimdi
ötesine göçüp de gitmiş olan...*

Şu da bütünün şahikası ve tamamlayıcı noktası sayılacaktı: Noldorin Elflerinin Morgoth'un gücüne karşı yaptıkları uzun mücadelelerinin korkunç sonu ve Hûrin ile Tûrin'in bu tarihçede oynadıkları rol. Tarihçe Gondolin'in alev alev harabesinden kaçıp kurtulan *Eärendil*'in *Öyküsü* ile bitecekti.

Yıllar sonra (16 Temmuz 1964 yılında) babam bir mektubunda şöyle yazmıştır: “Onlara Kadim Günler'in efsanelerini önerdim ama okuyucuları bunu kabul etmedi. Onlar bir devam istiyordu. Ama ben kahramanlık efsaneleri ve romans istiyordum. Sonuç *Yüzüklerin Efendisi* oldu.”

*

Leithian Şarkısı yarıda kalınca Beren'in Silmarili tutan eli üze-

rinde “Carcharoth’un dişleri ... bir kapan gibi kapandı”ktan sonra tam olarak ne olduğunu açıklayan bir anlatı yoktur; bu bilgi için Beren ile Lúthien’in çaresizlik içindeki kaçışlarını, Angband’dan artlarına düşülmesini ve Huan’ın onları bulup yeniden Doriath’a götürüşlerini anlatan bir öykünün de bulunduğu *Tinúviel Öyküsü’nün* aslına dönmemiz lazım. *Quenta Noldorinwa*’da babam bu konuda sadece “anlatılacak çok fazla bir şey yoktur,” diyor.

Beren ile Lúthien’in Doriath’a dönüşlerini anlatan son öyküde dikkat çeken en önemli (ve en köklü) farklılık Beren’in Carcharoth tarafından yaralandıktan sonra Angband’ın cümle kapılarından kaçış şekilleridir. *Leithian Şarkı*’nda yarım kalan bu olay *Silmarillion*’da anlatılmaktadır:

Silmaril macerası da böyle bitecekti neredeyse, bir bozgun ve ümitsizlik ile; fakat tam o saatte vadinin duvarları üzerinde üç kudretli kuş görüldü, rüzgârdan da hızlı kanatlarıyla kuzeye doğru uçan.

Bütün hayvanlar ve kuşlar Beren’in yolculuğu ve ihtiyaçları konusunda bilgilendirilmişti; Huan bizzat, bir faydaları dokunursa diye her şeyin onu gözlemesini söylemişti. Morgoth’un diyarının üzerinde Thorondor ile tebaası yükseklerden uçup duruyordu; Kurt’un kuduruşunu ve Beren’in düşüşünü görünce, Angband’ın gücü uykunun tuzağından kurtulmuşçasına hızla alçaldılar. Sonra Beren ile Lúthien’i yerden kaldırdılar ve bulutların üzerine taşıdılar...

(Ülkelerin üzerlerinden geçerken) Lúthien ağlıyordu çünkü Beren’in öleceğinden neredeyse emindi; tek bir söz söylemiyor, gözlerini açmıyordu, sonradan da bu uçuş hakkında hiçbir şey hatırlamayacaktı. Sonunda kartallar onları Doriath sınırlarına bıraktılar; Beren’in çaresizlikle kaçıp Lúthien’i uykuda bıraktığı vadiye gelmişlerdi.

Burada, kartallar Lúthien’i Beren’in yanında bırakıp

Crissaegrim zirvelerine ve yücelerdeki yuvalarına döndüler; ama Lúthien'in yanına Huan geldi ve birlikte Beren'i iyi ettiler, tıpkı daha önce kızın onu Curufin'in açtığı yaradan iyi etmiş olduğu gibi. Fakat bu yara fenaydı ve zehirliydi. Çok uzun zaman yattı Beren, ruhu ölümün kara hudutlarında dolandı durdu, bir tek onu rüyadan rüyaya takip eden bir sıkıntıyı hatırlamıştı sonradan. Sonra aniden, Lúthien'in umudu neredeyse tükenmişken yenide uyandı, bakışlarını kaldırdı ve gökyüzünün berisindeki yaprakları gördü; ve yaprakların altında yavaş yavaş ve sessizce şarkı söyleyen Lúthien, Tinúviel'i duydu. Ve yine bahar gelmişti.

O günden sonra Beren'e Tek Elli anlamına gelen Erchamion dendi; çektiği cefalar yüzüne nakşolmuştu. Ama sonunda Lúthien'in aşkıyla hayata geri gelmişti; ayağa kalktı ve bir kez daha ormanlarda dolaşmaya başladılar.

*

Tinúviel Öyküsü'nden türeyen Beren ile Lúthien'in öyküsü yirmi yıl boyunca düzyazı ve nazım şeklinde anlatılagelmişti. İlk bir tereddüitten sonra ilk başta babası, Noldoli adı verilen ve "Gnom" olarak İngilizceye tercüme edilen Elf halkından Ormancı Egnor olan Beren daha sonra İnsanların bir reisi ve Morgoth'un menfur zorbalığına karşı gizlenmekte olan bir grup isyankârın da lideri olan Barahir'in oğlu olmuştur. Unutulmaz öykü (1925 yılında, *Leithian Şarkısı*'nda) Gorlim'in hainliği ve Barahir'in öldürülüşüyle ortaya çıkmıştır; ve "kayıp öykü"yü anlatan Véannë, Beren'i Artanor'a neyin getirdiği hakkında hiçbir şey bilmeseydi ve sadece seyahat etme sevgisinden olduğunu tahmin etseydi de Beren babasının ölümünden sonra Morgoth'un çok daha meşhur bir düşmanı olarak Güney'e kaçmak zorunda kalmış ve burada bir alacakaranlıkta Thingol'ün ormanında ağaçlar arasından baktığı yerde Beren ile Tinúviel'in öyküsünü başlatmıştır.

Tinúviel'in Öyküsü'nde anlatıldığı şekliyle bu hikâye, yani

Beren'in Silmaril peşinde Angband'a yaptığı macera dolu yolculuk sırasında Kedilerin Prensi Tevildo tarafından tutsak edilmesi oldukça dikkate değerdir. Aynı şekilde bu hikâyenin sonradan yaşadığı dönüşüm de dikkate değer. Fakat eğer kedilerin şatosunun, Sauron'un, "Kurttan Yaratıklar Adası" Tol-in Gaurhoth'taki kulesi olduğu iddia edilecek olursa, daha önce başka yerlerde de söylemiş olduğum gibi, böyle bir şey sadece anlatıda aynı "alanı" kapsamaları açısından söylenebilir. Hikâyede kapsadıkları yerin benzerliği dışında bu iki yerleşim alanı arasında bir benzerlik iması dahi aramanın bir manası yoktur. Canavarımsı obur kediler, mutfakları, güneşlendikleri terasları ve Maugion, Miaulë, Meoita gibi havalı kedimsi Elf isimleri tek bir iz bile bırakmadan yok olup gitmişlerdir. Fakat köpeklerden nefret etmelerinin (ve Huan ile Tevildo'ya duyulan karşılıklı nefretin hikâyeye kattığı önemin) ötesinde şatonun sakinlerinin sıradan kediler olmadığı aşikârdır: bunun en göze çarpan örneği de *Hikâye*'de geçen "kedilerin sırları ve Melko'nun [Tevildo'ya] yapmış olduğu büyü" hakkındaki şu pasajdır:

Ve bunlar, bu uğursuz evin taşlarının bir arada tutmaya yarayan, kedi tayfasının bütün yaratıklarını kendi hükmünde altına alan, bunları kendi tabiatlarının ötesinde kötü bir güçle dolduran büyü sözleriydi; zaten uzun zamandır Tevildo'nun hayvan kılığına girmiş kötü bir peri olduğu söylenirdi.

Bu pasajda, diğer birçok yerde olduğu gibi, orijinal öykünün hadiselerinin ve safhalarının yeniden ortaya çıkabildiğini görmek de ilginçtir. Ama tabii bunlar yeniden ortaya çıksa da tamamen farklı bir kisvede karşımıza çıkarlar ve tamamen farklı bir anlatı kavramından kaynaklanırlar. Eski *Öykü*'de Huan, Tevildo'ya zorla büyüü söyletmişti ve Tinúviel bu büyüü tekrarlayınca "Tevildo'nun evi sarsılmasın mı; ve evin

sakinleri buradan sürü halinde dışarı çıkmıştı” (bu sakinlerin hepsi de bir kedi ordusuydu). *Quenta Noldorinwa*’da Huan Tol-in-Gaurhoth’ta korkunç kurttan yaratık büyücü Thû’yu yendiğinde “onu yenerek hem kalenin anahtarlarını hem de kalenin duvarlarıyla kulelerini bir arada tutan büyüleri de ele geçirdi. Böylece kale dağıldı, kuleler yıkıldı ve zindanlar açıldı. Birçok tutsak serbest kaldı...”

Fakat tam burada yani Nargothrond’un belirgin efsanesi ile birleştiği yerde, Beren ile Lúthien hikâyesinde ana bir değişimle karşılaşyoruz. Beren’in babası Barahir’e verilmiş ölümsüz bir dostluk yemini ve birbirlerine yardım edeceklerine dair içtikleri ant aracılığıyla Nargothrond’un kurucusu Felagunt, Beren’in Silmaril peşindeki macerasına dahil oluyor; ve burada Ork kılığına girmiş, Thû tarafından tutsak edilmiş ve Tol-in-Gaurhoth’un tüyler ürperten zindanlarında hayatları son bulmuş Nargothrondlu Elflerin hikâyeleri devreye giriyor. Aynı zamanda, “rızaları olmaksızın Silmarili alan, alıkoyan ve elinde tutanlara” karşı son derece tahripkâr bir intikam yemini etmiş Fëanorcular vasıtasıyla, Nargothrond’da güçlü bir mevcudiyetleri bulunan Fëanor’un oğulları Celegorm ile Curufin de Silmaril macerasına dahil olmaktadır. Lúthien’in Nargothrond’da tutsak edilmesi, buradan Huan tarafından kurtarılması Lúthien’i, Celegorm ile Curufin’in çevirdikleri entrikalara ve ihtiraslarına bulaştırmaktadır.

Geriye hikâyenin bir safhası kalmakta ki o da zaten hikâyenin sonunu oluşturmaktadır; ayrıca zannımca bu bölüm, yazarın aklında da en önemli kısmı oluşturunuyordu. Beren’in, Carcharoth’un avı sırasında ölmesinden sonra Beren ile Lúthien’in kaderlerine ilk gönderme *Tinúviel’in Öyküsü*’nde karşımıza çıkar; fakat o zamanlar hem Beren hem de Lúthien birer Elfti. Burada şöyle söylenmiştir:

“...kederinden kahrolan, hiçbir teselli, bu dünyada hiçbir ışık bulamayan Tinúviel, herkesin tek başına gitmesi ge-

reken o karanlık yollardan onun peşinden gitmiş. Onun güzelliği ve aşkının hassasiyeti Mandos'un soğuk kalbine bile dokunmuş ve böylece onun Beren'i bir kez daha dünyaya götürmesine müsaade etmiş. Böyle bir şey o güne kadar ne İnsanlar ne de Elfler arasında hiç olmamışmış. Ben hakkıyla hatırlayamasam da Tinúviel'in Mandos'un tahatlı önündeki yakarışlarıyla ilgili bir sürü şarkı düzülmüş, hikâyeler anlatılmıştır. Lâkin Mandos bu iki sevgiliye şöyle demiştir: “Bakin Canım Elfler, sizi dünya üzerinde zevk-ü sefa içinde yaşayasınız diye bırakmıyorum zira kötü yürekli Melko'nun oturduğu yerde artık böyle bir şey bulamazsınız – ve bilirsiniz ki İnsanlar gibi ölümlü olacaksınız ve uğrunuz tekrar buraya düştüğünde bu ebediyete kadar olacaktır...”

Beren ile Lúthien'in, Orta Dünya'da yaşayacakları başka şeyler olduğu da bu pasaj ile belirtilmiştir böylece (“daha sonra çok büyük şeyler yapmışlardır ve bunlar hakkında çok öyküler anlatılmıştır”) ama burada onların i-*Cuilwarthon*, yani Yeniden Yaşayan Ölü'lere dönüştüklerine ve “Sirion'un kuzeyindeki topraklarda çok kudretli birer peri olduklarına” dair başka bir şey söylenmemiştir.

Kayıp Öyküler'in bir başkasında, *Valar'ın Gelişi*'nde, Mandos'a (yani hem onun hem de asıl adı Vê olan Tanrının divanhanesine) gelenlerle ilgili bir hikâye vardır:

Daha sonraki günlerde, kem talih nedeniyle silahlarla katledilmiş ya da katledilmiş olanların acısına dayanamayıp ölmüş her klandan Elf burada gezinirdi – Eldar dediğiniz de ancak böyle öldü işte ve bu ölüm de ancak bir zaman sürerdi. Burada Mandos onlara akıbetlerini söylerdi, burada karanlıkta beklerlerdi, geçmiş kahramanlıklarını hayal ederek, ta ki Mandos'un tayin ettiği zaman gelip çatıncaya, çocuklarının evladı olarak yeniden doğuncaya ve yeniden gülüp şarkılar söylemek için gidinceye kadar.

Bununla, *Leithian Şarkısı*'nın “sizler unutturken Ölü'lerin beklediği... Kaybolmuşların Diyarı” mısraları kıyaslanabilir. Aşağıdaki mısralar *Şarkı*'nın herhangi bir yerine yerleştirilmemiş, ayrı durmaktadır.

Hiç ay yoktur orada, hiçbir ses, çarpan ve de
bir yüreğin gürültüsü; her bir çağ geçtikçe,
sadece duyulur tek bir ah sesi, her çağda,
derin. Bekleyiş Diyarı bulunur çok çok uzakta,
Ölüler'in oturduğu, düşüncelerinin gölgesinde,
Mehtabın şavkını düşürmemiş olduğu yerlere.

Elflerin sadece silah yarısından, kederden ölüyor olma mevhumu varlığını sürdürmüş ve yayımlanmış olan *Silmarillion*'da da karşımıza çıkmıştır.

Çünkü Elfler dünya ölmeden ölmezler, tabii eğer katledilmezler veya kederlerinden helak olmazlarsa (ve bu her iki zahiri ölüme de tabiidirler); yıllar da güçlerini azaltmaz, tabii ki on bin asır gibi bir süreden yorulurlarsa başka; ve ölünce Mandos'un Valinor'daki divanhanelerinde bir araya gelirler, zaman içinde tekrar tekrar dönebilecekleri bu divanhanelerde. Lakin İnsan oğlu gerçekten ölür ve dünyayı terk eder; o yüzden onlara Misafir ya da Yabancı denir. Ölüm onların yazgısı, Ilúvatar'ın bir ihsanıdır. Bu ihsanı Zaman geçtikçe Güçler dahi kıskanacaktır.

Bana öyle geliyor ki, *Tinúviel*'in *Öyküsü*'nde Mandos'un “bilesiniz ki İnsanlar gibi ölümlü olacaksınız ve uğrunuz tekrar buraya düştüğünde bu ebediyete kadar olacaktır” sözleri gelecekte Elf olmalarını tamamen ortadan kaldırıyordu: Bir Elf gibi ölmüş olsalar dahi yeniden doğamayacaklardı; Mandos'u –bir tek onlara tanınan bir ayrıcalıkla– kendi varlıklarıyla terk etmelerine izin verilecekti. Yani yine de bir bedel ödeyeceklerdi, çünkü ikinci kez öldüklerinde bir geriye dönüş imkânı, bir

“zahiren ölüm” olmayacaktı, onun yerine İnsanların tabiatları gereği mustarip olmaları gereken bir ölüm olacaktı.

Daha sonra *Quenta Noldorinwa*’da ise bu durum şöyle anlatılmıştır: “Lúthien’in başarısız olduğu, hızla solduğu... Böylece Lúthien, Mandos’un sarayına gitmiştir ve ona o kadar içli bir aşk hikâyesi söylemiştir ki Mandos o güne kadar hiç olmadığı kadar merhametle dolmuştur.”

Beren’i çağırmış ve böylece tıpkı Lúthien’in tam öldüğü sırada vermiş olduğu yemindeki gibi, batı denizlerinin ötesinde birbirlerine kavuşmuşlardı. Mandos onları ayırmaya kıyamamış fakat Lúthien’in *de tıpkı sevgilisi gibi fani olması gerektiğini*, ileride tekrar dünyayı *fani bir kadın gibi terk etmesi gerekeceğini* ve güzelliğinin ise sadece şarkılarda kalan bir şey olacağını söylemiştir. Böyle de olmuştur ama derler ki Mandos bunları telafi etmek için Beren ile Lúthien’e neşe içinde çok uzun bir ömür bahsetmiştir; bu iki sevgili susuzluk, soğuk nedir bilmeden zarif Beleriand topraklarında dolanmışlar ve o günden sonra hiçbir fani İnsan Beren veya eşiyle konuşmamış.

Beren ile Lúthien’in öyküsünün *Quenta Silmarillion* için hazırlanmış taslak metninde karşımıza bir “yazgı seçeneği” çıkar. Bu seçenek Mandos’un önünde Beren ile Lúthien’e sunulmuştur:

Ve bu Beren ile Lúthien’e sunduğu bir tercih idi. Ya artık dünyanın sonuna kadar saadet içinde Valinor’da yaşayacaklar ama sonunda, her şey değiştiğinde Beren ile Lúthien her biri kendi türü için mukadder olan yere gidecekti: Ilúvatar’ın, Men Manwë [Valar’ın Hükümdarı] için aklından geçenleri bilmeyeceklerdi. Ya da mutluluklarından veya yaşamlarından hiçbir zaman emin olamayacakları Orta Dünya’ya döneceklerdi; o zaman Lúthien de Beren gibi fani olacak ve bir ikinci ölümüne maruz kalacaktı; sonunda dünyayı ebediyen terk edecek ve güzelliği sadece şarkılarda kalan bir hatıraya dönüşecekti. Ve onlar bu akıbeti seçtiler, böylelikle önlerinde onları nasıl bir keder

beklerse beklesin yazgılarını birleştirdiler ve yolları dünyanın sınırlarının ötesine birlikte ilerledi. Öyle ki Eldalië arasında bir tek Lúthien ölüp dünyayı çok önce terk etmiştir; yine de onun sayesinde İki Soy birleşmiş ve birçok kişinin de ninesi olmuştur.

Bu “Yazgı Seçeneği” kavramını ileride kullanmıştı babam ama *Silmarillion*’da da görüldüğü gibi farklı bir formda: Değiştirilmiş olan bu seçim zorla sadece Lúthien’e yaptırılmıştı. Bu durumda Lúthien hem emeklerinden ve üzüntüsünden dolayı, hem de Melian’ın kızı olması sebebiyle ya Mandos’tan ayrılabilir ya da dünyanın sonuna kadar Valinor’da yaşayabilecekti; fakat Beren buraya gelemeyecekti. Eğer ilkini kabul edecek olursa hemen ayrılıp sonsuza kadar bir daha hiç kavuşamayacaklardı: Çünkü Beren kendi yazgisından kaçamazdı, Ilúvatar’ın Armağanı olan ve geri çevrilmesi mümkün olmayan Ölüm’den kaçamazdı.

Bir ikinci seçenek daha vardı ve Lúthien bunu seçmişti. “Dünyanın ötesinde” ancak bu yolla Beren ile buluşabilirdi Lúthien: kendi varlığını ancak kendi değiştirmeliydi: Fani olmalıydı ve gerçekten de ölmeliydi.

Daha önce de söylemiş olduğum gibi Beren ile Lúthien’in hikâyesi Mandos’un yargısıyla bitmez; hikâyenin, hikâyenin akıbetinin ve Beren’in Morgoth’un demir tacından kesip çıkarttığı Silmarilin tarihçesinin bir kısmını da gözden kaçırmamak lazımdır. Bu kitap için seçmiş olduğum tarz göz önüne alınacak olursa bu söylediğimi yapmak pek kolay değil. Yapamamızın en büyük nedenlerinden biri de Beren’in ikinci hayatında oynamış olduğu rolün İlk Çağ’ın tarihçesinin safhalarına dayanmasıdır ki bu da bu kitabın amacının çok daha ötesine taşmaktadır.

1930 yılında yazılmış olan *Quenta Noldorinwa*’dan söz etmiştim. *Quenta Noldorinwa, Mitoloji Taslağı*’na sadık kalır; ondan çok daha uzundur ama “bir özet, özlü bir anlatı”

olarak kalmıştır: Eserin başlığında bunun “*Kayıp Öyküler Kitabı*’ndan alınmış, Noldoli ya da Gnomların kısa bir tarihçesi” olduğu yazılıdır. Bu “özetleyici” metinler hakkında *Mücevhler Savaşı*’nda (1994) bir şeyler yazmışım: “Bu versiyonlarda babam ister düzyazı ister manzum olsun zaten var olan (bu arada hiç durmadan geliştirdiği ve büyüttüğü) uzun çalışmalarından yararlanıyordu ve Quenta Silmarillion’da melodik, vakur, ağıta benzeyen, kaybedilmiş bir şeylerin hissi ve uzak bir zaman ile yüklenmiş bu özgün tonunu mükemmel bir seviyeye çıkartmıştı. Bu tonun biraz da babamın daha detaylı, daha doğrudan ve daha dramatik bir formda görebildiklerini edebi açıdan kısa ve özlü bir tarihçeye indirgemek zorunluluğuna dayanmakta olduğunu düşünüyorum. Bu büyük “inkıta”nın sona ermesi ve *Yüzüklerin Efendisi*’nin ayrılmasından sonra sanki çok önceleri *Kayıp Öyküler Kitabı* ile başlamış olduğuna, kaldığı yerden daha büyük bir ölçekte devam etmek arzusuyla yeniden Kadim Günler’e dönmüştü. Quenta Silmarillion’ın tamamlanması onun için sadece bir amaç olarak kalmıştı; ilk hallerinden sonra çok büyümüş olan “büyük öyküler”i ise hiç kotaramamıştı – daha sonraki bölümleri de bu öyküler meydana getirir.”

Burada bizi ilgilendiren *Kaybolmuş Öyküler*’de ilk yazılanlara kadar geri giden ve *Nauglafring Öyküsü* başlığını taşıyan öyküdür: Bu öykünün isminin ilk hali Nauglamir, yani Cücelerin Gerdanlığıdır. Fakat burada *Yüzüklerin Efendisi*’nin tamamlanmasından sonra, babamın Kadim Günler çalışmalarının da sonuna ulaşmış oluyoruz: Daha sonra yeni bir anlatı yoktur. *Mücevhler Savaşı*’ndaki iddiama geri dönecek olursak: “insan sanki koca bir uçurumun kıyısına gelmiş, daha sonraki yıllarda yükselmiş bir noktadan çok aşağılardaki antik bir ova ya bakıyormuş gibi oluyor. Nauglamir öyküsü ve Doriath’ın yıkılışıyla ilgili... çeyrek asırdan daha uzun bir zaman geriye Quenta Noldorinwa’ya, hatta daha da ötesine dönmemiz gere-

kir.” Quenta Noldorinwa’ya Şimdi dönecek, ilgili metni çok az kısaltarak vereceğim.

Öykü Nargothrond’un kötü ejderha Glómund’un ele geçirmiş olduğu büyük hazinelerinin ilave bir tarihçesiyle başlar. Glómund’un Túrin Turambar tarafından öldürölmesinden sonra Túrin’in babası Húrin birkaç haydutla birlikte Nargothrond ormanlarına gelir. O zamanlar buraları Glómund’un ruhundan ve kötü hatıralarından korktukları için henüz ne Orklar ne Elfler ne de İnsanlar tarafından talan edilmiştir. Fakat burada Mím isminde bir Cüce’yle karşılaşırlar.

QUENTA NOLDORINWA'YA GÖRE BEREN İLE LÚTHIEN'İN GERİ DÖNÜŞLERİ

İmdi Mîm, Nargothrond'un divanhanelerini ve hazinesini korumasız bulmuştu; hazineyi zaptetmiş, büyük bir neşeyle altınları ve değerli taşları ellerine almış, parmaklarını hazineye daldırıp çıkarmış, hûlâsa hazinenin olduğu yerleşmişti; hazineyi bir sürü tılsımla kendisine bağlamıştı. Fakat Mîm'in halkı pek kalabalık değildi, hazineyi elde etme hırsıyla gözleri körleşen haydutlar onları öldürmüştü. Aslında isteseydi Húrin buna engel olabilirdi; tam ölürken Mîm altını lanetledi.

[Húrin, Thingol'e giderek yardım istedi, Thingol'un halkı da hazineyi Bin Mağara'ya taşıdı; sonra Húrin ayrıldı.]

Derken lanetlenmiş ejderha altınının tılsımı Doriath kralını bile etkilemeye başladı, oturup uzun uzun hazineyi seyreder oldu, kalbindeki altın sevdasının tohumu uyanıp büyümeye başladı. Bu sebepten, artık Nargothrond da olmadığı için (ve Gondolin de bilinmediğinden), o sırada batı dünyasında bulu-

nan bütün zanaatkârları, Nogrod ve Belegost Cücelerini altın, gümüş ve değerli taşlardan (çünkü çoğu daha işlenmemişti) sayısız kap kacak ve güzel eşyalar yapsınlar diye çağırdı; ayrıca Silmarili asabileceği güzeller güzeli, harikulade bir de gerdanlık yapmalarını bekliyordu.*

Fakat gelen Cüceler gelir gelmez bu hazineye duydukları arzu ve iştiağ ile çarpılmışlardı; aralarında bir hainlik tezgâhladılar. Birbirlerine, “Bu hazine en az Elf kralı kadar Cücelere de layık değil midir, ayrıca bu hazine Mîm’in elinden zorla ve kötülükle alınmamış mıydı?” dediler. Aynı zamanda Silmarili de ellerine geçirmeyi çok arzuluyorlardı. Bu arada tılsımın iyice esiri olmaya başlayan Thingol, Cücelerin emeğine karşı vereceğini vaat ettiği ödül azaltmıştı; aralarında kötü bir ağız dalaşı başladı ve Thingol’un divanhanelerinde bir çatışma çıktı. Burada birçok Elf ve Cüce katloldu, bunların Doriath’ta yattığı höyüğe Cûm-nan-Arasaith yani Tamahkârlık Tûmseği ismi verilmiştir. Fakat hayatta kalan Cüceler, herhangi bir ödül veya ücret alamadan buradan sürüldüler.

Bu nedenle Cüceler bir süre sonra, Nogrod ve Belegost’tan yeni güçler toplayarak dönmüşler ve lanetli hazinenin tutkusu altında olan bazı Elflerin de hainliği sayesinde Doriath’a gizlice girmişlerdi.

Doriath’ta, az sayıda silahlı refakatçiyle çıktığı bir avda an-sızın Thingol’un karşısına çıktılar. Thingol burada öldürüldü, Bin Mağara kalesi gafil avlandı ve yağmalandı. Böylece Doriath’ın görkemi neredeyse tamamen harabeye çevrilmiş, artık Elflerin Morgoth’a karşı tek bir kalesi [Gondolin] ayakta kalmıştı; onun da nuru hızla azalmaktaydı.

* Nauglamîr’in anlatıldığı hikâyenin daha sonraki bir versiyonuna göre gerdanlık Felagund’dan çok uzun bir zaman önce, Cüce zanaatkârlar tarafından yapılmıştır, hatta Hûrin’in Nargothrond’dan getirip Thingol’e verdiği yegâne hazinedir. Thingol’un Cücelere verdiği görev Nauglamîr’i yeniden yaptırmak ve sahip olduğu Silmarili içine koydurmaktır. Öykünün bu hâli *Silmarillion*’da anlatılmıştır.

Kraliçe Melian'ı Cüceler ne ele geçirebilmiş ne de bir zarar verebilmişti; Beren ile Lúthien'i bulmak için yollara koyulmuştu Melian. İmdi, Mavi Dağlar'daki Nogrod ve Belegost'a giden Cüce Yolu, Doğu Beleriand'dan ve bir zamanlar Fëanor'un oğulları Damrod ile Díriel'in avlakları olan Gelion Nehri etrafındaki ormanlardan geçirdi. Bu toprakların güneyinde, Gelion nehri ile dağlar arasında Ossiriand ülkesi bulunurdu. Beren ile Lúthien hâlâ huzur ve saadet içinde Lúthien'in ölmeden önce her ikisi için de kazanmış olduğu mühlet içerisinde burada yaşıyordu. Mensup oldukları halk Güney'in Yeşil Elfleriydi. Lâkin Beren artık savaşımlara gitmiyordu; ülkesi güzelliklerle ve çiçeklerin zenginliğiyle dopdoluydu, İnsanlar buraya Cuilwarthien yani Yaşayan Ölülerin Yurdu, diyordu.

Bu bölgenin tam kuzeyinde Ascar nehrini aşan bir sığılık vardı, bu sığılığa da Sarn Athrad, yani Taş Geçidi denirdi. Yurtlarına giden dağ geçitlerine varmadan önce Cücelerin bu sığılık geçitten geçmesi gerekti; Melian Cücelerin yaklaşmakta olduklarını haber verince Beren son bir kez daha burada savaştı. Bu savaşta Yeşil Elfler tam geçidin ortasında bulunan, ganimetlerini yüklenmiş gitmekte olan Cüceleri gafil avladı. Cüce reisler ve ordularının neredeyse tümü yok edildi. Fakat Beren, üzerinde Silmaril bulunan Cücelerin Gerdanlığı Nauglamír'i ganimet almıştı. Ak gerdanına bu gerdanlığı ve o ölümsüz mücevheri takan Lúthien'in, Valinor diyarları dışında, gözün görebileceği en muazzam, en haşmetli güzellik olduğu söylenir; bu şarkılarda tekrarlanıp durmuştur. Bir süre için Yaşayan Ölülerin Yurdu tıpkı Tanrıların yurdu gibi olmuştu. O günden sonra bir daha hiçbir yer böylesine zarif, böylesine verimli olmamış, bu kadar ışıqla dolmamıştır.

Yine de Melian onları bu hazine ve Silmaril üzerindeki lanete karşı uyarmıştı. Aslında hazineyi Ascar nehrinde sulara gömmüşler ve nehri yeniden isimlendirip Rathlorion, yani Altınyatak demişlerdi ama yine de Silmarili alıkoymuşlardı. Ve zaman içinde Rathlorion yurdunda kısa süren bu güzellik

soldu. Çünkü Lúthien tıpkı Mandos'un söylemiş olduğu gibi solmuştu, tıpkı sonraki günlerde bütün Elflerin solacak oldukları gibi. Lúthien solmuş ve yeryüzünden yok olmuştu.* Beren ise ölmüştü; kimse onların bir sonraki buluşmalarının nerede olacağını bilmiyordu.”

Bundan sonra Thingol'un varisi, Beren ile Lúthien'in evladı Dior, ormanların kralı oldu: Dünya üzerindeki herkesten daha zarıftı çünkü üç misli daha soylu bir geçmişi vardı: Hem İnsanlar hem de Elfler arasındaki en zarıf ve en iyilerin soyundan geliyordu ve bir de Valinor'un ilahi ruhlarından tabii ki; ama yine de bu onu Fëanor'un oğullarının yemininin akıbetinden koruyamamıştı. Çünkü Melian artık orada ikamet etmese ve hüznünü yaşamak için, zaten gelmiş olduğu yer olan batı denizinin ötesindeki Tanrılar ülkesine dönmüş olsa da Dior, Doriath'a geri dönmüştü. Silmarilion'un gelişyle Doriath'ın eski şaşaaası bir süreliğine geri gelmişti.

Lâkin Dior, Silmarili gerdanında taşıyordu. Bu mücevherin ünü dört bir yana yayılmış, ölümsüz yemin bir kez daha uykusundan uyanmıştı.

Çünkü Lúthien o emsalsiz cevheri taşırken hiçbir bir Elf ona dil uzatmaya cüret edemiyordu, hatta Maidros bile aklından böyle bir düşünce geçirmeye cüret etmezdi. Ama şimdi Doriath'ın yeniden canlandığını ve Dior'un gururunu duyan yediler, amaçsızca gezintilerini bırakıp yeniden bir araya gelmişlerdi. Ve Dior'a haber salıp, kendilerine ait olanı istediler. Ama Dior mücevheri onlara teslim etmeyince bütün ordularıyla üzerine yürüdüler; böylece ikinci kez Elfin Elfi kıyımı yaşandı, üstelik en acısı. Burada Celegorm, Curufin, kara Crant-hir öldüler ama Dior da katledildi ve Doriath bir daha ayağa kalkmamacasına yıkıldı.

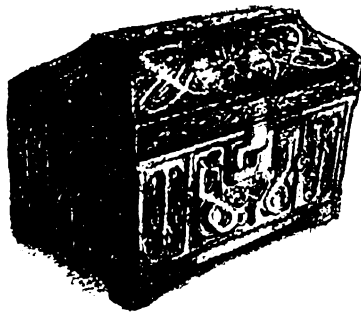
* Lúthien'in ölüm şekliyle ilgili bir düzeltme yapmak gerekir; babam sonradan bunun aksini yazmıştır: “Mamafih Elflerden yani bizim soyumuzdan gelen Lúthien anlatılıp durdu şarkılarda, ve soldu o da biz gidince dünyanın ardındaki yazığıya.”

Yine de Fëanor'un oğulları Silmarili elde edemediler; çünkü onlardan önce Dior'un sadık hizmetkârları kaçarak gerdanlığı kızı Elwing'e götürmüştü. Kız kaçmış, yanındakilerle kaçarken de Nauglafring'i almış ve tam zamanında deniz kıyısındaki Siron nehrine varmıştı.

[*Quenta Noldorinwa*'dan daha sonraki bir metinde *Bele-riand Vakayinameleri*'nin ilk nüshalarında hikâye değiştirilmiş, Dior henüz Beren ile Lúthien Ossiriand'da hayat-tayken Doriath'da dönmüştür; başına neler geldiğini ise *Silmarillion*'ın sözleriyle aktarmak isterim:

Bir güz akşamı gelip çatmıştı, zaman iyice ilerleyince biri gelip Menegroth kapılarını çaldı, Kral'ın yanına çıkmak istedi. Ossiriand'dan telaşla gelmiş olan Yeşil Elflerin beylerinden biriydi kapıdaki; kapı nöbetçileri onu Dior'un tek başına oturmakta olduğu odasına götürdü. Gelen burada sessizce Kral'a bir kutu vererek iznini istedi. Fakat bu kutuda, üzerine Silmarilin yerleştirilmiş olduğu Cücelerin Gerdanlığı vardı; buna bakan Dior, bunun Beren Erchamion ile Lúthien Tinúviel'in gerçekten ölmüş ve İnsan ırkının dünyanın ötesindeki yazgıları olan yere gitmiş olduklarının bir işareti olduğunu anladı.

Uzun uzun baktı Dior Silmarile, anne ve babasının ümitlerin ötesinden, Morgoth'un dehşetinden alıp geldikleri Silmarile; ölümün onları bu kadar erken bulması nedeniyle kederi de çok derindi.]

NAUGLAFRİNG'İN KAYIP ÖYKÜSÜ'NDEN ALINMIŞ BİR PARÇA

Burada yapıtın kronolojisinden kopup Nauglafring'in *Kayıp Öyküsü*'ne döneceğim. Bunun nedeni burada aktarılan pasajın, babamın *Silmarillion*'ı ilk yazmaya başladığı zamanlarda başvurmuş olduğu kapsamlı usule önemli bir örnek oluşturmasındandır. Bu usulde görsel ve sık sık da dramatik ayrıntılara dikkat edilmiştir. Buna karşılık *Kayıp Öyküler*, bütününde, çok dallanıp budaklanmaktadır ki bu kitapta bu ayrıntılara yer vermeye gerek görmüyorum. Sarn Athrad, yani Taşlı Geçit'deki savaşın çok kısa bir özeti Quenta'nın hemen başında yer alır, fakat burada *Kayıp Öykü*'den çok daha dolu bir anlatı vardır. Burada Beren ile Mavi Dağlardaki Nogrod Cücelerinin efendisi Naugladur'un arasındaki düello aktarılır.

Pasaj, Bin Mağara talanından dönmekte olan Naugladur önderliğindeki Cücelerin Sarn Athrad'a yaklaşmasıyla başlar.

İmdi bütün ordu [Ascar nehrine] varmış, şu tertiple sıralanmışlardı: Önce çoğu tepeden tırnağa silahlı bir miktar yüksüz Cüce, en ortada da Glómund'un hazinesini ve Tinwelint'in divanhanelerinden yağmaladıkları zarıf bir sürü eşyayı taşıyan büyük bir bölük; bunların yanında da Naugladur vardı, Tinwelint'in atına biniyor, tuhaf bir görüntü sergiliyordu çünkü Cücelerin bacakları kısa ve çarpık olur. Ayrıca atı iki Cüce çekiyordu çünkü at isteksiz ilerliyordu ve üzeri ganimet doluydu. Fakat tüm bunların ardından silahlı ama az yüklü bir insan kalabalığı geliyordu; işte bu düzenle Sarn Athrad'ı geçmenin yolunu arıyorlardı kendi kıyamet günlerinde.

Beri kıyıya vardıklarında sabah vaktiydi, öğle vakti ilerlediğinde hâlâ dizilmiş uzun sıralar halinde geçmeye devam ediyorlar, yavaş yavaş hızla akan nehrin sığ yerlerinden yürüyorlardı. Burada nehir genişliyor ve sudan çıkmış daha küçük taşlar ve çakılların arasından kayalarla dolu dar kanallar boyunca yoluna devam ediyordu. O zaman Naugladur ağır yüklerle yüklenmiş atından kayıp inerek atını sudan geçirmek için hazırlandı çünkü öncü kolunun silahlı askerleri diğer kıyıya tırmanmışlardı bile; bu kıyı geniş ve dikti, üstelik ağaçlarla kaplıydı. Altınları taşıyanların bazıları da oraya ayak basmıştı, bazıları ise nehrin tam ortasındaydı ama arkayı tutan silahlı adamlar biraz dinlenmeye çekilmişti.

Mekân aniden elf borularının sesiyle inledi; içlerinden biri diğerlerini bastırarak şekilde tüm netliğiyle [yükselmişti]: İşte bu Beren'in, yani ormanların avcısının borusuydu. O anda her yan Eldar'ın, rüzgâr yana atsa bile hedefini şaşmayan ince oklarıyla doldu; ve o da ne, her bir ağaçtan, her bir kayadan kahverengi olsun, yeşil olsun, Elfler fırladı aniden ve hiç durmadan sadaklarındakini boşaltmaya başladılar. İşte o zaman Naugladur'un ordusunda bir paniktir, bir gürültüdür baş gösterdi; nehirden geçmekte olanlar altın yüklerinden kurtulup korku içinde kıyılardan birine ulaşmaya çalıştı lakin birçoğu o acımasız oklarla

vrulmuş ve altın yükleriyle birlikte Aros'un akıntılarına kapılmış, berrak sularını kara kanlarıyla lekelemişlerdi.

İmdi uzak kıyıdaki savaşçılar çarpışarak ve bir araya gelerek düşmanlarının üzerine gitmeye çalışıyordu fakat onların üzerine gitmeye çalıştıkları savaşçılar kaçıyor, bir yandan da [diğer savaşçılar] üzerlerine oklarını yağdırıyorlardı; böylece Eldar arasından çok az yaralanan olmuş fakat Cüce halkı hiç durmadan yere serilmeye devam etmişti. İmdi işte o büyük Taşlı Geçit savaşı başlamıştı Naugladur'a yakın bir yerlerde; çünkü Naugladur ile komutanları birliklerine cesurca komuta etseler de düşmanlarını bir türlü ele geçirememişlerdi; sonunda çoğu bozulup kaçmaya başlayınca kadar ölüm saflarına yağmur gibi yağdı. O zaman Elflerden net bir kahkaha gümbürtüsü yükseldi arşa ve daha fazla ok atmaktan vazgeçtiler çünkü kaçmakta olan Cücelerin biçimsiz şekilleri, rüzgârdan ayrılmış beyaz sakalları onları sevinçle doldurmuştu. Lâkin Naugladur ile etrafında birkaç kişi kaçmıyor, durmuş bekliyordu, Naugladur'un aklına Gwendelin'in sözleri gelmişti.* Fakat o da ne, Beren ona doğru gelmiyor muydu, yayını savurup atmış parlak kılıcını çekmişti; Beren Eldar arasında endamlı duruyordu, öte yandan Cücelerin Naugladur'un ne boyu vardı ne posu.

Derken Beren şöyle dedi: "Elinden geliyorsa canını koru, seni çarpık bacaklı katil seni, yoksa elinden alacağım." O zaman Maugladur ona Nauglafring'i teklif etti, o harikalar harikası gerdanlığı, salıniverilmesi karşılığında; fakat Beren şöyle dedi: "Hayır, onu zaten seni öldürdükten sonra alabilirim," ve bunun üzerine tek başına Naugladur'un ve yanındakilerin üzerine yürüdü. Yanındakilerin çoğunu öldürünce diğerleri elflerin kahkahaları arasında kaçtılar. Böylece Beren varıp

* Hikâyenin başlarında Naugladur, Menegroth'tan ayrılmaya hazırlanırken Artanor kraliçesi Gwendelin'in (Melian) kendisiyle birlikte Norgoth'a gitmesi gerektiğini söylemişti. Bunun üzerine Gwendelin şöyle bir cevap vermişti: "Hırsız, katil ve Melko'nun dölü, ahmaksın sen başka bir şey değil, zira göremiyorsun kendi başının üzerinde ne durduğunu."

Tinwelint'in katili Naugladur'un karşısında durdu. O zaman o yaşlı Cüce kendisini canla başla savundu; çok çetin bir dövüş oldu, olup biteni izleyen birçok Elf komutanlarına olan sevgileri ve korkuları nedeniyle ellerini yaylarından ayırmadılar fakat Beren bir yandan dövüşürken bir yandan da onlara ellerine hâkim olmalarını haykırıyordu.

Öykülerde bir tek Beren'in birçok yara aldığı anlatılır, bir de cüce zırhının büyü ve [hüneri?] sayesinde en sert darbelerinin bile Naugladur'a pek zarar vermediği; bunların dışında bu arbedede alınan yaralar, indirilen darbeler hakkında pek bir şey anlatılmaz; bir de derler ki üç saat vuruşmuşlar, Beren'in kolu yorulmuş ama kudretli çekicini kullanmaya alışık olan Naugladur'un kolları hiç yorulmamış. Eğer Mîm'in laneti olmasaydı sonuç farklı olurdu; çünkü Beren'in zayıfladığını fark eden Naugladur ona gittikçe yaklaşıp sıkıştırmıştı. Bu arada, o ağır tılsımın kibri bütün kalbini kaplamış ve şöyle düşünmüştü: "Bu Elf'i öldüreceğim, o zaman halkı önümden korkup kaçacak," ve kılıcını kavrayarak muazzam bir vuruşa hazırlanmış ve haykırmıştı: "Al o zaman helak ol, Ey ormanların çocuğu," fakat tam o anda ayağı yerden fırlamış sivri bir taş takılarak ileri doğru tökezlemişti. Beren kenara çekilip bu hamleden korunmuş, elini atıp cücenin sakalına yapışınca eline altın gerdanlık gelmiş ve hemen oracıkta aniden gerdanlığa asılarak Naugladur'un ayaklarını yerden kesip yüz üstü yere sermişti: Naugladur'un kılıcı elinden kurtulup fırlayınca Beren yakalamıştı kılıcı ve "Parlak kılıcımı senin kara kanınla lekelemeyeceğim, madem ki gerekmiyor," diyerek onu oracıkta öldürmüştü. Naugladur'un cesedi Aros'a atılmıştı.

Sonra Beren gerdanlığı açarak hayranlıkla seyretmiş – Angband'dan kazanıp gelmiş ve o sayede ölümsüz bir şan kazanmış olduğu o mücevhere, Silmarile bakmış ve şöyle demişti: "Gözlerim seni hiç bu kadar zarif bir halde yanarken görmemiş Ey Peri Lambası, böyle altın, değerli taşlar ve Cücelerin

büyüsüyle birlikteyken.” Ve gerdanlığın üzerindeki lekelerin yıkanmasını söylemiş, onun da suya atılmasını buyurmamıştı gücünün ne olduğunu bilmediği için; bunun yerine onu alıp Hithlum ormanına geri taşımıştı yanında.

Nauglafring Öyküsü’nden alınmış olan bu pasaja sözünü etmiş olduğumuz *Quenta*’nın sadece birkaç kelimesi uymaktadır:

O savaşta [Sarn Athrad] Yeşil Elfler geçidin tam ortasında olan ve ganimetlerini yüklenmiş giden Cüceleri gafil avlamışlardı; Cücelerin reisleri ve ordularının büyük bir bölümü öldürülmüştü. Fakat Beren Nauglamír’i yani üzerinde Silmarilin asılı olduğu Cücelerin Gerdanlığını almıştı...

Bu da yapmış olduğum babamın “daha detaylı, daha doğrudan ve daha dramatik bir formda görebildiklerini edebi açıdan kısa ve özlü bir tarihçeye indirgemek zorunluluğu” hakkındaki gözlemimi doğrulamaktadır.

Cücelerin Gerdanlığı ile ilgili *Kayıp Öykü*’ye yapmış olduğumuz bu kısa yolculuğu başka bir alıntıyla bitireceğim. Bu öykünün *Quenta*’da anlatıldığı şekliyle Beren ile Lúthien’in ölümleri ve oğulları Dior’un öldürülmesini kapsayan orijinal halini aktaracağım. Bu bölümü, Lúthien Nauglafring’i ilk taktığı zaman Beren ile Gwendelin (Melian) arasında sarf edilen sözlerden alacağım. Beren, Lúthien’in daha önce hiç bu kadar güzel görülmediğini itiraf eder; fakat Gwendelin, “Yine de Silmaril Melko’nun Tacında bulunmuştu; filhakika gerdanlığın işçiliği de meşum kuyumcılara aittir,” der.

O zaman Tinúviel pahalı şeylere veya kıymetli taşlara karşı bir arzusu olmadığını, ona ormandaki elf neşesinin kâfi geldiğini söyleyerek ve Gwendelin’i mutlu etmek için gerdanlığı gerdanından çıkarttı; fakat bu Beren’i pek memnun etmedi, gerdanlığın bir kenara atılmasına gönlü razı gelmeyerek bunu [?hazinede] muhafaza altına aldı.

Bundan sonra Gwendelin bir süre daha onlarla ormanda yaşadı ve [Tinwelint'in ardından içine düştüğü korkunç kederden] kendisini toparladı; sonunda da büyük bir özlemle Lórien ülkesine döndü ve bir daha Dünya'da yaşayanların öykülerine hiç dahil olmadı; fakat Mandos'un, divanhanesinden uğurlarken sözünü etmiş olduğu o ölümlülük yazgısı Beren ile Lúthien'in üzerine hızla çökmeye başlamıştı – belki de bu hızlanmada Mîm'in lanetinin bir etkisi olmuştu; üstelik bu kez bu yolu birlikte kat etmediler, çocukları Zarif Dior henüz küçükken Tinúviel, tıpkı daha sonraki günlerde bütün Elflerin solacakları gibi yavaşça solarak, ormanlardan yok oldu ve bir daha kimse onu dans ederken görmedi. Beren ise bütün Hithlum topraklarından Artanor'a kadar olan her yerde onu aradı durdu; Elfler arasında kendisini onun kadar yalnız hisseden bir Elf daha olmamıştır; bir süre sonra o da yaşamdan solup gitti; böylece oğlu Dior kahverengi ve yeşil Elflerin hükümdarı ve Nauglafring'in Efendisi oldu.

Bir ihtimal bütün Elflerin söyledikleri doğrudur, o iki sevgili artık ebediyen Valinor'daki Oromë ormanında avlanıyordur ve Tinúviel Tanrıların kızları olan Nessa ve Vána'nın yeşil çimenleri üzerinde dans ediyordur; yine de Guilwarthon aralarından ayrılınca Elflerin kederleri çok derin olmuştu, üstelik bir liderleri kalmadığı için ve büyüleri de azaldığından sayıları da eksildi; birçoğu artan gücü ve ihtişamı bir fısıltı halinde Elfler arasında yayılmaya başlamış olan Gondolin'in yolunu tuttu.

Yine de Dior, ergenlik çağına ulaşınca halkından kalan, ufak da olsa küçük bir grubu yönetmeye başladı. Beren gibi o da ormanları çok seviyordu; sahip olduğu Cücelerin Gerdanlığındaki o harika cevherden dolayı şarkılarda ondan daha çok Zengin Ausir diye söz edilir. İmdi Beren ile Tinúviel hakkındaki öyküler yavaş yavaş oğlanın gönlünden çıkmaya yüz tutmuştu, olanları unutmaya başlamış ve bu gerdanlığı takma alışkanlığı edinmişti. Bu gerdanlığın güzelliğine de gitgide daha çok

hayran oluyordu; bu mücevherin şöhrati bütün Kuzey bölgelerinde bir yangın gibi yayılıyor ve Elfler birbirlerine “Hisilómë ormanlarında bir Silmaril yanıyor,” diyordu.

Nauglafring Öyküsü, Dior’a yapılan saldırıyı ve Fëanor’un oğullarının elinden ölümünü daha detaylı anlatır; *Kayıp Öyküler*’in sonuncusu olan bu öykü, bir devamı olabilmesi için Elwing’in kaçmasıyla biter:

Elwing dolanıp durmuştu ormanda, gerek kahverengi gerekse yeşil Elflerin çok azı yaklaşmıştı yanına. Sonra Elfler Hithlum ormanlarından sonsuza kadar ayrıldılar, güneye Sirion’un derin sularına ve güzel ülkelere yollandılar.

Ve böylece bütün perilerin yazgıları dönüp tek bir mecrada toplandı ve bu mecra da Eärendil’in büyük öyküsüdür; işte biz de artık bu öykünün başlangıcına varmış bulunuyoruz.

*

Quenta Noldorinwa’da Gondolin’in tarihçesi, Gondolin’in düşüşüyle ilgili ve Gondolin kralı Turgon’un kızı Idril Celebrindal ile evlenen Tuor hakkında pasajlar vardır; oğulları onlarla birlikte şehrin yıkımından kaçmış ve Sirion’un Ağzı’na gelmiş olan Eäredel’dir. *Quenta*, Dior’un kızı Elwing’in Doriath’tan Sirion’un ağzına kaçışıyla devam eder:

Kalabalıklaştı Sirion kıyılarında elf halkı, bunlar Doriath ile Gondolin’den toplanmış gelenlerdi. Denizden ve deniz üzerinde giden zarif gemiler yapmaktan hoşlanmaya başladılar. Denizin kıyısına yakın yerlere yerleştiler, Ulmo’nun gölgesi altına...

O günlerde Tuor artık yaşlandığını iyiden iyiye hissetmeye başlamıştı, denize olan özleminden bir türlü kurtulamıyordu; bu sebeple Eärámë, yani Kartal Kanadı isminde büyük bir gemi yaptırdı, kavuşan güneşe, Batı’ya doğru Idril ile birlikte yelken açtı ve bir daha öykülerde adı hiç duyulmadı. Lâkin nurlu

Eärendel, Sirion halkının beyi oldu ve eş olarak da kendisine Dior'un kızı Elwing'i aldı; ama yine de huzur bulamadı. Gön-lüne düşen iki düşünce karışmış bir olmuştu: Engin denizle-re duyduğu özlem ki bu nedenle bir daha geri gelmemiş olan Tuor ile Idril Celebrindal'ın peşinden yelken açmayı düşünüyordu; bir de son sahili bulmayı ve ölmeden önce Tanrılara ve Batı'nın Elflerine bir mesaj götürmeyi, onları etkileyip dünyaya ve İnsanlığın dertlerine acımalarını sağlamayı.

Şarkılarda anlatılan, gelmiş geçmiş en zarif gemi Wingelot'u, Köpükçiçeği'ni yaptırdı; geminin kalasları gümüş ay gibi bembeyazdı, kürekleri altından, yelkenleri gümüşlendi, direk-leri ise yıldızlar misali mücevherlerle bezenmişti. *Earendel'in Türküsü*'nde derinlere, ayak basılmamış ülkelere, bilinmedik denizlere ve adalara yaptığı maceralı yolculuklar anlatılır... Lakin Elwing hep kederle evde oturmuştur.

Eärendel, Tuor'u bulamadı, Valinor kıyılarına da hiç ulaşamadı; sonunda rüzgârlar onu yeniden Doğu'ya attı ve bir gece vakti Sirion limanına vardı, beklenmedik bir anda ve hiç hoş karşılanmadı burada çünkü liman harap bir haldeydi...

Elwing'in Sirion'un ağzına kurulmuş olan ülkesinin neredede olduğu bilgisi Fëanor'un oğullarına ulaşmıştı, ayrıca bir de Nauglamír ile o muhteşem Silmarile hâlâ sahip olduğunun bilgisi; avlandıkları yerlerden ayrılıp bir araya gelmişlerdi.

Fakat Sirion halkı Beren'in kazanmış olduğu, Lúthien'in taktığı ve zarif Dior'un uğruna öldürüldüğü o mücevheri vermek istemedi. Böylece Elfin Elfi kırmasının en soncusuna ve en acımasızına tanık oldular; bu kıyım, o lanetli yeminin neden olduğu üçüncü elemdir; çünkü Fëanor'un oğulları Gondolin sürgünleri ile Doriath'tan arda kalanların üzerine saldırdılar; halklarının bir kısmı kenara çekilip dursa, bir kısmı isyan ederek kendi beylerine karşı Elwing'e yardım eden diğer kısmı ile birlikte katledilmiş olsa da, günün sonunda kazanan Fëanor'un oğulları oldu. Damrod öldürülmüştü, Díriel de, ar-

tık Yediler arasından sadece Maidros ile Maglor kalmıştı geriye; lâkin Gondolin halkının kalanı tamamen yok edilmiş, ayrıl-maya ve Maidros halkına katılmaya zorlanmıştı. Ama her şeye rağmen Fëanor'un oğulları Silmarili ele geçirememişti; çünkü Elwing, Nauglamir'i denize atmıştı ve Son gelip atana kadar da buradan, denizden dönmeyecekti; Elwing sonra kendisi-ni de dalgalara atmış, ak bir deniz kuşu donuna bürünmüş, Eärendel'in peşinden ağıtlar yakarak uçup gitmişti tüm dünya-nın tüm denizlerinin kıyılarına onu araya araya.

Lâkin bu korkunç yeminin yüküyle ağırlaşmış ve yorulmuş olan Maidros, Elwing'in evladı Elrond'a acımış, onu yanına al-mış, korumuş ve yetiştirmişti.

Bütün bunları öğrenmiş olan Eärendel üzüntüsünden kah-roldu; bir kez daha Elwing ve Valinor'u bulmak için yelken açtı. Eärendel'in Trksnde sonunda Büyülü Adalar'a vardı-ėı, bunların tlsımından zar zor kaçabildiği, sonra dünyanın kıyısında yeniden Yalnız Ada'yı, Gölgeli Denizler'i ve Periler Körfezi'ni bulduğu söylenir. Burada fani İnsanlardan azade ebedi sahile ayak basmış ve şahane Kr tepesine tırmanmıştı; sonra Tn'un terk edilmiş yollarında yürümüştü, bu yolların kıyafetlerine ve ayakkabılarına bulaşan tozu pırlantaların ve değerli taşların tozudur. Fakat Valinor'a girmeye cüret edeme-mişti.

Kuzey Denizleri'nde zaman zaman dünyanın bütün deniz kuşlarının sığınabileceği bir kule inşa etti; hiç durmadan zarif Elwing'in yasını tuttu, ona dönmesini umutla bekledi. Wingelot kanatlarıyla havalandı, Elwing'i aramak için göklere doğru yelken açtı; muhteşem ve büyülü bir gemiydi Wingelot, gök-yüzünde yıldız ışığıyla aydınlanmış bir iek. Fakat Güneş Wingelot'u kavurmuştu, Ay ise göklerde onun peşine düşmüş-t. Uzun yıllar Eärendel firari bir yıldız olarak parıldayıp Dn-ya üzerinde dolandı durdu.

Tam bu noktada, *Quenta Noldorinwa*'da, Eärendel ile Elwing'in ilk yazılmış öyküsü biter; fakat daha sonraki bir zamanda son pasajı yeniden yazınca Beren ile Lúthien'in Silmarilinin sonsuza kadar denizde kaybolma fikrini değiştirmiştir. Yeniden yazılmış hali şöyledir:

Ve yine de Maidros Silmarili ele geçirememişti çünkü her şeyin kaybedildiğini ve çocukları Elros ile Elrond'un tutsak edildiğini fark eden Elwing, Maidros'un ordusunu atlatarak gerdanında Nauglamír ile kendini denize atmış ve ahalinin kanısına göre yok olmuştur. Fakat Ulmo onu kaldırıp almıştı; Elwing sevdiceği Eärendel'i aramak için sular üzerinde uçarken Silmaril gerdanında bir yıldız gibi parlıyordu. Ve bir gece vakti dümende durmakta olan Eärendel onun, ayın altında son derece hızla hareket eden beyaz bir bulut olarak, garip bir yörüngede hareket eden bir yıldız olarak, fırtınanın kanatlarında soluk bir alev olarak kendisine yaklaştığını görmüştü.

Şarkılarda söylendiğine göre Elwing bayılarak havadan Wingelot'un tahta zemini üzerine düşmüş ve sürati nedeniyle neredeyse canını teslim etmişti ama Eärendil onu hemen kucağına almıştı. Ve sabah olduğunda yanında uzanmış kendi sureti içinde yatan karısını hayran hayran seyretmişti; karısının saçları onun yüzüne yayılmıştı ve Elwing orada uyumaya devam etti.

Buradan sonra *Quenta Noldorinwa*'da anlatılan ve büyük ölçüde yeniden kaleme alınmış öykü, temel özellikleri açısından *Silmarillion*'a ulaşmıştır. Ben de öykünün son halini burada tekrarlayarak, bu kitabı bitirmek istiyorum.

SABAH VE AKŞAM YILDIZI

Sirion limanları yerle bir edildiği, oğulları tutsak alındığı için Eärendil ile Elwing çok üzölmüşlerdi, ayrıca onların öldürölmesinden de korkuyorlardı; ama korktukları başlarına gelmedi. Çünkü Maglor, Elros ile Elrond'a acımış ve el üstünde tutmuştu; ilerleyen zamanda da hiç umulmayacak bir şekilde aralarında bir sevgi oluştu; zira Maglor'un yüreği bu korkunç yeminin yüküyle ağırlaşmış ve yorulmuştu.

Yine de Eärendil artık Orta Dünya topraklarında bir umut görmüyordu; yurduna gitmedi, geri döndü yine yeis içinde ve yanında Elwing ile birlikte bir kez daha Valinor'u aramaya koyuldu. Artık sık sık Vingilot'un burunda oturuyordu, Silmarili de alına bağlamıştı; Batı'ya gittikçe Silmarilin ışığı gitgide artıyordu...

Derken Eärendil, ebedi kıyılara ayak basan ilk yaşayan İnsan oldu; burada yanındakilere ve Elwing'e bir konuşma yaptı. Seyahat etmiş olduğu tüm denizleri aşarken yanında olan üç denizci vardı: Falathar, Erellont ve Aerandir idi bunların isimleri. Eärendil onlara şöyle dedi: "Valar'ın hışmına uğramamanız

için buraya benden başka kimse ayak basmayacak. Bu tehlikeyi bir tek ben kendi üzerime alabilirim, İki Soy'un hatırına.”

Lâkin Elwing şöyle cevapladı: “O zaman yollarımız ilelebet ayrılmış olur. Ama bütün tehlikeleri ben de sırtlanmak isterim.” Ve o da beyaz köpükler içine atladı ve Eärendil'e doğru koştu; fakat Eärendil üzgündü çünkü Orta Dünya'dan Aman kalesine girmeye cüret edenlere Batı'nın Efendilerinin duyacağı hiddetten korkuyordu. Burada yolculukları boyunca kendilerine yoldaşlık etmiş refakatçileriyle vedalaştılar ve onlardan sonsuza kadar ayrıldılar.

Derken Eärendil Elwing'e şöyle dedi: “Beni burada bekle; çünkü benim taşımama mukadder olan haberi ancak bir kişi götürebilir.” Tek başına ülkeye girerek Calarciya'ya vardı. Ona burası boş ve sessiz gelmişti çünkü tıpkı asırlar önce Morgoth ile Ungoliant gibi Eärendil de tam o anda festival zamanına denk gelmişti. Elf halkının neredeyse hepsi ya Valimar'a gitmiş ya da Manwë'nin Taniquetil'deki divanhanelerinde bir araya toplanmıştı. Tirion surlarını korumaları için çok az Elf bırakılmıştı.

Fakat bunların bir kısmı onu ve üzerinde taşıdığı o müt-hiş ışığı uzaktan gördüler ve aceleyle Valimar'a gittiler. Lakin Eärendil yeşil Tüna tepesini tırmanınca burasının boş olduğunu gördü; böylece Tirion sokaklarına girdi, onlar da ıssızdı; içine bir ağırlık çöktü çünkü Mübarek Diyar'a bile bir kötülük gelmiş olmasından korktu. Tirion'un terk edilmiş yollarından yürüdü, kıyafetlerine ve ayakkabılarına bulaşan toz pırlantaların ve değerli taşların tozuydu, uzun beyaz merdivenleri çıkarken parlıyor ve pırıldıyorlardı. Ve hem Elflere hem de İnsanlara ait birçok dilde seslendi ama ona cevap verecek kimse yoktu. O yüzden sonunda denize doğru dönmeye başladı; ama daha o sahile giden yolu yeni tutmuştu ki tepede biri durarak gür bir sesle ona seslendi, şöyle haykırdı:

“Selam olsun sana Eärendil, bahriyelilerin en şöhretlisi, yolu

gözlenirken fücçeten gelen, hasretle beklenirken tüm emeller tükendiğinde çıkagelen! Selam olsun sana Eärendil Güneş ile Ay'a ışık taşıyan! Dünya Çocuklarının ihtişamı, zulmetteki yıldız, akşamın mücevheri, seherin nuru!"

Bu ses Manwë'nin habercisi Eönwë'nin sesiydi; Valimar'dan geliyordu, Eärendil'i Arda'nın Güçleri'nin önüne çağırdı. Böylece Eärendil Valinor'a ve Valimar divanhanelerine girdi ve bir daha İnsanların ülkelerine hiç ayak basmadı. Bunun üzerine Valar toplanıp akıl danıştılar ve Ulmo'yu denizin derinliklerinden çağırdılar; Eärendil onların yüzüne karşı durdu ve İki Soy'un haberini ilettiler. Noldor adına özür diledi, büyük üzüntülerine acınmasını istedi; İnsanlar ve Elfler için ise merhamet diledi, ihtiyaçları olduğunda imdada yetişilmesini niyaz etti. Ve duaları kabul oldu.

Elfler arasında derler ki Eärendil oradan ayrılıp eşi Elwing'i ararken Mandos onun yazgısı hakkında konuşmuş; şöyle demiş Mandos, "Fani insan ölmeyen topraklara adım atıp yaşamaya devam edebilir mi?" Lâkin Ulmo şöyle demiş: "Eärendil, dünyada açmış idi gözlerini. Arz et bana: Hador soyundan gelen Eärendil Tuor'un oğlu mudur, yoksa Elf hanedanı Finwëlerden Turgon'un kızı Idril'in oğlu mudur?" Mandos cevap verdi: "Mütesaviyen Noldor; ihtiyaren sürgüne gitmiş ve bir daha buraya dönmeyecek olan."

Lakin her şey söylendikten sonra Manwë hükmünü verdi ve şöyle dedi: "Bu mevzuda hüküm gücü bana verilmiştir. İki Soy'a olan sevgisi için göze almış olduğu tehlike Eärendil'i rapt etmeyecektir, ona olan sevgisi nedeniyle kendini tehlikeye atan zevci Elwing'i de keza; ama bir daha Harici Diyarlar'da ne Elfler arasında, ne de İnsanlar arasında gezemeyecekler. Onlar hakkındaki hükmüm şudur: Eärendil ile Elwing'e ve oğullarına, kaderlerini hangi soya bağlamak ve hangi soy ile muhakeme edilmek istiyorlarsa hür olarak seçme müsaadesi verilmiştir."

[İmdi Eärendil o kadar uzun süre görünmeyince Elwing

kendisini yalnız hissetmiş ve korkmaya başlamıştı; fakat Elwing denizin kenarında dolaşırken Eärendil onu buldu.] Çok geçmeden ikisi de Valimar'a çağrıldılar; burada Kıdemli Kral'ın hükmü kendilerine bildirildi.

Bunun üzerine Eärendil, Elwing'e şöyle dedi: "Sen seç çünkü ben artık dünyadan yoruldum." Elwing de Lúthien nede-niyle Ilúvatar'ın İlkdoğan Çocuklarıyla yargılanmak istedi; gönlü daha çok İnsan soyunda ve babasının hakkında olduğu halde onun hatırı için Eärendil de aynısını seçti.

Sonra Valar'ın buyruğuyla Eönwë, Eärendil'in, bir haber bekleyen yoldaşlarının bulunduğu Aman kıyısına gitti; burada bir tekne aldı, üç bahriyeliyi bu tekneye koydu ve Valar onları büyük bir rüzgârla Doğu'ya yolladı. Ama Eärendil ile Elwing Vingilot'u aldılar, gemiyi takdis ettiler ve bunu Valinor'dan geçirerek dünyanın en yüksek kıyısına götürdüler; gemi burada Gece Kapısı'ndan geçerek göklerin deryasına yükseldi.

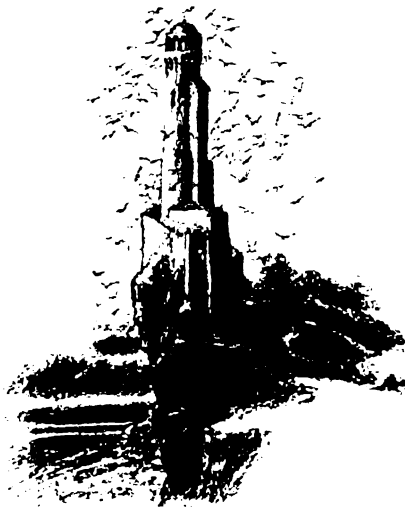
O gemi o kadar zarif, o kadar harika inşa edilmişti ki saf ve parlak dalgalanan bir alevle doluydu; elf cevherlerinin tozuyla pırıl pırıl olan Bahriyeli Eärendil dümende oturuyordu ve Silmaril alnında duruyordu. Bu gemiyle çok uzaklara seyahat etti, hatta yıldızsız boşluklara bile; lakin genellikle sabahları ve akşamları görünürdü, şafakta veya gün kavuşurken pırıl pırıl, dünyanın hudutlarının ötesine yaptığı yolculuklardan Valinor'a dönerken.

Bu yolculuklara Elwing gitmezdi çünkü soğuğa ve yolsuz izsiz boşluklara dayanamayabilirdi; o daha çok toprağı, deniz ve tepelerde esen tatlı rüzgârları severdi. O yüzden Ayıran Denizler'in kıyısında kuzeye doğru ona beyaz bir kule yapmış-lardı; burada her zaman dünyaya ait deniz kuşları barınırdı. Derler ki bir zamanlar kendi de bir kereliğine kuş donuna girmiş olan Elwing kuşların dilini öğrenmişti, kuşlar ona uçma becerisini öğretmişlerdi, kanatları beyaz ve gümüş grisiydi. Zaman zaman, Eärendil'in dönüşü Arda'ya yaklaşırken onu

karşılamak için uçup gidermiş, tıpkı çok zaman önce uçmuş ve denizden kurtarılmış olduğu gibi. O zaman Yalnız Ada'da yaşayan Elfler arasında gözleri en keskin olanlar onu limana dönen Vingilot'u neşeyle karşılamak için havada süzülen pırıl pırıl parlayan, kavuşan güne gül rengi almış beyaz bir kuş gibi görürler.

İmdi Vingilot göklerin deryasına ilk kez yelken açtığında beklenmedik bir şekilde tüm parlaklığıyla pırıl pırıl yükselmişti; Orta Dünya halkı gemiye uzaktan bakmış ve merak içinde kalmıştı. Bunu bir alamet olarak kabul ettiler ve ona Gil-Estel yani Büyük Umutlar Yıldızı adını verdiler. Ve bu yeni yıldız akşam görüldüğünde Maedrhros oğlan kardeşi Maglor'a hitaben şöyle dedi: "Şimdi şu Batı'da parlayan Silmaril olsa gerek, değil mi?"

Peki ya Beren ile Lúthien'in son ayrılışları? *Quenta Silmarillion*'ın sözleriyle: Kimse Beren ile Lúthien'in dünyadan ayrılışını görmedi; sonunda huzurla yattıkları yeri bulup işaretleyemedi.

"Şimdi şu Batı'da parlayan Silmaril olsa gerek, değil mi?"

EK

LEITHIAN ŞARKISI – DÜZELTMELER

Yüzüklerin Efendisi'ni tamamladıktan sonra babamı cezbeden ilk edebi çalışmalardan biri, hatta belki de ilki *Leithian Şarkısı*'na dönmek olmuştı: Anlatıyı (söylememe gerek yok ama) 1931 yılında bıraktığı noktadan (Beren'in Angband kapılarında Carc-haroth tarafından saldırıya uğramasından) alıp devam etmek değil de şiiri baştan yazmaktı niyeti. Şiirin yazımının metinsel tarihçesi son derece karmaşıktır, başlangıçta babamın *Şarkı*'yı bütünüyle baştan yazmaya girişmiş olduğu anlaşılrsa da burada bu konuda daha fazla bir şey söylemeye gerek olduğunu düşünmüyorum. Babamdaki bu dürtü kısa bir süre sonra sönmüş ya da başka şeyler daha ağır basmış ve iş birkaç bölük pörçük pasajla kalmıştır. Bununla birlikte çeyrek asırlık bir aradan sonra yazmış olduğu yeni mısralarından, *Şarkı*'nın bir tek Beren hariç, Beren'in babası Barahir ile bütün yol arkadaşlarının katline neden olan Bahtsız Gorlim'in hainliği pasajından birkaç önemli örnek vermek istiyorum. Bu sonradan yazılmış pasajlar arasında bulunabilmiş en uzun olanıdır ve –rahatlıkla– özgün metinle karşılaştırılabilir. Burada “Gaurhoth Adası”ndan sürülmüş olan Sauron (Thû)'un Morgoth ile değiştirilmiş olduğunu göreceksiniz; ayrıca mısraların niteliğine bakacak olursak da yeni bir şiirle karşı karşıya olduğumuz aşîkârdır.

Yeni metni, özgün nüshasında bir karşılığı olmayan *Kutsal Tarn Aeluin Hakkında* başlıklı kısa pasajla başlatmak istiyorum: Bu mısralar 1 ile 26 arasındakilerdir.

Öyle cüretkâr amelleri vardı ki, düşüp peşlerine
çok geçmeden onları arayanlar, gelmekte
oldukları şayiasını işitip kendileri firar eylediler.
Bunların gizli barınaklarıyla ilgili haber
olsun götürmüyordu tek bir nefer dahi Morgoth'a
her bir kelleye bir bedel konmuş olsa da
denk gelecek kadar bir kralın kefaletine.
Ulu kara çamlar üzerinden, sarp ve yüce
Dorthonion'un, yükselen dağ rüzgârlarına
bereketsiz mi bereketsiz ve karlara
doğru, oralarda bir yerlerde çıplak ve
esmer yaylasının, bir dağ gölü kendince
uzanırdı boylu boyunca, gündüzleri mavi,
dünya üzerinden Batı'ya doğru geçen geceleri,
Elbereth yıldızlarına kara camdan bir ayna.
Bir zamanlar kutsal olan bu yer hâlâ
kutsanmış sayılırdı: Ne gölgesi
Morgoth'un, ne de kötü bir şey gelebilmişti
buraya; bir fısıltı dolanırdı, kıyısında
boynunu bükmüş huş ağaçları arasında;
etrafında yalnız bir bataklık vardı ve kemikleri
kadim Dünya'nın, çıplak dikilmiş kayalar misali
fundalar ve karaçalılar arasından baş verirdi;
işte burada yurtsuz Aeluin kıyısında kendisi
artık av olmuş bey ile sadık adamları
boz taşların arasında sığınaklarını kurmuşlardı.

10

20

BAHTSIZ GORLİM

Hikâyede, Angrim oğlu Bahtsız Gorlim, diye
anlatırlar, bunlardan biriydi, en acımasızları ve
en umutsuzları. Henüz rast giderken talihi
bu hayatta, eş diye genç bir kızı, beyaz tenli

30

Eilinel adında, almıştı kendine: Üzerlerine
bu kötülük çökmeden önce diyecek yoktu sevgilerine.
Savaşa sürmüştü atını; dönünce savaştan baktı ki
bir de, yanmış, kül olmuştu bütün çiftliği
ve tarlaları; ıssız evi damsız duruyordu tam da
yapraklarını dökmüş ormanın ortasında,
bomboş; ve Eilinel'i, beyaz tenli Eilinel'i
kimseler bilmiyordu nereye götürdüklerini;
ölüme mi, yoksa köle olmaya mı gitmişti.
Kapkara çökmüştü o günün gölgesi
gönlüne o andan itibaren; kuşku hâlâ
kemiriyordu içini dolaşırken etrafta,
vahşi tabiatla gezinirken, ya da genellikle
uykusuz geçirdiği gecelerde, belki de
diyordu, önce, kötülük gelip çatmadan,
ormana kaçacak vakti olmuştur bir an:
Ölmemiştir, yaşıyordur, geri dönecektir
beni aramak için ve beni öldü zannedecektir.
O yüzden zaman zaman barınaktan ayrılır, gizlice
tek başına tehlikeyi göze alır ve gece
vakti bu eski eve gelirdi, yıkık dökük, buz gibi
soğumuş, ne ocağı ne lambası yanan. Gelirdi
de, eline bir şey geçmez, tekrarlanan sıkıntısından başka,
burada bekler etrafı gözlerdi boşu boşuna.

40

50

Boşu boşuna; daha kötüsü ya da
– pek çok casusu vardı Morgoth'un zira,
karanlıkları bile yarabilecek en derin,
bir sürü gizlenmiş göz; Gorlim'in
geliş gidişlerini mimleyerek bildirmişlerdi
bunu hemen. Derken bir gün gelip çatmıştı böyle kederli,
Gorlim'in gizlice süzülüp çıkıp alacakaranlığında
hüzünlü bir güzün, yağmur ile soğuk yel altında

60

inleyen otlar kaplı تنها bir patikadan ilerlediği, sessizce.
Ama o da ne! bir ışıkçığin eski evin penceresinde
kırpıştığını hayretler içinde görmüştü; derinlerinde ta,
büyüyen cılız bir umut ve ani bir korkuyla
yaklaşarak içeri baktı. Eilinel idi işte karşısındaki!
Değişmiş de olsa, o karısını çok iyi bilirdi.
Keder ve açlıkla çok yıpranmıştı, saçları bile
düğüm düğüm olmuştu, kıyafetleri lime lime;
feri gitmişti gözlerinin gözyaşlarıyla; yavaşça
bir yandan “Gorlim, Gorlim! Sırtını bana
dönmüş olamazsın, bırakamazsın beni. Demek ki
öldürdüler, heyhat! Öldürülmüş olmalısın! buz gibi,
ben ise, çıplak bir taş misali tek başına, severken
sevgisiz kalacağım burada!” diyordu ağlarken.

70

Tek bir kere haykırdı Gorlim – ve o anda
ışık sönüverdi, gecenin rüzgârları arasında
uludu kurtlar; ve aniden omzunu kavrayıverdi
cehennemin insanı bırakmayan o pençeleri.
Morgoth’un uşakları kısı kıvrak hemen oracıkta
yakaladı onu, hiç acımadan bağladılar sıkıca
ve ordularının komutanı Sauron’a götürdüler Gorlim’i.
Kurttan yaratıkların ve hayaletlerin efendisi,
Morgoth’un tahtı önünde diz çökenler arasında
en aşağılık olanıydı. Bütün haşmetiyle Gaurhoth Adası’nda
hüküm sürüyordu; ama işte tam da şimdi
tüm gücüyle ve Morgoth’un emriyle asi
Barahir’i arayıp da bulmak için sürmüştü atını.
Yakınlardaki karargâhında oturuyordu, kasapları
avlarını sürükleyerek buraya getirmişti işte.
İşte burada yatıyordu Gorlim ıstırap içinde:
Boynunda zincirler, el ve ayaklarında da;

80

90

gark edilmiş bir halde amansız bir azaba.
Niyetleri iradesini kırmak, zorlamaktı onu
ihanetle getirmesi için bu ıstırabın sonunu.
Ama onlara Barahir konusunda hiçbir şeyi
açık etmiyor, söylemiyor, bağlayan dilini
vefa mührünü kırmıyordu inatla;
ta ki onlar da verinceye kadar bir ara
sonunda ve o zaman birisi, bir suret kapkara
iki büklüm olmuş, geldi bağlandığı yere yavaşça
ve ağır ağır ona karısı Eilinel'den söz etti.

100

“Yoksa hayatını heba mı edeceksin,” dedi,
“aslında sadece bir iki lafla karını kurtarabilecekken
ve kendini; ve huzur içinde yaşayabilecekken
onunla birlikte uzakta kavgadan ve dövüşten,
Hükümdar'ın dostlarıyla? Daha ne yapacaksın sen?”

Ve artık acıyla çoktan bitmiş olan bu
Gorlim, (Sauron'un ağına takılmış olduğunu
düşündüğü) karısını bir kez daha görmek için
can atan bu Gorlim, içinde bu düşüncenin
büyümesine izin verdi, sadakati tökezledi.
Sonra tutup onu yarı hevessiz, yarı hevesli,
doğrudan Sauron'un oturmakta olduğu
taş tahtın önüne getirdiler. O korkunç mu
korkunç karanlık suratın karşısında titredi
tek başına; Sauron şöyle dedi: “Gel sefil fani!

110

Neler duyuyorum böyle? Benimle
cüret edeceğin, neyin varmış mübadele
etmeye? Eh, bir şey söyle manuklı!
Neymiş bakalım fiyatın?” Gorlim başını
önüne eğdi, büyük bir kederle, kelimeleri
yavaş yavaş dillendirerek sonunda diledi
o acımasız, o vicdansız beyden serbest kalmayı

120

ayrılıp gitmek için. Belki o zaman Hükümdar'a karşı
savaştan çekilir, beyaz tenli Eilinel'i yine bulurdu,
onla birlikte yaşardı. Başka da bir şey istemiyordu.

Bunun üzerine Sauron gülümseyerek şöyle dedi:
"Zavallı köle! Fiyatın ne kadar da azmış, böylesi 130
büyük bir hainlik ve utanca karşı! Bahşediyorum
tabii ki istediklerini. E, haydi bekliyorum:
Haydi! Konuş bakalım hemen ve doğruyu söyle!"
O zaman Gorlim tereddüt etti, biraz geriye
doğru çekildi; fakat Sauron'un ürkütücü gözleri
mıhladı onu olduğu yere ve cüret edemedi
yalan söylemeye: Bir kere başlayınca,
hepsini anlattı ilk attığı adımdan vefasız sona
kadar: Elinden geldiğince cevap vermeliydi
hepsine, efendisi ve kardeşlerine ihanet etti 140
ve bitirince sözlerini yüz üstü yere kapaklandı.

Bunun üzerine Sauron kahkahalar attı.
"Seni sefil, seni yalaka solucan! Kalk da
ayağa dinle beni! İç bakalım şimdi, ihtimamla
senin için hazırladığım bu tatlı karışımdan!
Seni ahmak seni: Bir hortlaktı bütün gördüğün,
benim, ben Sauron'un senin sevdalı aklını tuzağa
çekmek için yaptığım. Hiçbir şey yoktu orada.
Sauron'un hayaletiyle evlenmek insanın dondurur iliklerini!
Eilinel'in! Çoktan öldü, öldü de senin kadar süfli, 150
aşâğılık olmayan solucanlara olmaya başladı bile yem.
Yine de vereceğim lütfu şimdi bahşediyorum
sana: Yakında Eilinel'e gideceksin, yatağında
yatacaksın, savaş mavaş olmayacak aklında
artık – erkekliğin de keza. Al hak ettiğini!"

Ve sürükleyerek götürdüler Gorlim'i,
acımasızca katlettiler; en sonunda da
cesedini nemli toprağın üzerine attılar, tam da
Eilinel'in çok önceleri yatmış olduğu yere,
kasaplarca öldürüldükten sonra, yanmış orman içinde. 160

Böylece korkunç olmuştu Gorlim'in eceli
ve ölürken son nefesinde kendini lanetledi;
sonunda Barahir düşüp yakalandı
Morgoth'un tuzağına; çünkü o yalnız mekânı,
Tarn Aeluin'i uzun zamandır koruyan
o kadim şeref, ihanetiyle yerle yeksan
olmuştu: Artık bütün o gizli patikalar ve
saklı barınak serilmişti gözler önüne.

BARAHİR OĞLU BEREN VE KAÇIŞI

Kuzeyden kapkara savrulup geldi bulut; tısladı
güz aylarının iliklere işleyen buz gibi rüzgârları 170
fundalar arasından tüm gümbürtüsüyle; yaşlı suları
ise Aeluin'in, hüzünlü ve kül rengi, uzanmıştı.
“Oğul Beren,” dedi Barahir, “hani kulağımıza
gelmiş olan söylentileri, üzerimize yollanmış kuvva
ile ilgili Gaurhoth'tan, biliyorsun sen de;
yiyeceğimiz ise tamamen tükendi neredeyse.
Yasalarımıza göre kura sana çıktı, tek
başına gitmen için hâlâ bize yiyecek
tedarik eden birkaç kişiden alabileceğin
yardımı alıp da gelmeye ve yeni işiteceğin 180
havadisleri toplamaya. Yaver gitsin talihin!
Çabucak dönüp gel geri çünkü ayrılmanı senin
bu kadar küçük olan bu topluluktan aslında
gönlümüz hiç çekmiyor: Gorlim de ormanda
ya kayboldu ya da öldü gitti. Haydi elveda!”

Beren daha ayrılırken yanından, âdeta
bir matem çanı gibi çınliyordu o söz,
babasından duymuş olduğu o son söz.

Bozkırlardan geçerek ve bataklıklardan,
ağaçların ve dikenli çalılıarın yanından 190
dolanarak uzaklara gitti: Sauron'un kampının
ateşini gördü, avlanırken uluyan Orkların,
sinsi kurtların sesini duydu ve dönerek o geceyi,
yol uzun olduğu için mecburen ormanda geçirdi.
Yorgun düşen Beren'in uykusu gelmişti,
mecburen bir porsuk inine girdi
sürüne sürüne; ama bir yerlerde yakınlarda
zırhları ve kalkanları şakırdayan âdeta,
askerlerin kayalık dağlık araziye doğru
geçtiğini (ya uykusunda öyle gördü) ya da duydu. 200
Derken karanlığa doğru gömüldü gitti
ta ki, sanki ölü ağaçların altındaki kasvetli
suyun kıyısındaki çamurların içinden kendini
kurtarınca, insan suda nefessiz kalıp hani
yukarı zorla çıkmaya çalışır ya, oluncaya kadar öyle.
Ağaçların kurşuni dalları buz gibi esintide
titriyor, bütün o kapkara yaprakları kıpırdıyordu:
Her yaprak kara, garklayan bir kuştı
gagasından bir damla kan damlatan.
Ürperdi, o vakit her yanına dolanan sazlardan 210
kurtulup emeklemeye çalışıyordu ki
uzaklarda bir gölge gördü soluk ve gri,
boğucu gölün üzerinden kayıp yaklaşan.
Yavaşça yaklaştı, hafifçe konuştu o an:
“Gorlim idim bir zamanlar ama şimdi sadece
bir hortlağım iradesini bozmuş, güveni kendisine
boşa çıkartmış, ihanet etmiş. Git! Oyalanma!

Uyan Barahir oğlu uyan, acele et! Durma!
Çünkü Morgoth'un parmakları başladı
babanın boğazını sıkmaya; patikalarınızı,
buluşma yerinizi, biliyor artık gizli barınağınızı.” 220

Sonra iblisin kurmuş olduğu tuzakı bir bir anlattı
inanıp da düşmüş olduğu ve nasıl kandığını;
sonunda ağlayarak onu affetsin diye yalvardı
ve gömülüp kayboldu karanlıklar içine.
Beren uyandı, içini kaplayan hiddet ateşiyle
hemen bir hamlede olduğu yerden doğrulduğu
gibi ayağa sıçradı. Kuşanır kuşanmaz kutlu
yayı ile kılıcını, bir karaca misali kayalardan
ve çalılardan sıçrayarak yola koyuldu şafaktan 230
çok önce. Gün daha kavuşmamıştı ki sonunda
Aeluin'e vardı tam da kızıl güneş, alev almış batıya
doğru gömülürken; lakin Aeluin'in kızılığı kandandı,
kıp kızıldı kayalar, çiğnenmiş çamurlar kıp kızıldı.
Kapkara tünemişti kuzgunlar, leş kargaları
dallara sıra sıra; ıslaktı gagaları,
kapkaraydı sıkı sıkı tuttukları pençeleriyle
üzerinden kanlar damlayan etler ve de.
İçlerinden biri gakladı: “Ha, ha, çok geç kaldı!”
“Ha, ha!” diye cevapladılar, “ha! geç kaldı!” 240

Oracığa gömdü Beren babasının kemiklerini aceleyle,
taşlardan üst üste yığıldığı bir kurganın dibine;
Barahir'in üzerine ne bir harf kazıdı ne de belirtici
bir yazı yazdı fakat tam üç kere en tepedeki
taşa vurdu ve tam üç kere adını yüksek sesle
haykırdı. “Ölümünün,” diye ant içti, “öcünü elbette
alacağım. Evet, kaderim beni en sonunda
sürükleyip götürse bile Angband kapılarına.”
Ve sonra döndü, göz yaşı dökmedi için için:
Gönlü kapkaraydı, yarası derin mi derin. 250

Taşlar kadar soğuk geceye doğru sevgisiz,
bir başına yürüdü ağır adımlarla, refiksiz.

İzlerini bulmak için öyle mahir bir avcı
olmasına lüzum yoktu. Aldırmadan etrafına zalim düşmanı
kendinden emin ve mağrur bir halde kuzeye doğru,
gidiyordu uygun adım, selamlamak için başbuğunu
pirinçten parlak borularını üfleyerek,
basukları yeri zangır zangır titreterek.

O zaman Beren takıldı peşlerine
cüretkârane ama dikkatle, koku peşinde 260

iz süren bir tazı gibi. Derken yanında
karanlık bir kaynağın, Serech'in yosunlarına
doğru akuğu yerde Rivil'in yükselip de,
katilleri buldu, düşmanlarını hem de.

Yakınlardaki tepeye gizlenerek yavaşça
yerlerini bir bir mimledi: Kılıç ve yayıyla
tek başına öldürememekten korktuğundan
fazlaydılar. Sonra çalılar arasında yavaşça kayan
ylanlar gibi yere yapışarak yanlarına sokuldu.

Birçoğu burada, yürümekten yorulmuş uyuyordu 270
lakin komutanları otlar üzerine yayılmış içiyorlar,

elden ele vererek ganimetlerini dolaştırıyorlar,
almış oldukları ufak tefek şeylere, üzerinden
cesetlerin, gıptayla bakıyorlardı. İçlerinden
biri bir yüzüğü kaldırdı havaya gülerek: "Hele
arkadaşlar," diye bağırdı, "bu benimdir! Ülkede
bir benzeri olmasa bile, benden esirgeyemezler bunu.

Bizzat öldürdüğüm Barahir'in, o çapulcu
haydut Barahir'in parmağından çıkarıp zorla
alan ben oldum bu yüzüğü. Eğer ama, 280
söylenenler doğruysa bu konuda, yüzüğü serseri

bir elf beyinden almış kılıcını emrine amade ettiği.

Pek yararı olmamış ona – işte öldü gitti.

Pek tekin olmaz derler bilirsiniz elf yüzükleri;
üzerindeki altın için alıkoyacağım onu yine de,
kuş kadar ücretime katacağım hiç değilse.

Yaşlı Sauron yüzüğü ona götürmemi söyledi
ama yine de bence o yığın yığın hazinesi
arasında bunun esamesi bile okunmaz: Büyüdükçe

gözü doymaz oldu efendinin! O yüzden size 290
söyleyeyim arkadaşlar, hepiniz Barahir'in
parmaklarının çıplak olduğuna dair edeceksiniz yemin!"

Daha sözünü bitirmeden bir ok fırladı
arkadaki ağaçtan, yüzü koyun kapaklandı,
gırtlığında bir ok ucuyla; gözleri kaymış bir halde
toprağa yapıştı melun suratu büyük bir dehşetle.

Tam o anda amansız bir kurt köpeği gibi
sıçradı aralarına Beren. Kılıcıyla ikisini
savurdu attı yana; yüzüğü kaptı; ona 300
yapışan birini biçti geçti; tek bir sıçrayışta
gölgeler arasına karıştı, daha baskın
yediklerinin dehşeti ve korkusuyla, şaşkın
bağırışları vadiyi tutmadan kayboldu gitti.
Sonra onun arkasından fırladılar, kurt sürüsü gibi
bir yandan uluyup lanetler savurarak, bir yandan
dişlerini göstererek; yollarını açmaya çalılıarın arasından,
oraya buraya koşmaya başladılar; tomar tomar, oklarını
her gördükleri gölgeye veya titreyen yaprağa atıyorlardı.

Ne kutlu bir saatte doğmuş Beren meğerse:
Vızıldayan oklara, feryat eden borulara hem de 310
güldü geçti; insanların en hızlısı hayatta olan,
kırlarda yorulmayan, bataklıkta batmayan,
ormanda tıpkı bir elf, uçtu gitti; mağaraların

derinlerindeki gölgelerde çekiç tınlarının
yankılandığı Nogrod'da yapılmış, cüce elinden
çıkma gri zırh yeleği korumuştı onu tehlikelerden.

Korkusuz diye ünlenmişti bundan sonra Beren artık:
Yeryüzünün gördüğü, gelmiş geçmiş en gözüpek
adamları sayılırken bir bir, katıyordu onun ismini
herkes aralarına; ileride ona verilecek isimlerin, kıymetli 320
Hador'u veya mesela Barahir ile Bregolas'ı dahi
gececeği tahmin edebiliyordu; gelin görün ki
Beren'in gönlünü kaplamış olan hüznün o anda
şiddetli bir umutsuzluğa dönüşmüştü, hayatta
bir umudu, bir neşesi, övünülecek bir şeyi ve de,
kalmadığı için artık dövüşmüyordu, kalan günlerinde,
ecel şerbetini içip de dinmeden evvel acıları
artık tek beklediği Morgoth'un, elindeki çeliğinin tadını
tatması, iliklerine kadar hissetmesi için bir fırsatın
çıkmasıydı: En korktuğu şey ise zincirleriydi köleliğin. 330
Tehlikeyi aranıyordu, ölümün ise peşine
düşmüştü ama kurtulmuştu böylelikle
kur yaptığı zevalden. İnsanın kesen nefesini,
cüretkâr işleri tek başına yapıyordu. Söylentisi
bile bunların yeni umut oluyordu belki bükük insanlara.
“Beren” diye fısıldaşıyorlardı aralarında;
hafiyen kılıçlarını bilemeye başladılar hevesle
ve ocak başlarında akşamları gizlice
Beren'in yayı ile kılıcı Dagmor üzerine türküler
söylediler: Nasıl sessizce kamplara birer birer 340
yaklaşıp reisleri öldürdüğüne veya nasıl kapana
kısıldığı halde süzülüp ustaca kaçtığına
ve sonra ister gece vakti puslar içinde olsun
ister mehtap altında, ister gündüz vakti her yan
ışık içindeyken, nasıl geri geldiğine dair.

Ve ava gidip avlananlara, katledilen katillere dair
türküler söylediler, kesip de katlettiği
Kasap Gorgol'a, Ladros'taki pusuya, Drûn'daki
yangına, ölen otuz kişiye tek bir çatışmada,
itler gibi viyaklayıp kaçan kurtlara ve hatta
elindeki yarayla Sauron'un kendisine dair türküler.
Böylece tek başına bir kişi bütün o ülkenin her
yerini korku ve ölüm ile doldurmuştu amansızca,
Morgoth halkı için; yoldaşları ise bu durumda,
onu hiç yüz üstü bırakmayan kayınlar ile
meşelerdi; kürkleri olan veya kanatlarıyla sessizce
dolaşan ürkek yaratıklar; ya da tek başlarına dağlarda
tepelerde, yabanda yaşayan ve yolunu canla başla
gözleyen vefalı arkadaşları bir de.

350

Yine de pek nadirdir sonunun iyiye
bağlanması bir kanun kaçağının; ayrıca
türkülerde de söyleniyordu Morgoth'tan daha
güçlü bir hükümdarın o güne kadar gelmemiş olduğu:
Her yaşanan olaydan sonra elinin gölgesi uzanıyordu
biraz daha ileriye ülke üzerinde; Beren tarafından öldürülen
bir düşmana karşılık olarak yollanıyordu ikisi birden.
Yeni umutlar yitmişti, öldürülmüş bütün asiler;
ateşler söndürülmüş, susturulmuştu türküler,
ağaçlar kesilmiş, ocaklar dağıtılmış, tüm taşrada
Orkların kara askerleri dolaşıyordu amansızca.

360

370

Çelikten ilmeklerini Beren'in çevresinde
daralttılar iyice; artık geziyordu ensesinde
casusları Morgoth'un; bu halkayı aşip da
gelebilen yardımlar kesilmişti, ölümün kıyısında
şaşırmış duruyordu ve eninde sonunda öleceğini
ya da Barahir'in ülkesinden, çok sevdiği,
canından bile bu güzel ülkeden kaçması

gerekeceğini biliyordu. Bataklığın yanı
başında, isimsiz taşlar altında, bir zamanlar
kudretli olan o kemikler toz olacaklar, 380
hem oğlu hem akrabası tarafından terk edileceklerdi,
bir tek Aeluin'in sazları ağlayacaktı onlara ne yazık ki.

Gecenin bir köründe bir kış vakti, evinin hatta,
olmadığı o yeri, Kuzeyi bıraktı arkasında,
tetikteki düşmanın muhasarasından sessizce
sezdirmeden geçti – sanki kar üzerinde
bir gölge, rüzgârın bir anaforu mu
nedir, derken gitmişti; Tarn Aeluin'e, suyu
soluk akan ve Dorthonion'un hazin kalıntılarına
ömrü oldukça hiç bakmamak üzere bir daha. 390
Artık şakiyamayacaktı yay, gizlice çekilen,
artık okları kanatlanmayacaktı aniden,
artık düşmanın almak için can attığı başı
dinlenmek için gökler altındaki taşlara yaslanmayacaktı.
Eski İnsanların gümüşten alevine bakıp da
Yalazlı Funda dedikleri Kuzey Yıldızları arkasında
kalmıştı artık, terk edilmiş olan ülkenin üzerinde
parlamaya devam ediyorlardı; gitmişti Beren ise.

Döndü güneye, önünde onu bekliyordu
uzun ve yalnız seyahati güneye doğru, 400
Gorgorath'ın korkunç zirveleri ise
durmamacasına yükseliyordu önünde.
En cesuru dahil hiçbir adam ayak basmamıştı
henüz bu sarp ve soğuk dağlara; tırmanmamıştı
aniden yükselen yamacına da kimse.
Bu güney yamacı, ay ile güneşin çok önce
yaratılmasından, yaratılmış gölgelere doğru kayadan
sütunlar ve tepeler halinde dimdik alçalan

bir uçurumdu, insanın başı dönüp de aşağıya
baksa görüp görebileceği buydu tek manzara.

410

Hileyle dokunmuş, bir araya getirilmiş ve
acı sularla yıkanmış derin vadilerinde
kara büyüler kol geziyordu, kol geziyordu
bütün uçurumlarda ve koyaklarda; lakin bu
dağın çok ötelinde, çok daha ilerisinde
fanilerin görüş alanının, ancak kartalların, gökleri yırtan
baş döndürücü kulelerinde oturan,
görebileceği bir yerde, altında yıldızların
parlayan su misali rahatlıkla, uzanıyordu
sınırları Beleriand'ın, Elf yurdunun huzurlu.

420

ORİJİNAL METİNLERDEKİ İSİMLER LİSTESİ

İndeks görevi görme derdi olmayan (yalnızca babamın orijinal metinlerde yazdıklarına sadık kalarak) bu isimler listesini aklımdaki iki amaca hizmet etsin diye hazırladım.

Bu iki amaç da kitap için hayati bir önem arz etmiyor. İlki, kitabı okuyan okurlara bunca isim (ve isim formu) arasında hatırlayamadıkları olduğunda yardımcı olsun diye, zira o isim anlatıda önemli bir yer teşkil ediyor olabilir. İkinci olarak ise, belli isimler, özellikle de metinde nadiren veya bir kez geçenlerin ne olduğuna dair daha uzun açıklamalar yapmak istiyor olmam. Örneğin, her ne kadar anlatı içerisinde bir önemi olmasa da okurlar Eldar'ın neden "Ungweliantë nedeniyle" (sf. 38) örümceğe dokunmadıklarını öğrenmek isteyebilirler.

Aeluin Barahir ve yol arkadaşlarının mesken tuttuğu, Dorthonion'un kuzeydoğusunda bir göl.

Aglon Taur-na-Fuin ve Himring Tepesi arasındaki dar bir geçit. Kontrolü Fëanor'un oğullarındadır.

Ainur (tekili Ainu) "Kutsal Olanlar": Valar ve Maiar. [*Maiar*, eski bir kavrama sonradan konan bir isimdir.]

Aman Valar'ın mesken tuttuğu Engin Deniz'in ötesinde, Batı'daki Toprak. ("Mübarek Diyar").

Anfauglith "Boğan Toz." Bkz. *Dor-na-Faугlith*, *Susuz Ova*.

Angainu Vala Aulë tarafından yapılmış büyük zincir. Morgoth'u bağlamak için kullanılmıştır (sonraki ismi *Angainor*).

Angamandi (çoğul) "Demir Cehennemleri." Bkz. *Angband*.

Angband Morgoth'un Orta Dünya'nın kuzeybatısında bulunan muazzam zindan kalesi.

Angrim Bahtsız Gorlim'in babası.

Angrod Finrod'un oğlu sonraları (Finarfin).

Arda Dünya.

Artanor "Öte Diyar." Tinwelin'in (Thingol) krallığı, sonradan Doriath adını almıştır.

Aryador "Gölgeler Diyarı." Hisilómë'nin (Dor-lómin) İnsanlar arasındaki ismi. Bkz. *Hisilómeë*.

Ascar Ossiriand'da bir nehir. Doriath'ın hazinesi burada batıktan sonra ismi *Rathlorion*'a (Altınyatak) dönüşmüştür.

Aulë Demirci Aulë olarak da bilinen yüce Vala. "Tüm zanaatların efendisi"dir, ve "Arda'nın yapıldığı tüm muhtevisiyatta onun efendiliği hüküm sürer."

Ausir Dior'un bir ismi.

Avcıların Tepesi Narog nehrinin batısında kalan tepeler.

Balroglar [*Kayıp Öyküler*'de Balrogların "yüzlerce" olduğu söylenir. "Güç iblisleri" olarak da bilinirler. Demir zırh giyerler; çelik gibi pençeleri ve ateşten kamçıları vardır.]

Barahir İnsan beyi. Beren'in babası.

Batı'nın Engin Denizi *Belegaer*. Orta Dünya'dan Aman'a kadar uzanır.

Bauglir "Alıkoyan." Noldor'un Morgoth için kullandığı bir isim.

Beleg Doriath'lı bir Elf, çok iyi bir okçu, lakabı *Cúthalion*, "Güçlüyay." Feci şekilde katledilen Türin Turambar'ın yakın bir arkadaşı.

Belegost Cücelerin Mavi Dağlar'daki iki büyük şehrinden biri.

Belieriand (eski ismi Broseliand) Sınırları Doğu'da Mavi Dağlar'dan Kuzey'de Gölge Dağları'na ve Batı'daki limanlara uzanan, büyük kısmı İlk Çağ'ın sonunda sular altında kalmış ve yıkılmış, büyük Orta Dünya bölgesi.

Bëor Belieriand'a giren ilk İnsanların lideri. Bkz. *Edain*.

Bin Mağara Menegroth: Tinwelint'in (Thingol) Artanor'daki Esgalduin nehrindeki saklı divanhaneleri.

Boldog Ork kumandanı.

Bregolas Barahir'in erkek kardeşi.

Büyücü Adası Tol Sirion

Büyük Topraklar Engin Deniz'in doğusundaki topraklar: Orta Dünya [Kayıp Öyküler'de hiç kullanılmayan bir terim.]

Büyülü Adalar Engin Deniz'deki adalar.

Calacirya Elflerin bir şehri olan Valino'un dağlarında bir geçit.

Carcharoth Bkz. *Karkaras*.

Celegorm Fëanor'un oğlu. "Sarışın."

Cranthir Fëanor'un oğlu. "Esmer."

i-Cuilwarthon "Yeniden Yaşayan Ölü." Beren ile Lúthien, Mandos'tan döndükten sonra söylenen söz. *Cuilwarthien*: Mesken tuttukları topraklar. (Sonraları *Guilwarthon*.)

Cuiviénen Uyanış Suyu. Orta Dünya'da Elflerin uyandığı göl.

Cûm-nan-Arasaith Tamahkârlık Tûmseği, Menegroth'taki katliamın üzerinde uzanır.

Curufin Fëanor'un oğlu. "Hünerli."

Dagmor Beren'in kılıcı.

Dairon Artanor'lu çalgıcı. "Elfler arasında çalgılarını en büyü-

leyici biçimde çalan üç büyük çalgıcıdan biri sayılmaktadır.” Lúthien’in erkek kardeşi.

Damrod ve Díriel Fëanor’un en küçük oğulları. (Sonraları isimleri Amrod ve Amras.)

Demir Dağlar Acı Tepeler olarak da bilinir. Daha sonra *Ered Wethrin*, *Gölge Dağları*’na denk düşen sıradağlardır.

Dior Beren ile Lúthien’in oğlu; Elrond ve Elros’un annesi olan Elwing’in babası.

Doriath Artanor’un sonraki ismi. Thingol (Tinwelint) ve Melian’ın (Gwendeling) hüküm sürdüğü muazzam ormanlarla kaplı bölge.

Dor-lómin Bkz. *Hisilómë*.

Dor-na-Faughlith Gece Dağları’nın (*Dorthonion*) kuzeyindeki Ard-galen’de bulunan, daha sonraları çöle dönüşen geniş, yeşillikli bölge. Bkz. *Anfaughlith*, *Susuz Ova*.

Dorthonion “Çamlar Diyarı.” Berleriand’ın çam ormanlarıyla kaplı batı sınırındaki geniş bir bölge. Sonraları *Taur-na-Fuin*, “Gece Altındaki Orman” adıyla anılmıştır.

Drûn Aeluin Gölü’nün kuzeyinde bir bölge. Başka yerde bahsi geçmez.

Draugluin Thû’nun (Sauron) kurttan yaratıklarının en yücesi.

Eärendel (sonraları *Eärendil*) Tuor ile Gondolin Kralı Tugon’un kızı Idril’in oğlu. Elwing’le evli.

Edain “İkinci Halk.” İnsandırlar ama bu isim genellikle Beleriand’a ilk gelen Elf dostlarının üç sülalesinin mensupları tarafından kullanılır.

Egnor bo-Rimion “Elflerin avcısı.” Beren’in babası. Yerine Barahir geçmiştir.

Egnor Finrod'un (sonraları Finarfin) oğlu.

Eilinel Gorlim'in eşi.

Elbereth "Yıldızlar Kraliçesi." Bkz. *Varda*.

Eldalië (Elf halkı). Eldar.

Eldar Uyandıkları yerden Büyük Göç ile gelen Elfler. Eski metinlerde bazen tüm Elfler için kullanılır.

Elfistan Elflerin tüm diyarları için kullanılan, kapsayıcı bir isim.

Elrond (*Ayrıkvadili*) Elwing ve Eärendel'in oğlu.

Elros Elwing ve Eärendel'in oğlu. Númenor'un ilk kralı.

Elwing Dior'un kızı, Eärendel ile evli, Elrond ve Elros'un annesi.

Eönwë Manwë'nin elçisi.

Erchamion "Tek-elli." Beren'e verilmiş bir isim; diğer formları Ermabwed ve Elmavoitë'dir.

Esgalduin Doriath Nehri. Menegroth'u aşıp (Thingol'un di-vanhaneleri) Sirion'a akar.

Fëanor Finwë'nin en büyük oğlu; Silmarilleri yapan.

Felagund Noldorin Elfi, Nargothrond'un kurucusu ve Beren'in babası Barahir'in ebedi dostu.

Fingolfin Finwë'nin ikinci oğlu. Morgoth'la teke tek çıktığı bir dövüşte hayatını kaybetmiştir.

Fingon Fingolfin'in en büyük oğlu; babasının ölümünden sonra da Noldor kralı.

Finrod Finwë'nin üçüncü oğlu. [Daha sonra isimler değiştirilmiştir: Finwë'nin üçüncü oğlu *Finarfin* ve oğlunun ismi *Finrod* olmuştur.]

Finwë Büyük Göç'te Elflerin en büyük ikinci ordusu Noldor'un (Nololi) lideri.

Gaurhoth Thû'nun (Sauron) kurttan yaratıkları; **Gaurhoth Adası**. Bkz. *Tol-in-Gaurhoth*.

Gece Dağları Büyük Tepeler (*Dorthonion*, "Çam Diyarı"), **Gece Ormanı** diye anılmaya başlar (*Taurfuin* sonraları *Taur-na-[-nu-]fuin*).

Gelion Doğu Beleriand'daki büyük nehir. Ossiriand'daki Mavi Dağlar'dan akan nehirlerle beslenir.

Gilim Bir dev. İsmi Lüthien "uzunluğu"na bakarak takmıştır.

Gimli Çok yaşlı ve kör bir Noldorin Elfi. Tevildo'nun kalesinde uzun süre tutsak kaldı. Muazzam bir duyma yetisine sahip. Ne *Tinúviel*'in *Öyküsü*'nde ne de başka herhangi bir öyküde rol oynar. Bir daha görünmez.

Ginglith Nargothrond'dan Narog'a akan nehir.

Glómund, Glorund Glaurung'un eski isimleri, "Ejderhalar Atası", Morgoth'un devasa ejderhası.

Gnomlar Noldoli, Noldor'un erken dönem çevirileri. Bkz. sf. 30-31.

Gondolin Fingolfin'in ikinci oğlu Turgon tarafından kurulan gizli şehir.

Gorgol (Kasap) Beren'in öldürdüğü bir Ork.

Gorgorath (Ya da *Gorgoroth*) Dehşet Dağları; Dorthonion'un güneyinden aşağı uzandığı yar.

Gorlim Beren'in babası Barahir'in yol arkadaşlarından biri. Saklanma yerlerini Morgoth'a açık etmiştir. Bahtsız Gorlim olarak anılır.

Gölgeli Dağlar, Gölge Dağları Bkz. *Demir Dağlar*

Gölgeli Denizler Batı'nın Engin Deniz'deki bir bölge.

Gıcırdayan Buz Helkaraxë: Orta Dünya ile Batı Toprakları arasında bulunan, uzak Kuzey'deki geçit.

Grond Morgoth'un silahı. Yeraltı Çekici olarak da bilinen devasa gürz.

Guilwarthon Bkz. *i-Cuilwarthon*.

Güzel Avratotu Taur-na-Fuin'in çevirisi. Bkz. *Gece Dağları*.

Gwendeling Melian'ın önceki isimlerinden biri.

Hador İnsanların önde gelen başbuğlarından. "Altınsaçlı" olarak bilinir. Tûrin'in babası Hûrin'in büyükbabası. Ayrıca Eärendel'in babası Tuor'un babası Huor'un da büyükbabası.

Harici Diyarlar Orta Dünya

Himling Doğu Belariand'ın kuzeyindeki büyük tepe, Fëanor'un oğullarının kalesi.

Hirilorn "Ağaçların Kraliçesi." Menegroth'un (Thingol'un divanhanesi) yakınındaki ulu kayın ağacı. Lúthien'in hapsedildiği hane, dalları arasındadır.

Hisilómë Hithlum. ["Aynı zamanda *Dor-lómin* adı da verilen 'Gölge Diyarı', Eldar Hisilómë'nin (bu isim 'loş alacakaranlık' anlamına gelir) isimlendirdiği bölgedir. Böyle isimlendirilmesinin sebebi Demir Dağlar'ın tepelerinin doğusu ve güneyinden kendini gösteren güneşin ışığının azlığıdır."]

Hithlum Bkz. *Hisilómë*.

Huan Valinor'un görkemli tazısı. Beren ile Lúthien'in dostu ve kurtarıcısı.

Hûrin Tûrin Turambar ve Niënor'un babası.

İdril Celebrindal “Gümüşayak” diye bilinir, Gondolin Kralı Turgon’un kızı, Tuor’la evli, Eärendel’in annesi.

İlkorins, İlkorindi Aman’daki Elf şehri Kôr’da yaşamayan Elf-ler. Bkz. *Kôr*

İndravangs (ya da *İndrafangs*) “Uzun Sakallılar.” Belegost Cüceleri

İngwil Nargothrond’daki Narog’a akan nehir. (Sonraları Ringwil.)

İvárë Elflerin ünlü bir ozanı, “deniz kıyısında çalan.”

İvrin Gölge Dağları’nın altında Narog’un kabardığı yerdeki göl.

Karkaras Angband kapılarını koruyan büyük kurt (sonraları *Carcharoth*) kuyruğu Lúthien’in “uzun büyü”sünde geçer; Ustura Diş diye çevrilir.

Korunan Düzlük Nargothrond’un kuzeyinde, Narog ve Teiglin nehirleri arasında kalan büyük bölge.

Kôr Aman’daki Elflerin şehri ve şehrin kurulduğu tepenin adı; sonra şehrin adı Tûn olmuş ve tepenin adı *Kôr* olarak kalmıştır.

Köpüklerebinenler Solosimpi denen Eldar soyu. Sonraları Teleri. Büyük Göç’teki üçüncü ve son ordu.

Kuğular Limanı Bkz. *Kadim Günler Üzerine Notlar*, sf. 17.

Ladros Dorthonion’un kuzeydoğusundaki bir bölge.

Lórien Valar Mandos ve Lórien kardeş sayılır ve *Fanturi* diye adlandırılırlardı: Mandos *Néfantur* idi ve Lórien de *Olofantur* idi. *Quenta*’da “görülerin ve rüyaların yaratıcısı; ve onun Tanrıların ülkesindeki bahçeleri dünyadaki yerlerin

en büyölüsüdür ve güzellik ve gücün özleriyle doludur,” diye anlatılır.

Mablung “Eliagır,” Doriath Elfi, Thingol’un baş adamlarından; Karkaras’ı avlarken Beren’in ölüşüne şahit olmuştur.

Maglor Fëanor’un ikinci oğlu, ünlü bir şarkıcı ve ozan.

Maiar Bkz. *Ainur*.

Maidros Fëanor’un büyük oğlu, “Uzun” diye de anılır. (Sonraları *Maedhros*.)

Mandos Kudretli bir Vala. Yargılayan’dır; ve Ölülerin Evleri’nin bekçisidir, ölenleri kabul edendir. (*Quenta*)

Manwë Valar’ın en kudretlisi, Varda’nın eşi.

Mavi Dağlar Beleriand’ın doğu sınırlarını çevreleyen sıradağlar.

Melian Artanor (Doriath) Kraliçesi, önceki adı *Gwendeling*; bir Maia, Vala Lórien’in topraklarından Orta Dünya’ya gelmiştir.

Melko Büyük kötü Vala, Morgoth (sonraları *Melkor*).

Menegroth Bkz. *Bin Mağara*

Miaulë Bir kedi, Tevildo’nun mutfağında aşçı.

Mim Bir cüce, Ejderhanın ayrılışından sonra Nargothrond’a yerleşen ve hazineyi lanetleyen kişi.

Mindeb Doriath bölgesindeki Sirion’a akan bir nehir.

Mübarek Diyar Bkz. *Aman*.

Nan Nan’la ilgili bilinen tek şey onun kılıcının adı (*Glend*) gibi duruyor, Lúthien’in “uzun büyü”sünde geçer. (Bkz. *Gilim*)

Nan Dumgorthin Beren ile Lúthien'in Angband'dan kaçarken Huan'la karşılaştıkları yer, "kara mabutlar alanı."

Nargothrond Batı Beleriand'daki Narog kıyılarında, Felagund tarafından mağaraların içine kurulan muazzam şehir ve hisar.

Narog Batı Beleriand'daki nehir. Genellikle Nargothrond'dan bahsedilirken kullanılır.

Naugladur Nogrod Cücelerinin efendisi.

Nauglamír Üzerinde Beren ile Lúthien'in Silmarilinin bulunduğu, Cücelerın Gerdanlığı.

Nessa Oromë'nin kız kardeşı, Tulkas'ın karısı.

Nogrod Mavi Dağlar'daki iki büyük Cüce şehrinde biri.

Noldoli, sonraları **Noldor** Finwë'nin önderlik ettiğı, Büyük Göç'teki ikinci Eldar ordusu.

Oikeroi Huan tarafından öldürülen, Tevildo'nun hizmetindeki vahşi savaşçı kedi.

Orman Elfleri Artanor Elfleri.

Orodreth Felagund'un kardeşı, Felagund öldükten sonraki Nargothrond kralı.

Oromë Büyük Göç'te Eldar'a atının üstünde öncülük eden, Avcı da denen Vala.

Ossiriand "Yedi Dereler Ülkesi." Gelion ve onun Mavi Dağlar'dan gelen kolları.

Palisor Büyük Topraklar'da, Elflerin ortaya çıktığı bölge.

Rathlorion Ossiriand'daki dere. Bkz. *Ascar*.

Ringil Fingolfin'in kılıcı.

Rivil Dorthonion'un batısından başlayıp Tol Sirion'un kuzeyindeki Serech'in bataklık arazisindeki Sirion'a akan dere.

Sarn Athrad Ossiriand'daki Ascar deresinin Mavi Dağlar'daki Cücelerin şehirlerine giden yolla kesiştiği yer, Taş Geçidi.

Serech Rivil'in Sirion'a döküldüğü yerdeki büyük bataklık arazi. Bkz. Rivil

Silmariller Fëanor tarafından yapılan, Valinor'daki İki Ağaç'ın ışığıyla dolu üç mücevher.

Silpion Valinor'daki Ak Ağaç, bu ağacın çiçeklerinden gümüş çiçeler dökülür, *Telperion* da denir.

Sirion Beleriand'daki büyük nehir, Gölge Dağları'ndan güneye doğru akar, Batı Beleriand'dan Doğu'yu ayırır.

Susuz Ova Bkz. *Dor-na-Faughlith*.

Taniquetil Aman'daki en yüksek dağ, Manwë ve Varda'nın meskeni.

Tanrılar Bkz. *Valar*.

Tanrıların Orağı Büyük Ayı takımyıldızı [Varda, Morgoth'a bir tehdit mahiyetinde ve çöküşünün işareti olarak bunu Kuzey'e yerleştirmiştir.]

Taurfuin, Taur-na-fuin (sonraları -nu-) Gece Ormanı. Bkz. *Gece Dağları*.

Tavros Gnomların Vala Oromë'ye verdiği ad. "Ormanların Efendisi." Sonraları *Tauros*.

Tevildo Kedilerin Prensi, tüm kedilerin en kudretlisi, "aslında bir hayvan kılığına girmiş şerir bir peri olduğu" söylenir; Morgoth'un yakın yoldaşlarından.

Thangorodrim Angband'ın yukarısındaki dağlar.

Thingol Artanor (Doriath) Kralı, önceki adı *Tinwelint*.

Thorondor Kartalların Kralı.

Thû Ölümbüyücüsü, Morgoth'un hizmetkârlarının en güçlüsü, Tol Sirion'daki Elf gözcü kulesinde ikamet eder, sonraki adı *Sauron*.

Thuringwethil Morgoth'un karşısına çıkarken yarasa donuna bürünen Lúthien'in aldığı isim.

Timbrenting Taniquetil'in Eski İngilizcedeki adı.

Tinfang Warble Ünlü bir ozan.

Tinúviel "Alacakaranlığın Kızı." Bülbül: Beren'in Lúthien'e verdiği isim.

Tinwelint Artanor Kralı. Sonraları Bkz. *Thingol*.

Tirion Aman'daki Elf şehri. Bkz. *Kôr*.

Tol-in-Gaurhoth Kurttan Yaratıklar Adası, Tol Sirion'un Morgoth'un eline geçtikten sonraki adı.

Tol Sirion Üzerinde bir Elf hisarı bulunan, Sirion nehrindeki ada. Bkz. *Tol-in-Gaurhoth*.

Tulkas *Quenta*'da şöyle tanımlanan Vala: "Tanrıların en güçlü kuvvetlisi ve yiğitlik ile kahramanlıkta en hünerlisi."

Tuor Túrin'in kuzeni ve Eärendil'in babası.

Túrin Húrin ve Morwen'in oğlu; *Turambar* diye adlandırılır yani "Körtalihin Efendisi."

Uinen Bir Maia (Bkz. *Ainur*) "Denizler Hanımı", "göğün altındaki bütün sulara saçları uzanmış olan" diye geçer Lúthien'in uzun büyüünde.

Ulmo "Suların Efendisi." Denizlerin Yüce Vala'sı.

Umboth-Muilin Alacakaranlık Gölleri, Doriath'ın güneyindeki Aros nehrinin Sirion'a aktığı yer.

Umuiyan Yaşlı bir kedi, Tevildo'nun kapıcısı.

Ungweliantë Eruman'da yaşayan korkunç bir örümcek. (Bkz. *Gilim*) Morgoth'la birlikte Valinor'un İki Ağacı'nı yok eden. (sonraları *Ugoliant*.)

Valar (tekili Vala) “Güçler.” Önceki metinlerde “*Tanrılar*” diye geçer. Zaman'ın başlangıcında Dünya'ya gelen yüce varlıklar.

Valier (tekili Valië) “Valar'ın Kraliçeleri” bu kitapta Varda, Vána ve Nessa isimleri geçer.

Valinor Valar'ın Aman'daki diyarı.

Valmar, Valimar Valinor'daki Valar şehri.

Vána Oromë'nin eşi. Bkz. *Valier*.

Varda Valier'in en kudretlisi, Manwë'nin eşi, yıldızların yaratıcısı. [bu yüzden adı *Elbereth*, “Yıldızların Kraliçesi” dir.]

Vëannë Tinúviel'in Öyküsü'nün anlatıcısı.

Wingelot “Köpükçiçeği.” Eärendel'in gemisi.

Yalazlı Funda Büyük Ayı'nda bir takımyıldızı.

Yalnız Ada Tol Eressëa, Aman kıyılarındaki Engin Deniz'deki büyük bir ada; birçok Elfin yaşadığı Ölmeyen Topraklar'ın en doğusu.

Yeşil Elfler Ossiriand Elfleri. *Laiquendi* olarak bilinirler.